

JUBMES banka a.d. Beograd

POLUGODIŠNJI IZVEŠTAJ
JUBMES banka a.d.
za period januar-jun 2017. godine

Beograd, avgust 2017.

SADRŽAJ:

1. Bilans stanja - 01.01-30.06.2017. godine
2. Bilans uspeha - 01.01-30.06.2017. godine
3. Izveštaj o promenama na kapitalu - 01.01-30.06.2017. godine
4. Izveštaj o tokovima gotovine - 01.01-30.06.2017. godine
5. Izveštaj o ostalom rezultatu - 01.01-30.06.2017. godine
6. Napomene uz finansijske izveštaje
7. Polugodišnji izveštaj o poslovanju
8. Izjava lica odgovornih za sastavljanje finansijskih izveštaja

BILANS STANJA
Na dan 30. jun 2017. godine

JUBMES banka a.d. Beograd

	Napomena	30.06.2017.	31.12.2016.	01.01.2016.
AKTIVA				
Gotovina i sredstva kod centralne banke	17	1,159,110	1,476,942	2,687,098
Založena finansijska sredstva		-	-	102,000
Finansijska sredstva koja se inicijalno priznaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	18	36	36	8,756
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	19	3,765	7,359	307
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	20	328,033	453,782	1,077,335
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	21	857,148	954,151	2,061,488
Kredit i potraživanja od komitenata	22	5,188,882	4,663,237	2,928,790
Potraživanja po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika		2,937	-	-
Investicije u pridružena društva i zajedničke poduhvate		-	-	99,936
Investicije u zavisna društva	23	114	114	114
Nematerijalna ulaganja	25	8,345	10,423	4,702
Nekretnine, postrojenja i oprema	25	1,355,432	1,372,917	1,305,757
Investicione nekretnine	24	252,915	226,641	17,246
Tekuća poreska sredstva		10,443	10,443	10,443
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja		-	-	-
Ostala sredstva	26	126,846	152,797	112,137
UKUPNO AKTIVA		9,294,006	9,328,842	10,416,109
Obaveze po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika		-	327	-
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	27	83,407	28,969	103,627
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	28	5,299,105	5,479,554	6,657,242
Rezervisanja	29	42,023	59,014	174,570
Odložene poreske obaveze		125,641	125,641	90,432
Ostale obaveze	30	278,327	213,116	219,069
UKUPNO OBAVEZE		5,828,503	5,906,621	7,244,940
KAPITAL				
Akcijski kapital	31	3,100,833	3,100,833	3,100,833
Sopstvene akcije		-	-	-
Dobitak		47,591	63,530	276,311
Gubitak		(395,253)	(458,783)	(1,790,157)
Rezerve		712,332	716,641	1,584,182
UKUPNO KAPITAL		3,465,503	3,422,221	3,171,169
UKUPNO PASIVA		9,294,006	9,328,842	10,416,109

Napomene na stranama od 1 do 106
čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

Tatjana Savić

Rukovodilac odeljenja finansija i
izveštavanja

Rajko Perić

Miloš Vujnović

član Izvršnog odbora
Predsednik Izvršnog
odbora

BILANS USPEHA

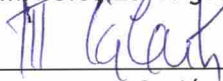
JUBMES banka a.d. Beograd

U periodu od 01.januara do 30.juna 2017. godine

	Napomena	U hiljadama dinara	
		2017.	2016.
Prihodi od kamata		223,267	202,751
Rashodi od kamata		(47,701)	(28,874)
Neto prihod po osnovu kamata	6	175,566	173,877
Prihodi od naknada i provizija		51,298	54,401
Rashodi naknada i provizija		(8,586)	(8,461)
Neto prihod po osnovu naknada i provizija	7	42,712	45,940
Neto dobitak/(gubitak) po osnovu finansijskih sredstava namenjenih trgovanju		-	-
Neto dobitak/(gubitak) po os.zaštite od rizika	8	2,937	(48)
Neto dobitak/(gubitak) po os.finansijskih sredstava koja se inicijalno priznaju po fer vredn. kroz bilans uspeha	9	-	113
Neto dobitak/(gubitak) po osnovu finansijskih sredstava raspoloživanih za prodaju		-	-
Neto prihod/rashod od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne kaluzule	10	(7,540)	1,348
Neto dobitak/(gubitak) po osnovu investicija u pridružena društva i zajedničke poduhvate	11	-	1,931
Ostali poslovni prihodi	12	22,070	98,995
Neto prihod/rashod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki	13	69,279	(45,275)
UKUPAN NETO POSLOVNI RASHOD		305,024	276,881
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	14	(126,959)	(128,524)
Troškovi amortizacije	15	(20,990)	(19,353)
Ostali rashodi	16	(109,484)	(111,558)
DOBITAK/(GUBITAK) PRE OPOREZIVANJA		47,591	17,446
POREZ NA DOBITAK			
Dobitak po osnovu odloženih poreza		-	-
Gubitak po osnovu odloženih poreza		-	-
DOBITAK/(GUBITAK) NAKON OPOREZIVANJA		47,591	17,446

Napomene na stranama od 1 do 106
čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

Datum: 15.08.2017. godine

Tatjana Savić

Rukovodilac odeljenja finansija i
izveštavanja

Rajko Perić
član Izvršnog odbora

Miloš Vujnović
Predsednik Izvršnog odbora

IZVEŠTAJ O PROMENAMA NA KAPITALU
U periodu od 1. januara do 30. juna 2017. godine

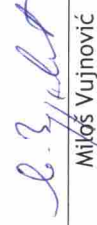
	Akcijski kapital	Ostali kapital (državni i drugi kapital)	Emisiona premija	Rezerve iz dobiti	Revalorizacione rezerve - osnovna sredstva	Revalorizacione rezerve - HoV nerealizovani gubici	Dobitak tekuće godine	Dobitak ranijih godina	Gubitak ranijih godina	Gubitak tekuće godine	Ukupno
Stanje na dan 31.12.2015.	2,912,133	20,536	168,164	1,055,061	540,514	(11,393)	-	276,311	-	(1,790,157)	3,171,169
Prenos na neraspoređenu dobit ranijih godina	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,790,157	1,790,157
Povećanje	-	-	-	-	237,552	(15,207)	63,645	(276,311)	(1,790,157)	-	(1,504,167)
Smanjenje	-	-	-	(1,055,061)	(35,633)	808	(115)	1,331,374	-	-	(34,938)
Rezultat tekuće godine	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stanje na dan 31.12.2016.	2,912,133	20,536	168,164	-	742,433	(25,792)	63,530	-	(458,783)	-	3,422,221
Prenos na neraspoređenu dobit ranijih godina	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-Povećanje	-	-	-	-	-	440	47,591	63,530	-	-	111,561
Smanjenje	-	-	-	-	-	(4,749)	(63,530)	(63,530)	63,530	-	(68,279)
Rezultat tekuće godine	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stanje na dan 30.06.2017.	2,912,133	20,536	168,164	-	742,433	(30,101)	47,591	-	(395,253)	-	3,465,503

Napomene na stranama od 1 do 106 čine sastavni deo ovog finansijskih izveštaja.

Tatjana Savić

Rukovodilac odeljenja finansija i izveštavanja

Miroslav Vujanović

Predsednik Izvršnog odbora

Rajko Perić

član Izvršnog odbora

IZVEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE
U periodu od 01.januara do 30.juna 2017.godine

JUBMES banka a.d. Beograd

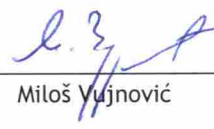
	2017.	U hiljadama dinara 2016.
TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI		
Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	263,689	303,514
Prilivi od kamata	196,572	216,246
Prilivi od naknada	49,837	75,405
Prilivi po osnovu ostalih poslovnih aktivnosti	13,776	8,402
Prilivi od dividendi i učešća u dobitku	3,504	3,461
Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	(307,122)	(300,365)
Odlivi po osnovu kamata	(38,509)	(26,941)
Odlivi po osnovu naknada	(5,485)	(5,621)
Odlivi po osnovu bruto zarada, naknada zarada i drugih ličnih rashoda	(115,298)	(120,330)
Odlivi po osnovu poreza, doprinosa i drugih dažbina	(33,067)	(29,553)
Odlivi po osnovu drugih troškova poslovanja	(114,763)	(117,920)
Neto priliv/odliv gotovine iz poslovnih aktivnosti pre povećanja ili smanjenja u plasmanima i depozitima	(43,433)	3,149
Smanjenje plasmana i povećanje depozita i ostalih obaveza	69,002,060	94,492,624
Smanjenje kredita i potraživanja od banaka, drugih finansijskih organizacija, centralne banke i komitenata	26,780,375	71,991,043
Smanjenje ostalih hartija od vrednosti koje nisu namenjene investiranju	12,876,915	1,527,243
Povećanje depozita i ostalih obaveza prema bankama, drugim finansijskim organizacijama, centralnoj banci i komitentima	29,344,770	20,974,338
Povećanje plasmana i smanjenje uzetih depozita i ostalih obaveza	(69,674,712)	(95,025,163)
Povećanje kredita i potraživanja od banaka, drugih finansijskih organizacija, centralne banke i komitenata	(27,744,048)	(60,775,190)
Povećanje finansijskih sredstava koja se inicijalno priznaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha, finansijskih sredstava namenjenih trgovanju i ostalih hartija od vrednosti koje nisu namenjene investiranju	(12,914,009)	(1,932,310)
Smanjenje depozita i ostalih obaveza prema bankama, drugim finansijskim organizacijama, centralnim bankama i komitentima	(29,016,655)	(32,317,663)
Neto odliv/priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti pre poreza na dobit	(716,085)	(529,390)
Plaćeni porez na dobit	-	-
Isplaćene dividend	(30)	(12)
Neto odliv/priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti	(716,115)	(529,402)
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA		
Prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	-	-
Prilivi po osnovu prodaje sopstvenih akcija	-	-
Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	(1,411)	(15,408)
Odlivi za kupovinu nematerijalnih ulaganja i os	(1,411)	(15,408)
Neto priliv/odliv gotovine iz aktivnosti finansiranja	(1,411)	(15,408)
Svega prilivi gotovine	69,265,749	94,796,138
Svega odlivi gotovine	(69,983,275)	(95,340,948)
Neto (smanjenje)/povećanje gotovine	(717,526)	(544,810)
Gotovina i gotovinski ekvivalenti na početku godine	1,306,600	2,247,437
Pozitivne/(negativne) kursne razlike, neto	5,877	8,288
Gotovina i gotovinski ekvivalenti na kraju godine	594,951	1,710,915

Napomene na stranama od 1 do 106
čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

Tatjana Savić

Rukovodilac odeljenja finansija i
izveštavanja

Rajko Perić
član Izvršnog odbora

Miloš Vujnović
Predsednik Izvršnog
odbora

IZVEŠTAJ O OSTALOM REZULTATU

U periodu od 01.januara do 30.juna 2017. godine

	U hiljadama dinara	
	2017.	2016.
(GUBITAK)/DOBITAK PERIODA	47,591	17,446
Ostali rezultat perioda		
Ostali rezultat perioda Komponente ostalog rezultata koje ne mogu biti reklasifikovane u dobitak ili gubitak:		
Povećanje revalorizovanih rezervi po osnovu nematerijalnih ulaganja I osnovnih sredstava	-	-
Komponente ostalog rezultata koje ne mogu biti reklasifikovane u dobitak ili gubitak: Pozitivni efekti promene fer vrednosti po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	-	12
Nerealizovani gubici po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju	4,310	-
Gubitak po osnovu poreza koji se odnosi na ostali rezultat perioda	-	-
Komponente ostalog rezultata koje mogu biti reklasifikovane u dobitak ili gubitak		
Ukupan negativni ostali rezultat perioda	4,310	-
Ukupan pozitivni ostali rezultat perioda	-	12
UKUPAN NEGATIVAN/POZITIVAN REZULTAT PERIODA	43,281	17,458

Napomene na stranama od 1 do 106
čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

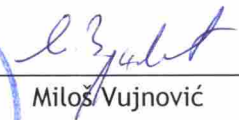
Tatjana Savić

Rukovodilac odeljenja finansija i
administrativne podrške

Rajko Perić

član
Izvršnog odbora

Miloš Vujnović

Predsednik Izvršnog
odbora

1. OSNIVANJE I POSLOVNA POLITIKA BANKE

JUBMES banka a.d. Beograd (u daljem tekstu "Banka") osnovana je 26. juna 1979. godine, u skladu sa posebnim saveznim zakonom kao specijalizovana banka za finansiranje i osiguranje izvoznih poslova kojima se podstiče i unapređuje dugoročna ekonomska i finansijska saradnja domaćih preduzeća, kada je i upisana u sudski registar Privrednog suda u Beogradu.

Banka je po posebnom zakonu poslovala do 1997. godine kada je donet Zakon o prestanku važenja Zakona o Jugoslovenskoj banci za međunarodnu ekonomsku saradnju ("Službeni list SRJ" br. 29/97). Ovim zakonom Banka je bila dužna da izvrši usaglašavanje organizacije i poslovanja sa zakonom kojim se uređuje organizacija i poslovanje banaka i drugih finansijskih organizacija. U postupku usaglašavanja organizacije i poslovanja sa Zakonom o bankama i drugim finansijskim organizacijama i pratećim odlukama, osnivači Banke su 15. septembra 1997. godine zaključili Ugovor o osnivanju, a Skupština Banke je donela Statut i druga relevantna akta potrebna za rad Banke. Banka je počela da posluje u skladu sa propisima koji se primenjuju za komercijalne banke od 1. jula 1998. godine.

Banka je registrovana u Republici Srbiji za obavljanje platnog prometa u zemlji i inostranstvu i kreditnih i depozitnih poslova u zemlji i inostranstvu i u skladu sa Zakonom o bankama, dužna je da posluje na principima likvidnosti, sigurnosti plasmana i rentabilnosti, radi ostvarivanja dobiti.

Osnovne aktivnosti Banke su obavljanje platnog prometa u zemlji i inostranstvu, kreditni poslovi, depozitni poslovi i poslovi kupoprodaje deviza. Ostale aktivnosti obuhvataju poslove izdavanja garancija, otvaranja akreditiva i ostale bankarske poslove.

U skladu sa Zakonom o bankama ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 107/2005), Skupština Banke je u 2006. godini usvojila izmene i dopune Ugovora o osnivanju i usvojila novi Statut. Ovim izmenama i dopunama promenjen je naziv banke. Pun naziv Jugoslovenska banka za međunarodnu ekonomsku saradnju a.d. je izmenjen i sada glasi: JUBMES banka a.d., Beograd. Za usvajanje navedenih akata i izmena Banka je dobila prethodnu saglasnost od Narodne banke Srbije.

Banka je osnivač Humanitarne fondacije "Za dečje srce".

Banka je na dan 30. juna 2017. godine zapošljavala 125 radnika (31. decembra 2016. godine 130 zaposlenih). Sedište Banke je u ulici Bulevar Zorana Đinđića 121 u Beogradu. Poreski identifikacioni broj Banke je 100001829.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA

2.1. Osnove za sastavljanje i prikazivanje finansijskih izveštaja

Priloženi polugodišnji finansijski izveštaji Banke za 2017. godinu sastavljeni su u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja.

U skladu sa Zakonom o računovodstvu Republike Srbije ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 62/2013), za priznavanje, vrednovanje, prezentaciju i obelodanjivanje pozicija u finansijskim izveštajima, velika pravna lica, pravna lica koja imaju obavezu sastavljanja konsolidovanih finansijskih izveštaja (matična pravna lica), javna društva, odnosno društva koja se pripremaju da postanu javna, nezavisno od veličine, primenjuju Međunarodne standarde finansijskog izveštavanja (MSFI).

MSFI, u smislu Zakona o računovodstvu, čine Konceptualni okvir za finansijsko izveštavanje, Međunarodni računovodstveni standardi - MRS, Međunarodni standardi finansijskog izveštavanja - MSFI i sa njima povezana tumačenja, izdata od Komiteta za tumačenje računovodstvenih standarda, naknadne izmene tih standarda i sa njima povezana tumačenja, odobreni od Odbora za međunarodne računovodstvene standarde, čiji je prevod utvrdilo i objavilo ministarstvo nadležno za poslove finansija.

Rešenjem Ministarstva finansije Republike Srbije br. 401-00-896/2014-16 od 13. marta 2014. godine ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 35/2014) utvrđen je zvaničan prevod Konceptualnog okvira za finansijsko izveštavanje i osnovnih tekstova MRS, odnosno MSFI izdatih od Odbora za međunarodne računovodstvene standarde (IASB), kao i tumačenja standarda izdatih od strane Komiteta za tumačenje računovodstvenih standarda (IFRIC) u obliku u kojem su izdati, odnosno usvojeni, a koji se primenjuju od finansijskih izveštaja koji se sastavljaju na dan 31. decembra 2014. godine.

Za sve prethodne periode, Banka je sastavljala finansijske izveštaje u skladu sa Zakonom o računovodstvu, Zakonom o bankama i ostalim relevantnim podzakonskim aktima Narodne banke Srbije.

Banka je u skladu sa MSFI 1 "Prva primena Međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja" sastavila prve finansijske izveštaje u skladu sa MSFI za 2014.

Priloženi finansijski izveštaji su sastavljeni u skladu sa konceptom istorijskog troška, izuzev za potraživanja i obaveze po osnovu promene vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika koje su vrednovane po tržišnoj vrednosti.

Priloženi finansijski izveštaji su sastavljeni u skladu sa načelom stalnosti pravnog lica, koje podrazumeva da će Banka nastaviti sa poslovanjem u predvidljivoj budućnosti.

Računovodstvene politike i procene korišćene prilikom sastavljanja ovih finansijskih izveštaja su konzistentne sa računovodstvenim politikama i procenama primenjenim u sastavljanju godišnjih finansijskih izveštaja Banke za 2016. godinu.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (Nastavak)

2.1. Osnove za sastavljanje i prikazivanje finansijskih izveštaja (Nastavak)

a) *Novi standardi, tumačenja i izmene postojećih standarda na snazi u tekućem periodu koji još uvek nisu zvanično prevedeni i usvojeni u Republici Srbiji*

Do datuma usvajanja priloženih finansijskih izveštaja, sledeći MRS, MSFI i tumačenja koja su sastavni deo standarda, kao i njihove izmene, izdati od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde, odnosno Komiteta za tumačenje međunarodnog finansijskog izveštavanja, stupili su na snagu i kao takvi su primenljivi na finansijske izveštaje za 2017. godinu, iako još uvek nisu zvanično prevedeni i usvojeni u Republici Srbiji:

- Dopune MRS 32 „Finansijski instrumenti: Prezentacija“ - Prebijanje finansijskih sredstava i finansijskih obaveza (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2014. godine);
- Dopune MSFI 10 „Konsolidovani finansijski izveštaji“, MSFI 12 „Obelodanjivanje o učešćima u drugim entitetima“ i MRS 27 „Pojedinačni finansijski izveštaji“ - Izuzeće zavisnih lica iz konsolidacije prema MSFI 10 (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2014. godine).
- Dopune MRS 36 - „Umanjenje vrednosti imovine“ Obelodanjivanje nadoknadivog iznosa za nefinansijsku imovinu (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2014. godine).
- Dopune MRS 39 „Finansijski instrumenti: Priznavanje i odmeravanje“ - Obnavljanje derivata i nastavak računovodstva hedžinga (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2014. godine).
- IFRIC 21 „Dažbine“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2014. godine).
- Dopune MRS 19 „Primanja zaposlenih“ - Definisani planovi naknade: Doprinosi za zaposlene (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2014. godine).
- Godišnja poboljšanja za period od 2010. do 2012. godine, koja su rezultat su Projekta godišnjeg kvalitativnog poboljšanja MSFI (MSFI 2, MSFI 3, MSFI 8, MSFI 13, MRS 16, MRS 24 i MRS 38) radi otklanjanja neusaglašenosti i pojašnjenja formulacija (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2014. godine).
- Godišnja poboljšanja za period od 2011. do 2013. godine, koja su rezultat Projekta godišnjeg kvalitativnog poboljšanja MSFI (MSFI 1, MSFI 3, MSFI 13 i MRS 40) radi otklanjanja neusaglašenosti i pojašnjenja formulacija (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2014. godine).
- Dopune MSFI 11 „Zajednički aranžmani“ - Računovodstvo sticanja učešća u zajedničkim poslovanjima (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine).
- MSFI 14 „Računi regulatornih aktivnih vremenskih razgraničenja“ - na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine.
- Dopune MRS 16 „Nekretnine, postrojenja i oprema“ i MRS 38 „Nematerijalna imovina“ - Tumačenje prihvaćenih metoda amortizacije (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine).

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (Nastavak)

2.1. Osnove za sastavljanje i prikazivanje finansijskih izveštaja (Nastavak)

a) *Novi standardi, tumačenja i izmene postojećih standarda na snazi u tekućem periodu koji još uvek nisu zvanično prevedeni i usvojeni u Republici Srbiji (nastavak)*

- Dopune MRS 16 „Nekretnine, postrojenja i oprema” i MRS 41 „Poljoprivreda” - Poljoprivreda - industrijske biljke (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine).
- Dopune MRS 27 „Pojedinačni finansijski izveštaji” - Metod udela u pojedinačnim finansijskim izveštajima (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine).
- Dopune MSFI 10 „Konsolidovani finansijski izveštaji” i MRS 28 „Investicije u pridružene entitete i zajedničke poduhvate” - Prodaja ili prenos sredstava između investitora i njegovih pridruženih entiteta ili zajedničkih poduhvata (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine).
- Dopune MSFI 10 „Konsolidovani finansijski izveštaji”, MSFI 12 „Obelodanjivanje o učešćima u drugim entitetima” i MRS 28 „Investicije u pridružene entitete i zajedničke poduhvate” - Investiciona društva: Primena izuzetaka od konsolidacije (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine).
- Dopune MRS 1 „Prezentacija finansijskih izveštaja” - Inicijativa za obelodanjivanje (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine).
- Dopune i izmene različitih standarda „Poboljšanja MSFI” (za period od 2012. do 2014. godine), koja su rezultat Projekta godišnjeg kvalitativnog poboljšanja MSFI (MSFI 5, MSFI 7, MRS 19 i MRS 34) radi otklanjanja neusaglašenosti i pojašnjenja formulacija (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine).

b) *Novi standardi, tumačenja i izmene postojećih standarda koji nisu stupili na snagu*

Do datuma usvajanja priloženih finansijskih izveštaja, sledeći MRS, MSFI i tumačenja koja su sastavni deo standarda, kao i njihove izmene, izdati su od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde, odnosno Komiteta za tumačenje međunarodnog finansijskog izveštavanja ali nisu još stupili na snagu niti su zvanično prevedeni i objavljeni od strane Ministarstva, pa samim tim nisu ni primenjeni od strane Banke:

- MRS 1 (kada se usvoji IFRS)
- Izmene i dopune različitih standarda (MRS 28, MRS 40 i IFRS 2) stupaju na snagu od 1. januara 2018. godine.
- MSFI 9 „Finansijski instrumenti” i kasnije dopune, koji zamenjuje zahteve MRS 39 „Finansijski instrumenti: priznavanje i odmeravanje”, u vezi sa klasifikacijom i odmeravanjem finansijske imovine. Standard eliminiše postojeće kategorije iz MRS 39 - sredstva koja se drže do dospeća, sredstva raspoloživa za prodaju i krediti i potraživanja. MSFI 9 je na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine, uz dozvoljenu raniju primenu.
- U skladu sa MSFI 9, finansijska sredstva će se klasifikovati u jednu od dve navedene kategorije prilikom početnog priznavanja: finansijska sredstva vrednovana po amortizovanom trošku ili finansijska sredstva vrednovana po fer vrednosti.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (Nastavak)

2.1. Osnove za sastavljanje i prikazivanje finansijskih izveštaja (Nastavak)

b) Novi standardi, tumačenja i izmene postojećih standarda koji nisu stupili na snagu (Nastavak)

- Finansijsko sredstvo će se priznavati po amortizovanom trošku ako sledeća dva kriterijuma budu zadovoljena: sredstva se odnose na poslovni model čiji je cilj da se naplaćuju ugovoreni novčani tokovi i ugovoreni uslovi pružaju osnov za naplatu na određene datume novčanih tokova koji su isključivo naplata glavnice i kamate na preostalu glavnici. Sva ostala sredstva će se vrednovati po fer vrednosti. Dobici i gubici po osnovu vrednovanja finansijskih sredstava po fer vrednosti će se priznavati u bilansu uspeha, izuzev za ulaganja u instrumente kapitala sa kojima se ne trguje, gde MSFI 9 dopušta, pri inicijalnom priznavanju, kasnije nepromenljivi izbor da se sve promene fer vrednosti priznaju u okviru ostalih dobitaka i gubitaka u izveštaju o ukupnom rezultatu. Iznos koji tako bude priznat u okviru izveštaja o ukupnom rezultatu neće moći kasnije da se prizna u bilansu uspeha.

Promena IFRS 9 dovešće i do promena u IFRS 7 i IFRS 4.

- MSFI 15 „Prihodi iz ugovora sa kupcima”, koji definiše okvir za priznavanje prihoda. MSFI 15 zamenjuje MRS 18 „Prihodi”, MRS 11 „Ugovori o izgradnji”, IFRIC13 „Programi lojalnosti klijenata”, IFRIC15 „Sporazumi za izgradnju nekretnina” i IFRIC18 „Prenosi sredstava od kupaca” i SIC - 31 „Prihodi - transakcije razmene koje uključuju usluge oglašavanja“. MSFI 15 je na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2017. godine, uz dozvoljenu raniju primenu.
- IFRIC 22 - Ovo tumačenje se odnosi na devizne transakcije kada entitet priznaje nemonetarno sredstvo ili nemonetarnu obavezu po osnovu plaćanja ili primanja avansa, pre nego što entitet prizna odnosno sredstvo, trošak ili prihod, posle čega se to nemonetarno sredstvo ili obaveza ponovno priznaje. Tumačenje stupa na snagu na dan ili nakon 1. januara 2018. godine, ali je dozvoljena ranija primena.
- MSFI 16 „Zakup“ koji je objavljen u januaru 2016. godine, primena je za poslovne periode koji počinju posle 1. januara 2019. godine. Ovim standardom biće zamenjen dosadašnji MRS 17.

Sadržina i forma obrazaca finansijskih izveštaja i sadržina pozicija u obrascima je propisana Odlukom o obrascima i sadržini pozicija u obrascima finansijskih izveštaja za banke (“Službeni glasnik RS”, br. 71/2014 i 135/2014), koja se primenjuje počev od sastavljanja finansijskih izveštaja za 2014.godinu i koja je usklađena sa zahtevima revidiranog MRS 1 “Prezentacija finansijskih izveštaja”.

Banka je u sastavljanju priloženih finansijskih izveštaja primenila računovodstvene politike obelodanjene u daljem tekstu Napomene 3 koje su zasnovane na važećim računovodstvenim, bankarskim i poreskim propisima Republike Srbije.

Finansijski izveštaji Banke su iskazani u hiljadama dinara, osim ukoliko nije drugačije naznačeno. Dinar (RSD) je zvanična izveštajna i funkcionalna valuta u Republici Srbiji. Sve transakcije u valutama koje nisu funkcionalna valuta, tretiraju se kao transakcije u stranim valutama.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (Nastavak)

2.1. Osnove za sastavljanje i prikazivanje finansijskih izveštaja (Nastavak)

2.2. Uporedni podaci

Uporedne podatke čine godišnji finansijski izveštaji Banke za 2016. godinu, ili izveštaji za prvo polugođe 2016. godine, sastavljeni u skladu sa Zakonom o računovodstvu , Zakonom o bankama, u skladu sa MSFI i relevantnim odlukama Narodne banke Srbije koje regulišu finansijsko izveštavanje banaka, koji su bili predmet revizije.

2.3. Stalnost poslovanja

Priloženi finansijski izveštaji Banke su sastavljeni u skladu sa načelom stalnosti poslovanja, koje podrazumeva da će Banka nastaviti sa poslovanjem u doglednoj budućnosti, koja obuhvata period od najmanje dvanaest meseci od datuma finansijskih izveštaja.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

3.1. Prihodi i rashodi od kamata

Prihodi i rashodi od kamata, uključujući i zateznu kamatu i ostale prihode i ostale rashode vezane za kamatonosnu aktivu, odnosno kamatonosnu pasivu, obračunati su po načelu uzročnosti prihoda i rashoda i uslovima iz obligacionog odnosa, koji su definisani ugovorom između Banke i komitentata.

Prihodi i rashodi po osnovu kamate se priznaju u bilansu uspeha korišćenjem metoda efektivne kamatne stope. Efektivna kamatna stopa je stopa kojom se diskontuju budući novčani tokovi tokom očekivanog perioda trajanja finansijskih sredstava ili obaveza (ili, prema potrebi, tokom kraćeg perioda) na njegovu sadašnju vrednost.

Obračun efektivne kamatne stope uključuje sve plaćene ili primljene naknade i troškove, koji su sastavni deo efektivne kamatne stope.

Naknade po osnovu odobrenih kredita se razgraničavaju po algoritmu kamatnog obračuna primenom efektivne kamatne stope, tako da dospeće razgraničenih prihoda od naknade prati stanje osnovnog duga po kreditu. Prihodi od naknada za odobravanje kredita priznaju se u bilansu uspeha kao prihodi od kamata.

Rashodi kamata po depozitima razgraničavaju se i priznaju u bilansu uspeha u periodu na koji se odnose.

Banka će nakon priznavanja obezvređenja plasmana, priznavati prihode od kamate u iznosu koji se dobija primenom efektivne kamatne stope koja je korišćena za diskontovanje budućih novčanih tokova prilikom merenja gubitka od umanjenja vrednosti (prvobitna ili tekuća u slučaju primene promenljive kamatne stope) na knjigovodstvenu vrednost plasmana, odnosno njegovu neto sadašnju vrednost.

Banka će koristiti pristup kojim nastavlja sa obračunom i priznavanjem kamate na obezvređene plasmane, kao i obračun ispravke vrednosti potraživanja po tom osnovu, uz naknadnu korekciju, u okviru bilansa uspeha.

Za sve finansijske instrumente koji nose kamatu, prihodi ili rashodi po osnovu kamata knjiženi su u bilansu uspeha po efektivnoj kamatnoj stopi, koja predstavlja stopu koja precizno diskontuje procenjena buduća plaćanja ili primanja kroz očekivani životni vek finansijskog instrumenta ili, kada je to prikladno, u kraćem vremenskom periodu, na neto knjigovodstvenu vrednost finansijskih sredstava ili finansijskih obaveza.

Za finansijska sredstva koja se iskazuju po amortizovanoj vrednosti, prihod od kamate se obračunava i evidentira korišćenjem efektivne kamatne stope. Efektivna kamatna stopa je stopa koja precizno diskontuje procenjene buduće novčane tokove. Obračun uzima u obzir ugovorene uslove finansijskog sredstva (na primer, mogućnost plaćanja unapred) i uključuje sve naknade i ostale troškove koji su direktno vezani za instrument i koji su sastavni deo efektivne kamatne stope, ali ne uzima u obzir buduće kreditne gubitke.

U slučaju da je vrednost finansijskog sredstva umanjena po osnovu gubitka usled obezvređenja, prihod od kamate nastavlja da se obračunava primenom efektivne kamatne stope korišćene za diskontovanje budućih novčanih tokova u svrhu merenja i izračunavanja gubitka usled obezvređenja.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.1. Prihodi i rashodi od kamata (Nastavak)

Naknade za odobravanje kredita, koje su uključene u prihode od kamata, obračunavaju se i naplaćuju jednokratno unapred, a razgraničavaju se po proporcionalnoj osnovi na period korišćenja kredita. Naknade po osnovu odobrenih kredita se razgraničavaju po algoritmu kamatnog obračuna primenom efektivne kamatne stope, tako da dospeće razgraničenih prihoda od naknade prati stanje osnovnog duga po kreditu.

3.2. Prihodi i rashodi od naknada i provizija

Prihodi i rashodi od naknada i provizija nastali pružanjem, odnosno korišćenjem bankarskih usluga, priznaju se po načelu uzročnosti prihoda i rashoda odnosno na obračunskoj osnovi i utvrđuju se za period kada su ostvareni. Naknade i provizije prevashodno čine naknade za usluge platnog prometa, izdate garancije i druge bankarske usluge.

Naknade za odobravanje kredita, koje su uključene u prihode od kamata, obračunavaju se i naplaćuju jednokratno unapred, razgraničavaju se na proporcionalnoj osnovi na period korišćenja kredita. Proporcionalno razgraničavanje naknada se ne razlikuje materijalno od primene efektivnog prinosa.

3.3. Preračunavanje stranih sredstava plaćanja i računovodstveni tretman kursnih razlika i efekata po osnovu valutne klauzule

Stavke uključene u finansijske izveštaje Banke odmeravaju se korišćenjem valute primarnog privrednog okruženja u kome Banka posluje (funkcionalna valuta). Kao što je izneto u Napomeni 2.1., finansijski izveštaji prikazani su u hiljadama dinara (RSD), koji predstavlja funkcionalnu i izveštajnu valutu Banke.

Sredstva i obaveze iskazani u stranoj valuti na dan bilansa stanja, preračunati su u dinare po srednjem kursu Narodne banke Srbije važećem na dan bilansa stanja (Napomena 43). Poslovne promene nastale u stranoj valuti su preračunate u dinare po srednjem kursu utvrđenom na međubankarskom tržištu deviza, koji je važio na dan poslovne promene. Kursne razlike nastale prilikom preračuna pozicija bilansa stanja iskazanih u stranoj valuti i prilikom poslovnih transakcija u stranoj valuti, evidentirane su u korist ili na teret bilansa uspeha kao prihodi i rashodi po osnovu kursnih razlika.

Sredstva u dinarima za koje je ugovorena zaštita od rizika primenom valutne klauzule, odnosno vezivanjem za kurs dinara u odnosu na EUR i USD na dan bilansa stanja, preračunati su u dinare po ugovorenom kursu utvrđenom na međubankarskom sastanku deviznog tržišta koji je važio na taj dan, osim za kredite kod kojih je ugovorom predviđena zaštita da se potraživanja ne mogu iskazati po kursu nižem od kursa EUR/USD na dan puštanja kredita.

Pozitivne i negativne kursne razlike, nastale prilikom preračuna pozicija bilansa stanja iskazanih u stranoj valuti i prilikom poslovnih transakcija u stranoj valuti, kao i dobiti i gubici nastali po osnovu primene valutne klauzule, evidentirani su u korist ili na teret bilansa uspeha kao prihodi i rashodi po osnovu kursnih razlika i efekata valutne klauzule (Napomena 10).

Preuzete i potencijalne obaveze u stranoj valuti preračunate su u dinare po srednjem kursu Narodne banke Srbije na dan bilansa stanja.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.4. Finansijski instrumenti

Finansijski instrumenti se inicijalno vrednuju po fer vrednosti, uvećanoj za troškove transakcija (izuzev finansijskih sredstava ili finansijskih obaveza koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha), koji su direktno pripisivi nabavci ili emitovanju finansijskog sredstva ili finansijske obaveze.

Kupovina ili prodaja finansijskih sredstava, koja zahteva prenos sredstava u roku koji je utvrđen propisima ili konvencijama na datom tržištu, priznaje se na datum trgovanja (ili datum izmirivanja), odnosno na datum kada se Banka obaveže da će kupiti ili prodati sredstvo (ili na datum kada Banka primi kupljeno ili prenese prodato sredstvo).

Finansijska sredstva i finansijske obaveze se evidentiraju u bilansu stanja Banke, od momenta kada se Banka ugovornim odredbama vezala za instrument. Kupovina ili prodaja finansijskih sredstava na "regularan način" priznaje se primenom obračuna na datum poravnanja, odnosno datum kada je sredstvo isporučeno drugoj strani.

Dobici na prvi dan

Kada se cena transakcije na neaktivnom tržištu razlikuje od fer vrednosti na osnovu ostalih uporedivih tržišnih transakcija u okviru istog instrumenta ili baziranih na tehnikama procenjivanja čiji varijabilni parametri obuhvataju samo podatke raspoložive na uporedivim tržištima, Banka odmah priznaje razliku između cene transakcije i fer vrednosti (dobitak na prvi dan) u bilansu uspeha.

Prestanak priznavanja finansijskih sredstava i obaveza

Finansijska sredstva prestaju da se priznaju kada Banka izgubi kontrolu nad ugovorenim pravima nad tim instrumentima, što se dešava kada su prava korišćenja instrumenata realizovana, istekla, napuštena ili ustupljena. Kada je Banka prenela prava na gotovinske prilive po osnovu sredstava ili je sklopila ugovor o prenosu, i pri tom nije niti prenela niti zadržala sve rizike i koristi u vezi sa sredstvom, niti je prenela kontrolu nad sredstvom, sredstvo se priznaje u onoj meri koliko je Banka angažovana u pogledu sredstva. Dalje angažovanje Banke, koje ima formu garancije na preneseno sredstvo, se vrednuje u iznosu originalne knjigovodstvene vrednosti sredstva ili iznosu maksimalnog iznosa naknade koju bi Banka morala da isplati, u zavisnosti koji iznos je niži.

Finansijske obaveze prestaju da se priznaju kada je obaveza predviđena ugovorom ispunjena, otkazana ili istekla. U slučaju gde je postojeća finansijska obaveza zamenjena drugom obavezom prema istom poveriocu, ali pod značajno promenjenim uslovima ili ukoliko su uslovi kod postojeće obaveze značajno izmenjeni, takva zamena ili promena uslova tretira se kao prestanak priznavanja prvobitne obaveze sa istovremenim priznavanjem nove obaveze, dok se razlika između prvobitne i nove vrednosti obaveze priznaje u bilansu uspeha.

Klasifikacija finansijskih instrumenata

Rukovodstvo Banke vrši klasifikaciju finansijskih instrumenata pri inicijalnom priznavanju. Klasifikacija finansijskih instrumenata prilikom početnog priznavanja zavisi od svrhe zbog koje su finansijski instrumenti stečeni i njihovih karakteristika.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.4. Finansijski instrumenti (Nastavak)

Klasifikacija finansijskih instrumenata (Nastavak)

Banka je klasifikovala finansijska sredstva u sledeće kategorije: finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha, krediti i potraživanja, finansijska sredstva koja se drže do dospeća i finansijska sredstva raspoloživa za prodaju.

Naknadno vrednovanje finansijskih sredstava i obaveza zavisi od njihove klasifikacije, kao što sledi:

3.4.1. Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha

Ova kategorija uključuje finansijska sredstva koja se drže radi trgovanja i ona koja se vode po fer vrednosti kroz bilans uspeha.

Finansijska sredstva se klasifikuju kao sredstva za trgovanje ako su pribavljena radi prodaje ili ponovne kupovine u kratkom roku, radi ostvarivanja dobitaka iz kratkoročnih promena cena istih. Navedena sredstva se evidentiraju po fer vrednosti u bilansu stanja.

Promene u tržišnoj vrednosti hartija od vrednosti i drugih plasmana po fer vrednosti kroz bilans uspeha evidentiraju se u korist, odnosno na teret bilansa uspeha u okviru prihoda, odnosno rashoda od promene vrednosti imovine i obaveza.

Kredit i potraživanja su nederivatna finansijska sredstva sa fiksnim ili odredivim isplatama koja nisu kotirana na aktivnom tržištu. Kredit i plasmani bankama i komitentima odobreni od strane Banke evidentiraju se u bilansu stanja od momenta prenosa sredstava korisniku kredita

3.4.2. Kredit i potraživanja

Na dan bilansa stanja krediti su iskazani po amortizovanoj vrednosti korišćenjem efektivne kamatne stope, umanjenoj za ispravku vrednosti po osnovu obezvređenja i direktan otpis.

Amortizovana vrednost predstavlja iznos koji se priznaje nakon inicijalnog sticanja sredstva, umanjen za otplate glavnice i uvećan za obračunatu, a umanjen za naplaćenu kamatu primenom metode efektivne kamatne stope na razliku između inicijalnog iznosa i iznosa na dan dospeća i umanjen za ispravke vrednosti.

Kredit su iskazani u bilansu stanja u visini odobrenog plasmana, uključujući sva potraživanja od kamata, naknada i provizija kao i aktivna vremenska razgraničenja koja se odnose na razgraničena potraživanja po navedenim osnovama, umanjenog za otplaćenu glavnice, pasivna vremenska razgraničenja naknada koje ulaze u obračun efektivne kamatne stope i ispravku vrednosti koja se zasniva na proceni identifikovanih rizika za pojedinačne plasmane, kao i rizika za koje iskustvo Banke ukazuje da su sadržani u kreditnom portfoliju. Za procenu navedenih rizika rukovodstvo Banke primenjuje interno usvojenu metodologiju.

Prihodi i potraživanja po osnovu obračunatih kamata na ove instrumente se evidentiraju u okviru prihoda od kamata, odnosno potraživanja od kamata. Kamate koje su deo efektivnog prinosa na ove instrumente se razgraničavaju i iskazuju kao pasivna

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.4. Finansijski instrumenti (Nastavak)

3.4.2. Krediti i potraživanja (Nastavak)

vremenska razgraničenja i priznaju u korist bilansa uspeha u okviru prihoda od kamata tokom perioda trajanja instrumenta.

Kreditu u dinarima, za koje je ugovorena zaštita od rizika vezivanjem za kurs dinara u odnosu na EUR ili USD, revalorizovani su u skladu sa konkretnim ugovorom za svaki kredit. Razlika između vrednosti neotplaćene glavnice i iznosa obračunatog primenom valutne klauzule iskazana je u okviru datih kredita i depozita.

Dobici i gubici nastali po osnovu primene valutne klauzule evidentiraju se u bilansu uspeha u korist prihoda, odnosno rashoda od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule.

U skladu sa internom politikom Banke, na svaki izveštajni datum Banka procenjuje da li postoji objektivan dokaz umanjjenja (obezvređenja) vrednosti finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava.

Gubici po osnovu obezvređenja se priznaju samo ako postoji objektivan dokaz o obezvređenju kao rezultat jednog ili više događaja koji su nastali nakon početnog priznavanja sredstva i kada isti utiču na procenjene buduće novčane tokove finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava koji mogu biti pouzdano procenjeni.

Indikatori na osnovu kojih Banka određuje da li postoji objektivan dokaz o obezvređenju kredita i plasmana uključuju sledeće: kašnjenja u plaćanju ugovorene otplate glavnice ili kamate, finansijske poteškoće dužnika, uključujući i mogućnost bankrotstva ili nekog drugog vida finansijske reorganizacije dužnika, kršenje ugovornih obaveza, pogoršanje konkurentne pozicije dužnika, smanjenje vrednosti instrumenata obezbeđenja kredita, kao i drugi pokazatelji koji ukazuju da postoji merljivo smanjenje budućih tokova gotovine, kao što su promene u nacionalnim i ekonomskim uslovima koji su u neposrednoj vezi sa neizvršenjem ugovorenih obaveza.

Shodno usvojenoj politici, Banka prvo procenjuje da li postoji objektivan dokaz o obezvređenju za pojedinačno finansijsko sredstvo koje je pojedinačno značajno, i pojedinačno ili grupno za finansijska sredstva koja nisu pojedinačno značajna. Ukoliko Banka utvrdi da ne postoji objektivan dokaz o obezvređenju za pojedinačno finansijsko sredstvo, bilo da je značajno ili ne, navedeno sredstvo Banka uključuje u grupu finansijskih sredstava sa sličnim karakteristikama kreditnog rizika i grupno ih procenjuje za obezvređenje. Sredstva koja se pojedinačno procenjuju za obezvređenje i za koja se gubitak pri obezvređenju priznaje ili nastavlja da se priznaje, ne uključuju se u grupno procenjivanje obezvređenja.

Ukoliko postoji objektivni dokaz da je nastao gubitak zbog umanjjenja vrednosti, iznos gubitka se utvrđuje kao razlika između knjigovodstvene vrednosti kredita i njegove nadoknadive vrednosti, koja predstavlja sadašnju vrednost procenjenih budućih tokova gotovine, diskontovanih po prvobitnoj efektivnoj kamatnoj stopi za to finansijsko sredstvo. Kalkulacija sadašnje vrednosti procenjenih budućih tokova gotovine finansijskog sredstva obezbeđenog kolateralom reflektuje tokove gotovine koji mogu nastati po osnovu realizacije instrumenta obezbeđenja plaćanja. Ukoliko kredit ili plasman koji se drži do dospeća ima varijabilnu kamatnu stopu, diskontna stopa za

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.4. Finansijski instrumenti (Nastavak)

3.4.2. Krediti i potraživanja (Nastavak)

odmeravanje bilo kog gubitka zbog obezvređenja je trenutna kamatna stopa sadržana u ugovoru.

Za potrebe grupne procene obezvređenja, finansijska sredstva se grupišu na osnovu sličnih karakteristika kreditnog rizika i internog sistema klasifikacije Banke po vrsti sredstva, industrijskoj grani, geografskoj lokaciji, vrsti obezbeđenja, statusu dospelih a nenaplaćenih kredita i sl. Budući tokovi gotovine za grupu finansijskih sredstava koja se kolektivno klasifikuju, procenjuju se na osnovu iskustva Banke o prethodnim, istorijskim gubicima za sredstva sa sličnim karakteristikama kreditnog rizika.

Podaci o istoriji ostvarivanja gubitaka za svrhe grupne procene obezvređenja sredstava se koriguju na osnovu trenutno dostupnih podataka koji odražavaju efekte tekućeg stanja koje je uticalo na period u kome je iskustvo u ostvarivanju gubitaka stečeno, kao i da bi se otklonili efekti uslova iz prethodnog perioda koji trenutno ne postoje. Procene promena u budućim tokovima gotovine za grupe sredstava odražavaju i direktno su u skladu sa promenama određenih pokazatelja iz godine u godinu (promene u stopi nezaposlenosti, cenama nekretnina, statusu plaćanja ili drugim promenama koje ukazuju na promene u verovatnoći ostvarivanja gubitaka u Banci i njihove razmere). Banka redovno proverava i presipituje metodologiju i pretpostavke korišćene za procenu budućih tokova gotovine kako bi se smanjile razlike između procenjenih gubitaka i stvarno nastalih gubitaka.

Gubici nastali po osnovu umanjenja vrednosti kredita i potraživanja, kao i ostalih finansijskih sredstava, evidentirani su u bilansu uspeha kao rashodi indirektnih otpisa plasmana (Napomena 13).

Otpis nenaplativog potraživanja vrši se na osnovu odluka suda, Skupštine Banke ili Upravnog odbora Banke kada nema realne mogućnosti za naplatu i kada su svi instrumenti obezbeđenja naplate kredita aktivirani.

Ukoliko se u narednom periodu iznos gubitka zbog obezvređenja kredita smanji usled događaja koji se odigrao nakon priznavanja umanjenja vrednosti, prethodno priznat gubitak zbog umanjenja vrednosti se koriguje promenama na računu ispravke vrednosti, a iznos korekcije se priznaje u bilansu uspeha kao prihod od ukidanja indirektnih otpisa plasmana.

Restruktuirani krediti

Kada je u mogućnosti, Banka radije restruktuiru kredite nego što realizuje sredstva obezbeđenja. To može da podrazumeva produženje roka otplate kao i nove uslove kreditiranja. Rukovodstvo kontinuirano kontrolise restruktuirane kredite kako bi se osiguralo ispunjenje svih kriterijuma, kao i budućih plaćanja. Banka i dalje vrši individualnu ili grupnu procenu obezvređenja.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.4. Finansijski instrumenti (Nastavak)

3.4.3. *Finansijska sredstva koje se drže do dospeća*

Finansijska sredstva koje se drže do dospeća su finansijska sredstva sa fiksnim plaćanjima ili plaćanjima koja mogu da se utvrde i sa fiksnim dospećem, za koje Banka ima pozitivnu nameru i sposobnosti da ih drži do dospeća.

Nakon inicijalnog priznavanja, finansijska sredstva koja se drže do dospeća evidentiraju se po amortizovanoj vrednosti korišćenjem metoda efektivne kamatne stope, umanjenoj za ispravke vrednosti, odnosno gubitak po osnovu obezvređenja. Amortizovana vrednost obračunava se uzimajući u obzir sve diskonte ili premije pri kupovini, kao i naknade koje su sastavni deo ugovorene kamatne stope, u toku perioda dospeća.

Banka vrši individualnu procenu da bi utvrdila da li postoje objektivni dokazi o obezvređenju ulaganja u finansijska sredstva koje se drže do dospeća. Ukoliko postoje objektivni dokazi da je došlo do obezvređenja, iznos gubitka usled obezvređenja finansijskih sredstava koje se drže do dospeća obračunava se kao razlika između knjigovodstvene vrednosti ulaganja i sadašnje vrednosti očekivanih tokova gotovine eskontovanih po originalnoj kamatnoj stopi ulaganja i iskazuje se u bilansu uspeha kao rashod indirektnih otpisa plasmana (Napomena 13).

Ukoliko, u narednoj godini, dođe do smanjenja iznosa procenjenog obezvređenja kao posledica nekog događaja koji je usledio nakon priznavanja obezvređenja, svaki iznos obezvređenja koji je prethodno priznat se umanjuje i efekti se evidentiraju u korist bilansa uspeha.

Prihodi po osnovu obračunatih kamata na ove instrumente se obračunavaju metodom efektivne kamatne stope i iskazuju se u okviru prihoda od kamata. Naknade koje su deo efektivnog prinosa na ove instrumente se razgraničavaju i iskazuju kao pasivna vremenska razgraničenja i priznaju u korist bilansa uspeha tokom perioda trajanja instrumenta.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.4. Finansijski instrumenti (Nastavak)

3.4.4. *Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju*

Finansijska sredstva koja su namenjena da se drže na neodređeni vremenski period, a koja mogu biti prodane usled potrebe za obezbeđenjem likvidnosti ili izmena u kamatnim stopama, kursovima stranih valuta ili cena kapitala, klasifikuju se kao “finansijska sredstva raspoloživa za prodaju”. Finansijska sredstva sastoje se od instrumenata kapitala banaka i drugih pravnih lica i drugih finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju.

Nakon inicijalnog priznavanja, finansijska sredstva raspoloživa za prodaju, se iskazuju po fer vrednosti. Fer vrednosti finansijskih sredstava koja se kotiraju na berzi zasniva se na tekućim cenama ponude. Nerealizovani dobiti i gubici po osnovu finansijskih sredstava za prodaju evidentiraju se u okviru revalorizacionih rezervi, dok se finansijsko sredstvo ne proda, naplati ili na drugi način realizuje, ili dok to finansijsko sredstvo nije trajno obezvređeno.

Kada se finansijska sredstva raspoloživa za prodaju otuđe ili kada im se umanju vrednost, kumulirane korekcije fer vrednosti priznate u okviru kapitala evidentiraju se u bilansu uspeha.

Učešća u kapitalu drugih pravnih lica koja nemaju kotiranu tržišnu cenu na aktivnom tržištu izuzeta su od vrednovanja po tržišnoj vrednosti i iskazana su po nabavnoj vrednosti, umanjenoj za ispravku vrednosti po osnovu obezvređenja.

Dividende stečene tokom držanja finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju su uključene u prihode od dividendi i učešća u kapitalu kada je nastalo pravo na priliv po osnovu dividendi.

Dobici i gubici po osnovu prodaje ovih finansijskih sredstava evidentiraju se u bilansu uspeha, u okviru dobitaka, odnosno gubitaka po osnovu prodaje finansijskih sredstava. Pored toga, imparitetni gubici na finansijskim sredstvima raspoloživim za prodaju, koji se ne mogu smatrati privremenim, evidentiraju se preko bilansa uspeha.

3.4.5. *Depoziti banaka i komitenata*

Depoziti banaka i komitenata, kao i ostale kamatonosne finansijske obaveze se prvobitno priznaju po fer vrednosti, umanjenoj za nastale transakcione troškove, izuzev finansijskih obaveza koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha. Nakon početnog priznavanja, kamatonosni depoziti i krediti se iskazuju po amortizovanoj vrednosti uz primenu ugovorene kamatne stope.

3.4.6. *Obaveze iz poslovanja*

Obaveze prema dobavljačima i ostale kratkoročne obaveze iz poslovanja vrednuju se po amortizovanoj vrednosti, što zbog kratkoročne prirode ovih obaveza odgovara njihovoj nominalnoj vrednosti.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.5. Prebijanje finansijskih instrumenata

Finansijska sredstva i finansijske obaveze se prebijaju i njihov neto efekat se priznaje u bilansu stanja, ako, i samo ako, postoji zakonom omogućeno pravo da se izvrši prebijanje priznatih iznosa i postoji namera da se isplata izvrši po neto osnovu, ili da se istovremeno proda sredstvo i izmiri obaveza.

3.6. Derivati

Banka ne koristi računovodstvo zaštite transakcija od rizika (hedžing).

Banka sa svojim komitentima ugovara valutnu klauzulu. Valutna klauzula predstavlja ugrađeni derivat koji se ne evidentira odvojeno od osnovnog ugovora, s obzirom da su ekonomske karakteristike i rizici ugrađenog derivata usko povezani sa osnovnim ugovorom. Dobici/gubici nastali po osnovu primene valutne klauzule evidentiraju se u bilansu uspeha kao prihodi/rashodi od kursnih razlika i efekata valutne klauzule (Napomena 10).

3.7. Rezerva za procenjene gubitke koji mogu nastati po osnovu bilansne aktive i vanbilansnih stavki

Posebna rezerva za procenjene gubitke koji mogu nastati po osnovu bilansne aktive i vanbilansnih stavki se utvrđuje u skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 94/2011, 57/2012, 123/2012, 43/2013, 113/2013, 135/2014, 25/2015, 38/2015, 61/2016, 69/2016 i 91/2016).

Ukupna potraživanja od jednog dužnika (bilansna aktiva i vanbilansne stavke koje se klasifikuju) klasifikuju se u kategorije A, B, V, G i D, na osnovu kriterijuma blagovremenosti, odnosno docnje u izmirivanju obaveza prema Banci, na osnovu procene njegovog finansijskog stanja, odnosno kreditne sposobnosti i na osnovu kvaliteta pribavljenih sredstava obezbeđenja. Sva potraživanja od istog dužnika klasifikuju se u jednu kategoriju, koja se određuje na osnovu potraživanja koje je najnepovoljnije klasifikovano, izuzev potraživanja koja su obezbeđena prvoklasnim ili adekvatnim sredstvom obezbeđenja.

Na osnovu klasifikacije potraživanja, a u skladu sa navedenom Odlukom Narodne banke Srbije, rezerva za procenjene gubitke obračunava se na osnovicu za obračun ove rezerve primenom sledećih procenata: A - 0%, B - 2% (0% za sve plasmane čiji su ugovori zaključeni nakon 30.09.2016. godine), V - 15%, G - 30% i D - 100%.

Osnovicu za obračun rezerve za procenjene gubitke predstavlja bruto knjigovodstvena vrednost potraživanja umanjena za: neiskorišćeni iznos okvirnih kredita i ostalih plasmana koje Banka može bezuslovno ili bez prethodne najave otkazati; 80% neiskorišćenog iznosa okvirnih i ostalih plasmana sa efektivnim rokom dospeća do godinu dana; 50% neiskorišćenog iznosa okvirnih i ostalih plasmana sa efektivnim rokom dospeća dužim od godinu dana i 50% vrednosti licitacionih i tenderskih garancija, garancija za dobro izvršenje posla, carinskih garancija i garancija za izmirenje obaveza, kao i činidbenih garancija.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.7. Rezerva za procenjene gubitke koji mogu nastati po osnovu bilansne aktive i vanbilansnih stavki (Nastavak)

Banka je svojim unutrašnjim aktom odredila kriterijume i metodologiju za utvrđivanje rezerve za procenjene gubitke u okviru procenata propisanih navedenom Odlukom Narodne banke Srbije, na osnovu docnje dužnika u izmirenju obaveza, finansijskog položaja i analize poslovnih performansi dužnika, adekvatnosti tokova gotovine i instrumenata obezbeđenja plaćanja.

Potrebna rezerva za procenjene gubitke predstavlja zbir pozitivnih razlika između rezerve za procenjene gubitke obračunate u skladu sa gore navedenom odlukom i utvrđenog iznosa ispravke vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama na nivou dužnika, koja su u skladu sa računovodstvenom politikom Banke iskazana na teret rashoda u bilansu uspeha (Napomena 13).

Potrebna rezerva za procenjene gubitke po bilansnoj aktivi i vanbilansnim stavkama predstavlja odbitnu stavku od kapitala Banke za svrhe utvrđivanja pokazatelja adekvatnosti kapitala u skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije o adekvatnosti kapitala banke ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 103/2016).

Ako je iznos ispravke vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama veći od iznosa rezerve za procenjene gubitke obračunatog na nivou dužnika, Banka nije obavezna da obračuna potrebnu rezervu za procenjene gubitke po bilansnoj aktivi i vanbilansnim stavkama.

Banka je procenjeni iznos potrebne rezerve na dan 30. juna 2017. godine obelodanila kao odbitnu stavku od kapitala.

3.8. Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Gotovinu čine gotovina u blagajni i tekući račun kod centralne banke, a gotovinske ekvivalente čine kratkoročna visokolikvidna ulaganja koja se mogu neposredno unovčiti uz beznačajni rizik smanjenja vrednosti, depoziti kod Narodne banke Srbije i kratkoročne hartije od vrednosti koje se mogu refinansirati kod Narodne banke Srbije.

Gotovina i gotovinski ekvivalenti za potrebe izveštaja o tokovima gotovine uključuju novac u blagajni, tekući račun kod Narodne banke Srbije, tekuće račune kod drugih banaka i instrumente u postupku naplate, kao i druge depozite kod banaka i drugih institucija.

3.9. Repo poslovi

Hartije od vrednosti kupljene po ugovoru, kojima je utvrđeno da će se ponovo prodati na tačno određeni dan u budućnosti, su priznate u bilansu stanja, u okviru pozicije Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija (Napomena 21). Plaćena gotovina po tom osnovu, uključujući dospelu kamatu, se priznaje u bilansu stanja. Razlika između kupovne cene i cene po ponovnoj prodaji se tretira kao prihod po osnovu kamate i dospeva tokom trajanja ugovora.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.10. Osnovna sredstva i nematerijalna ulaganja

Nematerijalna ulaganja obuhvataju računovodstvene softvere i licencu.

Građevinski objekti iskazani su po procenjenoj tržišnoj vrednosti, umanjenoj za akumuliranu ispravku vrednosti. Pozitivan efekat procene vrednosti građevinskih objekata iskazan je u okviru revalorizacionih rezervi Banke.

Investicione nekretnine su iskazane po procenjenoj tržišnoj vrednosti, utvrđenoj od strane nezavisnog ovlašćenog procenjivača, a efekti procene vrednosti su iskazani u bilansu uspeha.

Zemljište je iskazano po procenjenoj tržišnoj vrednosti.

Oprema, investicije u toku i nematerijalna ulaganja na dan 30. juna 2017. godine su iskazana po nabavnoj vrednosti, umanjenoj za ispravku vrednosti.

Amortizacija se ravnomerno obračunava na nabavnu ili revalorizovanu vrednost osnovnih sredstava i nematerijalnih ulaganja, primenom sledećih godišnjih stopa, s ciljem da se sredstva otpišu do rezidualne vrednosti u toku njihovog procenjenog korisnog veka trajanja:

Građevinski objekti	1.27-5.9%
Kompjuterska oprema	25.0%
Nameštaj	10.0 - 15.0%
Motorna vozila	15.5%
Nematerijalna ulaganja	20.0%

Rezidualna vrednost sredstva je procenjeni iznos koji bi u sadašnjem trenutku Banka mogla ostvariti prodajom sredstva, umanjen za procenjeni trošak prodaje, ukoliko je sredstvo već staro i u stanju u kojem se očekuje da će biti na kraju njegovog korisnog veka upotrebe. Rezidualna vrednost sredstva je nula ukoliko Banka očekuje da pomenuto sredstvo koristi do kraja njegovog fizičkog veka trajanja. Rezidualna vrednost i korisni vek upotrebe sredstva se revidiraju i po potrebi koriguju na datum svakog bilansa stanja.

Obračun amortizacije osnovnih sredstava i nematerijalnih ulaganja počinje kada se ova sredstva stave u upotrebu. Obračun amortizacije se ne vrši za investicije u toku.

Dobici ili gubici koji se javljaju prilikom rashodovanja ili prodaje nekretnina i opreme, priznaju se na teret ili u korist bilansa uspeha, kao deo ostalih prihoda ili ostalih rashoda.

Godišnje stope amortizacije koje je Banka primenila pri obračunu amortizacije za svrhe finansijskog izveštavanja različite su od stopa amortizacije koje su propisane i koje se priznaju u poreskom bilansu Banke za svrhe utvrđivanja oporezive dobiti. Obračun amortizacije nematerijalnih ulaganja i osnovnih sredstava za poreske svrhe vrši se u skladu sa Zakonom o porezu na dobit pravnih lica Republike Srbije ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 25/2001, 80/2002, 43/2003, 84/2004, 18/2010, 101/2011, 119/2012, 47/2013, 108/2013, 68/2014 - dr. zakon i 142/2014, 91/2015-aut.tum. i 112/2015)) i Pravilnikom o načinu razvrstavanja stalnih sredstava po grupama i načinu utvrđivanja amortizacije za poreske svrhe ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 116/2004 i 99/2010), što rezultira u odloženim porezima.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.11. Obezvredenje nefinansijske imovine

Saglasno usvojenoj računovodstvenoj politici, na dan izveštavanja, rukovodstvo Banke analizira vrednosti po kojima su prikazana nematerijalna ulaganja i osnovna sredstva Banke. Ukoliko postoji indikacija da je neko sredstvo obezvređeno, nadoknativ iznos te imovine se procenjuje kako bi se utvrdio iznos obezvređenja. Ukoliko je nadoknativ iznos nekog sredstva procenjen kao niži od vrednosti po kojoj je to sredstvo prikazano, postojeća vrednost tog sredstva se umanjuje do visine nadoknativne vrednosti, koju predstavlja vrednost veća od fer vrednosti sredstva umanjene za troškove prodaje i vrednosti u upotrebi. Gubitak zbog obezvređenja se priznaje u iznosu razlike, na teret rashoda saglasno MRS 36 "Umanjenje vrednosti imovine".

Nefinansijska sredstva (osim goodwill-a) kod kojih je došlo do umanjenja vrednosti se revidiraju na svaki izveštajni period zbog mogućeg ukidanja efekata umanjenja vrednosti.

3.12. Stalna sredstva namenjena prodaji

Banka klasifikuje stalna sredstva kao sredstva namenjena prodaji kada se njihova knjigovodstvena vrednost može nadoknaditi prevashodno kroz prodaju, a ne daljim korišćenjem. Stalna sredstva namenjena prodaji moraju da budu dostupna za momentalnu prodaju u svom trenutnom stanju isključivo pod uslovima koji su uobičajeni za prodaje takve vrste imovine i njihova prodaja mora biti vrlo verovatna. Stalna sredstva namenjena prodaji se prikazuju u iznosu nižem od knjigovodstvene i fer vrednosti umanjene za troškove prodaje. Banka ne amortizuje stalna sredstva dok su ona klasifikovana kao stalna sredstva namenjena prodaji.

3.13. Sredstva stečena naplatom potraživanja

Imovina nad kojom je preuzeto vlasništvo u procesu povraćaja obezvređenih kredita prikazuje se u okviru Ostalih sredstava. Sredstva stečena naplatom potraživanja se privremeno drže u svrhu likvidacije i iskazuju se po iznosu nižem od knjigovodstvene i fer vrednosti umanjene za troškove prodaje.

3.14. Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna sredstva

Rezervisanja se priznaju i vrše kada Banka ima zakonsku ili ugovorenu obavezu kao rezultat prošlih događaja i kada je verovatno da će doći do odliva resursa kako bi se izmirila obaveza i kada se može pouzdano proceniti iznos obaveze.

Radi održavanja najbolje moguće procene rezervisanja se razmatraju, utvrđuju i ako je potrebno koriguju na svaki izveštajni datum.

Kada više nije verovatan odliv ekonomskih koristi radi izmirenja zakonske ili izvedene obaveze rezervisanje se ukida u korist prihoda. Rezervisanje se prati po vrstama i može da se koristi samo za izdatke za koje je prvobitno bilo priznato. Rezervisanje se ne priznaje za buduće poslovne gubitke.

Potencijalne obaveze se ne priznaju u finansijskim izveštajima. Potencijalne obaveze se obelodanjuju u napomenama uz finansijske izveštaje, osim ako je verovatnoća odliva resursa koji sadrže ekonomske koristi veoma mala.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.14. Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna sredstva (Nastavak)

Banka ne priznaje potencijalna sredstva u finansijskim izveštajima. Potencijalna sredstva se obelodanjuju u napomenama uz finansijske izveštaje, ukoliko je prilikom ekonomskih koristi verovatan.

3.15. Naknade zaposlenima

a) Porezi i doprinosi za obavezno socijalno osiguranje

U skladu sa propisima koji se primenjuju u Republici Srbiji, Banka je obavezna da uplaćuje doprinose raznim državnim fondovima za socijalnu zaštitu. Ove obaveze uključuju doprinose na teret zaposlenih i na teret poslodavca u iznosima koji se obračunavaju primenom zakonom propisanih stopa. Banka ima zakonsku obavezu da izvrši obustavu obračunatih doprinosa iz bruto zarada zaposlenih i da za njihov račun izvrši prenos obustavljenih sredstava u korist odgovarajućih državnih fondova. Banka nije u obavezi da zaposlenima isplaćuje naknade koje predstavljaju obavezu Penzionog Fonda Republike Srbije. Porezi i doprinosi koji se odnose na definisane planove naknada po osnovu zarada, evidentiraju se kao rashod perioda na koji se odnose.

b) Obaveze po osnovu otpremnina

U skladu sa Pojedinačnim kolektivnim ugovorom i ugovorom o radu, Banka je u obavezi da isplati otpremnine prilikom odlaska u penziju u visini 3 prosečne zarade u Republici Srbiji prema poslednjem objavljenom podatku republičkog organa nadležnog za statistiku. Pravo na ove naknade je obično uslovljeno ostajanjem zaposlenog lica u službi do starosne granice određene za penzionisanje i do ostvarenja minimalnog radnog staža. Očekivani troškovi za pomenute naknade se akumuliraju tokom perioda trajanja zaposlenja.

Pored toga, Banka je u obavezi da isplati i jubilarne nagrade u iznosu od jedne prosečne mesečne zarade u Banci na svakih navršениh deset godina staža ostvarenog u Banci.

Dugoročna rezervisanja za otpremnine formirana su na bazi izveštaja nezavisnog aktuaru i ista su iskazana u iznosu sadašnje vrednosti očekivanih budućih isplata. Budući da se radi o dugoročnim naknadama zaposlenima, a ne o naknadama nakon prestanka radnog odnosa, aktuarski dobici i gubici, kao i troškovi prethodne službe, priznaju se u celini u periodu u kome nastanu. Na dan 31. decembra 2016. godine, Banka je izvršila rezervisanje po osnovu otpremnina za odlazak u penziju po sledećim pretpostavkama:

- Diskontna stopa	4%
- Godišnji rast zarada	2%
- Tablice mortaliteta (RZS) za godine	2010 - 2012
-	

c) Kratkoročna, plaćena odsustva

Akumulirana plaćena odsustva mogu da se prenose i koriste u narednim periodima, ukoliko u tekućem periodu nisu iskorišćena u potpunosti. Očekivani troškovi plaćenih odsustava se priznaju u iznosu kumuliranih neiskorišćenih prava na dan bilansa, za koje se očekuje da će biti iskorišćeni u narednom periodu. U slučaju neakumuliranog plaćenog odsustva, obaveza ili trošak se ne priznaju do momenta kada se odsustvo iskoristi.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.15. Naknade zaposlenima (Nastavak)

c) Kratkoročna, plaćena odsustva (Nastavak)

Banka nema sopstvene penzione fondove, niti opcije za isplate zaposlenima u vidu akcija i po tom osnovu nema identifikovane obaveze na dan 30. juna 2017. godine.

d) Učešće u dobiti

Učešće zaposlenih u dobiti obračunava se i isplaćuje u skladu sa Odlukom Skupštine Banke, a na osnovu procene rukovodstva Banke o doprinosu svakog zaposlenog ostvarenju rezultata poslovanja.

3.16. Kapital

Kapital se sastoji od akcijskog kapitala (običnih akcija), emisione premije, ostalog kapitala, rezervi i neraspoređenog dobitka.

Dividende na akcije evidentiraju se kao obaveze u periodu u kojem je doneta odluka o njihovoj isplati. Dividende odobrene za godinu nakon datuma bilansa stanja se obelodanjuju u napomeni o događajima nakon datuma bilansa stanja.

Dobici i gubici po osnovu promene tržišne vrednosti hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju takođe se evidentiraju u okviru revalorizacionih rezervi.

3.17. Finansijske garancije

U uobičajenom toku poslovanja, Banka odobrava finansijske garancije koje se sastoje od plativih i činidbenih garancija, akreditiva, akcepta menica i drugih poslova jemstava. Finansijske garancije su ugovori koji obavezuju izdavaoca garancije da izvrši plaćanje ili nadoknadi gubitak primaocu garancije, nastao ukoliko određeni poverilac blagovremeno ne izvrši svoje obaveze u skladu sa uslovima predviđenim ugovorom.

Finansijske garancije se inicijalno priznaju u finansijskim izveštajima po fer vrednosti na datum kada je garancija data. Nakon inicijalnog priznavanja, obaveze Banke koje proističu iz finansijskih garancija se vrednuju u iznosu amortizovane naknade ili najbolje procene izdataka neophodnih da bi se izmirila finansijska obaveza koja nastaje kao rezultat garancije, u zavisnosti koji je iznos viši.

Povećanje obaveza koje se odnosi na finansijske garancije se priznaje u bilansu uspeha. Primljene naknade se priznaju u korist bilansa uspeha u okviru prihoda od naknada i provizija ravnomerno tokom perioda trajanja garancije.

3.18. Porez na dobitak

a) Tekući porez na dobitak

Porez na dobitak se obračunava i plaća u skladu sa odredbama Zakona o porezu na dobit pravnih lica Republike Srbije ("Službeni glasnik RS", br. 25/2001, 80/2002, 43/2003, 84/2004, 18/2010, 101/2011, 119/2012, 47/2013, 108/2013, 68/2014 - dr. zakon i 142/2014, 91/2015-aut.tum. i 112/2015) i relevantnim podzakonskim aktima.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

a) Tekući porez na dobitak (Nastavak)

Porez na dobit obračunava se primenom stope od 15% na poresku osnovicu iskazanu u poreskom bilansu, nakon čega se može umanjiti za utvrđene poreske kredite. Osnovicu za oporezivanje čini oporeziva dobit, koja se utvrđuje usklađivanjem rezultata (dobitka ili gubitka) iz bilansa uspeha, a na način utvrđen ovim zakonom.

Banka tokom godine porez na dobit plaća u vidu mesečnih akontacija, čiju visinu utvrđuje na osnovu poreske prijave za prethodnu godinu. Godišnji poreski bilans se predaje u roku od 180 dana od isteka perioda za koji se utvrđuje porez.

Gubici utvrđeni u poreskom bilansu, izuzev kapitalnih dobitaka i gubitaka koji su utvrđeni u skladu sa ovim zakonom, mogu se preneti na račun dobiti utvrđene u poreskom bilansu iz budućih obračunskih perioda, ali ne duže od pet godina.

b) Odloženi porezi

Odloženi porezi na dobit se obračunavaju po metodi obaveza prema bilansu stanja na sve privremene razlike na dan bilansa stanja između sadašnje vrednosti sredstava i obaveza u finansijskim izveštajima i njihove vrednosti za svrhe oporezivanja. Za obračun iznosa odloženog poreza korišćena je stopa od 15%. Odložene poreske obaveze priznaju se za sve oporezive privremene razlike između poreske osnove sredstava i obaveza na dan bilansa stanja, i iznosa iskazanih za svrhe izveštavanja, a što će rezultirati oporezivim iznosima budućih perioda. Odložena poreska sredstva priznaju se za odbitne privremene razlike i za efekte prenetog gubitka i neiskorišćenih poreskih kredita iz prethodnih perioda do iznosa do kojeg je verovatno da će postojati budući oporezivi dobiti na teret kojih se odložena poreska sredstva mogu iskoristiti.

Tekući i odloženi porezi priznaju se kao prihodi i rashodi i uključeni su u neto dobitak perioda, izuzev iznosa odloženog poreza koji je nastao po osnovu revalorizacije osnovnih sredstava i hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju, koji se evidentira direktno u kapital, odnosno revalorizacione rezerve.

c) Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata poslovanja

Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata uključuju porez na imovinu, poreze i doprinose na zarade na teret poslodavca, kao i druge poreze i doprinose koji se plaćaju u skladu sa republičkim i lokalnim poreskim propisima. Ovi porezi i doprinosi su prikazani u okviru operativnih i ostalih poslovnih rashoda.

3.19. Zarada po akciji

Banka izračunava i obelodanjuje osnovnu zaradu po akciji. Osnovna zarada po akciji obračunava se deljenjem neto dobitka koji pripada akcionarima, imaočima običnih akcija Banke, ponderisanim prosečnim brojem izdatih običnih akcija u toku perioda.

3.20. Poslovi u ime i za račun trećih lica i vanposlovna sredstva

Sredstva po poslovima u ime i za račun trećih lica, kojima Banka upravlja sa naknadom, uključena su u vanbilansnu evidenciju Banke (Napomena 32). Banka po navedenim plasmanima ne snosi nikakav rizik. Vanposlovna sredstva koja se sastoje od potraživanja od zaposlenih po osnovu odobrenih kredita za stambenu izgradnju, iskazana su u okviru pozicije plasmani komitentima, a izvori ovih sredstava u okviru ostalog kapitala.

4. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROCENE I PROSUĐIVANJA

Sastavljanje i prikazivanje finansijskih izveštaja zahteva od rukovodstva Banke korišćenje najboljih mogućih procena i razumnih pretpostavki, koje imaju efekta na iskazane vrednosti sredstava i obaveza, kao i obelodanjivanje potencijalnih potraživanja i obaveza na dan sastavljanja finansijskih izveštaja, kao i prihoda i rashoda u toku izveštajnog perioda.

Ove procene i pretpostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na dan sastavljanja finansijskih izveštaja. Stvarni rezultati mogu se razlikovati od navedenih procena. Procene i pretpostavke se kontinuirano razmatraju, a kada korekcije postanu neophodne, iskazuju se u bilansu uspeha za periode u kojima su postale poznate.

U daljem tekstu navedene su ključne procene i pretpostavke koje sadrže rizik da će prouzrokovati materijalno značajne korekcije knjigovodstvenih vrednosti sredstava i obaveza u toku naredne finansijske godine.

a) Umanjenje vrednosti finansijskih sredstava

Banka procenjuje, na svaki izveštajni datum, da li postoji objektivni dokaz da je vrednost finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava umanjena (obezvređena). Finansijsko sredstvo ili grupa finansijskih sredstava je obezvređena i gubici po osnovu obezvređenja se priznaju samo ako postoji objektivni dokaz o obezvređenju kao rezultat jednog ili više događaja koji su nastali nakon početnog priznavanja sredstva (slučaj gubitka) i kada slučaj gubitka utiče na procenjene buduće novčane tokove finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava koja mogu biti pouzdano procenjena.

Kada je reč o proceni gubitaka zbog umanjenja vrednosti kredita, Banka vrši pregled kreditnog portfolia najmanje kvartalno u cilju procene umanjenja njihove vrednosti. U procesu utvrđivanja da li u bilans uspeha treba uneti gubitak zbog umanjenja vrednosti, Banka prosuđuje da li postoje pouzdani dokazi koji pokazuju merljivo smanjenje u procenjenim budućim novčanim tokovima od kreditnog portfolia pre smanjenja koja se mogu identifikovati na pojedinačnim kreditima u portfoliu.

Ovi dokazi mogu uključivati raspoložive podatke koji ukazuju na nepovoljne promene u statusu dužnika u pogledu plaćanja obaveze prema Banci, ili na nacionalne ili lokalne okolnosti koje imaju veze sa negativnim uticajima na aktivu Banke.

Rukovodstvo Banke vrši procene na bazi iskustva o ostvarenim gubicima po kreditima iz prethodnih perioda za sva sredstva sa karakteristikama kreditnog rizika i objektivnim dokazima o umanjenju vrednosti sličnom onom kreditnom portfoliu koji je postojao u vreme planiranja budućih novčanih tokova. Metodologija i pretpostavke koje se koriste za procenu iznosa i vremena budućih novčanih tokova su predmet redovnog pregleda s ciljem da se smanje razlike između procenjenih i ostvarenih gubitaka.

b) Utvrđivanje fer vrednosti finansijskih instrumenata

Fer vrednost finansijskih instrumenata kojima se trguje na aktivnom tržištu na dan bilansa stanja se bazira na kotiranim tržišnim cenama ponude ili tražnje, bez umanjenja po osnovu transakcionih troškova.

Fer vrednost finansijskih instrumenata koji nisu kotirani na aktivnom tržištu se određuje korišćenjem odgovarajućih tehnika vrednovanja, koje obuhvataju tehnike neto sadašnje

4. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROCENE I PROSUDIVANJA (Nastavak)

b) Utvrđivanje fer vrednosti finansijskih instrumenata (Nastavak)

vrednosti, poređenje sa sličnim instrumentima za koje postoje tržišne cene i ostale relevantne modele. Kada tržišni inputi nisu dostupni, određuju se procenjivanjima koja uključuju određeni stepen rasuđivanja u proceni "fer" vrednosti. Modeli procene odlikavaju trenutno stanje na tržištu na datum merenja i ne moraju predstavljati uslove na tržištu pre ili nakon datuma merenja. Stoga se tehnike vrednovanja revidiraju periodično, kako bi na odgovarajući način odrazile tekuće tržišne uslove.

c) Obezvredenje učešća u kapitalu

Banka smatra učešća u kapitalu raspoloživa za prodaju obezvređenim kada postoji dokumentovano (tržišni podaci) ili procenjeno smanjenje fer vrednosti ovih sredstava ispod njihove nabavne vrednosti.

d) Koristan vek trajanja nematerijalnih ulaganja i osnovnih sredstava

Određivanje korisnog veka trajanja nematerijalnih ulaganja i osnovnih sredstava se zasniva na prethodnom iskustvu sa sličnim sredstvima, kao i na anticipiranom tehničkom razvoju i promenama na koje utiče veliki broj ekonomskih ili industrijskih faktora.

Adekvatnost određenog korisnog veka trajanja se preispituje na godišnjem nivou ili kada god postoji indikacija da je došlo do značajne promene faktora koji su predstavljali osnov za određivanje korisnog veka trajanja.

e) Umanjenje vrednosti nefinansijske imovine

Na dan izveštavanja, rukovodstvo Banke analizira vrednosti po kojima su prikazana nematerijalna ulaganja i osnovna sredstva Banke. Ukoliko postoji indikacija da je neko sredstvo obezvređeno, nadoknativ iznos te imovine se procenjuje kako bi se utvrdio iznos obezvređenja. Ukoliko je nadoknativ iznos nekog sredstva procenjen kao niži od vrednosti po kojoj je to sredstvo prikazano, postojeća vrednost tog sredstva se umanjuje do visine nadoknativne vrednosti.

Razmatranje obezvređenja zahteva od rukovodstva subjektivno prosuđivanje u pogledu tokova gotovine, stopa rasta i diskontnih stopa za jedinice koje generišu tokove gotovine, a koje su predmet razmatranja.

f) Rezervisanje po osnovu sudskih sporova

Banka je uključena u veći broj sudskih sporova koji proističu iz njenog svakodnevnog poslovanja i odnose se na komercijalna i ugovorna pitanja, kao i pitanja koja se tiču radnih odnosa, a koja se rešavaju ili razmatraju u toku regularnog poslovanja. Banka redovno procenjuje verovatnoću negativnih ishoda ovih pitanja, kao i iznose verovatnih ili razumnih procena gubitaka. Razumne procene obuhvataju prosuđivanje rukovodstva nakon razmatranja informacija koje uključuju obaveštenja, poravnanja, procene od strane pravnog sektora, dostupne činjenice, identifikaciju potencijalnih odgovornih strana i njihove mogućnosti da doprinesu rešavanju, kao i prethodno iskustvo. Rezervisanje za sudske sporove se formira kada je verovatno da postoji obaveza čiji se iznos može pouzdano proceniti pažljivom analizom. Potrebno rezervisanje se može promeniti u budućnosti zbog novih događaja ili dobijanja novih informacija. Pitanja koja su ili potencijalne obaveze ili ne zadovoljavaju kriterijume za rezervisanje se obelodanjuju, osim ako je verovatnoća odliva resursa koji sadrže ekonomske koristi veoma mala.

4. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROCENE I PROSUDIVANJA (Nastavak)

g) Odložena poreska sredstva

Odložena poreska sredstva priznaju se na sve neiskorišćene poreske gubitke i/ili poreske kredite do mere do koje je izvesno da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se neiskorišćeni poreski gubici/krediti mogu iskoristiti.

Značajna procena od strane rukovodstva Banke je neophodna da bi se utvrdio iznos odloženih poreskih sredstava koja se mogu priznati, na osnovu perioda nastanka i visine budućih oporezivih dobitaka i strategije planiranja poreske politike.

h) Otpremnine prilikom odlaska u penziju i ostale naknade zaposlenima nakon prekida radnog odnosa

Troškovi utvrđenih naknada zaposlenima nakon prekida radnog odnosa, odnosno odlaska u penziju nakon ispunjenih zakonskih uslova, utvrđuju se primenom aktuarske procene. Aktuarska procena uključuje procenu diskontne stope, budućih kretanja zarada, stope mortaliteta i fluktuacije zaposlenih. Zbog dugoročne prirode ovih planova, značajne neizvesnosti utiču na ishod procene.

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA

Upravljanje rizicima je povereno Upravnom odboru, Odboru za praćenje poslovanja banke, Izvršnom odboru, Kreditnom odboru i Odboru za upravljanje aktivom i pasivom čije su nadležnosti utvrđene propisima Narodne banke Srbije, Statutom i drugim aktima banke, i koji zajednički formiraju principe i metodologije procene rizika na bazi eksternih i internih odluka i praćenja kvaliteta ekonomije i kreditne sposobnosti svakog zajmotražioca, odnosno, preduzimanjem drugih aktivnosti u Banci za minimiziranje rizika. Procedure upravljanja rizicima Banke definisane su politikama upravljanja bankarskim rizicima usvojenim od strane Upravnog odbora Banke.

Banka ima uspostavljen sveobuhvatan i pouzdan sistem upravljanja rizicima koji je u potpunosti integrisan u sve poslovne aktivnosti Banke, odnosno omogućuje da se upravlja sa svim rizicima kojima je izložena ili može biti izložena po osnovu svih njenih poslovnih aktivnosti. Radi primene posebnog i jedinstvenog sistema upravljanja rizicima i obezbeđenja funkcionalne i organizacione odvojenosti aktivnosti upravljanja rizicima od redovnih poslovnih aktivnosti Banke, Banka je formirala Odeljenje upravljanje rizicima.

Organi Banke nadležni za upravljanje rizicima zajednički formiraju principe i metodologiju upravljanja rizicima na bazi:

- eksternih propisa i odluka koje donose zakonodavna tela, a najveći delom, Narodna banka Srbije;
- internih procedura vezanih za utvrđivanje i praćenje kreditne sposobnosti svakog zajmotražioca, odnosno za donošenje odluka; i
- preduzimanje drugih aktivnosti usmerenih ka minimiziranju rizika u poslovanju Banke.

Sistem upravljanja rizicima definisan je strategijom upravljanja rizicima i kapitalom, politikama i procedurama, te definisanjem sklonosti za preuzimanje rizika kroz uspostavljanje limita za nivo rizika koji su prihvatljivi za Banku. Svi rizici koje je moguće izmeriti ili oceniti podvrgavaju se strukturi limita na nivou Banke i usaglašenost sa tim limitima se kontinuirano prati. Postavljanje i praćenje poštovanja limita zasnovano je na transparentnim, uniformnim principima. Postoje definisani postupci za postupanje u slučaju probijanja limita.

Organi Banke nadležni za upravljanje rizicima permanentno prate promene u zakonskoj regulativi, analiziraju njihov uticaj na visinu rizika na nivou Banke i preduzimaju mere na usaglašavanju poslovanja i procedura sa novim propisima u okvirima kontrolisanog rizika. Pored toga, uvođenje novih proizvoda i usluga praćeno je potrebnim tržišnim i ekonomskim analizama u cilju optimizacije odnosa prihoda i troškova za procenjeni realni rizik.

Upravni odbor Banke je za svaku vrstu rizika doneo politike i metodologije, a Izvršni odbor procedure kojima su utvrđeni načini i procesi identifikovanja, merenja, ublažavanja i praćenje rizika. Odeljenje upravljanja rizicima i druge stručne službe u Banci kontinuirano prate indikatore i pokazatelje pojedinih kategorija rizika, njihovu usklađenost sa propisanim, odnosno prihvatljivim nivoom, potencijalni uticaj očekivanih promena u uslovima (zakonske promene, tržišni uticaji i drugo) na visinu izloženosti Banke, o čemu redovno izveštavaju Upravni odbor, Odbor za praćenje poslovanja, Izvršni odbor i Odbor za upravljanje aktivom i pasivom, kao i druge nadležne organe Banke. Izvršni odbor predlaže Upravnom odboru politike, metodologije i smernice za upravljanje svim identifikovanim rizicima kojima je Banka izložena ili može biti izložena u svom poslovanju.

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)

5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive

Kreditni rizik predstavlja rizik da korisnik kredita neće moći u potpunosti ili delimično da izmiri svoje dospele obaveze prema Banci u ugovorenim rokovima. Kreditni rizik primarno proističe iz aktivnosti kreditiranja, ali takođe i drugih transakcija koje uključuju bilansne i vanbilansne stavke, kao što su preuzete neopozive obaveze. Poslovna politika Banke zahteva i predviđa maksimalnu zaštitu Banke od izloženosti kreditnom riziku.

Konzervativan pristup upravljanju kreditnim rizicima ogleda se u strogom poštovanju zakonske regulative, ispravkama vrednosti i rezervisanjima koja Banka formira za gubitke usled kreditnog rizika, kao i u održavanju stope adekvatnosti kapitala značajno iznad zakonski propisanog minimuma (8%).

Odobranjem kredita Banka je izložena kreditnom riziku, koji predstavlja mogućnost da korisnik kredita postane nesposoban da u potpunosti podmiri obaveze o dospeću. Banka upravlja kreditnim rizikom na način da utvrđuje limite nivoa kreditnog rizika, tako što utvrđuje granice prihvatljivog kreditnog rizika u odnosu na jednog, ili više dužnika ili agregatno na nivou segmenata portfolija.

Odluke o odobravanju kreditnih izloženosti donosi Kreditni odbor ili Izvršni odbor Banke u zavisnosti od visine plasmana. Banka je usvojila limite do kojih svaki od navedenih odbora može donositi odluke. Odluku o kreditnom izlaganju preko nivoa limita odobravanja donosi Upravni odbor Banke.

Kreditni odbor Banke ima odgovornost za primenu procedura i politika koje osiguravaju da svako izlaganje je prethodno odobreno, procenjeno i kontrolisano. Svi krediti su prethodno pojedinačno procenjeni i odobreni od stručnih službi i Odeljenja upravljanja rizicima, a krediti preko usvojenog limita se odobravaju od strane Izvršnog odbora Banke. Kreditni odbor redovno izveštava Izvršni odbor i Odbor za upravljanje aktivom i pasivom o svojim aktivnostima.

Banka redovno prati rizike i proverava ih najmanje jednom kvartalno ili češće po potrebi. Banka upravlja kreditnim rizikom putem redovnih analiza sposobnosti zajmoprimaoca i potencijalnih zajmoprimaoca da ispune svoje obaveze otplate kamate i glavnice, odnosno, utvrđivanjem limita koncentracije na pojedinačnom i portfolio nivou prema različitim karakteristikama kao što su vrsta proizvoda, privredna grana, interna klasifikacija i dr. Sve izloženosti se redovno prate u odnosu na usvojene limite o čemu se izveštavaju nadležni odbori Banke.

Banka takođe upravlja kreditnim rizikom i prihvatanjem adekvatnih instrumenata obezbeđenja otplate kredita, formiranjem ispravki vrednosti bilansnih potraživanja i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama, rezervi za procenjene gubitke, kao i utvrđivanjem adekvatne cene koja pokriva rizik plasmana.

Banka profesionalno primenjuje niz mera u cilju upravljanja kreditnim rizicima, ublažavanja i kontrole tog rizika u odnosima sa ugovornim stranama, uključujući:

- stroge kriterijume selekcije;
- primenu sistema limita;
- pouzdan proces odobravanja kredita;
- efikasnu kreditnu administraciju i praćenje;

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)

5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)

- adekvatne kontrole vezane za kreditni rizik u odnosima sa ugovornim stranama;
- diversifikaciju rizika.

Banka utvrđuje potrebnu rezervu za procenjene gubitke na osnovu izvršene klasifikacije bilansne aktive i vanbilansnih stavki Banke u skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke. Potrebna rezerva za procenjene gubitke predstavlja odbačenu stavku od kapitala Banke utvrđenu u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banke.

Kreditna politika

Kreditna politika Banke sadrži osnovna opredeljenja, principe i kriterijume koje Banka primenjuje u svom poslovanju u nameri da obezbedi rentabilno poslovanje uz visoku likvidnost i jačanje konkurentne pozicije na finansijskom tržištu. Plasmani Banke usmeravaju se prvenstveno onim klijentima sa kojima Banka ima trajan poslovni odnos pod uslovom da se obezbeđuje maksimalna sigurnost i rentabilnost plasmana.

Banka odobrava kratkoročne i dugoročne kredite, okvirne kreditne aranžmane i sporazume o poslovnoj saradnji i druge proizvode pravnim licima koji uključuju kredite za likvidnost, investicione kredite, kredite za obrtna sredstva. Najveći segment kreditnog portfolija Banke predstavljaju kreditne izloženosti privrednim društvima. Banka odobrava obezbeđene i neobezbeđene kreditne plasmane, u zavisnosti od procene prirode poslovnih aktivnosti klijenta, finansijske situacije klijenta, načina otplate kredita, kao i usklađenosti ukupne izloženosti Banke sa usvojenim limitima.

Banka odobrava različite vrste kreditnih proizvoda stanovništvu. U cilju procene nivoa izloženosti koje Banke smatra prihvatljivim da odobri Banka utvrđuje kreditnu sposobnost klijenta i vrednost sredstva obezbeđenja po kreditu ukoliko se radi o obezbeđenim kreditima. Banka je razvila scoring sistem za fizička lica na osnovu kojeg se procenjuje rizik kreditnog izlaganja Banke fizičkim licima.

Preuzete obaveze kreditiranja

Garancije i odobreni akreditivi su neopoziva jemstva da će Banka izvršiti isplatu u slučaju nemogućnosti klijenta da podmiri svoje obaveze prema trećim stranama i predstavljaju jednaki kreditni rizik kao i krediti. Preuzete obaveze kreditiranja predstavljaju neiskorišćene delove odobrenih kreditnih okvira (revolving krediti i kreditne kartice), garancije ili akreditive, kao i ostale oblike jemstva. Obzirom da je kreditni rizik povezan s preuzetim neopozivim obavezama kreditiranja, Banka je potencijalno izložena gubitku u iznosu jednakom ukupnim neiskorišćenim sredstvima. Međutim, očekivani iznos gubitka je manji od ukupnog iznosa neiskorišćenih odobrenih sredstava jer je većina preuzetih obaveza za kreditiranje povezana s održavanjem specifičnih kreditnih standarda od strane klijenata. Banka prati period do dospeća preuzetih obaveza kreditiranja jer navedene dugoročne obaveze predstavljaju veći kreditni rizik od kratkoročnih.

Pregled vrsta kolaterala po kreditima i plasmanima Banke izloženim kreditnom riziku obelodanjen je u Napomeni 35d.

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)

5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)

Opis promena u procenama banke o strukturi i nivou kreditnog rizika

Banka aktivno preuzima kreditni rizik prihvatajući ga kao sastavni deo poslovnih aktivnosti. Poštujući činjenicu da kreditni rizik predstavlja najveći pojedinačni deo ukupnog rizika preuzetog kroz poslovne aktivnosti, Banka preuzima niz mera za upravljanje ovim rizikom (kreditna analiza, rangiranje dužnika, obezbeđivanje plasmana, i dr.). Upravljanje i kvantifikovanje kreditnog rizika sprovodi se korišćenjem metoda zasnovanih na najsavremenijim pristupima iz teorije i prakse.

Primenom ovakvog pristupa u Banci nije došlo do porasta kreditnog rizika u odnosu na prethodni izveštajni period. Banka ne očekuje da će u narednom periodu doći do porasta kreditnog rizika po osnovu promena u makroekonomskom okruženju.

Opis postupaka za identifikovanje, merenje i procenu kreditnog rizika

Identifikovanje visine kreditnog rizika, vrši se putem utvrđivanja klase rizika, odnosno kreditnog skora potencijalnih dužnika i/ili drugog lica sa kojim će Banka potencijalno uspostaviti poslovni odnos, npr. pružaoci nematerijalne kreditne zaštite ili založni dužnici u slučaju pribavljanja materijalnih sredstava obezbeđenja, kao i procene sredstava obezbeđenja po potencijalnom izlaganju. Utvrđivanje klase rizika vrši se na osnovu kvantitativnih i kvalitativnih faktora

Na osnovu analize zahteva i preliminarne analize podataka o podnosiocu zahteva (i/ili drugog lica sa kojim će Banka potencijalno uspostaviti poslovni odnos u napred navedenom smislu), vrši se kreditna analiza finansijske pozicije predmetnog/ih lica i izrađuje Informacija o izvršenim analizama koja sadrži i mišljenje o kreditnom bonitetu predmetnog/ih lica, nameni i opravdanosti zahteva, podatke o povezanim licima predmetnog/ih lica, ostalim relevantnim podacima za merenje i konačnu procenu kreditnog rizika.

Nakon preliminarne analize pristupa se merenju i proceni kreditnog rizika koja se vrši u nezavisnom organizacionom delu za upravljanje rizicima, u skladu sa internim metodologijama procene kreditnog rizika, a na osnovu predviđenih kvantitativnih i kvalitativnih pokazatelja koji definišu ocenu kreditnog rizika utvrđuje se klasa rizika lica sa kojima Banka potencijalno može da uspostavi poslovni odnos.

Mišljenje organizacionog dela za upravljanje rizicima predstavlja jedan od obaveznih elemenata potrebnih za odlučivanje da li da se nastave dalje aktivnosti po osnovu zahteva za odobravanje izloženosti i prilaže se uz predmetni predlog organizacionih delova za preuzimanje rizika nadležnom telu za donošenje odluke, prilikom razmatranja i donošenja odluke.

Banka u proceni kreditnog rizika koristi pristup koji obuhvata sledeće osnovne komponente:

- Uvrđivanje verovatnoće neizvršenja obaveze dužnika. Ovaj pristup pretpostavlja obavezno ocenjivanje kreditnog rejtinga svakog dužnika, kao i procenu rizika svake poslovne transakcije. Pri tome, obezbeđuje se utvrđivanje rejtinga dužnika i kreditnog rizika pre donošenja odluke nadležnog odbora Banke o odobravanju kreditnih plasmana;
- Utvrđivanje izlaganja kreditnom riziku za svaki novi proizvod koji se uvodi u ponudu Banke;

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)

5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)

Opis postupaka za identifikovanje, merenje i procenu kreditnog rizika (Nastavak)

- Utvrđivanje gubitaka zbog neizmirenih obaveza. Na ovaj način će se obezbediti pokazatelj stope naplate po neizmirenoj obavezi u zavisnosti od visine rizika konkretnog plasmana;
- Utvrđivanje redovnosti u servisiranju obaveza. Na ovaj način utvrđuje se jedan od bitnih elemenata koji se koristi i za procenu stvarne vrednosti plasmana (obezvređenje na pojedinačnom i kolektivnom nivou), klasifikaciju potraživanja i utvrđivanje iznosa za obračun potrebne rezerve za gubitke, a na osnovu klasifikacije bilansne aktive i vanbilansnih stavki Banke u skladu sa Odlukom o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki Banke;
- Propisivanje koncentracije izloženosti prema jednom dužniku, odnosno grupi povezanih lica, privrednoj grani i drugim relevantnim faktorima, radi obezbeđenja disperzije rizika;
- Utvrđivanje potrebnog kapitala za pokriće kreditnog rizika kojem je Banka izložena. Kapital za pokriće izloženosti kreditnom riziku se posmatra kao regulatorni i interni. Banka u procesu procene interne adekvatnosti kapitala utvrđuje da li je regulatorno obračunat kapital prema izabranom pristupu Banke dovoljan za pokriće izloženosti Banke svim aspektima kreditnog rizika.

Kada se utvrdi da postoji rizik da obaveze klijenta neće biti ispunjene u celosti, tj. da će Banka biti u situaciji da mora da primeni mere u cilju naplate potraživanja po osnovu izloženosti, isplaćenog iznosa po osnovu aktiviranih garancija i drugih vanbilansnih stavki, vršiće se evidentiranje ispravke vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke vanbilansnih stavki, a u skladu sa Računovodstvenim politikama Banke i Metodologijom za obračun ispravke vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama.

Opis načina na koji banka upravlja kreditnim rizikom i načina na koji banka procenjuje i upravlja koncentracijama u kreditnom portfoliju

Banka upravlja kreditnim rizikom doslednom primenom Politika upravljanja kreditnim rizikom i drugih internih akata kojima su jasno definisane obaveze i odgovornosti svih organizacionih delova i lica uključenih u proces izlaganja kreditnom riziku.

Upravljanje kreditnim rizikom vrši se:

- Selekcijom kreditnih zahteva, putem korišćenja internih rejting sistema. Selekcija i ocena kreditnih zahteva vrši se na osnovu usvojene interne metodologije za procenu kreditnog rizika (rangiranje klijenata);
- Putem pribavljanja materijalnih i/ili nematerijalnih sredstava ublažavanja izloženosti kreditnom riziku. U zavisnosti od procenjenog rizika dužnika i vrste plasmana utvrđuje se potrebna vrsta i nivo obezbeđenja izloženosti;
- Primenom sistema limita, utvrđivanjem prihvatljivih iznosa izloženosti kreditnom riziku na nivou ukupnog portfolija, po segmentima i pojedinačno. Limiti se postavljaju u cilju ublažavanja izloženosti mogućim, ali nepredvidivim negativnim ekstremnim scenarijima koji dovode do tzv. stresnih gubitaka;
- Primenom sistema ranog upozoravanja. Ukoliko jedan ili više pokazatelja sistema ranog upozorenja pokazuje negativni trend, bez indikacija da bi moglo doći do jasnih pozitivnih promena u predstojećem periodu, kategorija rizika dužnika, pokriće izloženosti obezbeđenjem i limiti izloženosti se odmah

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)

5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)

Opis načina na koji banka upravlja kreditnim rizikom i načina na koji banka procenjuje i upravlja koncentracijama u kreditnom portfoliju (Nastavak)

- revidiraju;
- Primenom sistema identifikacije i upravljanja problematičnim izloženostima. U cilju minimiziranja gubitaka Banke vrši se identifikacija i praćenje problematičnih izloženosti kroz sprovođenje predviđenih aktivnosti: informisanje na internom nivou, provera dokumentacije, komunikacija sa dužnikom i/ili pružaocem kreditne zaštite, izmena u klasifikaciji prema riziku. U cilju ostvarivanja najbolje moguće naplate po problematičnim izloženostima, usvaja se plan korektivnih mera sa utvrđenim aktivnostima i rokovima realizacije.

Operativno upravljanje kreditnim rizikom obuhvata i upravljanje kreditnim portfolijom Banke. Cilj upravljanja kreditnim portfolijom je poboljšanje odnosa prinosa i rizika celokupnog kreditnog portfolia Banke. Za potrebe minimiziranja ukupnog rizika portfolia, vrši se grupisanje plasmana u segmente po definisanim karakteristikama, npr: visina plasmana, ekonomski sektor, privredna grana, povezana lica, zatim analiza strukture i rizika plasmana i prinosa ukupnog portfolia, kao i utvrđivanje i redovno korigovanje cena koja odražavaju rizike i tržišne uslove.

Banka, u cilju ograničavanja koncentracije izloženosti kreditnom riziku, usklađuje svoje kreditno izlaganje sa regulatorno propisanim limitima, ali određuje i sekundarne (interne) limite za sve dužnike sa kojima uspostavlja poslovni odnos. Svrha limita je da visina ekspanzije Banke prema konkretnoj ugovornoj strani ne ugrozi solventnost Banke i da obezbedi širu disperziju rizika. Interni limiti izloženosti za dužnike utvrđuju se u zavisnosti od vrste dužnika, prema utvrđenoj klasi rizika dužnika, finansijskoj situaciji dužnika, uzimajući u obzir i podatke o zaduženosti kod drugih finansijskih institucija.

Aktivnost Banke koja podrazumeva preuzimanje kreditnog rizika, koja predstavlja dominantnu poslovnu aktivnost Banke mora da bude izraz procesa planiranja koji primarno obuhvata planiranje izloženosti na agregatnom nivou, tj. prema nekoj od definisanih kategorija: sektor, privredna grana, vrsta izloženosti, klasa rizika i zemlja porekla klijenta, kao i realnu rizičnu poziciju Banke i njene mogućnosti.

Usvajanje agregatnih limita je u nadležnosti Upravnog ili Izvršnog odbora Banke, u zavisnosti od vrste i nivoa limita. Agregatni interni limiti se posmatraju na nivou poslovanja sa pravnim, odnosno fizičkim licima izloženim kreditnom riziku i na nižem nivou u okviru poslovanja sa pravnim licima prema klasifikaciji dužnika i privrednoj grani kojoj isti pripada.

Merenje koncentracije vrši se utvrđivanjem usklađenosti sa internim i regulatornim limitima prema pojedinačnim klijentima ili grupi povezanih lica, kao i utvrđivanjem HHI (Herfindahl-Hirschman Index), kao osnovne mere koncentracije, na individualnom i agregatnom nivou na osnovu iznosa izloženosti Banke.

Prihvatljivi nivo koncentracije izloženosti (limit) definisan je vrednošću HHI na osnovu obračuna koncentracije na agregatnom nivou za privredna društva i fizička lica i na individualnom nivou. U slučaju prevazilaženja ovih limita, izveštavaju se nadležni odbori Banke i utvrđuju potencijalne aktivnosti za svođenje izloženosti u okvire

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)

5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)

Opis načina na koji banka upravlja kreditnim rizikom i načina na koji banka procenjuje i upravlja koncentracijama u kreditnom portfoliju (Nastavak)

definisane limitima, a koji mogu da podrazumevaju ograničavanje, na period do usklađivanja nivoa sa usvojenim limitom, dodatnog angažovanja ili dodatno usmeravanje sredstava ka pojedinim klasama rizika, proizvodima ili pojedinačnim dužnicima u zavisnosti od doprinosa istih nivou HHI. Odluku o odobrenju transakcije kojom se prevazilaze interni limiti rizika može da donese Izvršni odbor na osnovu predloga organizacionih delova nadležnih za preuzimanje rizika koncentracije

Banka prati koncentraciju i na nivou instrumenata kreditne zaštite (sredstva obezbeđenja), uključujući i ročnu i valutnu nausklađenost između izloženosti i instrumenata kreditne zaštite.

Nadležnosti i odgovornosti u procesu upravljanja kreditnim rizikom su definisane primarno Politikama upravljanja kreditnim rizikom, kao i drugim internim aktima Banke i detaljno su prikazane u godišnjem izveštaju „Objavljivanje podataka i informacija JUBMES banke a.d. Beograd“ koji se sastavlja u skladu sa Odlukom o objavljivanju podataka i informacija banke (Službeni glasnik 103/2016).

Opis politika za identifikovanje problematičnih potraživanja i restrukturiranih potraživanja

Banka je svesna činjenice da izloženost lošoj aktivni primarno proističe iz kreditnog rizika odnosno rizika da dužnik ili ugovorna strana ne izvršava obaveze iz ugovora, koji predstavlja ključni rizik u poslovanju.

Iz tog razloga, Banka identifikuje, meri, prati i kontroliše lošu aktivnu u svim dimenzijama, što joj omogućava da kontroliše potreban iznos kapitala u odnosu na taj rizik, kao i da teži da ostvari adekvatnu kompenzaciju na ime rizika koji je nastao. Strategija Banke u upravljanju lošom aktivom odnosi se na definisana načela i najviši prihvatljivi nivo loše aktive u Banci.

Politika upravljanja lošom aktivom predstavlja integralni deo procesa planiranja i definiše planirani trend smanjenja učešća loše aktive u ukupnoj bilansnoj i vanbilansnoj izloženosti koja se klasifikuje.

Osnovni cilj upravljanja lošom aktivom je što manje učešće loše aktive u ukupnoj bilansnoj i vanbilansnoj izloženosti Banke koja se klasifikuje, a pored istog ističu se i dodatni ciljevi u vidu težnje ka nižim apsolutnim iznosima loše aktive, efikasnijoj i efektivnijoj naplati loše aktive, uspešnim sprovođenjem restrukturiranja potraživanja loše aktive i nižim troškovima obezvređenja kao rezultat trendova u kretanju loše aktive

Banka lošom aktivom upravlja na nivou ukupnog i segmenata portfolia (privredna društva i stanovništvo, uključujući preduzetnike) i na nivou pojedinačnog dužnika.

Kreditne izloženosti koje pokazuju znake sadašnjeg ili bliskog značajnog povećanja rizika, potpunog ili delimičnog neizvršenja obaveza, ili moguće potrebe za naplatom iz sredstava obezbeđenja, predmet su posebnog tretmana u okviru upravljanja lošom aktivom. Banka pod lošom aktivom, pre svega, podrazumeva problematične izloženosti.

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)

5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)

Opis politika za identifikovanje problematičnih potraživanja i restrukturiranih potraživanja (Nastavak)

Banka pod problematičnim izloženostima (loši plasmani) podrazumeva:

- situaciju kada dužnik kasni u izmirenju svojih obaveza više od 90 dana od dana dospeća predmetne obaveze po bilo kojoj materijalno značajnoj obavezi,
- postojanje problematične finansijske situacije koja može (najverovatnije će) rezultirati u nemogućnosti izmirenja obaveze prema Banci (glavnice, kamate, naknade) iako to još nije slučaj, ne uzimajući u obzir mogućnost naplate po osnovu aktiviranja sredstava obezbeđenja,
- delimični ili potpuni individualni otpisi ili otpusti potraživanja od dužnika,
- prestanak obračuna kamate,
- restrukturiranje potraživanja koje je posledica pogoršanja finansijskog stanja dužnika uz umanjenje ili prolongiranje roka vraćanja obaveza,
- otvoren proces stečaja, likvidacije ili neke vrste finansijskog restrukturiranja dužnika
- prodaja potraživanja.

U cilju prepoznavanja potencijalnog rizika što je ranije moguće, vrši se kontinuirano praćenje i sledećih pokazatelja: kašnjenje u dostavljanju informacija, povećavanje duga prema drugim bankama, opadanje vrednosti sredstava obezbeđenja ili opadanje rejtinga dužnika, promene u prometu preko računa i stanju na računima kod Banke, opadanje tržišnog učešća, porast konkurencije, česte promene načina poslovanja, promene u kadrovskoj strukturi i dr.

Ukoliko je bilo kakva negativna informacija javno ili na drugi način dostupna, treba da se potvrdi u direktnom kontaktu ili na drugi način, a po potrebi i na osnovu uvida u podatke kod Kreditnog biroa i ustanove razlozi koji su doveli do promena kao i da se o tome odmah informiše. Ukoliko se kroz periodičnu analizu, odnosno procenjivanje, utvrdi postojanje negativnih informacija, obavezno je promptno informisanje. Ukoliko jedan ili više pokazatelja ranog upozorenja pokazuje negativni trend, bez indikacija da bi moglo doći do jasnih pozitivnih promena u predstojećem periodu dužnik se može staviti na kontrolnu listu (lista dužnika pod dodatnim nadzorom), o čemu se izveštavaju nadležni odbori Banke.

U slučaju sumnje ili konstatacije da postoji problem koji se može negativno odraziti na mogućnost nadoknade potraživanja Banke, odnosno sposobnost dužnika da servisira dug, lica koja su zadužena za identifikaciju porasta rizika dužna su da o tome promptno informišu radi sagledavanje karaktera i uzroka problema, načina identifikacije problema, mogućih implikacija za banku i predloga mera koje je neophodno preduzeti.

Banka kontinuirano prati naplatu potraživanja, odnosno realizovanih naplata po aktiviranim garancijama. Praćenje naplate potraživanja vrši se od momenta realizacije (puštanja sredstava), tokom celokupnog perioda korišćenja do perioda otplate, pri čemu se analiziraju dospele obaveze po plasmanu. Nakon isteka roka dospeća obaveze, ukoliko ista nije izmirena preduzimaju se određeni koraci u definisanim vremenskim okvirima.

Po isteku perioda od 90 dana nakon dospeća potraživanja Banke dolazi do identifikacije problematične izloženosti. Problematična izloženost se identifikuje i u ranijim periodima u odnosu na datum dospeća potraživanja ukoliko se dođe do saznanja da je dužnik ušao u proces stečaja, likvidacije, ili neke vrste finansijskog restrukturiranja, u

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)

5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)

Opis politika za identifikovanje problematičnih potraživanja i restrukturiranih potraživanja (Nastavak)

slučaju prodaje potraživanja, kao i ukoliko se evidentira postojanje problematične finansijske situacije koja može (najverovatnije će) rezultirati u nemogućnosti izmirenja obaveze prema Banci iako to još nije slučaj, ne uzimajući u obzir mogućnost naplate po osnovu aktiviranja sredstava obezbeđenja.

Potraživanja se šalju na restrukturiranje na prvi znak trajnog pogoršavanja rizika ili mogućeg neispunjavanja obaveza. Nadležni odbor Banke donosi odluku da li izloženost treba restrukturirati ili pokrenuti proces naplate kroz realizaciju sredstava obezbeđenja.

Za restrukturiranje potraživanja se Banka odlučuje, samo ukoliko utvrdi da je dužnik sposoban da održi svoju poslovnu aktivnost u narednom periodu i da će u skladu sa planom restrukturiranja moći da izvršava svoje obaveze. Mere restrukturiranja ne smeju se koristiti za privremeno ili trajno prikrivanje stvarnog nivoa rizika potraživanja koja su restrukturirana.

Ukoliko je planom korektivnih mera predviđeno restrukturiranje kao korektivna mera, neophodno je obezbediti i dokumentovati:

1. detaljnu analizu razloga koji su doveli do finansijskih poteškoća dužnika,
2. plan konsolidacije finansijskog stanja i operativnog poslovanja dužnika, a ukoliko je predviđena promena vlasničke strukture, onda je neophodan i plan konsolidacije vlasničke strukture,
3. projekciju novčanih tokova za period od tri godine, ili kraći period ukoliko je plan restrukturiranja na kraći rok od tri godine.

Pored prethodno navedenog vrši se i procena ostvarivosti predloženog plana restrukturiranja, obrazložiti efekte i prednosti restrukturiranja i sačiniti novi plan otplate koji će biti osnov daljeg praćenja sprovođenja plana restrukturiranja.

U cilju minimiziranja gubitaka Banke vrši se identifikacija i praćenje problematičnih izloženosti kroz sprovođenje predviđenih aktivnosti: informisanje na internom nivou, provera dokumentacije, komunikacija sa korisnikom kredita ili drugog plasmana i garantom i komunikacija sa nalogodavcem i/ili korisnikom garancije, izmena u klasifikaciji prema riziku.

Informacije o načinu na koji banka vrši internu klasifikaciju potraživanja

Identifikovanje i merenje kreditnog rizika u slučaju izlaganja Banke privrednim društvima se sprovodi kroz standardizovane interne postupke koji se primenjuju prilikom utvrđivanja klase rizika privrednog društva kojima je Banka izložena ili Banka ima nameru da se izloži u vidu kreditnog plasmana ili neke druge vrste angažovanja koja u sebi sadrži kreditni rizik, a na osnovu procene rizika tog lica.

Raspoređivanje dužnika u definisane klase rizika se obavlja na osnovu izvršene kvantitativne i kvalitativne analize. Skala koju banka primenjuje pruža osnovu za jednoobrazno klasifikovanje privrednih društava i adekvatnu procenu rizika, utvrđenu za svaku klasu na osnovu očekivane verovatnoće neizmirenja obaveza svake od klasa rizika.

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)

5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)

Informacije o načinu na koji banka vrši internu klasifikaciju potraživanja (Nastavak)

Dodeljivanje klase rizika odlikava verovatnoću da će dužnik dospeti u neizmirenje obaveza (očekivanu nenaplativost plasmana privrednim društvima u datoj klasi rizika) u periodu od jedne godine.

Kvantitativna analiza obuhvata analizu finansijskih pokazatelja utvrđenih na osnovu zvaničnih (revidiranih, kod obveznika revizije) finansijskih izveštaja privrednih društava koji se pribavljaju najmanje jednom godišnje.

Nakon utvrđivanja klase rizika na osnovu kvantitativnih faktora, u obzir se uzimaju i kvalitativni faktori i indikatori ranog upozorenja relevantni za dužnike. Kvalitativna analiza obuhvata analizu dodatnih faktora koji mogu imati uticaj na sposobnost privrednog društva da ispuni preuzete obaveze otplate plasmana ili izvrši eventualno plaćanje po osnovu preuzetih vanbilansnih obaveza. Promene u kvalitativnim faktorima se kontinuirano prate i vrši se prilagođavanje kada se relevantne promene faktora evidentiraju kao pouzdane.

Prilikom klasifikacije privrednih društava, Banka koristi internu skalu koja se sastoji od osam klasa koje su prikazane u sledećoj tabeli:

Klasa rizika	Kreditni kvalitet	Opis klase rizika
1	Visok	Izuzetan kreditni položaj - minimalni rizik
2	Srednji	Odličan kreditni položaj - nizak rizik
3	Srednji	Dobar kreditni položaj - ograničen rizik
4	Srednji	Prosečan kreditni položaj - prihvatljiv niži rizik
5	Srednji	Ispodprosečan kreditni položaj - prihvatljiv viši rizik
6	Nizak	Slab kreditni položaj - povišeni rizik
7	Nizak	Veoma slab kreditni položaj - visok rizik
8	Problematican	Neizvršenje obaveza - rizik koji se ne može kontrolisati

Banka najmanje jednom godišnje sprovodi proces validacije modela rangiranja dužnika, pri čemu se ispituje da li klasifikacije u definisane klase rizika i očekivana verovatnoća neizmirenja obaveza na nivou pojedinačne klase odgovara empirijskim rezultatima u pogledu neizmirenja obaveza u definisanom vremenskom okviru.

Banka za izlaganje prema fizičkim licima i drugim pravnim licima (izuzev privrednih društava), a u smislu rangiranja prema nivou rizika, koristi rangiranja u skladu sa Odlukom o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 94/2011, 57/2012, 123/2012, 43/2013, 113/2013, 135/2014, 25/2015, 38/2015, 61/2016, 69/2016 i 91/2016) u definisane kategorije na osnovu finansijske pozicije dužnika, odnosno pre primene efekata sredstava obezbeđenja i drugih korektivnih faktora klasifikacije.

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)

5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)

Informacije o načinu na koji banka vrši internu klasifikaciju potraživanja (Nastavak)

U sledećoj tabeli prikazana je klasifikacija koji Banka primenjuje u odnosu na nivo rizika:

Kategorija	kreditni kvalitet	
	pravna lica	fizička lica
A	Visok	Visok
B	Srednji	Srednji
V	Srednji	Nizak
G	Nizak	Nizak
D	Problematičan	Problematičan

Informacije koji se odnose na sredstva obezbeđenja i sredstva stečena naplatom potraživanja

Banka je Politikom upravljanja kolateralom definisala opredeljujuće principe i osnovne smernice u prihvatanju, vrednovanju i praćenju kolaterala koji Banka prihvata kao instrument kreditne zaštite rizičnih plasmana. Ciljevi ove politike su:

- Ostvarivanje jednoobrazne prakse u primeni kolateralnog jemstva,
- Jednoobrazno vrednovanje kolaterala,
- Kontinuirano praćenje vrednosti kolaterala i
- Veća naplativost rizičnih plasmana.

Osnovni principi kojima se Banka rukovodi pri upravljanju kolateralom su:

- Banka pribavlja adekvatan kolateral u cilju povećanja stepena naplativosti rizičnih plasmana;
- Banka određuje vrstu i visinu kolaterala prema visini evidentiranog rizika;
- Banka adekvatno utvrđuje vrednost kolaterala u skladu sa važećim finansijskim standardima u trenutku vrednovanja;
- Banka kontinuirano prati vrednost i utrživost kolaterala prema važećim finansijskim standardima u trenutku vrednovanja;
- Kolateral mora biti takve prirode i uspostavljen na takav način da u slučaju bankrotstva, stečaja i likvidacije ili propasti davaoca kolateralnog jemstva, obezbeđenje ostaje na snazi i omogućava Banci da naplati svoje potraživanje.

Politikom su definisane vrste kolaterala za koje su predviđeni ponderi vrednosti kolaterala, koji su osnova za utvrđivanje faktora umanjenja vrednosti kolaterala. Banka za sledeće vrste kolaterala utvrđuje specifične faktore umanjenja vrednosti kolaterala: finansijsko kolateralno jemstvo, Kolateralno jemstvo u vidu hartija od vrednosti (u zavisnosti od vrste emitenta), kolateralna jemstva u vidu potraživanja, kolateralna jemstva u obliku polise životnog osiguranja, kolateralna jemstva na nepokretnostima, procenjenim po tržišnoj vrednosti (u zavisnosti od vrste nepokretnosti: poslovna, stambena), kolateralno jemstvo u obliku pokretnih stvari (roba, proizvodi i ostala pokretna imovina), kolateralno jemstvo u obliku garancija i kontragarancija.

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)

5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)

Informacije koji se odnose na sredstva obezbeđenja i sredstva stečena naplatom potraživanja (Nastavak)

Uslovi za materijalno vrednovanje nepokretnosti su: podobnost za upis hipoteke i osiguranje nepokretnosti (sa mogućnošću vinkulacije na Banku). Uslovi za materijalno vrednovanje pokretne stvari su: podobnost stvari za upis založnog prava, osiguranje pokretne stvari (sa mogućnošću vinkulacije u korist Banke), mogućnost prodaje založene stvari. U slučaju kolateralnog jemstva u vidu garancija i kontragarancija, Banka prihvata samo безусловne garancije (garancije bez prigovora i garancije na prvi poziv).

Iznos garancije mora da pokriva vrednost plasmana (glavnicu), uvećanu za naknade i redovnu kamatu, kao i sve vrste plaćanja koje je dužnik obavezan da učini. Uslovi za materijalno vrednovanje založenih hartija od vrednosti su da Banka poseduje dokument o zalozi i nepostojanje tereta u korist trećih lica na hartijama koje se zalažu. Pokrivenost plasmana kolateralom se računa kao odnos odobrenog iznosa plasmana prema iznosu založenog potraživanja uz primenu pondera vrednosti kolaterala.

Prilikom utvrđivanja očekivanih novčanih tokova od realizacije kolaterala, za potrebe procene obezvređenja na pojedinačnom nivou, Banka primenjuje faktore umanjenja vrednosti kolaterala u zavisnosti od vrste kolaterala, a na osnovu izvršene analize koja je u najvećoj meri bazirana na analizi tržišta, tražnji za određenom vrstom sredstva obezbeđenja, iskustvu drugih učesnika na finansijskom tržištu, volatilnosti hartija od vrednosti i na prethodnom iskustvu Banke. Revizija faktora umanjenja vrednosti vrši se u slučaju procene da je došlo do značajnih promena na tržištu ili u procesima realizacije sredstava obezbeđenja koji mogu imati značajan uticaj na visinu moguće naplate kroz realizaciju istih. Za specifične vrste kolaterala koji nisu definisani politikom upravljanja kolateralima ili drugim internim aktima Banke ili u slučaju postojanja informacija o mogućnosti realizacije kolaterala (ili procena mogućnosti) u drugačijim vrednostima od definisanih, utvrđivanje faktora umanjenja vrednosti kolaterala se vrši na osnovu dodatnih procene.

Banka nema značajan iznos sredstava stečenih naplatom potraživanja, ni po broju ni po vrednosti. Banka nema stambene nepokretnosti stečene naplatom potraživanja koje su služile kao sredstvo obezbeđenja stambenih kredita fizičkim licima, što je posledica činjenice da je Banka prevashodno orijentisana na saradnju sa pravnim licima i da nema razvijenu poslovnu mrežu.

Sva kolateralna jemstva moraju imati poznatu vrednost. Za kolateralna jemstva za koja se ne može direktno utvrditi tržišna vrednost pre zaključenja ugovora o kolateralnom jemstvu, pribaviće se mišljenje sudskog veštaka za tu oblast.

Vrednovanje kolaterala obavezno se vrši pre zaključenja ugovora o poslovnoj saradnji i u toku važenja ugovora. Ukoliko po proceni Banke, dođe do poremećaja uslova na tržištu koji značajno mogu uticati na vrednost kolaterala, vrednovanje kolaterala se može poveriti veštaku nadležnom za veštačenje kolaterala u pitanju. Kada se radi o zalozi na nepokretnostima, Banka vrši ponovnu procenu vrednosti kolaterala, najmanje jednom u tri godine.

Osnovicu za vrednovanje hartija od vrednosti je fer vrednost istih utvrđena na osnovu tržišnih cena (ukoliko se sa istima trguje na organizovanom tržištu kapitala) ili vrednost

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)

5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)

Informacije koji se odnose na sredstva obezbeđenja i sredstva stečena naplatom potraživanja (Nastavak)

utvrđena primenom modela (ukoliko se ne radi o tržišnim hartijama od vrednosti). Osnovicu za vrednovanje založenog potraživanja predstavlja iznos naveden u ispravi (dokumentu) kojim se potvrđuje potraživanje. Osnovicu za vrednovanje založene polise predstavlja otkupna vrednost polise.

Otkupna vrednost polise utvrđena je od strane društva za osiguranje koje je izdalo predmetnu polisu. Osnovica za obračun materijalne vrednosti nepokretnosti je tekuća tržišna vrednost (npr. cena po kojoj bi imovina mogla da se proda nezavisnom kupcu u vreme procene, pod pretpostavkom da se imovina javno ponudi). Procenu vrednosti nekretnine vrši ovlašćeni sudski procenitelj građevinske struke. Osnova za obračun materijalne vrednosti pokretnih stvari je tekuća tržišna vrednost, procenjena vrednost ili kupovna vrednost (ukoliko je nova stvar).

Informacije koji se odnose na postupak utvrđivanja obezvređenja potraživanja

Pojedinačno značajnim potraživanjima, u smislu metodološkog pristupa Banke za obračun obezvređenja bilansne aktive i verovatnog gubitka po vanbilansnim stavkama, smatraju se bruto izloženosti Banke prema jednom licu ili grupi povezanih lica koje prevazilaze, na dan obračuna, iznos od 30 miliona RSD za pravna lica, odnosno 5 miliona RSD za fizička lica i preduzetnike. Za sva potraživanja od pravnih lica koja se nalaze u statusu neizvršenja obaveza i materijalno su značajna, obezvređenje se procenjuje na pojedinačnoj osnovi. Pojedinačno značajni iznosi za pravna lica utvrđeni su na osnovu polaznog stava da predmet analize budu izloženosti u iznosu od cca. 1% regulatornog kapitala Banke (u skladu sa Politikom utvrđivanja adekvatnosti kapitala banke) prevedeno u bruto izloženost primenom prosečnog procenta izdvajanja u vidu potrebne reserve u trenutku uspostavljanja ovih limita. Pojedinačni iznos za fizička lica utvrđen je na bazi analize portfolija Banke uz polazni stav da se analizom obuhvati najveći deo portfolija pojedinačnih potraživanja od stanovništva u značajnijem iznosu, odnosno stambenih kredita.

Objektivni dokazi umanjenja vrednosti plasmana

Ukoliko postoje objektivni dokazi da su finansijski instrumenti obezvređeni, odnosno da Banka u ugovorenim rokovima ili iznosima neće biti u mogućnosti da naplati svoja potraživanja, sadašnja vrednost budućih novčanih tokova ne odlikava realno stvarnu vrednost finansijskih instrumenata, odnosno da će isti biti manji od njihove knjigovodstvene vrednosti, vrši se obračun obezvređenja takvog plasmana radi svođenja na nadoknadivu (realnu) vrednost.

Procena postojanja objektivnog dokaza obezvređenja vrši se, u sledećim situacijama:

- finansijsko stanje dužnika ukazuje na znatne probleme u njegovom poslovanju:
  - dužnik se nalazi u statusu neizvršenja obaveza;
  - dužnik kasni u izmirenju obaveza prema zaposlenima ili neredovno izvršava obaveze po osnovu poreza i doprinosa za socijalno osiguranje zaposlenih u značajnom iznosu, pri čemu se značajnim iznosom smatra neizmirenje ovih obaveza preko 50% rashoda bruto zarada prema poslednjim raspoloživim

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)

5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)

Objektivni dokazi umanjenja vrednosti plasmana (Nastavak)

- godišnjim finansijskim izveštajima;
  - značajno (preko 50% , na godišnjem nivou) i kontinuirano smanjenje poslovnih prihoda u prethodne dve godine;
  - kapital dužnika je značajno smanjen (preko 50%) usled gubitaka tokom prethodna dva perioda izveštavanja;
  - postoji zahtev dužnika za izmene uslova otplate plasmana i/ili za hitno finansiranje;
- neizmirenje obaveza, učestalo kašnjenje u otplati kamata i/ili glavnice ili neispunjavanje drugih ugovornih odredaba:
    - najkasnije kada je dužnik u docnji 90 dana po osnovu bilo kog plasmana (zajmovi krediti i investicije koje se drže do dospeća);
    - problematičan kredit podrazumeva stanje ukupnog preostalog duga pojedinačnog kredita (uključujući i iznos docnje):
      - po osnovu koga je dužnik je u docnji preko 90 dana u odnosu na inicijalni datum dospeća u materijalno značajnom iznosu po osnovu plaćanja kamate ili glavnice,
      - po kome je kamata u visini tromesečnog iznosa (i viša) pripisana dugu, kapitalizovana, refinansirana ili je njeno plaćanje odloženo,
      - po kome je dužnik je u docnji manje od 90 dana, ali je Banka procenila da je sposobnost dužnika da otplati dug pogoršana i da je otplata duga u punom iznosu dovedena u pitanje.
  - Banka je bitno promenila uslove otplate plasmana usled finansijskih teškoća dužnika u odnosu na prvobitno ugovorene u smislu:
    - promene uslova pod kojima je plasman odobren, a koje dužnik nije u mogućnosti da ispunji zbog finansijskih teškoća i koja ne bi bila odobrena da dužnik nije u finansijskim teškoćama (smanjenje kamatne stope, otpis dela glavnice, otpis dela obračunate kamate i promenu datuma dospeća glavnice i/ili kamate);
    - potpuno ili delimično refinansiranje plasmana, koje ne bi bilo odobreno da dužnik nije u finansijskim teškoćama;
    - izostanak postupanja Banke prema dužniku u finansijskim teškoćama, na koje Banka u skladu sa ugovorom ima pravo;
  - izvesno je pokretanje stečajnog postupka nad dužnikom ili pokretanje druge vrste finansijske reorganizacije:
    - dužnik je u blokadi računa duže od 60 dana u kontinuitetu na dan procene;
    - nad dužnikom je pokrenut predstečajni postupak ili je u toku stečajni postupak nad bilo kojom strateški značajnom članicom ekonomske celine kojoj pripada dužnik;
    - ispunjeni su razlozi za pokretanje stečajnog postupka nad dužnikom koji su definisani zakonom kojim se uređuje stečaj;
    - dužnik je u postupku pripreme plana reorganizacije / poverioci su prihvatili predloženi plan reorganizacije / dužnik posluje po usvojenom planu reorganizacije;
    - dužnik je u postupku sporazumnog finansijskog restrukturiranja u skladu s relevantnim propisom.

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)

5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)

Kriterijumi razvrstavanja potraživanja u grupe potraživanja sa sličnim karakteristikama kreditnog rizika

Banka koristi sledeće metode grupisanja radi kolektivnog procenjivanja ispravke vrednosti /rezervisanja za kreditni gubitak:

- interne klase kreditnog rizika;
- vrsta plasmana;
- vrsta dužnika;
- urednost u izmirenju obaveza.

Parametri koje koristi za potrebe procene na grupnoj osnovi za grupe potraživanja sa sličnim karakteristikama kreditnog rizika

Banka za procenu obezvređenja na grupnoj osnovi za potraživanja od privrednih društava koristi sledeće parametre:

- Stopa neizvršenja obaveza;
- Gubitak u slučaju nastupanja statusa neizvršenja obaveza;
- Vrednost izloženosti;
- Stopa oporavka.

Stopa neizvršenja obaveza za segment portfolia koja predstavlja osnovu kolektivnog procenjivanja procenta ispravke vrednosti izračunava se na osnovu klasifikacije pojedinačnih dužnika prema kreditnom riziku utvrđene primenom validiranog internog modela. Stopa neizvršenja utvrđuje se na osnovu broja kreditnih izloženosti na početku posmatranog perioda po inicijalnim klasama rizika i broja izloženosti koje su dospele u neizvršenje obaveza tokom perioda od narednih godinu dana.

Stopa neizvršenja obaveza koja se koristi za obračun predstavlja vrednost stope neizvršenja evidentirane na osnovu podataka o prelasku u status neizvršenja obaveza u definisanom prethodnom periodu u odnosu na datum obračuna.

Gubitak usled nastupanja statusa neizmirenja obaveza izračunava se na osnovu utvrđene stope naplate po potraživanjima koja su dospela u neizvršenje obaveza na nivou ukupnih potraživanja Banke od pojedinačnih dužnika koji su dospeli u status neizvršenja obaveza. Za potrebe obračuna stope naplate izračunava se diskontovana vrednost naplaćenih potraživanja koja se stavlja u odnos sa ukupnom vrednošću potraživanja koja su dospela u status neizvršenja obaveza, na nivou pojedinačnog dužnika. Naplaćena potraživanja se diskontuju na trenutak prenosa potraživanja u status neizvršenja obaveza.

Ukupnom vrednošću potraživanja koja su dospela u neizvršenje obaveza smatra se aktuelna knjigovodstvena vrednost potraživanja u trenutku prenosa potraživanja u status neizvršenja obaveza uvećana za knjigovodstvenu vrednost potraživanja koja dospevaju na naknadne datume nakon ulaska dužnika u status neizvršenja obaveza u periodu dok se dužnik nalazi u navedenom statusu. Stopa naplate koja se koristi u obračunu obezvređenja na kolektivnom nivou predstavlja prosečnu stopu naplate na nivou portfolia ukupnih potraživanja od dužnika koji su dospeli u status neizvršenja obaveza u definisanom periodu u odnosu na datum obračuna.

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)

5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)

Parametri koje koristi za potrebe procene na grupnoj osnovi za grupe potraživanja sa sličnim karakteristikama kreditnog rizika (Nastavak)

Stopa oporavka izračunava se na nivou ukupnog portfolia dužnika dospelih u status neizvršenja obaveza u definisanom prethodnom periodu u odnosu na datum obračuna i utvrđuje se na osnovu broja dužnika dospelih u status neizvršenja obaveza u datom periodu i broja dužnika koji su iz statusa neizvršenja obaveza u datom periodu vraćeni u status aktivnog dužnika iz razloga naplate potraživanja na osnovu kojih su ovi dužnici dospeli u status neizvršenja obaveza.

Ključni stavovi, pretpostavke i procene koje Banka primenjuje u postupku procene obezvređenja

Prilikom procene obezvređenja na pojedinačnoj osnovi, iznosi koji se očekuju da će biti naplaćeni u budućnosti zavise od procene nadoknadivosti potraživanja. Mogući obim gubitka utvrđuje se na osnovu najsvježijih informacija. Procena nadoknadivosti potraživanja se vrši na osnovu faktora kao što su:

1. finansijski položaj dužnika (kreditna sposobnost) uključujući realističnu procenu, na osnovu finansijskih i poslovnih informacija, verovatnoće budućih novčanih tokova,
2. kvaliteta i realizacione fer vrednosti kolaterala, troškova u vezi sa realizacijom kolaterala,
3. urednosti u dosadašnjem servisiranju obaveza.

Na osnovu navedenih osnovnih, ali i ostalih raspoloživih informacija procenjuju se ukupni novčani tokovi od potraživanja koji određuju nadoknadivost potraživanja.

Prilikom ocene stepena obezvređenja Banka uzima u obzir sledeće elemente:

- Nefinansijske faktore koji mogu uticati na poslovanje dužnika (npr. karakter i kvalitet dužnika),
- Sposobnost otplate duga koja proističe iz profitabilnosti posla i likvidnosti kompanije,
- Kvalitet kolaterala koji osigurava potraživanje, kvalitet dokumentacije pomoću koje Banka realizuje teret na kolateralu i njegov pravni status,
- Opšta situacija u industriji i ekonomskom okruženju u oblasti aktivnosti dužnika,
- Kompletnost kreditne dokumentacije u kreditnom dosijeu,
- Prethodno iskustvo u ispunjenju obaveza prema Banci od strane dužnika.

Ukoliko se raspolaže sa dokumentima o mogućoj strukturi reprograma ili restrukturiranja potraživanja (usvojeni planovi restrukturiranja, ugovori o reprogramu/restrukturiranju, protokoli o naplati i sl.) procena nadoknadivosti može da se vrši na osnovu strukture otplate definisane ovim dokumentima ukoliko se na osnovu raspoloživih informacija može konstatovati da postoji značajna izvesnost da će se isti i realizovati. Ukoliko se ne radi o usvojenim i pravosnažnim dokumentima, na osnovu dobijenih informacija se vrši procena perioda za koji bi naplata u skladu sa istima mogla početi. Ukoliko su dokumenta usvojena, ali nisu pravosnažna, primenjuje se definisan minimalan period od datuma obračuna za koji se ne očekuje početak primene restrukturiranja u skladu sa predmetnim dokumentima.

Ukoliko naplata Banke zavisi od ishoda sudskog spora, obavezno se vrši, ili pribavlja od angažovanih zastupnika Banke, procena izvesnosti povoljnog ishoda istog za Banku i vremenskog perioda za završetak istog.

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)

5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)

Ključni stavovi, pretpostavke i procene koje Banka primenjuje u postupku procene obezvređenja (Nastavak)

Ukoliko postoji očekivanje da plasman nije nadoknativ iz očekivanih novčanih tokova od plasmana, odnosno ukoliko postoji potreba i namera da se potraživanje naplati iz sredstava obezbeđenja (kolateralna) i očekivanje da takva mogućnost postoji, odnosno da će obezbeđenje po plasmanu biti aktivirano, u tom slučaju se procena visine obezvređenja po datom plasmanu vrši na osnovu diskontovanih vrednosti očekivanih novčanih tokova od realizacije obezbeđenja po potraživanjima od klijenta. Za Banku su prihvatljive tri metode procene tržišne vrednosti sredstava obezbeđenja: tržišni pristup, prihodovni pristup i troškovni pristup, s tim da tržišni pristup ima prioritet pri proceni vrednosti svakog sredstva obezbeđenja. Ukoliko je ovaj pristup neprimenljiv ili neadekvatan, koristiće se prihodovni pristup, dok će se troškovni pristup koristiti samo u slučaju da su prethodna dva pristupa neprimenljiva.

U cilju adekvatnog utvrđivanja obezvređenja prilikom naplate potraživanja iz kolateralna, Banka primenjuje očekivano vreme naplate iz kolateralna u zavisnosti od vrste kolateralna. Za specifične vrste kolateralna ili u slučaju postojanja informacija ili procene o mogućnosti realizacije kolateralna (ili procena mogućnosti) u drugačijim vremenskim periodima od definisanih minimalnih, utvrđivanje perioda realizacije kolateralna se vrši na osnovu procene.

Prilikom utvrđivanja očekivanih novčanih tokova od realizacije kolateralna, za potrebe procene obezvređenja na pojedinačnom nivou, Banka primenjuje odgovarajuće faktore umanjenja vrednosti kolateralna u zavisnosti od vrste kolateralna, a na osnovu izvršene analize.

Pod nadoknativim (naplativim) iznosom potraživanja podrazumeva se sadašnja vrednost procenjenih očekivanih budućih priliva po datom plasmanu, a pod nominalnom knjigovodstvenom vrednošću plasmana (vrednosti izložene kreditnom riziku) podrazumeva se stanje potraživanja po osnovu glavnice, dospele kamate, naknade i drugih potraživanja.

Prilikom obračuna ispravke vrednosti odnosno rezervisanja, ukoliko se radi o plasmanima kod kojih se očekuju prilivi u dugom roku, obavezno se vrši diskontovanje očekivanih novčanih tokova u budućnosti. Diskontovanje se vrši diskontnom kamatnom stopom koja predstavlja najmanje efektivnu kamatnu stopu za očekivane ročnosti novčanih tokova svake kreditne izloženosti.

Ukoliko se radi o plasmanima kod kojih se očekivani novčani tokovi nalaze u okviru kratkog roka, svođenje očekivanih budućih novčanih tokova na sadašnju vrednost putem diskontovanja nije obavezno (ukoliko je efekat diskontovanja nematerijalan), već se obračun može vršiti na osnovu nominalne knjigovodstvene vrednosti.

Nemogućnost potpune naplate se meri gubitkom koji čini razliku između aktuelne knjigovodstvene vrednosti potraživanja i procenjene nadoknativne vrednosti potraživanja koja predstavlja sadašnju vrednost očekivanih budućih novčanih tokova od datog potraživanja, i evidentira se kao ispravka vrednosti potraživanja.

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)

5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)

Informacije koji se odnose na politiku otpisa potraživanja

Ukoliko se oceni da je postupak koji Banka vodi neefikasan, odnosno da se na osnovu raspoloživih sredstava obezbeđenja ne može očekivati naplata potraživanja vrši se direktni otpis potraživanja.

Uslov za direktni otpis potraživanja, odnosno isknjižavanje iz poslovnih knjiga, je izvršena ispravka vrednosti datog potraživanja u celokupnom iznosu, kao i da je od dana dospeća potraživanja proteklo najmanje dve godine.

U slučaju da se postupak naplate dospelih nenaplaćenih potraživanja i dalje vodi, a procenjuje se da je rezultat, kao i vreme naplate potraživanja neizvestan, može se, u skladu sa procenom nadležnih organizacionih delova, uputiti nadležnim odborima predlog za otpis potraživanja, a naročito u sledećim slučajevima:

- potraživanje koje nije obezbeđeno materijalnim sredstvima obezbeđenja, ukoliko je dužnik u docnji preko tri godine;
- potraživanje koje nije obezbeđeno materijalnim sredstvima obezbeđenja, ukoliko je dužnik u stečaju više od godinu dana;
- potraživanje koje je obezbeđeno hipotekom na nepokretnosti po osnovu kojeg je dužnik u docnji preko tri godine, ukoliko Banka u tom periodu nije otpočela postupak naplate iz sredstva obezbeđenja, niti je ostvarila naplatu od sadužnika, odnosno jemca;
- ostala potraživanja kod kojih postoje elementi koji ukazuju na otežanu naplatu (npr. potraživanja od dužnika koji je izbrisan iz registra privrednih subjekata, a nije nastavio da posluje putem statusne promene pripajanja, spajanja ili podele, potraživanja od preminulog fizičkog lica).

Informacije koji se odnose na prihode od kamate na obezvređena potraživanja i njihovo priznavanje

Banka prihode od kamata, od momenta obezvređenja finansijskog sredstva, priznaje u skladu sa zahtevima MRS/MSFI.

Prihodi od kamata po osnovu kolektivno obezvređenih finansijskih sredstava priznaju se u umanjenom obimu, odnosno primenom efektivne kamatne stope na amortizovanu (neto) vrednost istog. Amortizovana vrednost predstavlja iznos po kome se finansijsko sredstvo odmerava prilikom početnog priznavanja umanjen za isplate glavnice, uz dodavanje ili oduzimanje kumulirane amortizacije primenom metoda efektivne kamate za sve razlike između početnog iznosa i iznosa pri dospeću i uz oduzimanje svakog umanjenja po osnovu umanjenja vrednosti ili nenaplativosti.

Po osnovu individualno obezvređenih finansijskih sredstava koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti utvrđuje se efekat umanjenja iznosa obezvređenja istog koji se pripisuju isključivo protoku vremena od jednog do drugog izveštajnog perioda. Efekat umanjenja iznosa obezvređenja priznaje se kao prihod od kamata, a iskazuje se kao posebna pozicija u okviru istih, kao prihod po osnovu odmotavanja (unwinding). Promena iznosa obezvređenja je rezultat promena u očekivanim budućim novčanim tokovima gotovine od finansijskog sredstva bilo usled promene očekivanja u pogledu njihovog iznosa ili očekivanog trenutka naplate evidentiraće se kao prihod ili rashod od promene ispravke vrednosti i rezervisanja.

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)

5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)

Informacije koji se odnose na prihode od kamate na obezvređena potraživanja i njihovo priznavanje (Nastavak)

Obračunata kamata na obezvređena finansijska sredstva:

- koja su utužena,
- za koja je kroz procenu obezvređenja utvrđeno potpuno obezvređenje,
- od dužnika koji se nalaze u procesu stečaja ili likvidacije,
- za koja procenjeni očekivani prilivi po uspostavljenim sredstvima obezbeđenja ne pokrivaju potraživanja po osnovu kamate (u iznosu dela kamate koji nije pokriven),
- za koja je ugovorima o restrukturiranju predviđen otpis potraživanja po osnovu kamate (u iznosu koji je predviđen za otpis),

predstavlja evidencionu kamatu i prenosi se u vanbilansnu evidenciju gde se nastavlja obračun i evidentiranje iste za interne potrebe Banke.

Informacije koji se odnose na restrukturirana potraživanja

U zavisnosti od konkretnih okolnosti organizaciona jedinica nadležna za restrukturirana potraživanja može predložiti nadležnim organima neki od mogućih oblika korektivnih mera kao vid restrukturiranja loših plasmana:

- bilateralni sporazum o restrukturiranju,
- multilateralni sporazum o restrukturiranju,
- sporazumno finansijsko restrukturiranje,
- unapred pripremljen plan reorganizacije,
- obična reorganizacija u stečaju,
- pripremanje i zaključivanje svih vrsta sporazuma i protokola u cilju zaštite ili unapređenja pozicija Banke,
- traženje potencijalnih kupaca za predmete obezbeđenja i drugu imovinu u vlasništvu dužnika i jemaca podobne za namirenje potraživanja Banke.

Za restrukturiranje potraživanja se Banka odlučuje, samo ukoliko utvdi da je dužnik sposoban da održi svoju poslovnu aktivnost u narednom periodu i da će u skladu sa planom restrukturiranja moći da izvršava svoje obaveze. Mere restrukturiranja ne smeju se koristiti za privremeno ili trajno prikrivanje stvarnog nivoa rizika potraživanja koja su restrukturirana.

Ukoliko je planom korektivnih mera predviđeno restrukturiranje kao korektivna mera, vrši se detaljna analiza razloga koji su doveli do finansijskih poteškoća dužnika, plana konsolidacije finansijskog stanja i operativnog poslovanja dužnika, a ukoliko je predviđena promena vlasničke strukture, onda je i plana konsolidacije vlasničke strukture, projekcije novčanih tokova za period od tri godine, ili kraći period ukoliko je plan restrukturiranja na kraći rok od tri godine.

Pored prethodno navedenog vrši se i procena ostvarivosti predloženog plana restrukturiranja, efekata i prednosti restrukturiranja i sačinjava novi plan otplate koji će biti osnov daljeg praćenja sprovođenja plana restrukturiranja.

Kada su u pitanju izloženosti prema fizičkim licima, ukoliko je planom korektivnih mera predviđeno restrukturiranje kao korektivna mera, vrši se, u smislu zakona kojim se uređuje zaštita korisnika finansijskih usluga, ispitivanje da li je restrukturiranje

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)

5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)

Informacije koji se odnose na restrukturirana potraživanja (Nastavak)

ekonomski opravdano, analiza razloga koji su doveli do finansijskih poteškoća dužnika, efekata i prednosti izabrane mere restrukturiranja i izrađuje novi plan otplate koji će biti osnov daljeg praćenja sprovođenja plana restrukturiranja. Tokom izveštajnog perioda Banka je restrukturirala potraživanje od 6 fizičkih lica i jednog pravnog lica.

Procedurom za Praćenje naplate potraživanja, identifikacija i upravljanje problematičnim izloženostima definisano je da Odeljenje upravljanja lošim plasmanima prati plan restrukturiranja, o čemu izveštava Izvršni odbor u okviru kvartalnih izveštaja.

U odnosu na prethodni period dopunjena su interna akta Banke u skladu sa izmenama regulative Narodne banke Srbije vezano za upravljanje problematičnim izloženostima.

Ukoliko postoje objektivni dokazi obezvređenja restrukturirana potraživanja će se procenjivati na individualnom nivou.

Da bi potraživanje izašlo iz kategorije restrukturiranog potreban je period od najmanje dve godine od dana restrukturiranja, ukoliko su ispunjeni sledeći uslovi:

- restrukturirano potraživanje nije klasifikovano u grupu problematičnih potraživanja;
- dužnik je redovnim uplatama po osnovu glavnice ili kamate otplatio materijalno značajan deo ukupnog iznosa duga tokom najmanje polovine probnog perioda;
- dužnik nije u docnji dužoj od 30 dana ni po jednoj obavezi prema banci.

Kvantitativni pokazatelji kvaliteta aktive prikazani su u napomeni broj 35. Dodatne informacije koje se odnose na kvalitet aktive objavljuju se u Godišnjem izveštaju o Objavljivanje podataka i informacija banke, u skladu sa Odlukom o objavljivanju podataka i informacija banke (Službeni glasnik 103/2016), koji je dostupan na zvaničnoj internet prezentaciji Banke.

5.2. Rizik likvidnosti

Likvidnost Banke, kao njena sposobnost da o roku izvršava dospele obaveze, zavisi sa jedne strane od bilansne strukture, a sa druge strane od usklađenosti priliva i odliva sredstava. Upravljanje likvidnošću je centralizovano na nivou Banke. Izvršni odbor i Odbor za upravljanje aktivom i pasivom je odgovoran za likvidnost i solventnost Banke. Odbor za upravljanje aktivom i pasivom Banke obezbeđuje da Banka ima definisane sve potrebne sisteme i kontrole kako bi obezbedila neophodnu likvidnost.

Banka svojom imovinom i obavezama upravlja na način koji joj obezbeđuje da u svakom trenutku ispunjava sve svoje obaveze, kao i da njeni komitenti raspoložu svojim sredstvima u Banci u skladu sa ugovorenim rokovima.

U Banci se rizik likvidnosti posmatra u smislu rizika gotovinske likvidnosti i opisuje rizik mogućih neusklađenosti plaćanja u smislu solventnosti Banke. Osiguravajući solventnost u svakom trenutku, Banka prati likvidnost kroz mapu očekivanih priliva i odliva u predviđenim rokovima u budućnosti, praćenja internih indikatora, eksterno propisanog pokazatelja likvidnosti, kao i praćenje strukture, koncentracije i stabilnosti depozita Banke.

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)

5.2. Rizik likvidnosti (Nastavak)

Upravljanje rizikom likvidnosti sprovodi se takođe primenom sistema limita i kroz aktivnosti ispitivanja „šta ako“, odnosno stresnih scenarija koji mogu imati značajan uticaj na likvidnost Banke.

Banka je Planom poslovanja u slučaju nastanka nepredviđenih događaja - krize likvidnosti i drugim internim aktima za merenje i praćenje rizika likvidnosti definisala kvantitativne pokazatelje i utvrdila kritične vrednosti tih pokazatelja koji predstavljaju indikatore ranog upozorenja negativnih tendencija u likvidnoj poziciji Banke. Ukoliko indikatori ranog upozorenja pokazuju negativne tendencije, Odbor za upravljanje aktivom i pasivom je nadležan da razmotri da li su vrednosti pokazatelja takve da ukazuju na krizu i u zavisnosti od procene intenziteta i roka trajanja poremećaja, utvrđuje korektivne mere kojima će se uticati na poboljšanje likvidnosti. Ukoliko se proceni da su poremećaji takvi da ukazuju na nastupajuću krizu likvidnosti, Izvršni odbor odlučuje o potrebi za proglašavanjem krize likvidnosti i formiranjem Kriznog tima. U toku krize likvidnosti Krizni tim za upravljanje likvidnošću ima ključnu ulogu i odgovornost u planiranju, upravljanju, koordiniranju i davanju zadataka u kriznim situacijama na nivou Banke.

Banka je izložena dnevnim obavezama za dostupnim novčanim sredstvima iz transakcionih depozita, tekućih računa, dospelih depozita i povlačenja kredita. Banka nema potrebu da zadržava novčana sredstva da bi izašla u susret svim ovim potrebama, procenjujući da se minimalni nivo reinvestiranja dospelih sredstava može sa sigurnošću predvideti. Usaglašena i kontrolisana neusaglašenost dospeća i obaveza su fundamentalne za upravljanje likvidnošću. Nije uobičajeno da se uvek i u potpunosti usaglase, obzirom da se poslovne transakcije često vrše na neodređeni period i da su različite vrste. Neusaglašena pozicija potencijalno povećava profitabilnost, ali u isto vreme povećava i rizik od gubitka.

Raznovrsnost depozita po broju i vrsti deponenata, kao i prethodno iskustvo Banke, pružaju dobar razlog da rukovodstvo veruje da depoziti predstavljaju dugoročan i stabilan izvor finansiranja Banke.

Kod upravljanja strukturnim rizicima Banka posebnu pažnju pridaje riziku likvidnosti i kamatnom riziku u delu bilansa koji se ne vrednuje po fer vrednosti. Upravljanje rizikom likvidnosti bazira se na održavanju potrebnih rezervi likvidnosti, poštovanju strukturnih limita i propisanim postupcima u slučaju nastupanja krize likvidnosti. Banka kontinuirano drži adekvatan nivo sredstava vezanih u plasmanima koji se mogu lako konvertovati u gotovinu u slučaju nepredviđenih potreba.

Likvidnost potrebna za plaćanje iznosa po izdatim garancijama i akreditivima na poziv je značajno manja od iznosa preuzetih obaveza jer Banka u pravilu ne očekuje da treća strana povuče iznose prema sklopljenim ugovorima. Ukupni ugovoreni iznos preuzetih obaveza kreditiranja na dan bilansa ne predstavlja nužno buduće potrebne novčane tokove, jer će mnoge od preuzetih obaveza isteći ili biti raskinute bez potrebe njihovog finansiranja.

Banka na dnevnom nivou prati vrednost pokazatelja likvidnosti obračunat kao odnos likvidne aktive i likvidne pasive u skladu sa Odlukom o upravljanju rizicima Narodne banke Srbije. Izloženost Banke riziku likvidnosti prikazana je u Napomeni 36.

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)

5.2. Rizik likvidnosti (Nastavak)

U skladu sa Odlukom o upravljanju rizikom likvidnosti banke (Službeni glasnik 103/2016) počev od 30.06.2017. godine, banke su dužne da na mesečnom nivou izračunavaju pokazatelj pokrića likvidnom aktivom.

Pokazatelj pokrića likvidnom aktivom, predstavlja odnos zaštitnog sloja likvidnosti banke i neto odliva njenih likvidnih sredstava u toku narednih trideset dana od dana računanja ovog pokazatelja u pretpostavljenim uslovima stresa.

Zaštitni sloj likvidnosti predstavlja iznos likvidne aktive koju banka u skladu sa Odlukom o upravljanju rizikom likvidnosti može da uključi u obračun pokazatelja pokrića likvidnom aktivom.

Banka u likvidnu aktivu može uključiti pozicije aktive uz ispunjavanje uslova propisanih napred navedenom Odlukom, i sastoji se od likvidne aktive prvog reda, likvidne aktive prvog A reda i likvidne aktive prvog B reda. Najznačajnije pozicije koje Banka uključuje u likvidnu aktivu su: novac u blagajni, viškovi likvidnih sredstava, potraživanja po osnovu REPO operacija sa NBS, iznos izdvojene dinarske i devizne obavezne rezerve iznad obračunatog iznosa dinarske i devizne obavezne rezerve, ulaganja u dužničke hartije od vrednosti čiji je izdavalac Republika Srbija. Napred navedene pozicije ispunjavaju uslove da budu uključene u likvidnu aktivu prvog reda.

Banka je dužna da pokazatelj pokrića likvidnom aktivom, zbirno u svim valutama, održava na nivou koji nije niži od 100%. Izuzetno banka je dužna da do 31.12.2017. godine pokazatelj pokrića likvidnom aktivom, zbirno u svim valutama, održava na nivou koji nije niži od 80%.

Banka je dužna da pokazatelj pokrića likvidnom aktivom računa zbirno u svim valutama koje glase bilansne pozicije i vanbilansne stavke koje ulaze u obračun pokazatelja, kao i pojedinačno u svakoj značajnoj valuti, pri čemu banka iznose svih ostalih i značajnih valuta u dinare preračunava po zvaničnom srednjem kursu NBS na dan obračuna.

Valuta se smatra značajnom ako ukupan iznos obaveza iz bilansa stanja banke i vanbilansnih obaveza po kojima može doći do plaćanja banke, a koje su izražene i izmiruju se u toj valuti čini 5% ili više od 5% ukupnog iznosa obaveza banke.

Za potrebe obračuna pokazatelja pokrića likvidnom aktivom, pozicije u dinarima indeksirane deviznom klauzulom tretiraju se kao pozicije u dinarima bez devizne klauzule.

5.3. Tržišni rizici

Banka preuzima tržišne rizike koji predstavljaju rizike fluktuacije u novčanim tokovima finansijskih instrumenata usled promena faktora tržišnih rizika, koji obuhvataju promene deviznih kurseva, cena finansijskih instrumenata i drugo.

Banka sve svoje aktivnosti raspoređuje u one koji se evidentiraju u knjigu trgovanja i koje pripadaju bankarskoj knjizi.

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)

5.3. Tržišni rizici (Nastavak)

Knjiga trgovanja sadrži pozicije u finansijskim instrumentima koje Banka drži s namerom trgovanja, ili radi zaštite pozicija u drugim finansijskim instrumentima koji se vode u toj knjizi i za koje ne postoje ograničenja da se njima trguje, niti postoje ograničenja da se ove pozicije zaštite od rizika, kao i plasmane koji su pribavljani radi ostvarivanja dobiti iz razlike između nabavne i prodajne cene, odnosno na osnovu drugih promena cena u kratkom vremenskom periodu. Pozicije u knjizi trgovanja evidentiraju se dnevno po fer vrednosti. Fer vrednošću se smatra cena na zatvaranju trgovanja kotirana od strane berze ili data provider-a. Ukoliko Banka ne može vrednost pozicija da iskaže po fer vrednosti Banka koristi alternativne metode za vrednovanje. Bankarska knjiga primarno obuhvata sredstva i obaveze iz aktivnosti komercijalnog bankarstva i poslovanja sa stanovništvom.

Banka je razvila sistem upravljanja tržišnim rizicima pozicija u knjizi trgovanja koji se temelji na principima vrednosti pod rizikom (VaR) da bi procenila tržišni rizik otvorenih pozicija

VaR predstavlja statistički zasnovanu procenu potencijalnog gubitka na trenutnom portfoliju koji proizilazi iz negativnih efekata promena cena na tržištu. On iskazuje maksimalni neočekivani gubitak, sa definisanim nivoom pouzdanosti u definisanom periodu vremena.

U pogledu tržišnih rizika pozicija u knjizi trgovanja Banka primenjuje period predviđanja 10 dana i podrazumeva da kretanja na tržištu u periodu predviđanja neće odstupati od uočenih trendova na osnovu podataka o kretanjima na tržištu u prethodnom periodu od 250 radnih (trgovačkih) dana. Kvalitet VaR modela se kontinuirano ispituje kroz proces testiranja unazad uz evidenciju izuzetaka i ispitivanje razloga, kao i sprovođenje redovne interne validacije modela.

Obzirom da VaR ne predstavlja maksimalni mogući gubitak, Banka primenjuje i stres testove koji kvantifikuju izloženost ekstremnijim tržišnim kretanjima u odnosu na normalne, prikazane u VaR vrednostima. Oni omogućavaju sagledavanje širokog spektra mogućih ishoda radi percepcije slabih tačaka Banke. Scenariji su okrenuti predviđanju budućih promena na makro nivou i sastoje se od različitih kombinacija potencijalnih tržišnih događaja koji odlikavaju verovatna buduća kretanja na tržištu.

a) Devizni rizik

Devizni rizik podrazumeva izloženost Banke riziku promene kursa stranih valuta u slučaju neuravnotežene devizne pozicije kao i u slučaju neuravnotežene pozicije pojedinačnih valuta.

Banka upravlja deviznim rizikom nastojeći da spreči negativne efekte promene međuvalutarnih kursa i kursa stranih valuta u odnosu na dinar kako na finansijski rezultat Banke, tako i na sposobnost klijenata da vraćaju kredite u deviznom znaku.

U cilju zaštite od deviznog rizika, Banka dnevno prati kretanje deviznih kursa na finansijskom tržištu, vodi politiku niske izloženosti deviznom riziku i sa korisnicima kredita i plasmana ugovara valutnu klauzulu.

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)

5.3. Tržišni rizici (Nastavak)

a) Devizni rizik (Nastavak)

U upravljanju deviznim rizikom Banka teži:

- kontinuiranom održavanju usklađenosti likvidnih sredstava u dinarima i drugim valutama, na način da Banka izvršava svoje obaveze i finansira poslovanje u normalnim uslovima, s tim da ima definisane aktivnosti za vanredne okolnosti u slučaju krize likvidnosti;
- predviđanju potreba Banke za likvidnim sredstvima u svakoj od vodećih valuta, kako bi se izbegle situacije u kojima je neophodna hitna konverzija jedne valutu u drugu, po visokoj ceni;
- praćenju ekonomskih trendova i tržišnih kretanja koja mogu imati za posledicu nepovoljna kretanja deviznog kursa i adekvatno usklađivanje stanja pojedinačnih valuta;
- konstantnoj zaštiti reputacije Banke kao pouzdane i profesionalne institucije, uz održavanje finansijskog potencijala i sposobnosti da odoli potresima na tržištu;
- usklađenosti poslovanja sa propisanim uslovima.

Merenje, praćenje i kontrola deviznog rizika obavlja se kontinuirano uzimajući u obzir niz najznačajnijih promenljivih veličina:

- makroekonomsko okruženje;
- promene kamatnih stopa na finansijskim tržištima, za svaku valutu pojedinačno;
- promene deviznih kurseva u međusobnim odnosima vodećih valuta od značaja za Banku;
- strukturu sredstava i obaveza u svakoj valuti pojedinačno i međusobnu uskladenost u različitim valutama;
- procenu potražnje za kreditima i depozitima po svakoj valuti pojedinačno;
- tržišne mogućnosti za devizne usluge;
- komparativne trendove.

Banka, pored praćenja usklađenosti pokazatelja deviznog rizika na dnevnom nivou, takođe vrši i praćenje vrednosti pod rizikom (Value at Risk - VaR) deviznog rizika koji se nalazi u bilansima Banke radi sagledavanja neočekivanih gubitaka pod normalnim uslovima na tržištu. Banka takođe, radi sagledavanja uticaja ekstremnih kretanja na tržištu vrši ispitivanja stresnih scenarija promena na tržištu i njihov uticaj na izloženost Banke deviznom riziku.

Operativno upravljanje deviznim rizikom vrši se utvrđivanjem sistema limita. Banka postavlja limite na osnovu analize definisanih scenarija očekivanih i neočekivanih promena deviznih kurseva i sagledavanja njihovog uticaja na prihod Banke, vrednost aktive i pasive i deviznu poziciju Banke. Sistem limita obezbeđuje granice za nivo prihvatljivog deviznog rizika za Banku i osigurava da prelazak limita bude evidentiran i razmatran od strane nadležnih tela u Banci.

Odbor za upravljanje aktivom i pasivom najmanje jednom nedeljno na redovnim sednicama, a po potrebi i na vanrednim sednicama upravlja deviznim rizikom na bazi kupoprodaje deviza od strane komitenata, kao i plana plasiranja sredstava od strane kreditnog odeljenja, a za koje je planirano ugovaranje valutne klauzule kao instrumenta zaštite. Na bazi ovih informacija Odbor donosi odluke o kupovini ili prodaji deviza, kao i

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)

5.3. Tržišni rizici (Nastavak)

a) Devizni rizik (Nastavak)

o arbitražama deviza radi upravljanja dugim ili kratkim pozicijama u pojedinim valutama.

Izloženost Banke riziku od promena kurseva stranih valuta prikazana je u Napomeni 38.

b) Cenovni rizik

Cenovni rizik je rizik fluktuacije tržišnih cena hartija od vrednosti, koje će uticati na fer vrednost ulaganja i ostalih izvedenih finansijskih instrumenata. Primarna izloženost Banke cenovnom riziku, proizlazi iz portfolia plasmana koji su raspoloživi za prodaju. Izloženost cenovnom riziku Banka ostvaruje u pozicijama koje se iskazuju po fer vrednosti – finansijskom imovinom namenjenom trgovanju i deviznom pozicijom.

Banka cenovnim rizikom upravlja na nivou pojedinačnih transakcija i portfolija. Banka je izložena cenovnom riziku kroz promene u cenama hartija od vrednosti u koje je plasirala sredstva radi ostvarivanja dobiti iz razlike u cenama.

Politika Banke je da ograniči maksimalni očekivani gubitak u kratkim vremenskim periodima posmatranja, a radi maksimizacije prinosa na plasmane izložene cenovnom riziku. Banka vodi politiku upravljanja cenovnim rizikom na način koji treba da obezbedi da se formira kontrolisani nivo izloženosti riziku promene cena plasmana Banke koji su namenjena za trgovanje, a radi ostvarivanja dobiti iz očekivane promene cena hartija od vrednosti i radi predupređivanja mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled nepovoljnog kretanja na tržištu.

U postupku upravljanja cenovnim rizikom dužničkih i vlasničkih hartija od vrednosti Banka, pored VaR metodologije, koristi postupke ispitivanja uticaja stresnih udara. Analiza stresnih udara je ključna za analizu kapaciteta Banke da absorbuje potencijalne velike gubitke, ukaže na nedostatke VaR analize i skrivene rizike kao i da ukaže na mogućnosti da se rizik ograniči ili umanji.

Ispitivanje stresnih udara podrazumeva dve grupe testova:

- Analiza scenarija (kombinacija stresnih udara koji proizvode maksimalni gubitak - najgori scenario),
- Analiza stresnih udara (analiziranje značajne promene jednog od faktora rizika koji utiču na VaR i potencijalni gubitak)

Primena scenarija koje je Banka predefinisala podrazumeva reevaluaciju portfolia, odnosno utvrđivanje potencijalnih dobitaka ili gubitaka, kao i mera rizika (VaR) nakon analiziranih promena vrednosti faktora.

5.4. Rizik kamatne stope u bankarskoj knjizi

Rizik od promene kamatnih stopa nastaje usled mogućnosti da će promene kamatnih stopa uticati na buduću vrednost finansijskih instrumenata koji se vode u bankarskoj knjizi Banke. Banka je izložena riziku od promene kamatnih stopa po osnovu aktivnosti

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)

5.4. Rizik kamatne stope u bankarskoj knjizi (Nastavak)

koje se vode u bankarskoj knjizi, koji kroz efekte promena visine tržišnih kamatnih stopa deluju na njen finansijski položaj i tokove gotovine, a što je rezultat neslaganja rokova dospeća sredstava i obaveza na koje su ugovorene fiksne kamatne stope, odnosno rokova promene kamatnih stopa sredstva i obaveza na koje su ugovorene promenjive kamatne stope.

Banka vodi politiku koja treba da obezbedi da ukupan negativan uticaj na prihod i kapital Banke od neto otvorenih pozicija kamatno osetljive aktive i obaveza ne premaši prihvatljive nivoe. Usklađenost neto otvorene pozicije prati se na nivou Odbora za upravljanje aktivom i pasivom čime se obezbeđuje poštovanje usvojenih limita. S obzirom na okruženje i okolnosti u kojima posluje, Banka primenjuje konzervativan i ekonomičan pristup u upravljanju kamatnim rizikom.

Banka je izložena raznim oblicima kamatnog rizika, koji kroz efekte promena visine tržišnih kamatnih stopa, deluju na njen finansijski položaj i tok gotovine. Kamatne marže mogu da se povećaju kao rezultat ovih promena, ali u isto vreme mogu da se smanje i izazovu gubitak u slučaju neočekivanih kretanja.

Politika upravljanja kamatnim rizikom u bankarskoj knjizi definiše da se kamatne stope utvrđuju na različitom nivou u zavisnosti od rizika plasmana, roka plasiranja, sredstava obezbeđenja uredne otplate kredita, dinarskog ili deviznog iskaza kredita i slično.

Pregled rizika od promene kamatnih stopa se vrši korišćenjem prihvatljivih kamatnih stopa, na osnovu kojih monetarna sredstva i obaveze mogu da se revalorizuju za vrlo kratko vreme i svaki rizik od promena kamatnih stopa postaje nematerijalno značajan. Sredstva i obaveze u Napomeni 38a su prikazane u knjigovodstvenim iznosima i razvrstane na osnovu dospeća plasmana i obaveza, odnosno na bazi preostalog dospeća do roka ugovorene promene kamatne stope.

Merenje, praćenje i kontrola kamatnog rizika obavlja se kontinuirano uzimajući u obzir niz promenljivih veličina kao što su makroekonomsko okruženje i promene kamatnih stopa na tržištu. Sagledavanje izloženosti Banke kamatnom riziku u aktivnostima koje se evidentiraju u bankarskoj knjizi, vrši se kroz analizu uticaja promene kamatnih stopa na finansijski rezultat i vrednost kapitala Banke.

Ugovaranjem promenljivih kamatnih stopa, Banka u velikoj meri utiče na smanjenje rizika od promene kamatnih stopa. U praksi, izloženost Banke kamatnom riziku je ograničena, obzirom na mesečno usklađivanje kamate kod većine kredita i depozita.

Kod upravljanja kamatnim rizikom Banka određuje prihvatljivu izloženost u pogledu osetljivosti neto prihoda od kamata (perspektiva zarade) i osetljivosti ekonomske vrednosti kapitala (perspektiva ekonomske vrednosti).

Operativne mere za upravljanje kamatnim rizikom koje Banka primenjuje, obuhvataju definisanje:

- raspona između aktivnih i pasivnih kamatnih stopa;
- minimalne i optimalne kamatne marže;
- reperne kamatne stope; i
- izmene strukture kamatno osetljive aktive i pasive.

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)

5.4. Rizik kamatne stope u bankarskoj knjizi (Nastavak)

Pregled kamatnih stopa na godišnjem nivou koje je Banka ugovarala za osnovne finansijske instrumente u 2017. godini dat je u sledećoj tabeli:

	<u>U dinarima</u>	<u>U stranoj valuti</u>
Aktiva		
Obavezna rezerva kod Centralne Banke	1.75%	-
Kreditni domaćim banaka do 7 dana	2.55%-3.0%	-
Oročeni depoziti kod domaćih banaka (EUR)	-	0.30%
Oročeni depoziti kod inostranih banaka (USD)	-	0.65%-1.10%
Deponovani višak likvidnih sredstava	2.5%	-
Kreditni plasirani komitentima do jedne godine	5.5%-29.84%	6%
Kreditni plasirani komitentima preko jedne godine	5.7%-9.0%	4.5%-7.0%
Factoring	5.5%-15.39%	4.60%-7.44%
Eskont menica	6.17%-15.39%	-
Pasiva		
Transakcioni depoziti stanovništva	0.3%-1.0% pa	0.1%-0.3% pa
Transakcioni depoziti pravnih lica	0.5%-0.7% pa	-
Oročeni depoziti banaka i dr. fin. org. do jedne godine	4.1%	-
Oročeni depoziti stanovništva do jedne godine	2.5%-4.0%	0.5%-1.4%
Oročeni depoziti stanovništva preko jedne godine	-	1.5%
Oročeni depoziti pravnih lica do jedne godine	1.4%-4.2%	1.1%-2.0%

5.5. Rizici koncentracije izloženosti banke

U 2016. godini, Banka je vodila računa o usklađenosti pokazatelja rizika izloženosti i sprovođenjem odgovarajućih aktivnosti predviđenih relevantnim procedurama i odlukama o odobravanju kredita i ulaganjima u finansijsku i nefinansijsku imovinu, obezbedila usklađenost svojih plasmana i ulaganja sa pokazateljima poslovanja propisanim od strane Narodne banke Srbije.

Rizici koncentracije izloženosti Banke obuhvataju rizike izloženosti Banke prema jednom licu ili prema grupi povezanih lica, kao i rizike izloženosti Banke prema licu povezanom sa Bankom.

U skladu sa procedurama o upravljanju rizicima, utvrđuju se limiti, odnosno koncentracija plasmana po pojedinim licima ili grupi povezanih lica i licima povezanim sa Bankom, kao i agregatni limiti na nivou segmenata portfolija izloženosti Banke.

Banka ima definisane interne pokazatelje i limite izloženosti riziku koncentracije izloženosti i ovaj rizik procenjuje i u sklopu procena interne procene adekvatnosti kapitala Banke.

Upravni odbor navedenim merama nastoji da obezbedi usklađenost izloženosti Banke sa propisanim limitima, odnosno obezbeđuje da zbir svih velikih izloženosti Banke ne bude veći od 400% kapitala Banke, kao i da ukupna izloženost Banke prema jednom licu ili grupi povezanih lica ne sme preći 25% kapitala Banke.

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)

5.6. Rizici ulaganja banke

Rizici ulaganja banke, obuhvataju rizike ulaganja u druga pravna lica i u osnovna sredstva. U skladu sa regulativom Narodne banke Srbije, Odeljenje upravljanja rizicima prati ulaganja Banke i obaveštava Upravni odbor i obezbeđuje da ulaganje Banke u jedno lice koje nije u finansijskom sektoru ne pređe 10% kapitala banke, te da ulaganja Banke u lica koja nisu u finansijskom sektoru i u osnovna sredstva Banke ne pređu 60% kapitala Banke.

Merenje rizika ulaganja u osnovna sredstva podrazumeva analizu potreba, profitabilnosti i rentabilnosti takve investicije kao i uticaja angažovanja sredstava Banke u značajnijim iznosima u ovaj vid plasiranja na rizičnu poziciju Banke prvenstveno u pogledu likvidnosti i operativnih rizika.

5.7. Rizik zemlje

Pod rizikom koji se odnosi na zemlju porekla lica prema kome je banka izložena podrazumevaju se negativni efekti koji bi mogli uticati na finansijski rezultat i kapital banke zbog nemogućnosti banke da naplati potraživanja od ovog lica iz razloga koji su posledica političkih, ekonomskih ili socijalnih prilika u zemlji porekla tog lica.

Banka vodi politiku upravljanja ovim rizikom na način da se obezbedi minimalna izloženost kroz adekvatno merenje rizika zemlje primenom usvojene kategorizacije i utvrđivanjem limita izloženosti prema zemljama na osnovu usvojenih merila rizičnosti, odnosno na osnovu utvrđenog rejtinga zemlje, kao i primenom prihvatljivih sredstava ublažavanja datog rizika.

Jedan od značajnih segmenata operativnog upravljanja rizikom zemlje predstavlja i utvrđivanje limita izlaganja Banke grupi zemalja i svakoj pojedinačnoj zemlji. Limit izloženosti se odnosi na sve transakcije sa kompanijama u ovoj zemlji. Limiti izloženosti se utvrđuju za sve zemlje kategorizovane prema internom sistemu kategorizacije koji je Banka razvila.

Izloženost Banke riziku zemlje prikazana je u Napomeni 39.

5.8. Operativni rizik

Operativni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke usled propusta u radu zaposlenih, neodgovarajućih unutrašnjih procedura i procesa, neadekvatnost upravljanja informacionim i drugim sistemima u banci, kao i usled nepredvidivih eksternih događaja.

Banka meri izloženost operativnom riziku u skladu sa zakonskim odredbama i odlukama Narodne banke Srbije. U upravljanju operativnim rizikom Banka sprovodi kvantitativno i kvalitativno merenje koja se temelje na prikupljanju podataka o stvarnim i potencijalnim gubicima usled operativnog rizika, samostalnoj proceni rizika i sistema kontrola i izveštavanja koje obuhvata interno i eksterno izveštavanje. Banka upravlja operativnim rizikom na način da minimizira uticaj negativnih i neuspelih unutrašnjih procesa, ljudi i sistema ili spoljnih događaja na finansijski rezultat Banke. Banka je u cilju omogućavanja nesmetanog i kontinuiranog funkcionisanja svih značajnih procesa i sistema u Banci usvojila Plan za obezbeđenje kontinuiteta poslovanja i Plan poslovanja u slučaju nastanka nepredviđenih događaja kao njegov sastavni deo koji definiše tehničke i organizacione mere za ponovno uspostavljanje poslovanja Banke u što kraćem roku, odnosno za ublažavanje posledica prekida u poslovanju Banke.

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)

5.8. Operativni rizik (Nastavak)

U toku prvog polugodišta 2017. godine u Bazi operativnih gubitaka nisu evidentirani stvarni kvantifikovani operativni gubici (isključujući potencijalne nekvantifikovane gubitke čiju vrednost nije moguće adekvatno utvrditi).

5.9. Upravljanje kapitalom

Banka je usvojila Strategiju upravljanja kapitalom koja predstavlja stalni proces utvrđivanja i održavanja visine i strukture kapitala najmanje na propisanom, odnosno odgovarajućem nivou, kao i jasno razumevanje realnih potreba Banke za kapitalom.

Strategija upravljanja kapitalom ima za primarni cilj obezbeđenje i održavanje nivoa i strukture regulatornog i internog kapitala koja može da podrži očekivani rast plasmana, budućih izvora sredstava i njihovog korišćenja, politiku dividendi, kao i sve promene iznosa kapitala Banke.

Strateški ciljevi Banke u pogledu upravljanja kapitalom su:

- obezbeđenje dovoljnog nivoa kapitala za usklađenost sa minimalnim regulatornim zahtevima za kapitalom u skladu sa propisima Narodne banke Srbije;
- obezbeđenje dovoljnog nivoa kapitala za podršku sklonosti Banke za preuzimanje rizika i zadovoljenje potreba za internim kapitalom;
- obezbeđenje mogućnosti kontinuiranog nastavka poslovanja, uz obezbeđenje prinosa akcionarima i koristi drugim zainteresovanim stranama;
- obezbeđenje jake kapitalne osnove, kao podrške daljem, dugoročno održivom, razvoju poslovanja Banke;
- alokacija kapitala u skladu sa strateškim ciljevima Banke, uključujući optimizaciju prinosa na interni i regulatorni kapital.

Planiranje kapitala Banke ima za cilj da se osigura adekvatan kapital pod promenljivim makroekonomskim uslovima, kao stratejski resurs, za podršku Banke u ostvarenju njenog stratejskog poslovnog plana. Planom kapitala, Banka konkretizuje i precizira sprovođenje strateških ciljeva i smernica za planiranje kapitala, te utvrđuje vremenski horizont za njihovo ostvarenje s obzirom na uticaj makroekonomskih faktora i promenu smera ekonomskog ciklusa na strateške planove, način na koji će Banka da zadovoljava kapitalne zahteve u narednom periodu, relevantna ograničenja vezana za kapital, kao i opšti plan za postupanje u nepredviđenim okolnostima.

Banka kontinuirano upravlja kapitalom kako bi ostvarila sledeće:

- obezbedila usaglašenost sa zahtevima u vezi sa kapitalom koji su definisani od strane Narodne banke Srbije;
- obezbedila adekvatan nivo kapitala za nastavak poslovanja po načelu stalnosti poslovanja, i
- održala kapital na nivou koji će omogućiti budući razvoj poslovanja.

Adekvatnost kapitala, kao i korišćenje kapitala Banke se prati mesečno od strane rukovodstva Banke. Narodna banka Srbije je definisala sledeće limite za kapital:

- Minimalni novčani iznos kapitala od EUR 10 miliona;
- Koeficijent adekvatnosti kapitala od 8%.

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)

5.9. Upravljanje kapitalom (Nastavak)

U skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banke ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 103/2016), utvrđena je politika izračunavanja pokazatelja adekvatnosti kapitala. Banka je dužna da obračunava sledeće pokazatelje:

- Pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala banke, koj predstavlja procentualno izražen odnos osnovnog akcijskog kapitala i rizične aktive banke;
- Pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala banke, koj predstavlja procentualno izražen odnos osnovnog kapitala i rizične aktive banke;
- Pokazatelj adekvatnosti kapitala banke, koj predstavlja procentualno izražen odnos kapitala i rizične aktive banke.

Banka je dužna da pokazatelje adekvatnosti kapitala održava na nivoima koji nisu niži od:

- 4,5%, za pokazatelj osnovnog akcijskog kapitala banke;
- 6%, za pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala banke;
- 8%, za pokazatelj adekvatnosti kapitala banke.

Kapital Banke čini zbir osnovnog kapitala i dopunskog kapitala, umanjen za odbitne stavke od kapitala definisane ovom odlukom.

Rizična aktiva predstavlja zbir ukupne aktive ponderisane kreditnim rizikom i kapitalnih zahteva za tržišne rizike i kapitalnog zahteva za operativni rizik utvrđenih na način propisan navedenom odlukom, pomnoženih recipročnom vrednošću pokazatelja adekvatnosti kapitala. Banka za izračunavanje aktive ponderisane kreditnim rizikom koristi standardizovani pristup. Aktiva Banke ponderisana kreditnim rizikom predstavlja zbir vrednosti pozicija bilansne aktive i vanbilansnih stavki pomnoženih odgovarajućim ponderima kreditnog rizika.

Vrednost pozicija bilansne aktive, radi obračuna aktive ponderisane kreditnim rizikom, jednaka je iznosu bruto knjigovodstvene vrednosti tih pozicija umanjene za ispravke vrednosti i za potrebnu rezervu za procenjene gubitke. Vrednost vanbilansnih stavki, radi obračuna aktive ponderisane kreditnim rizikom, jednaka je iznosu bruto knjigovodstvene vrednosti tih stavki umanjene za rezervisanja za gubitke po vanbilansnoj aktivni i za potrebnu rezervu za procenjene gubitke, koja je pomnožena odgovarajućim faktorima konverzije.

Shodno Odluci o adekvatnosti kapitala banke, Banka je dužna da pored minimalnog iznosa kapitala od EUR 10 miliona, u svakom trenutku održava kapital i na nivou koji je potreban za pokriće svih rizika kojima je izložena ili može biti izložena u svom poslovanju, a najmanje u visini zbira sledećih kapitalnih zahteva:

- kapitalnog zahteva za kreditni rizik i za rizik druge ugovorne strane za sve poslovne aktivnosti Banke i kapitalnog zahteva za rizik izmirenja/isporuke za aktivnosti iz knjige trgovanja;
- kapitalnog zahteva za cenovni rizik za aktivnosti iz knjige trgovanja;
- kapitalnog zahteva za devizni rizik i za robni rizik za sve poslovne aktivnosti Banke; i
- kapitalnog zahteva za operativni rizik za sve poslovne aktivnosti Banke.

Ukupan kapital Banke se sastoji od osnovnog i dopunskog kapitala i odbitnih stavki. Osnovni kapital čini zbir osnovnog akcijskog kapitala i dodatnog osnovnog kapitala.

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)

5.9. Upravljanje kapitalom (Nastavak)

Osnovni akcijski kapital Banke čine sledeći elementi, umanjeni za elemente odbitnih stavki:

- akcija i drugih instrumenata kapitala koji ispunjavaju uslove iz tačke 8. Odluke;
- pripadajuće emisione premije uz instrumente osnovnog akcijskog kapitala, tj. iznosa uplaćenog iznad nominalne vrednosti tih instrumenata;
- dobiti banke;
- revalorizacionih rezervi i ostalih nerealizovanih dobitaka;
- rezervi iz dobiti i ostalih rezervi banke, osim rezervi za opšte bankarske rizike;
- rezervi za opšte bankarske rizike.

Odbitne stavke od osnovnog akcijskog kapitala su:

- Gubitak tekuće godine i ranijih godina, kao i nerealizovani gubici;
- Nematerijalna ulaganja, uključujući goodwill, umanjena za iznos odloženih poreskih obaveza koje bi prestale da postoje u slučaju obezvređenja ili prestanka priznavanja nematerijalnih ulaganja u skladu sa MSFI/MRS;
- Odložena poreska sredstva koja zavise od buduće profitabilnosti banke, u skladu sa propisima;
- Negativan iznos dobijen obračunom u skladu sa tačkom 134. Odluke za banke koje su dobile saglasnost za primenu IRB pristupa;
- Imovina u penzijskom fondu sa definisanim naknadama u bilansu stanja banke;
- Direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u sopstvene instrumente osnovnog akcijskog kapitala, uključujući i sopstvene instrumente osnovnog akcijskog kapitala koje je banka dužna ili može biti dužna da otkupi na osnovu ugovorne obaveze;
- Direktna, indirektna i sintetička ulaganja u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru koja imaju uzajamna ulaganja u banci, a koja su izvršena radi prikazivanja većeg iznosa kapitala banke;
- Primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja banke u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojem banka nema značajno ulaganje, u skladu sa tačkom 19. i 20. Odluke;
- Primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja banke u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojem banka ima značajno ulaganje, u skladu sa tačkom 19. Odluke;
- Iznos za koji odbitne stavke od dodatnog osnovnog kapitala banke premašuju iznos dodatnog osnovnog kapitala banke;
- Iznos izloženosti koje ispunjavaju uslove za primenu pondera rizika od 1.250%, a koje banka odluči da odbije od osnovnog akcijskog kapitala umesto da primeni taj ponder;
- Iznos poreza u vezi sa elementima osnovnog akcijskog kapitala koji se može predvideti u vreme obračuna kapitala, osim ako je banka prethodno korigovala iznos elemenata osnovnog akcijskog kapitala u iznosu u kojem ti porezi smanjuju iznos do kojeg se elementi osnovnog akcijskog kapitala mogu koristiti za pokriće rizika ili gubitaka;

Iznos potrebne rezerve za procenjene gubitke po bilansnoj aktivni i vanbilansnim stavkama banke.

Kapital Banke u celosti se sastoji od osnovnog akcijskog kapitala banke i odbitnih stavki od osnovnog akcijskog kapitala.

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)

5.9. Upravljanje kapitalom (Nastavak)

Odlukom o adekvatnosti kapitala utvrđeni su zaštitni slojevi kapitala i to:

- zaštitni sloj za očuvanje kapitala;
- kontraciklični zaštitni sloj kapitala;
- zaštitni sloj kapitala za globalno sistemski značajnu banku;
- zaštitni sloj kapitala za sistemski značajnu banku i
- zaštitni sloj kapitala za strukturni sistemski rizik.

Banka je na dan 30.06.2017. godine utvrdila zaštitne slojeve za očuvanje kapitala i za strukturni sistemski rizik. Zaštitni sloj za očuvanje kapitala utvrđen je u visini od 2.5% rizične aktive Banke, dok je zaštitni sloj za strukturni sistemski rizik utvrđen u visini od 3% ukupnih deviznih i devizno indeksiranih plasmana odobrenih privredi i stanovništvu u Republici Srbiji.

Kapitalni zahtevi za pokriće kreditnog, tržišnih i operativnog rizika i obračun pokazatelja adekvatnosti kapitala utvrđuju se u skladu sa Odlukom NBS o adekvatnosti kapitala banke. Obračun zahteva za kapital za pokriće kreditnog rizika utvrđuje se na osnovu kreditnim rizikom ponderisane aktive.

Kreditnim rizikom ponderisana aktiva predstavlja zbir vrednosti pozicija bilansne aktive i vanbilansnih stavki pomnoženih odgovarajućim ponderima kreditnog rizika u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banke. Za potrebe obračuna kreditnim rizikom ponderisane aktive, na pozicije bilansne aktive i vanbilansnih stavki primenjuju se prilagođavanja vrednosti tih pozicija ili odgovarajućih pondera, a kroz tehnike ublažavanja, čija je primena definisana Odlukom o adekvatnosti kapitala banke.

Kapitalni zahtev za tržišne rizike jednak je zbiru kapitalnih zahteva za poslovne aktivnosti iz knjige trgovanja, odnosno kapitalnog zahteva za cenovni rizik i kapitalnih zahteva za devizni rizik. Kapitalni zahtev za cenovni rizik se utvrđuje za pozicije u vidu dužničkih i vlasničkih hartija od vrednosti i to po osnovu opšteg i specifičnog rizika tih pozicija knjige trgovanja. Kapitalni zahtev za devizni rizik utvrđuje se na osnovu neto otvorene devizne pozicije Banke.

Banka sprovodi formalizovan i dokumentovan proces interne procene adekvatnosti kapitala, odnosno utvrđuje iznos i raspodelu internog kapitala. Postupak procenjivanja adekvatnosti internog kapitala Banke je sastavni deo sistema upravljanja Bankom koji će se na kontinuiranoj osnovi sprovoditi u skladu sa Strategijom i politikama za upravljanje rizicima, kao i Strategijom upravljanja kapitalom Banke. Uključuje redovno utvrđivanje, merenje i praćenje svih evidentiranih rizika koji mogu imati negativan uticaj na postizanje ciljeva Banke, uključujući strategiju upravljanja rizicima, politike upravljanja rizicima i u skladu sa tim sklonost za preuzimanje rizika.

Struktura ukupnog regulatornog kapitala Banke na dan 30. juna 2017. i 31. decembra 2016. godine, kao i koeficijent adekvatnosti kapitala prikazani su u Napomeni 40.

5.10. Pravična (fer) vrednost

Poslovna politika Banke je da obelodani informacije o pravičnoj vrednosti aktive i pasive za koju postoje zvanične tržišne informacije i kada se pravična vrednost značajno razlikuje od knjigovodstvene vrednosti.

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)

5.10. Pravična (fer) vrednost (Nastavak)

U Republici Srbiji ne postoji dovoljno tržišnog iskustva, kao ni stabilnosti i likvidnosti kod kupovine i prodaje potraživanja i ostale finansijske aktive i pasive, pošto zvanične tržišne informacije nisu u svakom trenutku raspoložive. Stoga, pravičnu vrednost nije moguće pouzdano utvrditi u odsustvu aktivnog tržišta. Rukovodstvo Banke vrši procenu rizika i u slučajevima kada se oceni da vrednost po kojoj se imovina vodi u poslovnim knjigama neće biti realizovana vrši ispravku vrednosti.

Finansijski instrumenti Banke iskazani po amortizovanoj vrednosti uglavnom imaju kratkoročna dospeća i nose varijabilnu kamatnu stopu koja odražava tekuće tržišne uslove. Shodno tome, rukovodstvo Banke smatra da vrednost po kojoj su navedeni finansijski instrumenti iskazani odgovara njihovoj tržišnoj vrednosti.

Fer vrednost kredita i plasmana komitentima jednaka je njihovoj knjigovodstvenoj vrednosti, umanjenoj za ispravke vrednosti po osnovu obezvređenja.

Fer vrednost finansijskih instrumenata kojima se trguje na aktivnom tržištu (kao što su hartije od vrednosti kojima se trguje i hartije od vrednosti raspoložive za prodaju) zasniva se na kotiranim tržišnim cenama na dan bilansa stanja. Kotirana tržišna cena koja se koristi za finansijska sredstva Banke predstavlja cenu na zatvaranju.

Fer vrednost finansijskih instrumenata kojima se ne trguje na aktivnom tržištu (na primer derivati kojima se trguje na nezvaničnoj berzi) utvrđuje se različitim tehnikama procene. Banka primenjuje različite metode i utvrđuje pretpostavke koje se zasnivaju na tržišnim uslovima koji postoje na datum bilansa stanja. Kotirane tržišne cene ili kotirane cene dilera za slične instrumente koriste se za dugoročne obaveze.

Ostale tehnike, kao što su procenjene diskontovane vrednosti novčanih tokova, koriste se za određivanje fer vrednosti preostalih finansijskih instrumenata. Fer vrednost svopa kamatne stope preračunava se kao sadašnja vrednost procenjenih budućih novčanih tokova. Fer vrednost terminskih deviznih ugovora utvrđuje se primenom kotiranih tržišnih kurseva na dan bilansa stanja.

Pretpostavlja se da nominalna vrednost, umanjena za gubitke zbog umanjenja vrednosti potraživanja i obaveza, približno odražava njihovu fer vrednost.

Depoziti banaka i komitenata su uglavnom po viđenju ili kratkoročni sa ugovorenim varijabilnim kamatnim stopama i stoga rukovodstvo Banke smatra da vrednosti po kojima su isti iskazani u bilansu stanja odgovaraju njihovoj tržišnoj vrednosti.

Fer vrednost finansijskih obaveza za potrebe obelodanjivanja procenjuje se diskontovanjem budućih ugovornih novčanih tokova prema trenutnoj tržišnoj kamatnoj stopi koja je Banci na raspolaganju za slične finansijske instrumente.

Po mišljenju rukovodstva Banke, iznosi u priloženim finansijskim izveštajima odražavaju vrednost koja je u datim okolnostima najverodostojnija i najkorisnija za potrebe izveštavanja.

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)

5.11. Poreski rizici

Poreski sistem Republike Srbije je u procesu kontinuirane revizije i izmena. U Republici Srbiji poreski period je otvoren tokom perioda od 5 godina. U različitim okolnostima, poreski organi mogu imati različite pristupe određenim pitanjima i mogu utvrditi dodatne poreske obaveze zajedno sa naknadnim zateznim kamatama i penalima. Rukovodstvo Banke smatra da su poreske obaveze evidentirane u priloženim finansijskim izveštajima pravilno iskazane.

6. PRIHODI I RASHODI OD KAMATA

	U hiljadama dinara za period od 1. januara do 30. juna	
	2017.	2016.
Prihodi od kamata		
<i>Kredit i depoziti</i>		
Narodna banka Srbije	932	5,055
Domaće banke i druge finansijske organizacije	5,808	2,432
Strane banke	509	245
Preduzeća	109,435	98,577
Stanovništvo	16,058	15,394
Ostalo	2,891	6,554
<i>Hartije od vrednosti i ostali plasmani</i>		
Repo poslovi sa NBS	7,362	729
Obavezna rezerva kod NBS	3,494	3,451
Eskont menica	57,260	30,366
Državni zapisi i obveznice	9,465	24,058
Faktoring	10,051	5,042
Ostalo	3	10,848
Ukupno	223,267	202,751
Rashodi od kamata		
Banke i druge finansijske institucije	440	242
Preduzeća	37,128	8,626
Javna preduzeća	463	8,958
Stanovništvo	9,498	7,658
Javni sektor	30	479
Strana lica	57	151
Drugi komitenti	86	2,761
Ukupno	47,701	28,874
Dobitak po osnovu kamata	175,566	173,877

7. PRIHODI I RASHODI OD NAKNADA I PROVIZIJA

	U hiljadama dinara za period od 1. januara do 30. juna	
	2017.	2016.
Prihodi od naknada i provizija		
- naknade za usluge platnog prometa (osim stanovništva)	18,771	24,154
- naknade po osnovu faktoringa	1,579	1,426
- naknade za eskont menica	1,498	1,864
- naknade za izdate garancije i ostala jemstva	15,142	16,393
- naknade po poslovima sa stanovništvom	7,931	7,069
- ostale naknade za bankarske usluge	6,377	3,495
Ukupno	51,298	54,401

7. PRIHODI I RASHODI OD NAKNADA I PROVIZIJA (Nastavak)

	U hiljadama dinara za period od 1. januara do 30. juna	
	2017.	2016.
Rashodi naknada i provizija		
Naknade za usluge platnog prometa:		
- u zemlji	1,557	1,388
- u inostranstvu	3,335	3,448
Ostale naknade i provizije	3,694	3,625
Ukupno	8,586	8,461
Dobitak po osnovu naknada i provizija	42,712	45,940

8. NETO DOBITAK/GUBITAK PO OSNOVU ZAŠTITE OD RIZIKA

	U hiljadama dinara za period od 1. januara do 30. juna	
	2017.	2016.
Dobici po osnovu zaštite od rizika	2,937	-
Gubici po osnovu zaštite od rizika	-	(48)
Ukupno	2,937	(48)

9. NETO DOBITAK/GUBITAK PO FINANSIJSKIH SREDSTAVA KOJA SE INICIJALNO PRIZNAJU PO DER VREDNOSTI KROZ BU

	U hiljadama dinara za period od 1. januara do 30. juna	
	2017.	2016.
Dobici po osnovu finansijskih sredstava koja se inicijalno priznaju kroz BU	-	113
Gubici po osnovu finansijskih sredstava koja se inicijalno priznaju kroz BU	-	-
Ukupno	-	113

10. NETO PRIHODI / (RASHODI) OD KURSNIH RAZLIKA I EFEKATA VALUTNE KLAUZULE

	U hiljadama dinara za period od 1. januara do 30. juna	
	2017.	2016.
Pozitivne kursne razlike	187,695	821,596
Negativne kursne razlike	(195,236)	(821,248)
Neto (rashodi) / prihodi od kursnih razlika	(7,540)	1,348

11. NETO PRIHODI / (RASHODI) OD INVESTICIJA U PRIDRUŽENA DRUŠTVA

	U hiljadama dinara za period od 1. januara do 30. juna	
	2017.	2016.
Dobitak po os. investicija u pridružena društva	-	1,931
Gubitak po os. investicija u pridružena društva	-	-
Neto (rashodi) / prihodi od investicija u pridružena društva	-	1,931

12. OSTALI POSLOVNI PRIHODI

	U hiljadama dinara za period od 1. januara do 30. juna	
	2017.	2016.
Prihodi od zakupnina	9,483	2,925
Prihodi od dividendi	3,504	3,481
Ostali prihodi	9,083	92,589
Ukupno	22,070	98,995

13. NETO RASHODI PO OSNOVU INDIREKTNIH OTPISA PLASMANA I REZERVISANJA

a) Promene na računima ispravke vrednosti po osnovu obezvređenja finansijskih plasmana i rizične vanbilansne aktive

	<i>Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju (Napomena 19)</i>	Finansijska sredstva koja se drže do dospeća (Napomena 20)	Kredit i potraživanja od banaka i drugih. Fin. organizacija (Napomena 21)	Kredit i potraživanja od komitenata (Napomena 22)	Ostala sredstva (Napomena 26)	Vanbilansna aktiva (Napomena 32)	Ukupno
Stanje na dan							
1. januar 2016. godine	4,512	-	14,707	2,887,474	1,264	148,787	3,056,744
Obezvređenje i rezervisanja u toku perioda (Napomena 13(a))	1,028	-	6,400	1,031,715	6,330	63,123	1,108,596
Kursne razlike	-	-	(1,682)	(5,041)	10	1,746	(4,967)
Umanjenje obezvređenja i ukidanje rezervisanja (Napomena 13(a))	(47)	-	(11,185)	(886,734)	(6,058)	(184,339)	(1,088,363)
Ostalo	-	-	-	(2,022,109)	-	-	(2,022,109)
Stanje na dan							
31. decembra 2016. godine.	5,493	-	8,240	1,005,305	1,546	29,317	1,049,901
Obezvređenje i rezervisanja u toku perioda (Napomena 13(a))	42	-	12,113	212,887	32	17,148	242,222
Kursne razlike	-	-	(814)	(3,420)	(39)	-	(4,273)
Umanjenje obezvređenja i ukidanje rezervisanja (Napomena 13(a))	(767)	-	(13,150)	(268,983)	(272)	(28,152)	(311,324)
Ostala preknjižavanja	-	-	-	(13,622)	-	-	(13,622)
Prenošenje u vanbilansnu evidenciju	-	-	-	(102,447)	-	-	(102,447)
Stanje na dan							
30. juna 2017. godine	4,768	-	6,389	829,720	1,267	18,313	860,457

**13. NETO RASHODI PO OSNOVU INDIREKTNIH OTPISA PLASMANA I REZERVISANJA
(Nastavak)**

b) Rezerva za procenjene gubitke

Na osnovu kategorizacije plasmana utvrđene saglasno propisima Narodne banke Srbije na dan 30. juna 2017. godine utvrđena je rezerva za procenjene gubitke po osnovu ukupne izloženosti Banke kreditnom riziku.

U skladu sa Odlukom NBS o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 94/2011, 57/2012, 123/2012, 43/2013 113/2013, 135/2014, 25/2015, 38/2015, 61/2016, 69/2016 i 91/2016), suma pozitivnih razlika iznosa rezerve za procenjene gubitke obračunate u skladu sa navedenom odlukom, i iznosa ispravke vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama, koja su obračunata u skladu sa interno usvojenom metodologijom, na nivou dužnika predstavlja odbitnu stavku od kapitala Banke obračunatog u skladu sa Odlukom NBS o adekvatnosti kapitala banke ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 103/2016).

	U hiljadama dinara	
	<u>30.06.2017</u>	<u>31.12.2016</u>
Obračunata rezerva za procenjene gubitke u skladu sa Odlukom NBS po osnovu:		
- bilansnih plasmana	1,260,035	1,428,911
- vanbilansnih stavki	<u>124,040</u>	<u>157,537</u>
	<u>1,384,075</u>	<u>1,586,448</u>
Ispravke vrednosti i rezervisanja obračunata u skladu sa internom metodologijom (MRS 39):		
- ispravka vrednosti bilansne aktive	842,143	1,020,584
- rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama	<u>18,317</u>	<u>29,317</u>
	<u>860,457</u>	<u>1,049,901</u>
Potrebna rezerva za procenjene gubitke	<u>573,053</u>	<u>607,668</u>

Na dan 30. juna 2017. godine, potrebna rezerva za procenjene gubitke koji mogu nastati po osnovu bilansne aktive i vanbilansnih stavki, nakon umanjenja za ispravke vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama, obračunata u skladu sa navedenom Odlukom NBS, iznosi 573,053 hiljadu dinara (31. decembar 2016. godine: 607,668 hiljade dinara). Nakon primene faktora umanjenja, u skladu sa Odlukom, potrebna rezerva iznosi 45,844 hiljada dinara 31. decembar 2016. godine: 255,220 hiljade dinara) i predstavlja odbitnu stavku od regulatornog kapitala.

14. TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALI LIČNI RASHODI

	U hiljadama dinara za period od 1. januara do 30. juna	
	2017.	2016.
Troškovi neto zarada i naknada	86,255	87,110
Troškovi poreza i doprinosa na zarade i naknade	34,751	35,043
Ostali lični troškovi	5,953	6,371
Ukupno	126,959	128,524

15. TROŠKOVI AMORTIZACIJE

	U hiljadama dinara za period od 1. januara do 30. juna	
	2017.	2016.
Troškovi amortizacije:		
- osnovnih sredstava (Napomena 25)	18,911	17,076
- nematerijalnih ulaganja (Napomena 25)	2,079	2,277
Ukupno	20,990	19,353

16. OSTALI RASHODI

	U hiljadama dinara za period od 1. januara do 30. juna	
	2017.	2016.
Troškovi indirektnih poreza i doprinosa	29,330	28,638
Usluge	24,794	28,215
Ostali nematerijalni troškovi	22,915	21,181
Sponzorstvo, humanitarna pomoć i donacije	-	952
Materijal i energija	11,614	10,129
Troškovi reprezentacije	1,376	2,000
Premije osiguranja	10,602	10,077
Ostali rashodi	8,852	10,366
Ukupno	109,484	111,558

17. GOTOVINA I SREDSTVA KOD CENTRALNE BANKE

	30.06.2017	U hiljadama dinara 31.12.2016.
Gotovina i sredstva kod centralne banke		
Tekući račun	144,325	573,667
Blagajna:		
- u dinarima	33,270	24,410
- u stranoj valuti	96,474	125,674
Depoziti viškova likvidnih sredstava kod NBS	350,000	200,000
Obavezna rezerva u stranoj valuti	534,671	552,926
Razgraničena potraživanja za kamatu od NBS	369	265
Stanje na dan	1,159,110	1,476,942

Obavezna dinarska rezerva predstavlja minimalnu rezervu u dinarima izdvojenu u skladu sa Odlukom o obaveznoj rezervi banaka kod Narodne banke Srbije ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 3/2011, 31/2012, 57/2012, 78/2012, 87/2012, 107/2012, 62/2013, 125/2014, 135/2014, 4/2015, 78/2015 i 102/2015).

Banka je dužna da obračunava i izdvaja obaveznu dinarsku rezervu po propisanim stopama na dinarsku osnovicu koju čini prosečno dnevno knjigovodstveno stanje dinarskih obaveza (osim obaveza indeksiranih valutnom klauzulom) u prethodnom kalendarskom mesecu na svoj žiro račun. Obaveznu dinarsku rezervu Banka obračunava na obaveze po dinarskim depozitima, kreditima i hartijama od vrednosti, kao i na druge dinarske obaveze, osim dinarskih depozita primljenih po poslovima koje Banka obavlja u ime i za račun trećih lica, a koji ne prelaze iznose plasmana koje je Banka dala iz tih depozita.

Izuzetno od ovoga, Banka obaveznu rezervu ne obračunava na: iznos obaveza prema Narodnoj banci Srbije; obaveze prema bankama koje izdvajaju obaveznu rezervu kod Narodne banke Srbije; subordinirane obaveze za koje je Narodna banka Srbije utvrdila da su ispunjeni uslovi za njihovo uključivanje u dopunski kapital Banke; dinarske i devizne obaveze po osnovu sredstava koja banke primaju od međunarodnih finansijskih organizacija, vlada i finansijskih institucija čiji su osnivači strane države i to posredstvom države kao glavnog dužnika, odnosno vlasnika tih sredstava ili neposredno uz uslov da se pri replasiranju tih sredstava poštuju dogovoreni principi kod utvrđivanja kamatnih marži; obaveze u dinarima i devizama po osnovu depozita, kredita i drugih sredstava primljenih iz inostranstva u periodu od 1. oktobra 2008. do 31. marta 2010. godine - i to do prvobitno utvrđenog roka dospeća tih obaveza, a najkasnije do 31. decembra 2014. godine; deo dinarskih depozita primljenih po poslovima u ime i za račun trećih lica, koji ne prelaze iznose plasmana odobrenih iz tih depozita; sredstva oročene dinarske štednje prikupljena u periodu od 31. oktobra do 8. novembra 2010. godine - i to do isteka perioda na koji je oročena ta štednja, pod uslovom da nije indeksirana deviznom klauzulom, kao i obaveze u dinarima i devizama po osnovu sredstava finansijske podrške koje je obezbedila Agencija za osiguranje depozita u skladu sa zakonom.

17. GOTOVINA I SREDSTVA KOD CENTRALNE BANKE (Nastavak)

Obaveznu dinarsku rezervu Banka obračunava po stopi od:

- 5% na deo dinarske osnovice koju čine obaveze sa ugovorenim ročnošću do 2 godine, odnosno do 730 dana (2016. godina: 5%); i
- po stopi od 0% na deo dinarske osnovice koju čine obaveze sa ugovorenim ročnošću preko 2 godine, odnosno preko 730 dana (2016. godina: 0%).

Obračunatu dinarsku obaveznu rezervu čini zbir:

- obračunate obavezne rezerve u dinarima;
- 38% dinarske protivvrednosti obračunate obavezne rezerve u evrima - na deo devizne osnovice koju čine obaveze sa ugovorenim ročnošću do 2 godine, odnosno do 730 dana (2016. godina: 38%); i
- 30% dinarske protivvrednosti obračunate obavezne rezerve u evrima - na deo devizne osnovice koju čine obaveze sa ugovorenim ročnošću preko 2 godine, odnosno preko 730 dana (2016. godina: 30%).

Dinarska protivvrednost obračunate obavezne rezerve u evrima utvrđuje se primenom zvaničnog srednjeg kursa RSD koji važi na dan obračuna obavezne rezerve, tj. 17-tog u mesecu. Obaveznu rezervu Banka obračunava 17-tog u mesecu, i tako obračunata obavezna rezerva važi za obračunski period od 18-tog u mesecu do 17-tog u narednom mesecu. Banka je dužna da u obračunskom periodu održava prosečno dnevno stanje izdvojene dinarske obavezne rezerve u visini obračunate dinarske obavezne rezerve. Na dan 30. juna 2017. godine obračunata obavezna rezerva u dinarima iznosila je 427,583 hiljada dinara (31. decembar 2016. i 2015. godine: 389,849 hiljada dinara i 458,863 hiljada dinara) i bila je usklađena sa navedenom Odlukom Narodne banke Srbije. Kamatna stopa na iznos ostvarenog presečnog dnevnog stanja izdvojene dinarske obavezne rezerve u prvoj polovini 2017. godine je 1.75% na godišnjem nivou (2016. godine je 1.75% godišnje).

Banka nije koristila navedena sredstva rezerve u svrhe održanja likvidnosti u toku 2017. godine.

U skladu sa Odlukom o obaveznoj rezervi banaka kod Narodne banke Srbije ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 3/2011, 31/2012, 57/2012, 78/2012, 87/2012, 107/2012, 62/2013, 125/2014, 135/2014, 4/2015, 78/2015 i 102/2015), Banka obračunava i izdvaja obaveznu deviznu rezervu po propisanim stopama na deviznu osnovicu koju čini prosečno dnevno knjigovodstveno stanje deviznih obaveza i prosečno dnevno knjigovodstveno stanje dinarskih obaveza indeksiranih deviznom klauzulom u prethodnom kalendarskom mesecu.

Obaveznu deviznu rezervu Banka obračunava na obaveze po deviznim depozitima, kreditima i hartijama od vrednosti, na druge devizne obaveze, kao i na depozite, kredite i druga devizna sredstva primljena iz inostranstva po poslovima koje Banka obavlja u ime i za račun trećih lica.

Obaveznu deviznu rezervu Banka obračunava po stopi od:

- 20% na deo devizne osnovice koju čine obaveze sa ugovorenim ročnošću do 2 godine, odnosno do 730 dana, a, izuzetno po stopi od 100% na deo devizne osnovice koju čine dinarske obaveze indeksirane deviznom klauzulom sa ugovorenim ročnošću do 2 godine, odnosno do 730 dana (2016. godina: 20%); i

17. GOTOVINA I SREDSTVA KOD CENTRALNE BANKE (Nastavak)

- po stopi od 13% na deo devizne osnovice koju čine obaveze sa ugovorenom ročnošću preko 2 godine, odnosno preko 730 dana, a izuzetno po stopi od 100% na deo devizne osnovice koju čine dinarske obaveze indeksirane deviznom klauzulom sa ugovorenom ročnošću preko 2 godine, odnosno preko 730 dana (2016. godina: 13%).

Obračunatu deviznu obaveznu rezervu čini zbir:

- 62% obračunate obavezne rezerve u evrima - na deo devizne osnovice koju čine obaveze sa ugovorenom ročnošću do 2 godine, odnosno do 730 dana (2016. godina: 62%); i
- 70% obračunate obavezne rezerve u evrima - na deo devizne osnovice koju čine obaveze sa ugovorenom ročnošću preko 2 godine, odnosno preko 730 dana (2016. godina: 70%).

Obračunatu deviznu obaveznu rezervu Banka izdvaja u evrima na devizne račune Narodne banke Srbije. Izuzetno od ovoga, banke kod kojih bi, zbog izdvajanja devizne obavezne rezerve u evrima, pokazatelj deviznog rizika odstupao od onog koji je propisan Odlukom Narodne banke Srbije kojom se uređuje upravljanje rizicima, mogu deviznu obaveznu rezervu izdvajati i u SAD dolarima. Prosečno dnevno stanje devizne obavezne rezerve izdvojene u SAD dolarima preračunava se u evre primenom zvaničnog srednjeg kursa RSD koji važi na dan obračuna obavezne rezerve, odnosno 17-tog u mesecu. Obaveznu rezervu Banka obračunava 17-tog u mesecu, i tako obračunata obavezna rezerva važi za obračunski period od 18-tog u mesecu do 17-tog u narednom mesecu. Obračunatu deviznu obaveznu rezervu koja je na dan 30. juna 2017. godine iznosila 4,188 hiljada evra (31. decembar 2016. godine: 4,434 hiljada evra), Banka izdvaja u evrima na devizne račune Narodne banke Srbije.

Banka je dužna da u obračunskom periodu održava prosečno dnevno stanje izdvojene devizne obavezne rezerve u visini obračunate devizne obavezne rezerve. Za izračunavanje prosečnog dnevnog stanja izdvojene (dinarske i devizne) obavezne rezerve uzimaju se u obzir svi dani u obračunskom periodu. Na iznos ostvarenog prosečnog stanja izdvojene devizne rezerve Narodna banka Srbije ne plaća kamatu. Na dan 30. juna 2017. godine devizna obavezna rezerva Banke u stranoj valuti bila je usklađena sa navedenom Odlukom Narodne banke Srbije.

Kamatna stopa na viškove likvidnih sredstava plasiranih kod Narodne banke Srbije je tokom prvih šest meseci 2017. godine iznosila 2.50% na godišnjem nivou.

18. FINANSIJSKA SREDSTVA PO FER VREDNOSTI KROZ BILANS USPEHA

	30.06.2017.	U hiljadama dinara 31.12.2016.
U dinarima:		
Akcije banaka	270	270
Akcije privrednih društava	8	8
Odstupanje od nominalne vrednosti akcija	(242)	(242)
	36	36
U stranoj valuti:		
Obveznice RS po osnovu stare devizne štednje	-	-
Odstupanje od nominalne vrednosti obveznica RS	-	-
	-	-
Stanje na dan	36	36
<i>Minus: Ispravka vrednosti (Napomena 13a)</i>	-	-
Stanje na dan	36	36

19. FINANSIJSKA SREDSTVA RASPOLOŽIVA ZA PRODAJU

	30.06.2017	U hiljadama dinara 31.12.2016.
U dinarima:		
Akcije privrednih društava	27,048	27,048
Odstupanje od nominalne vrednosti akcija privrednih društava	(18,604)	(14,288)
Akcije banaka u stečaju	12,387	12,387
Odstupanje od nominalne vrednosti akcija banaka u stečaju	(12,387)	(12,387)
	8,444	12,760
U stranoj valuti:		
Obveznice Republike Irak	100	110
Odstupanje od nominalne vrednosti obveznica Iraka	(11)	(19)
	88	92
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju, bruto	8,533	12,852
<i>Minus: Ispravka vrednosti (Napomena 13a)</i>	(4,768)	(5,493)
Stanje na dan	3,765	7,359

20. FINANSIJSKA SREDSTVA KOJA SE DRŽE DO DOSPEĆA

	U hiljadama dinara	
	<u>30.06.2017.</u>	<u>31.12.2016.</u>
U dinarima:		
Obveznice trezora RS	-	100,000
Korporativne obveznice	-	-
Založena finansijska sredstva	-	-
	<u>-</u>	<u>100,000</u>
U stranoj valuti:		
Državni zapisi	332,141	357,743
Odstupanje od nominalne vrednosti državnih zapisa	(4,108)	(3,961)
	<u>328,033</u>	<u>353,782</u>
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća, bruto	<u>328,033</u>	<u>453,782</u>
<i>Minus: Ispravka vrednosti (Napomena 13a)</i>	-	-
Stanje na dan	<u><u>328,033</u></u>	<u><u>453,782</u></u>

21. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD BANAKA I DRUGIH FINANSIJSKIH ORGANIZACIJA

	U hiljadama dinara	
	<u>30.06.2017.</u>	<u>31.12.2016.</u>
U dinarima:		
Domaće banke	4,342	5,519
Druge finansijske organizacije	-	20,400
NBS	400,000	200,000
	<u>404,342</u>	<u>225,919</u>
U stranoj valuti:		
Strane banke	450,479	726,290
Druge finansijske organizacije	4,834	4,939
Domaće banke	3,882	4,969
	<u>459,195</u>	<u>736,197</u>
Obračunata kamata i naknada u dinarima	-	275
Obračunata kamata u stranoj valuti	-	-
Razgraničena potraživanja za kamatu u dinarima	-	-
Kredit i potraživanja od banaka i dr. finansijskih organizacija, bruto	<u>863,537</u>	<u>962,391</u>
<i>Minus: Ispravka vrednosti (Napomena 13a)</i>	(6,389)	(8,240)
Stanje na dan	<u><u>857,148</u></u>	<u><u>954,151</u></u>

22. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA

	<u>30.06.2017.</u>	<u>31.12.2016.</u>
U hiljadama dinara		
U dinarima:		
Javna preduzeća	668,949	174,238
Preduzeća	4,081,360	4,299,033
Stanovništvo	458,075	460,556
Javni sektor	59,419	89,800
Ostalo	33,784	55,577
	<u>5,301,587</u>	<u>5,079,204</u>
U stranoj valuti:		
Preduzeća	572,491	389,676
Stanovništvo	3,940	3,696
Strana lica	127,720	176,645
	<u>704,151</u>	<u>570,016</u>
Obračunata kamata u dinarima	22,248	21,559
Obračunata kamata u stranoj valuti	81	383
Razgraničena potraživanja za kamatu u dinarima	2,748	1,831
Razgraničena potraživanja za kamatu u stranoj valuti	4,116	9,456
Razgraničeni prihodi za naknadu u dinarima	(16,329)	(13,908)
Kredit i potraživanja od komitenata, bruto	<u>6,018,602</u>	<u>5,668,542</u>
<i>Minus: Ispravka vrednosti (Napomena 13a)</i>	<u>(829,720)</u>	<u>(1,005,305)</u>
Stanje na dan	<u>5,188,882</u>	<u>4,663,237</u>

23. INVESTICIJE U ZAVISNA DRUŠTVA

	<u>30.06.2017.</u>	<u>31.12.2016.</u>
U dinarima:		
- Fondacija Dečje srce, Beograd	114	114
	<u>114</u>	<u>114</u>
<i>Minus: Ispravka vrednosti (Napomena 13a)</i>	<u>-</u>	<u>-</u>
Stanje na dan	<u>114</u>	<u>114</u>

24. INVESTICIONE NEKRETNINE

Na poziciji investicionih nekretnina Banka je proknjižila deo poslovne zgrade i stanove stečene naplatom potraživanja, a koje izdaje u zakup i čija vrednosti iznosi od 252,915 hiljada dinara.

25. OSNOVNA SREDSTVA I NEMATERIJALNA ULAGANJA

	Građevinski objekti	Oprema i ostala os	Zemljište	Ukupno	Nematerijalna ulaganja
NABAVNA VREDNOST					
Stanje 1. januara 2016. godine	933,621	268,460	409,591	1,611,672	35,985
Povećanja	-	28,801	-	28,801	10,082
Usklađivanje fer vrednosti	(50,868)	-	94,426	43,558	-
Otuđivanje i rashodovanje	-	87,042)	-	(7,042)	-
Stanje 31. decembra 2016. godine	882,754	290,218	504,017	1.676.989	46.067
Povećanja	-	1,426	-	1,426	-
Amortizacija	(6,552)	(12,359)	-	(18,911)	(2,078)
Stanje 30. jun 2017. godine	876,202	279,285	504,017	1.659.504	43.989
AKUMULIRANA ISPRAVKA VREDNOSTI					
Stanje 1. januara 2016. godine	97,586	208,329	-	305,915	31,283
Usklađivanje vrednosti	(30,092)	-	-	(30,092)	-
Amortizacija (Napomena 13a)	12,060	23,210	-	35,269	4,361
Otuđivanje i rashodovanje	-	(7,021)	-	(7,022)	-
Stanje 31. decembra 2016. godine	79,554	224,518	-	304,072	35,644
Ispravka vrednosti	-	-	-	-	-
Stanje 30. Jun 2017. godine	79,554	224,518	-	304,072	35,644
Neotpisana vrednost na dan:					
- 30. jun 2017. godine	796,648	54,767	504,017	1,355,432	8,345
- 31. decembra 2016. godine	803,200	65,700	504,017	1,372,917	10,423

Na dan 30. juna 2017. godine, Banka nema građevinske objekte pod hipotekom uknjižene radi obezbeđenja otplate kredita ili izmirenja drugih finansijskih obaveza.

Koristeći eksterne i interne izvore informacija u skladu sa MRS 36 "Umanjenje vrednosti imovine" u cilju analize da li postoje indikacije da je neko sredstvo obezvređeno, rukovodstvo Banke smatra da na dan 30. juna 2017. godine ne postoje indikacije da je vrednost osnovnih sredstava i nematerijalnih ulaganja obezvređena.

26. OSTALA SREDSTVA

	<u>30.06.2017.</u>	<u>31.12.2016.</u>
U dinarima:		
Potraživanja po osnovu potrošnje platnim karticama	41	960
Dati avansi u dinarima	965	575
Potraživanja za unapred plaćene poreze	575	38,585
Zalihe	5,448	593
Sredstva stečena naplatom potraživanja	24,397	4,750
Razgraničeni unapred plaćeni troškovi	10,210	31,586
Ostale investicije	49,501	66,930
Ostala potraživanja u dinarima	40,891	5,087
	<u>132,028</u>	<u>149,066</u>
U stranoj valuti:		
Preduzeća	41	39
Stanovništvo	414	389
Ostalo	284	9,601
	<u>739</u>	<u>10,029</u>
Ostala sredstva, bruto	<u>132,770</u>	<u>159,094</u>
<i>Minus: Ispravka vrednosti zaliha</i>	(4,658)	(4,750)
<i>Minus: Ispravka vrednosti (Napomena 13a)</i>	(1,266)	(1,546)
	<u>(5,924)</u>	<u>(6,297)</u>
Ukupno	<u>(5,924)</u>	<u>(6,297)</u>
Stanje na dan	<u>126,846</u>	<u>152,797</u>

27. DEPOZITI I OSTALE OBAVEZE PREMA BANKAMA I DRUGIM FINANSIJSKIM ORGANIZACIJAMA I CENTRALNOJ BANCI

	30.06.2017			31.12.2016.		
	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno
U dinarima						
Osiguravajuća društva	62,137	-	62,137	7,069		7,069
Povezane finansijske organizacije	748	-	748	745		745
Ostale finansijske organizacije	730	-	730	481		481
Ukupno	63,615	-	63,615	8,296		8,296
U stranoj valuti						
Strane banke	19,299	-	19,299	19,642		19,642
Osiguravajuća društva	0	-	0	173		173
Ostale finansijske organizacije	493	-	493	858		858
Ukupno	19,792	-	19,792	20,673		20,673
Stanje na dan	83,407	-	83,407	28,969		28,969

28. DEPOZITI I OSTALE OBAVEZE PREMA DRUGIM KOMITENTIMA

	30.06.2017.			31.12.2016.		
	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno
U dinarima						
Javna preduzeća	123,299	-	123,299	59,835	-	59,835
Preduzeća	1,863,115	149,377	2,012,492	1,018,403	212,838	1,231,242
Stanovništvo	94,138	-	94,138	88.194	-	88,194
Javni sektor	35,337	12,458	47,795	53,935	-	53,935
Drugi komitenti	57,489	120	57,609	59,835	-	59,835
Ukupno	2,173,379	161,955	2,335,334	1,220,367	212,838	1,433,205
U stranoj valuti						
Javna preduzeća	67,390	9,498	76,888	59,865	134.003	193.868
Preduzeća	813,717	82,429	896,146	2,207,917	70.539	2.278.456
Stanovništvo	1,324,488	592,261	1,916,749	1,172,656	309.353	1.482.009
Strana lica	44,057	7,132	51,189	-	-	-
Drugi komitenti	22,799	-	22,799	84,731	7,287	92.017
Ukupno	2,272,451	691,320	2,963,771	3,525,168	521,181	4,046,349
Stanje na dan	4,445,830	853,275	5,299,105	4,745,535	734,019	5,479,554

28. DEPOZITI I OSTALE OBAVEZE PREMA DRUGIM KOMITENTIMA (Nastavak)

Na oročene depozite pravnih lica u dinarima Banka plaća kamatu u rasponu od 1.40% do 4.20% na godišnjem nivou, u zavisnosti od perioda oročavanja sredstava. Na depozite oročene u stranoj valuti Banka plaća kamatu od 1.00% do 2.00%.

Kamatna stopa na kratkoročne oročene depozite stanovništva u dinarima iznosila je od 2.50% do 4.00% godišnje. Kamatna stopa na kratkoročne depozite stanovništva u stranoj valuti se kretala u rasponu od 0.50% do 1.40% na godišnjem nivou, u zavisnosti od perioda oročavanja i valute, a na depozite u stranoj valuti preko jedne godine od 1.50% godišnje.

Struktura depozita i ostalih obaveza prema komitentima prikazana je u sledećoj tabeli:

	U hiljadama dinara	
	30.06.2017.	31.12.2016.
Transakcioni depoziti	1,316,372	1,374,904
Štedni depoziti	1,652,437	1,228,447
Depoziti po osnovu datih kredita	36,588	28,093
Namenski depoziti	4,782	4,109
Ostali depoziti	2,260,977	2,824,938
Ostale obaveze	27,949	19,063
Stanje na dan	5,299,105	5,479,554

29. REZERVISANJA

	U hiljadama dinara	
	30.06.2017.	31.12.2016.
U dinarima:		
Rezervisanja za gubitke po vanbilansnim pozicijama (a)	18,313	29,317
Rezervisanja za otpremnine za penzije i jubilarne nagrade i ostala rezervisanja (b)	23,710	29,697
Stanje na dan	42,023	59,014

- a) Prema internoj politici Banke, obračun rezervisanja za rizičnu vanbilansnu aktivnu vrše se po istim kriterijumima kao i obračun ispravke vrednosti za bilansnu aktivnu, odnosno na pojedinačnom i kolektivnom nivou. Za potencijalne obaveze kod kojih se evidentira obezvređenje vrši se procena na pojedinačnom nivou nadoknadivog iznosa potraživanja ukoliko dođe do odliva sredstava i verovatnoće odliva sredstava. Za potencijalne obaveze kod kojih se ne očekuje odliv sredstava Banke i kod kojih se proceni da će potraživanja biti naplativa u punom iznosu Banka evidentira rezervisanje obračunato na kolektivnom nivou u skladu sa internim modelima.
- b) Rezervisanja za otpremnine za penzije, jubilarne nagrade zaposlenih i neiskorišćene godišnje odmomore za 2016. godinu formirana su na bazi izveštaja nezavisnog aktuaru i ista su iskazana u iznosu sadašnje vrednosti očekivanih budućih isplata. Prilikom utvrđivanja sadašnje vrednosti očekivanih priliva korišćena je diskontna stopa od 4%. Navedena kamatna stopa predstavlja adekvatnu stopu u skladu sa MRS 19 "Naknade zaposlenima" u odsustvu razvijenog tržišta visokokvalitetnih korporativnih obveznica. Rezervisanje je utvrđeno na osnovu Kolektivnog ugovora Banke i pretpostavke prosečnog rasta zarada po stopi od 2% godišnje a kao osnovica za obračun rezervisanja se koristila prosečna zarada u Republici Srbiji.

30. OSTALE OBAVEZE

	U hiljadama dinara	
	30.06.2017.	31.12.2016.
Za neizvršene isplate po naplatama u stranoj valuti	113,331	119,692
Obaveze za poreze, doprinose i druge dažbine	13,586	3,705
Ostale obaveze prema zaposlenima	13,462	13,305
Obaveze prema dobavljačima	4,849	5,780
Obaveze prema bivšim osnivačima Banke	2,154	2,170
Obaveze iz dobitka	18,550	18,582
Ostale obaveze u stranoj valuti	77,615	2,343
Ostale obaveze u dinarima	9,501	16,320
Razgraničene obaveze za obračunatu kamatu	5,772	19,309
Razgraničeni prihodi od obračunatih naknada	19,507	11,911
Stanje na dan	278,327	213,116

31. KAPITAL BANKE

a) Struktura kapitala Banke	U hiljadama dinara	
	30.06.2017.	31.12.2016.
Akcijski kapital	2,912,133	2,912,133
Ostali kapital	20,536	20,536
Emisiona premija	168,164	168,164
	3,100,833	3,100,833
Ostale rezerve iz dobiti	-	-
Revalorizacione rezerve po osnovu promene vrednosti osnovnih sredstava	742,870	742,433
Nerealizovani gubici	(30,538)	(25,792)
Rezerve	712,332	716,641
Dobitak	47,591	63,530
Gubitak	(395,253)	(458,783)
Stanje na dan	3,465,503	3,422,221

U skladu sa Odlukom o osnivanju i Statutom, kapital Banke se sastoji od:

- Akcijskog kapitala i
- Rezervi Banke.

Akcijski kapital Banke na dan 30. juna 2017. godine iznosi 2,912,133 hiljada dinara i u celini se sastoji od 288,330 obične akcije nominalne vrednosti 10,100 dinara (na dan 31. decembra 2016. godine iznosio je 2,912,133 hiljadu dinara i bio je podeljen na 288,330 akcije nominalne vrednosti 10,100 dinara).

Osnivači Banke su Država i domaća i strana pravna lica. Učešće Države, domaćih pravnih i fizičkih lica u ukupnom akcijskom kapitalu iznosi na dan 30. juna 2017. godine 84.48%, a stranih lica 15.52% (na dan 31. decembra 2016. godine taj odnos je bio 89.64%, odnosno 10.36%).

Postupak preknjižavanja na nosioce akcija u Centralnom registru hartija od vrednosti po osnovu okončanog postupka sukcesije kapitala bivše SFRJ u kapitalu Banke, sprovele su sve države bivše SFRJ osim Republike Hrvatske na koju se odnosi oznaka SFRJ u strukturi akcionara Banke na dan 30. juna 2017. godine.

31. KAPITAL BANKE (Nastavak)

a) Struktura kapitala Banke (Nastavak)

Struktura akcionara Banke na dan 30. juna 2017. godine je sledeća:

	30.06.2017.		U hiljadama dinara 2016.	
	Vrednost akcija	u %	Vrednost akcija	u %
Republika Srbija	585,386	20.10%	585,386	20.10%
Beobanka a.d. Beograd u stečaju	192,829	6.62%	192,829	6.62%
SFRJ	155,156	5.33%	155,156	5.33%
Alfa - plam a.d. Vranje	145,592	5.00%	145,592	5.00%
Telegroup	145,592	5.00%	145,592	5.00%
Tinolex llc	145,592	5.00%	-	0.00%
Erste bank ad Novi Sad - zbirni racun	133,472	4.58%	145,592	5.00%
Hidrotehnika - Hidroenergetika a.d. Beograd	119,968	4.12%	119,968	4.12%
Convst ad Novi Sad - zbirni račun	113,251	3.89%	-	0.00%
Ministarstvo finansija i trezora - BIH	104,555	3.59%	104,555	3.59%
JP Jugoimport SDPR, Beograd	100,000	3.43%	100,000	3.43%
Caluks doo	97,364	3.34%	93,566	3.21%
Federalno ministarstvo finansija BIH	58,014	1.99%	58,014	1.99%
Ministarstvo finansija Republike Makedonije	50,601	1.74%	50,601	1.74%
Energoprojekt holding ad	40,966	1.41%	40,966	1.41%
Ostali (zbirno):	723,795	24.86%	974,316	33.46%
Stanje na dan	2,912,133	100.00%	2,912,133	100.00%

Ostali kapital na dan 30. juna 2017. godine iznosi 20,536 hiljada dinara (na dan 31. decembra 2016. godine 20,536 hiljada dinara).

Emisiona premija na dan 30. juna 2017. godine iznosi 168,164 hiljada dinara (na dan 31. decembra 2016. godine 168,164 hiljada dinara) i predstavlja razliku između emisione vrednosti i nominalne vrednosti akcija.

Rezerve Banke na dan 30. juna 2017. godine iznose 712,332 hiljada dinara (na dan 31. decembra 2016. godine 716,641 hiljada dinara) i čine ih revalorizacione rezerve Banke u iznosu od 742,870 hiljade (na dan 31. decembra 2016. godine 742,433 hiljada dinara), i nerealizovani gubici po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju u iznosu od 30,538 hiljade (na dan 31. decembra 2016. godine 25,792 hiljada dinara).

Revalorizacione rezerve, koje na dan 30. juna 2017. godine iznose 742,870 hiljade dinara (31. decembar 2016. godine: 742,433 hiljada dinara), formirane su kao rezultat evidentiranja pozitivnih efekata procene osnovnih sredstava i svođenja vrednosti ulaganja u hartije od vrednosti raspoloživih za prodaju na tržišnu vrednost.

32. VANBILANSNA EVIDENCIJA

	U hiljadama dinara	
	30.06.2017.	31.12.2016.
Poslovi u ime i za račun trećih lica (a)	369,798	531,964
Garancije i ostale preuzete neopozive obaveze (b)	2,229,542	2,565,941
Derivati	488,121	495,414
Primljena jemstva za obaveze	34,453,594	31,411,227
Druge vanbilansne pozicije	6,266,297	5,390,221
Stanje na dan	43,807,352	40,394,767

a) Poslovi u ime i za račun trećih lica

	U hiljadama dinara	
	30.06.2017.	31.12.2016.
Plasmani po poslovima u ime i za račun preduzeća u stranoj valuti	366,093	405,906
Ostali komisioni poslovi u dinarima	3,705	126,057
Stanje na dan	369,798	531,964

b) Garancije i ostale preuzete neopozive obaveze

	U hiljadama dinara	
	30.06.2017.	31.12.2016.
<i>Plative garancije</i>		
-u dinarima	766,205	773,529
-u stranoj valuti	1,813	9,260
<i>Činidbene garancije i garancije po nepokrivenim akreditivima</i>		
-u dinarima	635,377	537,003
-u stranoj valuti	623,507	706,354
Preuzete neopozive obaveze po osnovu: -nepovučenih kredita i garancija	202,640	539,796
Stanje na dan	2,229,542	2,565,941

32. VANBILANSNA EVIDENCIJA (Nastavak)

c) Druge vanbilansne pozicije

	U hiljadama dinara	
	30.06.2017.	31.12.2016.
Obveznice Republike Irak	182,879	202,768
Evidencija repo kupljenih hartija od vrednosti	-	200,000
Potraživanja po osnovu evidencione kamate	1,543,178	1,471,231
Izdane garancije bez pravnog dejstva	-	57,063
Rizične vanbilansne stavke	3,905,995	1,022,664
Ostala nerizična vanbilansna evidencija	634,245	2,436,495
Stanje na dan	6,266,297	5.390.221

33. SUDSKI SPOROVI

Banka vodi sudske sporove protiv trećih lica, samo radi naplate svojih potraživanja. Za sva utužena potraživanja protiv pravnih i fizičkih lica Banka je u potpunosti izvršila ispravku vrednosti na teret rezultata tekuće i prethodnih godina.

Protiv Banke, kao drugotužene, se vodi sudski spor u vrednosti od 250,000 hiljada dinara, a pozvana je i kao umešač u drugoj parnici po istom pravnom osnovu, a u vezi sa potraživanjima od Republike Irak. Imajući u vidu da je Banka vezano za naplatu potraživanja od Republike Irak bila angažovana isključivo kao administrator i da je kao takva u potpunosti usaglasila sva potraživanja koja su nosioci posla imali od Republike Irak, te da je isplata poverilaca izvršena kroz emisiju obveznica pod istim uslovima za sve poverioce.

Banka je tužena u sudskom sporu radi proglašenja izvršenja prodaje stana nedopuštenim; (vrednost spora 2,478.hiljada dinara), dva sudska spora radi utvrđivanja ništavnosti založne izjave; (vrednost 6,837 hiljada dinara), kao i zahtevom za dodatno plaćanje po osnovu protesta garancije u iznosu od 18,084 hiljade dinara. Protiv Banke se vodi i pet radnih sporova.

Banka ne očekuje da će sudski sporovi rezultirati bilo kakvom obavezom za plaćanje, odnosno smatra da nema potrebe za formiranje rezervisanja.

34. OBELODANJIVANJE ODNOSA SA POVEZANIM LICIMA

U svom redovnom poslovanju Banka ostvaruje poslovne transakcije sa svojim akcionarima i drugim povezanim stranama. Transakcije sa povezanim licima se obavljaju po tržišnim uslovima.

- a) Stanja potraživanja i obaveza na dan 30. juna 2017. godine i 31. decembra 2016. proistekla iz transakcija sa akcionarima i drugim povezanim licima sa Bankom prikazana su u sledećoj tabeli:

	<u>2017.</u>	<u>2016.</u>
Plasmani:		
Kreditni odobreni akcionarima, bruto	1.135.980	683,495
<i>Minus: Ispravka vrednosti</i>	(29.566)	(39,507)
	<u>1.106.413</u>	<u>643,987</u>
Kreditni odobreni rukovodstvu Banke, bruto	14.719	16,828
<i>Minus: Ispravka vrednosti</i>	(75)	(81)
	<u>14.644</u>	<u>16,747</u>
Kreditni odobreni ostalim povezanim licima Banke, bruto	5.531	5,694
<i>Minus: Ispravka vrednosti</i>	(28)	(29)
	<u>5.503</u>	<u>5,665</u>
Plasmani, neto	<u><u>1.126.560</u></u>	<u><u>666,399</u></u>
Depoziti i ostale obaveze:		
Depoziti akcionara	467.272	608,355
Depoziti rukovodstva Banke	32.797	33,364
Depoziti ostalih povezanih lica	7.208	7,280
	<u>507.278</u>	<u>648,999</u>
Izdate garancije i preuzete neopozive obaveze:		
Akcionari	1.129.618	1,770,701
Rukovodstvo Banke	1.268	1,250
Ostala povezana lica	324	290
	<u>1.131.210</u>	<u>1,772,241</u>

34. OBELODANJIVANJE ODNOSA SA POVEZANIM LICIMA (Nastavak)

- b) Zarade i ostala primanja Upravnog, Izvršnog i drugih odbora Banke osnovanih u skladu sa Zakonom, kao i ključnih zaposlenih u prvom polugodištu 2017. i 2016. godine, prikazana su u sledećoj tabeli:

	U hiljadama dinara	
	30.06.2017.	30.06.2016.
Bruto zarade i naknade zarada	10,469	11,471
Učešće u dobitku	-	-
Jubilarnе nagrade	-	-
Ostala lična primanja	-	-
Bruto naknade članovima Upravnog odbora Odbora za reviziju i drugih odbora u skladu sa zakonom	8,202	8,302
	<u>18,671</u>	<u>19,773</u>

35. KREDITNI RIZIK

a) Maksimalna izloženost kreditnom riziku

Tabela u nastavku predstavlja najgori scenario izloženosti kreditnom riziku na dan 30. juna 2017. i 31. decembra 2016. godine bez uzimanja u obzir sredstava obezbeđenja i zaštite od kreditnog rizika. Izloženosti kreditnom riziku iskazane su po knjigovodstvenoj vrednosti na dan izveštavanja. Na osnovu tabele uviđa se da se na dan 30. jun 2017. godine 64% maksimalne izloženosti kreditnom riziku odnosi na kredite i potraživanja (31. decembar 2016: 63%), a 13% se odnosi na činidbene garancije (31. decembar 2016: 12%).

	30.06.2017.		U hiljadama dinara 31.12.2016.	
	Bruto maksimalna izloženost	Neto maksimalna izloženost	Bruto maksimalna izloženost	Neto maksimalna izloženost
Izloženost vezana za bilansne stavke				
Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	454,040	447,746	741,716	733,704
Krediti i potraživanja od komitenata	6,023,709	5,194,028	5,682,832	4,677,090
Finansijska sredstva	8,480	3,712	12,796	7,303
Investicije u druga društva	49,684	49,415	49,688	49,399
Ostala bilansna aktiva	75,214	74,083	89,689	88,641
Ukupno bilansne pozicije	6,611,127	5,768,984	6,576,722	5,556,137
Izloženost vezana za vanbilansne stavke				
Plative garancije	768,018	764,093	782,789	771,017
Činidbene garancije	1,258,885	1,245,934	1,243,357	1,238,612
Nepokriveni akreditivi	-	-	-	-
Neiskorišćene preuzete obaveza	836,335	834,897	1,562,184	1,549,384
Ukupno vanbilansne stavke	2,863,237	2,844,924	3,588,330	3,559,013
Ukupno	9,474,364	8,613,908	10,165,051	9,115,150

Rukovodstvo je uvereno u sposobnost da se nastavi kontinuirana kontrola kreditnog izlaganja i održi prihvatljiv nivo izloženosti kreditnom riziku na osnovu sledećeg:

- 90.9% (31. decembar 2016: 80.7%) portfolija čine nedospela i pojedinačno neobezvređena potraživanja, a od čega 92.7% (31. decembar 2016: 87.0%) pripadaju visokom i standardnom stepenu kvaliteta prema internim klasifikacijama Banke;
- Od ukupne maksimalne izloženosti kreditnom riziku pojedinačno je obezvređeno 9.08% izloženosti (31. decembar 2016: 19.3%);
- Od ukupne maksimalne kreditne izloženosti 0.82% (31. decembar 2016: 0.2%) je dospelo, a nije pojedinačno obezvređeno od čega 75.5% (31. decembar 2016: 72.4%) je u docnji do 30 dana;

Rizične kreditne izloženosti redovno se pokrivaju adekvatnim sredstvima obezbeđenja u skladu sa preuzetim rizikom Banke.

35. KREDITNI RIZIK

b) Krediti i plasmani

Tabela u nastavku prikazuje strukturu kredita i plasmana Banke na dan 30. juna 2017. i 31. decembra 2016. godine prema kvalitetu plasmana. Tabela obuhvata bilansne i vanbilansne izloženosti Banke.

	U hiljadama dinara					
	Nedospeli i pojedinačno neobezvređeni	Dospeli ali pojedinačno neobezvređeni	Pojedinačno obezvređeni	Ukupno bruto	Ispravka vrednosti / rezervisanje	Ukupno neto
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	448,565	-	5,475	454,040	(6,294)	447,746
Kredit i potraživanja od komitenata						
<i>Kredit i potraživanja od stanovništva:</i>						
- minusna salda	8,932	244	249	9,426	(360)	9,065
- kreditne kartice	25,792	1,274	883	27,948	(762)	27,186
- hipotekarni krediti	87,605	4	-	87,609	(438)	87,171
- ostali plasmani	333,064	298	3,457	336,819	(4,074)	332,745
<i>Kredit i potraživanja od pravnih lica:</i>						
- velika	2,208,825	867	-	2,209,692	(45,930)	2,163,761
- mikro, mala i srednja	2,383,204	69,203	840,390	3,292,796	(777,819)	2,514,977
<i>Ostalo:</i>	53,800	5,619	-	59,419	(297)	59,122
	<u>5,101,222</u>	<u>77,508</u>	<u>844,979</u>	<u>6,023,709</u>	<u>(829,682)</u>	<u>5,194,027</u>
Finansijska sredstva						
- <i>po fer vrednosti kroz bilans uspeha</i>	363	-	4,704	5,067	(4,349)	718
- <i>raspoloživa za prodaju</i>	36	-	3,377	3,413	(419)	2,994
- <i>do dospeća</i>	-	-	-	-	-	-
	<u>399</u>	<u>-</u>	<u>8,081</u>	<u>8,480</u>	<u>(4,768)</u>	<u>3,712</u>
Investicije u druga društva	49,684	-	-	49,684	(269)	49,415
Ostala bilansna aktiva	73,875	411	928	75,214	(1,131)	74,083
Vanbilansne stavke	<u>2,862,500</u>	<u>0</u>	<u>738</u>	<u>2,863,237</u>	<u>(18,313)</u>	<u>2,844,924</u>
Ukupno na 30.06.2017.	<u>8,536,244</u>	<u>77,920</u>	<u>860,200</u>	<u>9,474,364</u>	<u>(860,457)</u>	<u>8,613,908</u>
Ukupno na 31.12.2016.	<u>9,064,805</u>	<u>46,908</u>	<u>1,053,339</u>	<u>10,165,051</u>	<u>1,049,902</u>	<u>9,115,150</u>

Ukupna ispravka vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za vanbilansne stavke sa 30. junom 2017. godine iznose 860,457 hiljada dinara (31. decembar 2016: 1,049,902). Od tog iznosa 698,188 hiljada dinara se odnosi na pojedinačno obezvređene kredite i plasmane (31. decembar 2016: 854,017), a 162,269 hiljada dinara (31. decembar 2016: 195,885) na kolektivno obezvređene.

35. KREDITNI RIZIK

c) Kvalitet aktive koja se klasifikuje

Kvalitet portfolia Banke, klasifikovan u skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke, na dan 30. juna 2017. godine prikazan je u sledećoj tabeli:

	U hiljadama dinara					Ukupno
	A	B	V	G	D	
Bilansna aktiva koja se klasifikuje						
Sektor finansija i osiguranja	54,039	8,491	6	414	27,788	90,738
Sektor privrednih društava	211,868	1,940,272	1,587,579	80,601	855,979	4,676,299
Sektor stanovništva	223,290	174,958	31,711	20,370	12,206	462,536
Sektor stranih lica	397,778	155	165,270	9,498	5,657	578,358
Ostali sektori	153,896	439,829	181,763	27,288	420	803,196
Ukupno	1,040,871	2,563,705	1,966,329	138,171	902,051	6,611,127
Vanbilansna aktiva koja se klasifikuje						
Sektor privrednih društava	613,730	781,393	371,254	665,063	510	2,431,951
Sektor stanovništva	30,909	12,640	2,754	796	3,784	50,883
Ostali sektori	41,866	247,038	61,151	30,347	1	380,403
Ukupno	686,506	1,041,072	435,159	696,206	4,295	2,863,237
Ukupno na 30.06.2017.	1,727,377	3,604,777	2,401,487	834,377	906,346	9,474,364

Kvalitet portfolia Banke na dan 31. decembra 2016. godine prikazan je u sledećoj tabeli:

	U hiljadama dinara					Ukupno
	A	B	V	G	D	
Bilansna aktiva koja se klasifikuje						
Sektor finansija i osiguranja	54,138	31,076	-	322	39,630	125,166
Sektor privrednih društava	204,719	1,895,004	1,506,415	46,187	1,049,661	4,701,987
Sektor stanovništva	232,256	141,295	61,314	15,203	15,671	465,738
Sektor stranih lica	823,615	159	62,560	10,530	6,259	903,123
Ostali sektori	170,501	48,502	160,549	122	1,034	380,707
Ukupno	1,485,229	2,116,036	1,790,838	72,364	1,112,255	6,576,722
Vanbilansna aktiva koja se klasifikuje						
Sektor privrednih društava	474,035	836,617	736,668	676,962	1,707	2,725,989
Sektor stanovništva	33,293	13,082	3,156	892	3,866	54,288
Ostali sektori	21,875	683,090	72,762	30,321	5	808,053
Ukupno	529,203	1,532,788	812,586	708,175	5,578	3,588,330
Ukupno na 31.12.2016.	2,014,432	3,648,824	2,603,424	780,539	1,117,833	10,165,051

35. KREDITNI RIZIK

c) Kvalitet aktive koja se klasifikuje (Nastavak)

U procesu zaštite potraživanja Banka pribavlja različite oblike kolaterala - instrumenata obezbeđenja, i to: novčane depozite, hipoteke (stambeni i poslovni objekti), zaloge na hartijama od vrednosti, zaloge pokretnih stvari, garancije trećih lica i dr.

d) Raspored kolaterala po aktivi koja se klasifikuje

Kategorija	Ukupna bilansna aktiva koja se klasifikuje	Ispravke vrednosti	Prvoklasna i adekvatna sredstva obezbeđenja-bilansna aktiva	Ukupna vanbilansna aktiva koja se klasifikuje	Rezervisanje	Prvoklasna i adekvatna sredstva obezbeđenja-vanbilansna aktiva
A	1,040,871	(9,455)	201,461	686,506	(1,764)	574,490
B	2,563,705	(54,153)	882,093	1,041,072	(2,949)	172,356
V	1,966,329	(71,254)	74,194	435,159	(1,560)	10,000
G	138,171	(9,821)	-	696,206	(11,580)	-
D	902,051	(697,460)	-	4,295	(460)	-
Ukupno na 30.06.2017.	6,611,127	(842,143)	1,157,748	2,863,237	(18,313)	756,846
Ukupno na 31.12.2016.	6,576,722	(1,020,585)	1,201,194	3,588,330	(29,317)	669,407

e) Potraživanja sa statusom neizvršenja obaveza

Posebnu pažnju Banka poklanja nadzoru potraživanja sa statusom neizmirivanja obaveza (default), praćenjem ukupnog stanja i trenda iznosa ovih potraživanja. Potraživanja sa statusom neizmirivanja obaveza (default) prate se na nivou Banke, na nivou interne klase rizika (kod pravnih lica) i po kriterijumu proizvoda (kod fizičkih lica), kao i sektorske pripadnosti.

U skladu sa propisima, potraživanja sa statusom neizmirivanja obaveza (default) kod preduzeća prate se na nivou klijenta, a kod fizičkih lica i preduzetnika na nivou pojedinačnog potraživanja.

Bilansna aktiva sa statusom neizmirivanja obaveza (default) iznosi 857,901 hiljadu dinara na dan 30. juna 2017. godine (31. decembra 2016: 1,051,166), dok ispravka vrednosti navedene bilansne aktive iznosi 697,671 (31. decembra 2016: 852,257) hiljada dinara.

Vanbilansne stavke sa statusom neizmirivanja obaveza (default) iznose 686 (31. decembra 2016.: 1,801) hiljada dinara, dok rezervisanja za gubitke po navedenim vanbilansnim stavkama iznose 493 (31. decembra 2016: 825) hiljada dinara.

36. RIZIK LIKVIDNOSTI

a) Ročna struktura sredstava i obaveza

Tabela u nastavku predstavlja analizu rokova dospeća sredstava i obaveza Banke na osnovu ugovorenih uslova plaćanja. Ugovoreni rokovi dospeća sredstava i obaveza određeni su na osnovu preostalog perioda na dan bilansa stanja u odnosu na ugovoreni rok dospeća. Prilivi i odlivi prikazani u tabeli nisu diskontovani.

Ročna struktura sredstava i obaveza na dan 30. juna 2017. godine prikazana je kako sledi

	U hiljadama dinara					
	Do 1 meseca	Od 1 do 3 meseca	Od 3 do 12 meseci	Preko 1 godine	Bez roka dospeća	Ukupno
AKTIVA						
Gotovina i sredstva kod centralne banke	624,439	-	-	-	534,671	1,159,110
Finansijska sredstva koja se inicijalno priznaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	-	-	-	-	36	36
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	-	-	-	-	3,765	3,765
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	-	-	-	328,033	-	328,033
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	857,149	-	-	-	-	857,149
Kredit i potraživanja od komitenata	617,591	1,311,815	1,632,079	1,627,396	-	5,188,882
Potraživanja po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	2,937	-	-	-	2,937
Investicije u zavisna društva	-	-	-	-	114	114
Nematerijalna ulaganja	-	-	-	-	8,345	8,345
Nekretnine, postrojenja i oprema	-	-	-	-	1,355,431	1,355,431
Investicione nekretnine	-	-	-	-	252,915	252,915
Tekuća poreska sredstva	-	-	-	-	10,443	10,443
Ostala sredstva	53,314	1,678	7,692	-	64,159	126,844
Ukupna aktiva	2,152,492	1,316,431	1,639,772	1,955,429	2,229,879	9,294,003

36. RIZIK LIKVIDNOSTI (Nastavak)

a) Ročna struktura sredstava i obaveza (Nastavak)

	U hiljadama dinara					
	Do 1 meseca	Od 1 do 3 meseca	Od 3 do 12 meseci	Preko 1 godine	Bez roka dospeća	Ukupno
OBAVEZE						
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim institucijama i Centralnoj banci	33,407	-	50,000	-	-	83,407
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	795,042	1,061,810	2,044,925	1,359,841	37,486	5,299,105
Rezervisanja	-	-	42,023	-	-	42,023
Odložene poreske obaveze	-	-	-	-	125,641	125,641
Ostale obaveze	-	-	3,411	-	274,915	278,326
Ukupna pasiva	828,449	1,061,810	2,140,359	1,359,841	438,041	5,828,501
Ročna neusklađenost						
Na dan 30. juna 2017.	<u>1,324,043</u>	<u>254,621</u>	<u>(500,587)</u>	<u>595,588</u>	<u>1,791,838</u>	<u>3,465,503</u>
Na dan 31. decembra 2016.	<u>1,601,808</u>	<u>(475,995)</u>	<u>(169,053)</u>	<u>576,715</u>	<u>1,888,746</u>	<u>3,422,221</u>

U okviru potraživanja bez ugovorenog roka dospeća raspoređene su i hartije od vrednosti bez roka dospeća - koje su elementi knjige trgovanja, dospelu potraživanja za koja se ne može sa sigurnošću proceniti ročnost naplate i namenski depoziti za koje se ne može proceniti datum povlačenja.

Na osnovu analize kretanja plasmana u vidu odobrenih minusa po tekućim računima i kreditnih kartica utvrđena je stabilnost nivoa datih plasmana pa su isti raspoređeni u ročni okvir bez roka dospeća.

36. RIZIK LIKVIDNOSTI (Nastavak)

a) Ročna struktura sredstava i obaveza (Nastavak)

Statističkom analizom kretanja transakcionih depozita u poslednjih godinu dana, Banka je utvrdila da su isti stabilna kategorija obaveza Banke, te da se po tom osnovu u narednih godinu dana ne može očekivati značajni odlivi po osnovu ovih depozita koji bi ugrozili likvidnost Banke. Celokupan iznos ovih depozita sa 30. junom 2017. godine je ispod prosečnog nivoa depozita u analiziranom periodu, smatra se stabilnim nivoom depozita, i celokupan je raspoređen u ročni okvir preko jedne godine.

b) Ročna struktura obaveza

Izvori finansiranja se kontinuirano prate kako bi se održala diverzifikacija izvora finansiranja po valuti, geografskom poreklu, davaocu izvora, proizvodima i dospećima.

Sledeća tabela prikazuje nediskontovane tokove gotovine obaveza na osnovu preostalih ugovorenih rokovima dospeća na dan bilansa stanja.

	U hiljadama dinara					
	Do 1 meseca	Od 1 do 3 meseca	Od 3 do 12 meseci	Preko 1 godine	Bez roka dospeća	Ukupno
OBAVEZE						
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim institucijama i Centralnoj banci	33,407	-	50,000	-	-	83,407
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	789,685	1,061,810	2,077,948	1,359,841	37,486	5,326,771
Rezervisanja	-	-	42,023	-	-	42,023
Odložene poreske obaveze	-	-	-	-	125,641	125,641
Ostale obaveze	-	-	3,411	-	274,915	278,326
Ukupno 30. jun 2017. godine	823,092	1,061,810	2,173,382	1,359,841	438,041	5,856,167
Ukupno 31. decembar 2016. godine	949,778	1,448,602	1,792,051	1,331,246	363,245	5,884,922

36. RIZIK LIKVIDNOSTI (Nastavak)

c) Pokazatelj likvidnosti prema regulativi NBS

Vrednost pokazatelja likvidnosti utvrđenog prema regulativi NBS na dan 30. juna 2017. i 2016. godine i relevantne vrednosti u toku prve polovine 2017. i 2016. godine date su u sledećim tabelama:

	<u>2017.</u>	<u>2016.</u>
Pokazatelj likvidnosti		
30. juna	3.30	3.34
Prosek 1/2 godine	2.62	3.21
Najniži iznos	1.31	2.46
Najviši iznos	5.49	4.11
	<u>2017.</u>	<u>2016.</u>
Uži pokazatelj likvidnosti		
30. juna	1.69	2.23
Prosek 1/2 godine	1.32	2.17
Najniži iznos	0.78	1.50
Najviši iznos	3.06	2.86
	<u>30.06.2017</u>	<u>31.12.2016</u>
Pokazatelj pokriva likvidnom aktivom	112.34%	131.55%

d) Interni pokazatelji likvidnosti

Tabela u nastavku prikazuje vrednosti internih pokazatelja koje Banka koristi za procenu strukturne likvidne pozicije na dan 30. juna 2017. i 31. decembra 2016. godine:

Pokazatelj promptne likvidnosti / likvidnih sredstava predstavlja procentualno učešće likvidne aktive dospeća do 7 dana / 90 dana korigovane za obaveze prema drugim bankama po osnovu kredita preko noći i iznosa depozita iznad limita visoke koncentracije i ukupne aktive.

Pokazatelj vanbilansnih obaveza predstavlja procentualno učešće vanbilansnih obaveza po kojima može doći do plaćanja ponderisanih usvojenim ponderima utvrđenim na osnovu izvršene analize i likvidne aktive dospeća do 90 dana korigovane za obaveze prema drugim bankama po osnovu kredita preko noći i iznosa depozita iznad limita visoke koncentracije.

	<u>30.06.2017.</u>	<u>31.12.2016.</u>
Pokazatelj promptne likvidnosti	20.91%	28.84%
Pokazatelj likvidnih sredstava	21.00%	28.97%
Pokazatelj vanbilansnih obaveza	13.46%	12.83%

37. RIZIK KAMATNE STOPE U BANKARSKOJ KNJIZI

Izloženost Banke riziku kamatne stope u bankarskoj knjizi na dan 30. Juna 2017.godine prikazana je u sledećim tabelama:

a) Analiza dispariteta kamatno osetljive aktive i obaveza

	Do 1 meseca	Od 1 do 6 meseci	Od 6 do 12 meseci	Preko 1 godine	U hiljadama dinara	
					Aktiva koja nije izložene riziku kamatne stope	Ukupno
AKTIVA						
Gotovina i sredstva kod Centralne banke	350,000	-	-	-	809,110	1,159,110
Finansijska sredstva koja se inicijalno priznaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	-	-	-	-	36	36
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	-	-	-	-	3,765	3,765
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	-	-	-	328,033	-	328,033
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	516,123	-	-	-	341,026	857,149
Kredit i potraživanja od komitenata	1,093,414	1,709,561	737,577	1,486,706	161,624	5,188,882
Potraživanja po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	-	-	-	2,937	2,937
Investicije u zavisna društva	-	-	-	-	114	114
Nematerijalna ulaganja	-	-	-	-	8,345	8,345
Nekretnine, postrojenja i oprema	-	-	-	-	1,355,431	1,355,431
Investicione nekretnine	-	-	-	-	252,915	252,915
Tekuća poreska sredstva	-	-	-	-	10,443	10,443
Ostala sredstva	-	-	-	-	126,844	126,844
Ukupna aktiva	1,959,536	1,709,561	737,577	1,814,739	3,072,589	9,294,003

37. RIZIK KAMATNE STOPE U BANKARSKOJ KNJIZI (Nastavak)

a) Analiza dispariteta kamatno osetljive aktive i obaveza (Nastavak)

	U hiljadama dinara					
	Do 1 meseca	Od 1 do 6 meseci	Od 6 do 12 meseci	Preko 1 godine	Obaveze koje nisu izložene riziku kamatne stope	Ukupno
OBAVEZE						
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim institucijama i Centralnoj banci	50,728	-	-	-	32,679	83,407
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	2,445,959	887,603	608,401	407,920	949,223	5,299,105
Rezervisanja	-	-	-	-	42,023	42,023
Odložene poreske obaveze	-	-	-	-	125,641	125,641
Ostale obaveze	-	-	-	-	278,326	278,326
Ukupno obaveze	<u>2,496,687</u>	<u>887,603</u>	<u>608,401</u>	<u>407,920</u>	<u>1,427,891</u>	<u>5,828,501</u>
Neto izloženost riziku od promene kamatnih stopa						
- Na dan 30. jun 2017.	<u>(537,151)</u>	<u>821,958</u>	<u>129,177</u>	<u>1,406,820</u>	<u>1,644,698</u>	<u>3,465,502</u>
- Na dan 31. decembra 2016.	<u>(61,753)</u>	<u>(460,445)</u>	<u>(55,316)</u>	<u>1,504,647</u>	<u>2,495,088</u>	<u>3,422,221</u>

37. RIZIK KAMATNE STOPE U BANKARSKOJ KNJIZI (Nastavak)

b) Analiza osetljivosti prihoda od kamata Banke na promene kamatnih stopa

	U hiljadama dinara							
	50bp				Promena u nivou kamatnih stopa -50bp			
	RSD	EUR	USD	Ukupno	RSD	EUR	USD	Ukupno
Efekat na kamatno osetljivu aktivu	2,764	(1,526)	(108)	1,131	(2,764)	1,526	108	(1,131)
Efekat na kamatno osetljivu obavezu	690	(294)	(17)	379	(690)	294	17	(379)
Neto efekat promene kamatnih stopa:								
30.jun 2017. godine	2,074	(1,232)	(90)	752	(2,074)	1,232	90	(752)
31.decembar 2016. godine	1,858	(2,242)	(106)	(490)	(1,858)	2,242	106	490

Banka vrši analizu izloženosti riziku od promene kamatnih stopa na dinamičkoj osnovi, uzimajući u obzir alternativne izvore finansiranja i plasmane, pre svega kredite i depozite budući da oni predstavljaju najznačajnije kamatonosne pozicije.

U slučaju da je kamatna stopa na obaveze po depozitima u stranoj valuti na dan 30. juna 2017. godine bila veća za 0.5% na godišnjem nivou, uz ostale nepromenjene varijable, rezultat za prvu polovinu 2017. godine nakon oporezivanja bio bi veći za 312 hiljada dinara, kao rezultat manjih rashoda od kamata.

Da je kamata na obaveze po depozitima u dinarima na dan 30. juna 2015. godine bila veća za 0.5% na godišnjem nivou, uz ostale nepromenjene varijable, rezultat za prvu polovinu 2015. godine bio bi manji za 690 hiljada dinara, kao rezultat većih rashoda od kamata.

U slučaju da je kamatna stopa na kredite u stranoj valuti i indeksirane kretanjem deviznog kursa na dan 30. juna 2017. godine bila manja za 0.5% na godišnjem nivou, uz ostale nepromenjene varijable, rezultat za prvu polovinu 2017. godine bio bi veći za 1,634 hiljada dinara, kao rezultat većih prihoda kamata.

U slučaju da je kamatna stopa na kredite u dinarima na dan 30. juna 2017. godine bila manja za 0.5% na godišnjem nivou, uz ostale nepromenjene varijable, rezultat za prvu polovinu 2017. godine nakon oporezivanja bio bi manji za 2,764 hiljada dinara, kao rezultat manjih prihoda od kamata.

Stanje na dan	U hiljadama dinara		
	Promena kamatnih stopa u procentnim poenima	Promena neto kamate u %	Promena neto kamate
30. jun 2017. godine	+/-0.5	-/+0.02	-/+752
31. decembar 2016. godine	+/-0.5	-/+0.15	-/+490

37. RIZIK KAMATNE STOPE U BANKARSKOJ KNJIZI (Nastavak)

c) Koeficijent osetljivosti i relativni disperitet

Izloženost Banke riziku kamatne stope u bankarskoj knjizi prati se i kroz odnos kamatonosne aktive i pasive na koju se plaća kamata (koeficijenta osetljivosti) i kroz odnos kumulativnog disperiteta i ukupne aktive (relativni disperitet).

Stanje na dan	U hiljadama dinara		Koeficijent osetljivosti	Relativni disperitet
	Kamatno osetljiva aktiva	Kamatno osetljiva pasiva		
30. jun 2017. godine	6,221,414	4,400,610	1.41	0.37
31. decembar 2016. godine	5,419,155	4,492,022	1.21	0.37

38. RIZIK OD PROMENE KURSEVA STRANIH VALUTA

- a) Analiza sredstava i obaveza po valutama sa stanjem na dan 30. juna 2017. godine prikazana je u sledećoj tabeli:

	U hiljadama dinara						
	EUR	USD	CHF	Ostale valute	Ukupno podbilans osetljiv na promenu deviznog kursa	Podbilans neosetljiv na promenu deviznog kursa	Ukupno
AKTIVA							
Gotovina i sredstva kod Centralne banke	585,782	33,658	11,000	706	631,146	527,964	1,159,110
Finansijska sredstva koja se inicijalno priznaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	-	-	-	-	-	36	36
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	-	88	-	-	88	3,677	3,765
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	114,027	214,005	-	-	328,033	-	328,033
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	259,397	174,649	5,560	13,232	452,838	404,311	857,149
Kredit i potraživanja od komitenata	2,355,305	28,405	-	-	2,383,710	2,805,172	5,188,882
Potraživanja po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	-	-	-	-	2,937	2,937
Investicije u zavisna društva	-	-	-	-	-	114	114
Nematerijalna ulaganja	-	-	-	-	-	8,345	8,345
Nekretnine, postrojenja i oprema	-	-	-	-	-	1,355,431	1,355,431
Investicione nekretnine	-	-	-	-	-	252,915	252,915
Tekuća poreska sredstva	-	-	-	-	-	10,443	10,443
Ostala sredstva	37,939	-	-	-	37,939	88,905	126,844
Ukupna aktiva	3,352,451	450,806	16,560	13,938	3,833,755	5,460,249	9,294,004

OBAVEZE

Depoziti i ostale
 obaveze prema
 bankama, drugim
 finansijskim
 institucijama i
 Centralnoj banci

19,791 - - - 19,791 63,615 83,407

Depoziti i ostale
 obaveze prema
 drugim

komitentima

2,674,648 272,052 17,068 14 2,963,782 2,335,323 5,299,105

Rezervisanja

3,122 3,517 - 5,227 11,866 30,157 42,023

Odložene poreske
 obaveze

- - - - - 125,641 125,641

Ostale obaveze

9,643 113,088 1 89 122,821 155,505 278,326

Ukupne obaveze

2,707,204 388,657 17,069 5,330 3,118,260 2,710,241 5,828,502

Neto svop pozicija

(241,697) - - - (241,697) - (241,697)

**Neto devizna
 pozicija**

- Na dan

30. juna 2017.

403,549 62,149 (509) 8,608 473,797 2,750,008 3,223,805

-Na dan

31. decembra

2016.

4,071 9,716 1,690 7,946 23,423 3,645,743 3,669,166

38. RIZIK OD PROMENE KURSEVA STRANIH VALUTA (Nastavak)

b) Devizni podbilans Banke po valutama, sa stanjem na dan 30. juna 2017. godine, prikazan je u sledećoj tabeli:

		U hiljadama dinara					
		EUR	Devizna klauzula vezana za EUR	USD	Devizna klauzula vezana za USD	Ostale valute - prevedene u EUR	Ukupno devizni podbilans
Aktiva	Dinari	3,352,451	1,745,635	450,806	-	30,498	3,833,755
	EUR	27,741	14,445	3,730	-	252	31,724
Obaveze	Dinari	2,707,204	478	388,657	9	22,399	3,118,260
	EUR	22,402	4	3,216	0	185	25,803
Svop	Dinari	(241,697)	-	-	-	-	(241,697)
	EUR	(2,000)	-	-	-	-	(2,000)

c) Analiza osetljivosti prihoda Banke na promene deviznih kurseva:

		U hiljadama dinara		
		Ukupno	Promena u kursu 10%	-10%
AKTIVA				
Gotovina i sredstva kod Centralne banke		631,146	63,115	(63,115)
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju		88	9	(9)
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća		328,033	32,803	(32,803)
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija		452,838	45,284	(45,284)
Kredit i potraživanja od komitenata		2,383,710	238,371	(238,371)
Ostala sredstva		37,939	3,794	(3,794)
Ukupna aktiva		3,833,755	383,375	(383,375)
OBAVEZE				
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim institucijama i Centralnoj banci		19,791	1,979	(1,979)
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima		2,963,782	296,378	(296,378)
Rezervisanja		11,866	1,187	(1,187)
Ostale obaveze		122,821	12,282	(12,282)
Ukupne obaveze		3,118,260	311,826	(311,826)
Neto svop pozicija		(241,697)	(24,170)	24,170
Neto izloženost deviznom riziku:				
30. juna 2017. godine			47,380	(47,380)
31. decembar 2016. godine			2,239	(2,239)

38. RIZIK OD PROMENE KURSEVA STRANIH VALUTA (Nastavak)

c) Analiza osetljivosti prihoda Banke na promene deviznih kurseva (Nastavak):

U slučaju da je na dan 30. juna 2017. godine domaća valuta (RSD) zabeležila pad za 10% u odnosu na strane valute, dobit za prvo polugodište 2016. godine nakon oporezivanja bila bi manja za RSD 47,380 hiljada dinara, najvećim delom zbog kursnih razlika nastalih po osnovu preračuna potraživanja/obaveza banke.

U slučaju da je na dan 30. juna 2017. godine domaća valuta (RSD) zabeležila rast za 10% u odnosu na strane valute, a sve ostale varijable ostale nepromenjene, dobit za prvo polugodište 2016. godine nakon oporezivanja bila bi veća za RSD 47,380 hiljada dinara, najvećim delom zbog kursnih razlika nastalih po osnovu preračuna potraživanja/obaveza banke.

U odnosu na 2016. godinu, dobit u prvom polugodištu 2017. godine je bila više pod uticajem promena kursa stranih valuta, prvenstveno usled većeg iznosa neto otvorene devizne pozicije Banke u odnosu na kraj 2016. godine.

38. RIZIK OD PROMENE KURSEVA STRANIH VALUTA

d) Pokazatelj deviznog rizika

	<u>30.06.2017.</u>	<u>30.06.2016.</u>
Pokazatelj deviznog rizika		
30.jun	14.19%	14.07%
Prosek 1/2 godine	5.16%	4.21%
Najniži iznos	1.53%	0.39%
Najviši iznos	14.19%	14.07%

Pokazatelj deviznog rizika se u toku 2017. godine kretao u rasponu od 1.53% do 14.19%, pri čemu je maksimalno dozvoljeni nivo bio 20% u odnosu na kapital Banke.

39. RIZIK ZEMLJE

Izloženost Banke prema drugim zemljama data je u sledećoj tabeli:

	U hiljadama dinara	
	<u>30.06.2016</u>	<u>31.12.2015</u>
Evropa-EU	393,949	710,218
Evropa-ostalo	101,352	115,615
Amerika	5,475	6,070
Afrika	64,073	62,560
Azija	300	598
Australija	13,298	8,060
Ukupno	<u>578,446</u>	<u>903,121</u>

Potraživanja se najvećim delom odnose na stanja na računima kod ino banaka, 76.93% (2016: 79.74%) i otkup potraživanja od lica iz drugih zemalja, 22.08% (2016: 19.56%).

40. UPRAVLJANJE KAPITALOM

Banka je dužna da obim i strukturu svog poslovanja i rizičnih plasmana uskladi sa pokazateljima poslovanja propisanim Zakonom o bankama i relevantnim odlukama Narodne banke Srbije donetim na osnovu navedenog Zakona.

Na dan 30. juna 2017. godine, Banka je imala usaglašene sve pokazatelje poslovanja sa propisanim vrednostima.

a) Adekvatnost kapitala Banke

U sledećoj tabeli je prikazana struktura ukupnog kapitala Banke na dan 30. juna 2017. i 31. decembra 2016. godine, kao i koeficijenti adekvatnosti kapitala:

	30.06.2017.	U hiljadama dinara 31.12.2016.
Regulatorni kapital		
Nominalna vrednost uplaćenih akcija, osim preferencijalnih kumulativnih akcija	2,912,133	2,912,133
Neraspoređena dobit iz ranijih godina	-	-
Gubici ranijih godina	-	-
Emisiona premija	168,164	168,164
Nerealizovani gubici po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju	-	-
Rezerve iz dobiti	-	-
Osnovni kapital	3,080,297	3,080,297
Odbitne stavke od osnovnog kapitala	(479,979)	(778,444)
Deo revalorizacionih rezervi Banke	742,870	742,433
Dopunski kapital		
Odbitne stavke od dopunskog kapitala	742,870	742,433
Ukupan osnovni i dopunski kapital	3,343,188	3,044,286
Odbitne stavke od kapitala		
Direktna ili indirektna ulaganja u banke i dr. lica u finansijskom sektoru u iznosu većem od 10% kapitala tih banaka, odnosno dr. lica	-	-
Iznos za koji su prekoračena kvalifikovana učešća u licima koja nisu u finansijskom sektoru	(114)	(114)
Potraživanja i potencijalne obaveze prema licima povezanim sa Bankom ili zaposlenih pod povoljnijim uslovima	-	(2,210)
Odbitne stavke od kapitala	-	-
Od čega: od Osnovnog kapitala	-	(1,162)
Od čega: od Dopunskog kapitala	-	(1,162)
Ukupan kapital (1)	3,343,074	3,041,962
Izloženosti rizicima		
Izloženost kreditnom riziku	7,288,965	7,612,994
Izloženost riziku druge ugovorne strane	-	-
Izloženost deviznom riziku	474,307	23,422
Izloženost operativnom riziku	1,091,000	727,333
Izloženost cenovnom riziku	12,313	12,508
Ukupno (2)	8,866,585	8,376,257
Pokazatelj adekvatnosti kapitala (1/2 x 100)	37.70%	36.42%

Obračun adekvatnosti kapitala izvršen je u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banke, koja je usklađena sa Bazel III standardima.

40. UPRAVLJANJE KAPITALOM (Nastavak)

a) Adekvatnost kapitala Banke (Nastavak)

Na dan 30. jun 2017. godine pokazatelj adekvatnosti kapitala iznosio je 37.70%, dok je regulatorni kapital iznosio RSD 3,343,074 hiljada, odnosno EUR 27,663 hiljade, prema zvaničnom srednjem kursu na dan bilansa stanja.

b) Pokazatelji poslovanja

Ostvareni pokazatelji poslovanja Banke bili su sledeći:

Pokazatelji poslovanja	Propisani	30.06.2017.	31.12.2016.
1.Kapital	Minimum EUR 10 miliona	27,66	24,64
2.Adekvatnost kapitala	Minimum 8%	37.70%	36.42%
3.Ulaganja Banke	Maksimum 60% kapitala	48.23%	52.83%
4.Zbir svih velikih izloženosti u odnosu na kapital	Maksimum 400%	137.49%	156.90%
5.Prosečni mesečni pokazatelji likvidnosti:			
- u trećem mesecu izveštajnog perioda	Minimum 1 Maksimum	2.74	3.45
7.Pokazatelj deviznog rizika	20% kapitala	14.19%	0.77%

41. FER VREDNOST FINANSIJSKIH SREDSTAVA I OBAVEZA

Poslovna politika Banke je da obelodani informacije fer vrednosti za one komponente aktive i pasive za koje su raspoložive objavljene ili kotirane tržišne cene i za one čija fer vrednost može da bude znatno drugačija od njihove knjigovodstvene vrednosti.

Tržišna cena, gde postoji aktivno tržište, najbolji je dokaz fer vrednosti finansijskog instrumenta. Međutim, tržišne cene nisu dostupne za niz finansijskih sredstava i obaveza koje Banka ima. Stoga, kada tržišna cena finansijskih instrumenata nije dostupna, fer vrednost sredstava i obaveza se procenjuje koristeći sadašnju vrednost ili druge tehnike vrednovanja zasnovane na trenutno preovlađujućim tržišnim uslovima. U Republici Srbiji ne postoji dovoljno tržišnog iskustva, kao ni stabilnosti i likvidnosti kod kupovine i prodaje potraživanja i ostale finansijske aktive i pasive, pošto zvanične tržišne informacije nisu u svakom trenutku raspoložive. Stoga, fer vrednost nije moguće pouzdano utvrditi u odsustvu aktivnog tržišta.

Rukovodstvo Banke procenjuje sveukupnu izloženost Banke riziku, a u slučajevima za koje procenjuje da vrednost aktive prikazane u njenim poslovnim knjigama ne može da bude ostvarena, ustanovljava rezervu.

Po mišljenju rukovodstva Banke, iznosi u priloženim finansijskim izveštajima odražavaju vrednost koja je u datim okolnostima najverodostojnija i najkorisnija za potrebe izveštavanja.

41. FER VREDNOST FINANSIJSKIH SREDSTAVA I OBAVEZA (Nastavak)

Fer vrednost neopozivih kreditnih obaveza i potencijalnih obaveza su iste kao i njihove knjigovodstvene vrednosti.

Procena finansijskih instrumenata

Banka meri fer vrednost pomoću sledeće hijerarhije fer vrednosti koja odražava značaj inputa koji se koriste u izradi merenja:

- **Nivo 1:** kotirane tržišne cene (nekorigovane) na aktivnim tržištima za identičan instrument.
- **Nivo 2:** Tehnike procene koje se temelje na uočljivim inputima koji ne predstavljaju kotirane cene iz nivoa 1, bilo direktno (tj kao cene) ili indirektno (tj izvedeni iz cena). Ova kategorija uključuje instrumente koji su vrednovani korišćenjem: kotirane tržišne cene na aktivnim tržištima za slične instrumente; navedene cene za iste ili slične instrumente na tržištu koja se smatraju manje aktivnim; ili druge tehnike procene u kojima su svi značajni inputi direktno ili indirektno uočljivi iz tržišnih podataka.
- **Nivo 3:** Tehnike procene koje koriste značajne neuočljive inpute. Ova kategorija uključuje sve instrumente, gde tehnika vrednovanja uključuje inpute nebazirane na uočljivim podacima i neuočljivi inputi imaju značajan uticaj na vrednovanje instrumenta. Ova kategorija uključuje instrumente koji se vrednuju na bazi kotiranih cena sličnih instrumenata gde su značajna neuočljiva podešavanja ili pretpostavke potrebne da bi se odražavala razlika između instrumenata.

Fer vrednosti finansijske imovine i finansijskih obaveza kojima se trguje na aktivnim tržištima temelji se na kotiranim tržišnim cenama ili cenama kotiranim od strane dilera. Za sve ostale finansijske instrumente Banka određuje fer vrednosti pomoću tehnika procene.

Tehnike procene uključuju neto sadašnju vrednost i modele diskontovanog gotovinskog toka, upoređujući sa sličnim instrumentima za koje postoji uočljiva tržišna cena i drugi modeli procene. Pretpostavke i inputi korišćeni u tehnikama procene uključuju oslobođene rizika i benčmark kamatne stope, kreditne marže i druge premije koje se koriste u proceni diskontne stope, cene obveznica i vlasničkih hartija, devizne kurseve, kapital i kapitalom indeksirane cene i očekivane oscilacije cena i korelacije. Cilj tehnika procene je odrediti fer vrednost koja odražava cenu finansijskog instrumenta na dan izveštavanja, koja bi bila definisana od strane učesnika na tržištu u slobodnim i nezavisnim transakcijama.

Banka koristi široko prihvaćene modele procene za određivanje fer vrednosti uobičajenih i jedostavnijih finansijskih instrumenata, kao kamatne stope i valutne svopove koji koriste samo uočljive tržišne podatke i zahtevaju malo prosuđivanja i procene od strane menadžmenta. Kotirane cene i inputi za modele su obično dostupni na tržištu za kotirane dužničke i vlasničke hartije od vrednosti, derivate kojima se trguje i jednostavne derivate kao kamatni svopovi.

Dostupnost uočljivih tržišnih cena i inputa modela smanjuje potrebu za procenama rukovodstva te smanjuje nesigurnost povezanu s određivanjem fer vrednosti. Raspoloživost uočljivih tržišnih cena i inputa varira zavisno od proizvoda i tržišta i sklona je promenama usled specifičnih dešavanja i opštih uslova budućih tržišta.

41. FER VREDNOST FINANSIJSKIH SREDSTAVA I OBAVEZA (Nastavak)

Tabela ispod analizira finansijske instrumente merene po fer vrednosti na kraju izveštajnog perioda, prema nivou u hijerarhiji fer vrednosti u okviru kog je merenje fer vrednosti smešteno:

Finansijska imovina koja se vodi po fer vrednosti	U hiljadama dinara	
	Knjigovodstve na vrednost	Fer vrednost
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	3,765	3,765
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	328,033	328,033
Finansijska sredstva koja se inicijalno priznaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	36	36
Ukupno 30.06.2017	331,834	331,834
Ukupno 31.12.2016	461,177	461,177

	U hiljadama dinara			Ukupno
	Nivo1	Fer vrednosti		
		Nivo2	Nivo3	
Finansijska sredstva	-	331,834	-	331,834
Ukupno 30.06.2017	-	331,834	-	331,834
Ukupno 31.12.2016	-	461,177	-	461,177

Sledeća tabela prikazuje fer vrednost finansijskih instrumenata koji nisu mereni po fer vrednosti i analizira ih po nivou u hijerarhiji fer vrednosti u okviru kog je merenje fer vrednosti smešteno:

41. FER VREDNOST FINANSIJSKIH SREDSTAVA I OBAVEZA (Nastavak)

	U hiljadama dinara	
	Knjigovodstve na vrednost	Fer vrednost
Finansijska (monetarna) aktiva		
Gotovina i sredstva kod Centralne banke	1,159,110	1,159,110
Kredit i potraživanja od banka i drugih finansijskih organizacija	857,149	857,001
Kredit i potraživanja od komitenata	5,188,882	5,122,829
Ostala aktiva	298	298
Ukupno aktiva 30.06.2017.	7,205,439	7,139,238
Ukupno aktiva 31.12.2016.	7,094,808	7,036,965
Finansijska (monetarna) pasiva		
Depoziti i ostale obaveze prema bankama i drugim finansijskim organizacijama	83,407	82,019
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	5,299,105	5,264,863
Ostale obaveze	202	202
Ukupno obaveze 30.06.2017.	5,382,713	5,347,083
Ukupno obaveze 31.12.2016.	5,644,637	5,609,577

	U hiljadama dinara			
	Nivo1	Fer vrednost		Ukupno
		Nivo2	Nivo3	
Aktiva				
Kredit i potraživanja od komitenata	-	857,001	-	857,001
Kredit i potraživanja od banka i drugih finansijskih organizacija	-	5,122,829	-	5,122,829
UKUPNO 30.06.2017.	-	5,979,830	-	5,979,830
UKUPNO 31.12.2016.	-	5,559,545	-	5,559,545
Obaveze				
Depoziti i ostale obaveze prema bankama i drugim finansijskim organizacijama	-	82,019	-	82,019
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	-	5,264,863	-	5,264,863
Ukupno 30.06.2017.	-	5,346,881	-	5,346,881
Ukupno 31.12.2016.	-	5,473,464	-	5,473,464

41. FER VREDNOST FINANSIJSKIH SREDSTAVA I OBAVEZA (Nastavak)

Tabela ispod prikazuje klasifikaciju Banke za svaku klasu finansijske aktive i obaveza i njihovu fer vrednost za 30 jun 2017:

	Vodi se po fer vrednosti	Koje se drže do dospeća	Kredit i potraživanja	Raspoloživo za prodaju	Ostala amortizovana vrednost	U hiljadama dinara	
						Ukupna sadašnja vrednost	Fer vrednost
Gotovina i sredstva kod Centralne banke	-	-	-	-	1,159,110	1,159,110	1,159,110
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	-	-	-	3,765	-	3,765	3,765
Finansijska sredstva koja se inicijalno priznaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	-	-	-	36	-	36	36
Kredit i potraživanja od banka i drugih finansijskih organizacija	-	-	857,149	-	-	857,149	857,001
Kredit i potraživanja od komitenata	-	-	5,188,882	-	-	5,188,882	5,122,829
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	-	328,033	-	-	-	328,033	328,033
Ostala aktiva	-	-	-	-	298	298	298
Ukupno aktiva	-	328,033	6,046,031	3,801	1,159,408	7,537,273	7,471,072
Depoziti i ostale obaveze prema bankama i drugim finansijskim organizacijama	-	-	-	-	83,407	83,407	82,019
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	-	-	-	-	5,299,105	5,299,105	5,264,863
Ostale obaveze	-	-	-	-	202	202	202
Ukupno obaveze	-	-	-	-	5,382,713	5,382,713	5,347,083

Sledeće metode i pretpostavke su korišćene za procenjivanje fer vrednosti finansijskih instrumenata Banke na dan 30. juna 2017. i 31. decembra 2016. godine:

41. FER VREDNOST FINANSIJSKIH SREDSTAVA I OBAVEZA (Nastavak)

Finansijski instrumenti čija je fer vrednost aproksimativno jednaka knjigovodstvenoj vrednosti

Za finansijska sredstva i finansijske obaveze koje su likvidne ili imaju kratak rok dospeća (do 3 meseca) pretpostavlja se da su knjigovodstvene vrednosti aproksimativno jednake njihovoj fer vrednosti. Fer vrednost gotovine i gotovinskih ekvivalenata, kratkoročnih depozita, ostalih plasmana i ostalih sredstava, transakcionih depozita, obaveza prema dobavljačima i ostalih kratkoročnih obaveza odgovara njihovoj knjigovodstvenoj vrednosti prvenstveno zbog kratkoročnog dospeća ovih finansijskih instrumenata. Finansijski instrumenti Banke iskazani po amortizovanoj vrednosti uglavnom imaju kratkoročna dospeća i nose varijabilnu kamatnu stopu koja odražava tekuće tržišne uslove i koja se u redovnim intervalima ponovo određuje. Shodno tome, Banka smatra da vrednost po kojoj su navedeni finansijski instrumenti iskazani odgovara njihovoj tržišnoj vrednosti. Fer vrednost kredita i plasmana komitentima jednaka je njihovoj knjigovodstvenoj vrednosti, umanjenoj za ispravke vrednosti po osnovu obezvređenja.

Depoziti banaka i komitenata su uglavnom po viđenju ili kratkoročni sa ugovorenim varijabilnim kamatnim stopama i stoga rukovodstvo Banke smatra da vrednosti po kojima su isti iskazani u bilansu stanja odgovaraju njihovoj tržišnoj vrednosti.

Finansijski instrumenti sa fiksnom kamatnom stopom

Fer vrednost finansijskih sredstava i obaveza sa fiksnom kamatnom stopom, koja se evidentiraju po amortizovanoj nabavnoj vrednosti, se procenjuje poređenjem tržišnih kamatnih stopa pri početnom priznavanju sa tekućim tržišnim stopama koje trenutno važe za slične finansijske instrumente.

Procenjena fer vrednost depozita sa fiksnom kamatnom stopom se bazira na diskontovanim novčanim tokovima koristeći preovlađujuće kamatne stope na tržištu novca za ugovore sa sličnim kreditnim rizikom i rokom dospeća.

Za kotirane emitovane dužničke instrumente, fer vrednosti se izračunavaju na osnovu kotiranih cena na tržištu. Za finansijske instrumente za koje nisu dostupne tržišne cene, koristi se model diskontovanog novčanog toka koji je baziran na krivi prinosa tekuće kamatne stope koja odgovara preostalom periodu do roka dospeća.

Finansijski instrumenti vrednovani po fer vrednosti

Finansijski instrumenti se vrednuju po fer vrednosti korišćenjem kotirane tržišne cene na dan izveštavanja.

Stoga Banka nije značajnije izložena riziku od promene fer vrednosti, a fer vrednost finansijskih sredstava i finansijskih obaveza Banke odgovara knjigovodstvenim iznosima finansijskih sredstava i obaveza iskazanim u priloženim finansijskim izveštajima.

42. RIZIK INFORMACIONIH SISTEMA

Rizik informacionog sistema je mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke, postizanje poslovnih rezultata, poslovanje u skladu sa regulativama i reputacije usled neadekvatnog upravljanja informacionim sistemom ili neka druga sistemska slabost koja negativno utiče na sistemsku funkcionalnost ili bezbednost i/ili ugrožava kontinuitet poslovanja.

Banka je usvojila i primenila Metodologiju upravljanja informacionim rizicima koja definiše identifikaciju, procenu, analizu i praćenje rizika informacionog sistema, kao i mere za njihovo ublažavanje, prevenciju i kontrolu u skladu sa pravnim regulativama i internom dokumentacijom.

Zaposleni u Sektoru informaciono-komunikacionih tehnologija i administrator bezbednosti vrše procenu i merenje izloženosti Banke riziku IS. Procena rizika IS se vrši najmanje jednom godišnje i podrazumeva postupak u kome se sagledava registar resursa i navodi u kojoj meri postoji izloženost pojedinim vrstama rizika IS.

Nakon izvršene godišnje ili vanredne procene rizika IS Sektor informaciono-komunikacionih tehnologija i administrator bezbednosti kreiraju plan tretmana rizika IS koji se dostavlja organima Banke na razmatranje i usvajanje.

43. DEVIZNI KURS

Zvanični srednji devizni kursevi Narodne Banke Srbije utvrđeni na međubankarskom sastanku deviznog tržišta, korišćeni za preračun deviznih pozicija bilansa stanja na dan 30. juna 2017. i 31. decembra 2016. godine godine u funkcionalnu valutu, za pojedine strane valute su:

	30.06.2017.	U dinarima 31.12.2016.
EUR	120.8486	123,4723
USD	105.6461	117,1353
CHF	110.3842	114,8473

44. DOGAĐAJI NASTALI NAKON DATUMA BILANSA STANJA

Nije bilo bitnih događaja nakon datuma bilansiranja koji bi zahtevali obelodanjivanje ili korekciju u bilansima Banke.

Beograd, 15.08.2017.

Miloš Yujnović
predsednik Izvršnog odbora

Rajko Perić
član Izvršnog odbora

JUBMES banka a.d. Beograd

UPRAVNI ODBOR

Broj: 4478/2017

Beograd, 24.08.2017.

Na osnovu člana 26. stav prvi tačka 14) Statuta JUBMES banke a.d. Beograd, Upravni odbor je na sednici održanoj 24.08.2017. godine doneo sledeću

ODLUKU

1. Usvajaju se Finansijski izveštaji JUBMES banke a.d. Beograd za period 01.01-30.06.2017. godine, Bilans uspeha, Izveštaj o ostalom rezultatu, Bilans stanja, Izveštaj o promenama na kapitalu, Izveštaj o tokovima gotovine, kao i Napomene uz finansijske izveštaje Banke za period 01.01-30.06.2017. godine.
2. Odluka stupa na snagu danom donošenja.

 PREDSIEDNIK
Zoran Lilić

JUBMES banka a.d. Beograd

UPRAVNI ODBOR

Broj: 4464/2017

Datum: 24.08.2017. godine

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU

ZA PERIOD

JANUAR - JUN 2017. GODINE

Sadržaj:

1.	Uvodne napomene	4
2.	Makroekonomsko okruženje.....	4
2.1.	Osnovne napomene.....	4
2.1.1.	BDP i industrijska proizvodnja.....	4
2.1.2.	Zaposlenost i zarade.....	4
2.1.3.	Monetarna politika, potrošačke cene i inflacija.....	5
2.1.4.	Devizni kurs.....	6
2.1.5.	Monetarni tokovi.....	7
2.2.	Poslovanje na Beogradskoj berzi u izveštajnom periodu	8
2.3.	Regulativa NBS u izveštajnom periodu.....	8
3.	Bankarski sektor u izveštajnom periodu	9
3.1.	Osnovne napomene o bankarskom sektoru Srbije na kraju I kvartala 2017. godine	9
3.2.	Bankarski sektor Srbije, stanje na dan 31.03.2017. godine	10
4.	Poslovne aktivnosti Banke.....	19
4.1.	Poslovne aktivnosti i organizaciona struktura Banke	19
4.2.	Aktivnost Upravnog i Izvršnog odbora Banke u izveštajnom periodu	20
4.3.	Informacije o kadrovskim pitanjima.....	21
5.	Poslovanje Banke tokom prvog polugodišta 2017. godine	22
6.	Bilans uspeha Banke.....	26
6.1.	Rezultat Banke u izveštajnom periodu.....	26
6.2.	Prihodi od kamata i naknada Banke u izveštajnom periodu.....	27
6.3.	Rashodi od kamata i naknada Banke u izveštajnom periodu.....	28
6.4.	Neto prihodi / (rashodi) po osnovu obezvređenja finans.sredstava i kreditno rizičnih vanbil.stavki	29
6.5.	Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi.....	29
6.6.	Operativni i ostali rashodi.....	29
7.	Bilans stanja Banke.....	30
7.1.	Osnovne napomene.....	30
7.2.	Gotovina i sredstva kod centralne banke	32
7.3.	Finansijska sredstva koja se inicijalno priznaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	33
7.4.	Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju.....	33
7.5.	Finansijska sredstva koja se drže do dospeća.....	34
7.6.	Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija.....	35
7.7.	Kredit i potraživanja od komitenata	36
7.7.1.	Kredit stanovništvu.....	37
7.8.	Investicije u zavisna društva	38
7.9.	Osnovna sredstva, nematerijalna ulaganja i investicione nekretnine	38
7.10.	Ostala sredstva.....	39
7.11.	Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	40
7.12.	Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima.....	41
7.13.	Ukupni depoziti Banke	42
7.14.	Rezervisanja	43
7.15.	Ostale obaveze.....	43
7.16.	Kapital Banke.....	44

7.16.1.	Struktura kapitala Banke	44
7.16.2.	Akcijski kapital	45
7.16.3.	Sticanje sopstvenih akcija	45
8.	Vanbilansna evidencija Banke	46
9.	Usluge Banke	48
9.1.	Dinarski platni promet	48
9.2.	Devizni platni promet	48
9.3.	Devizne doznake	48
9.4.	Poslovanje sa stanovništvom	48
9.5.	Ogranci Banke	49
10.	Likvidnost Banke	50
10.1.	Dinarska i devizna likvidnost Banke	50
11.	Izloženost Banke rizicima	53
11.1.	Rizici kojima je Banka izložena	53
11.2.	Adekvatnost kapitala	57
11.3.	Analiza izloženosti glavnim rizicima	58
11.3.1.	Kreditni rizik	58
11.3.2.	Kreditno-devizni rizik	63
11.3.3.	Rizik likvidnosti	63
11.3.4.	Rizici koncentracije	65
11.3.5.	Rizici ulaganja	65
11.3.6.	Devizni rizik	66
11.3.7.	Kamatni rizik	66
11.3.8.	Rizik zemlje	67
12.	Ostale aktivnosti Banke	68
12.1.	Usklađenost poslovanja	68
12.2.	Informaciono-komunikaciona tehnologija	69
12.3.	Upravljanje lošim plasmanima	71
12.4.	Finansijska saradnja sa inostranstvom	72
12.5.	Aktivnosti istraživanja i razvoja	72
12.6.	Korporativna odgovornost prema društvu	72
12.7.	Informacije u vezi sa ulaganjima u cilju zaštite životne sredine	73
12.8.	Implementacija ISO standarda	73
13.	Pregled pravila korporativnog upravljanja	74
14.	Poslovanje sa povezanim licima	75
15.	Razvoj Banke u narednom periodu	76
15.1.	Strateški ciljevi Banke	76
15.2.	Realizacija strateških ciljeva Banke	76
15.3.	Poslovna politika i projekcija poslovanja u 2017. godini	77
16.	Događaji nakon protoka poslovne godine	79

1. Uvodne napomene

Izveštaj o poslovanju JUBMES Banke a.d. Beograd (u daljem tekstu: Banka) obuhvata period poslovanja Banke od 01. januara do 30. juna 2017. godine (u daljem tekstu: izveštajni period) i ima za cilj analizu i ocenu profitabilnosti i produktivnosti poslovanja Banke, kao i analizu stanja i dinamike vrednosti njene poslovne imovine i izvora finansiranja tokom izveštajnog perioda.

Osnovu za analizu činili su pojedinačni izveštaji o poslovanju organizacionih celina i računovodstveni podaci preuzeti iz glavne knjige Banke.

2. Makroekonomsko okruženje

2.1. Osnovne napomene

2.1.1. BDP i industrijska proizvodnja

Prema podacima Republičkog zavoda za statistiku, realni rast bruto domaćeg proizvoda u I kvartalu 2017. godine, u odnosu na isti period prethodne godine, iznosio je 1.2%. Desezonirana serija podataka pokazuje rast BDP u prvom kvartalu 2017. godine od 0.1% u odnosu na prethodni kvartal.

Prema fleš proceni Republičkog zavoda za statistiku, realni rast BDP u drugom kvartalu 2017. godine u odnosu na isti period prethodne godine iznosio je 1.3%.

Posmatrano po delatnostima, u I kvartalu 2017. godine, u odnosu na isti period prethodne godine, značajan realni rast bruto dodate vrednosti zabeležen je u sektoru finansijskih delatnosti i delatnosti osiguranja, sektoru trgovine na veliko i malo i popravke motornih vozila, saobraćaja i skladištenja i usluga smeštaja i ishrane, kao i u sektoru industrije i snabdevanja vodom i upravljanja otpadnim vodama, dok je pad bruto dodate vrednosti zabeležen u sektoru građevinarstva.

Industrijska proizvodnja, prema podacima Republičkog zavoda za statistiku, u prvih šest meseci tekuće godine je za 2.1% viša nego u istom periodu prethodne godine. U junu, u odnosu na isti mesec prethodne godine, bila je viša za 5.7%, dok je u odnosu na mesec maj zabeležila desezonirani pad od 2.8%.

Posmatrano prema strukturi ukupne industrije, u junu je u sektorima rudarstva i prerađivačke industrije ostvaren međugodišnji rast od 16.7% i 6.0%, respektivno, dok je aktivnost u sektoru snabdevanja električnom energijom, gasom i parom na uporedivom prošlogodišnjem nivou.

2.1.2. Zaposlenost i zarade

Prema poslednjem objavljenom izveštaju Republičkog zavoda za statistiku (kvartalna Anketa o radnoj snazi) stopa nezaposlenosti, koja predstavlja učešće nezaposlenih u ukupnom broju aktivnih stanovnika (zaposleni i nezaposleni), u Republici Srbiji iznosila je u I kvartalu 2017. godine 14.6%.

Stopa zaposlenosti predstavlja procenat zaposlenih u ukupnom stanovništvu starom 15 i više godina, i u I kvartalu tekuće godine iznosila je 44.2%.

Shodno prethodnom, stopa nezaposlenosti u I kvartalu 2017. godine veća je za 1.6 procentnih poena u odnosu na IV kvartal 2016. godine (31.12.2016: 13%), dok je stopa zaposlenosti zabeležila pad od 1.3 procentna poena (31.12.2016: 45.5%).

Prosečna zarada bez poreza i doprinosa isplaćena u junu tekuće godine iznosi 49,238 dinara, odnosno, 407 evra. Prosečna zarada bez poreza i doprinosa isplaćena u junu 2017. godine nominalno je veća za 6% i realno je veća za 2.3% u odnosu na prosečnu zaradu bez poreza i doprinosa isplaćenu u junu 2016. godine (jun 2016: 46,450 dinara).

2.1.3. Monetarna politika, potrošačke cene i inflacija

Prema podacima Republičkog zavoda za statistiku, potrošačke cene su u junu tekuće godine, u odnosu na maj tekuće godine, u proseku su povećane za 0.2%. Potrošačke cene u junu 2017. godine, u poređenju sa istim mesecom prethodne godine, povećane su 3.6%, dok su u poređenju sa decembrom 2016. godine, povećane 2.9%.

Međugodišnja inflacija je nastavila kretanje u granicama cilja ($3 \pm 1.5\%$) i u junu je iznosila 3.6%. Bazna inflacija (indeks potrošačkih cena po isključenju hrane, energije, alkohola i cigareta) takođe je nastavila stabilno kretanje i u junu je iznosila 2.0% međugodišnje.

Prema centralnoj projekciji Narodne banke Srbije, inflacija će i u narednom periodu nastaviti da se kreće u granicama cilja. Očekuje se da će na ostvarenje ciljane inflacije delovati postepeni oporavak domaće tražnje i inflacije u međunarodnom okruženju i visoka baza kod cena naftnih derivata.

Narodne banke Srbije je utvrdila ciljanu stopu ukupne inflacije (sa dozvoljenim odstupanjem), merene godišnjom procentualnom promenom indeksa potrošačkih cena, za period od januara 2017. do decembra 2018. godine u visini od 3.0%, sa dozvoljenim odstupanjem ± 1.5 p.p.

Ciljana inflacija odražava nameru da se postigne stabilnost cena bez izazivanja makroekonomskih poremećaja. Ciljana inflacija u 2017. i 2018. godini i dalje će biti iznad nivoa kvantitativne definicije cenovne stabilnosti i nivoa ciljane inflacije u razvijenim zemljama (2.0% ili 2.5%). Tako postavljeni cilj za inflaciju podržava nominalnu, realnu i strukturnu konvergenciju prema Evropskoj uniji. Obzirom da je ciljana inflacija srednjoročni cilj, odnosno, da ostvarena inflacija može kratkoročno odstupati od ciljane usled spoljnih šokova, Narodna banka Srbije će dozvoliti privremeno odstupanje inflacije od utvrđenog cilja u slučaju kada bi vraćanje inflacije na cilj u kratkom vremenskom periodu zahtevalo takve promene u monetarnoj politici koje bi izazvale dodatne makroekonomske poremećaje.

U narednoj tabeli prikazane su prosečne vrednosti referentne kamatne stope Narodne banke Srbije tokom 2017. i 2016. godine.

Tabela 1. Prosečna referentna kamatna stopa u 2017. i 2016. godini

Period	2017.	2016.
Januar	4.00%	4.50%
Februar	4.00%	4.34%
Mart	4.00%	4.25%
April	4.00%	4.25%
Maj	4.00%	4.25%
Jun	4.00%	4.25%
Prosek	4.00%	4.31%

Prosečna referentna kamatna stopa, tokom prvog polugodišta 2017. godine, iznosila je 4.00% godišnje i bila je za 7.1% manja od prosečne referente kamatne stope u istom periodu 2016. godine (prosek januar - jun 2016: 4.31%).

U narednoj tabeli prikazane su vrednosti realizovanih kamatnih stopa na blagajničke zapise i viškove likvidnosti kod Narodne banke Srbije tokom 2017. godine.

Tabela 2. Realizovane kamatne stope na blagajničke zapise i viškove likvidnosti kod NBS u toku 2017. godine

Period	Beonia (kraj perioda)	NBS		Emitovane HoV (1 god.)	
		Blagajnički zapisi	Viškovi likvidnosti	u RSD (kraj perioda)	u EUR (kraj perioda)
Januar	2.79%	2.89%	2.50%	-	0.78%
Februar	2.70%	2.90%	2.50%	3.48%	-
Mart	2.73%	2.91%	2.50%	-	0.74%
April	3.01%	2.95%	2.50%	-	-
Maj	2.90%	2.96%	2.50%	-	0.70%
Jun	2.84%	2.97%	2.50%	-	0.55%
Prosek	2.83%	2.94%	2.50%	3.48%	0.69%

2.1.4. Devizni kurs

Dinar je od početka godine do kraja izveštajnog perioda ojačao prema evru za 2.1%.

Tokom prvog kvartala tekuće godine uglavnom su preovladavali depresijacijski pritisci. Na slabljenje dinara najviše je uticao rast cena energenata, kao i rast dolara prema evru na međunarodnim tržištima.

Tokom drugog kvartala tekuće godine dolazi do snažnog rasta dinara prema evru. Na jačanje domaće valute uticalo je poboljšanje makroekonomske situacije u zemlji, bolja usklađenost platnobilansnih kretanja, kao i popravljane spoljnotrgovinskih pokazatelja. Pored toga, stabilnosti na deviznom tržištu doprineli su i veće poverenje stranih investitora i njihovo pojačano ulaganje u hartije od vrednosti. Takođe, na aprecijacijske pritiske uticali su i nešto veći otkup deviza, ali i povećana kreditna aktivnost banaka.

Narodna banka Srbije je u cilju sprečavanja prekomernih kratkoročnih oscilacija dinara tokom prvog polugodišta 2017. godine prodala 345 mil. evra, a kupila 505 mil. evra (u istom periodu 2016. godine NBS je ukupno bankama prodala 870 mil. evra i kupila 50 mil. evra).

Narodna banka Srbije će nastaviti da prati uticaj domaćih i međunarodnih faktora na devizni kurs i u narednom periodu, i po potrebi intervenisati u oba smera, kako bi se održala relativna stabilnost i normalno funkcionisanje deviznog tržišta.

Tokom prvih šest meseci tekuće godine, u međubankarskoj trgovini (MTD) realizovano je ukupno 2,450.6 mil. evra. Najveći obim trgovine na MTD-u na dnevnom nivou iznosio je 69.85 mil. evra (dana 29.06.2017.), a najmanji 4.62 mil. evra (dana 13.02.2017.).

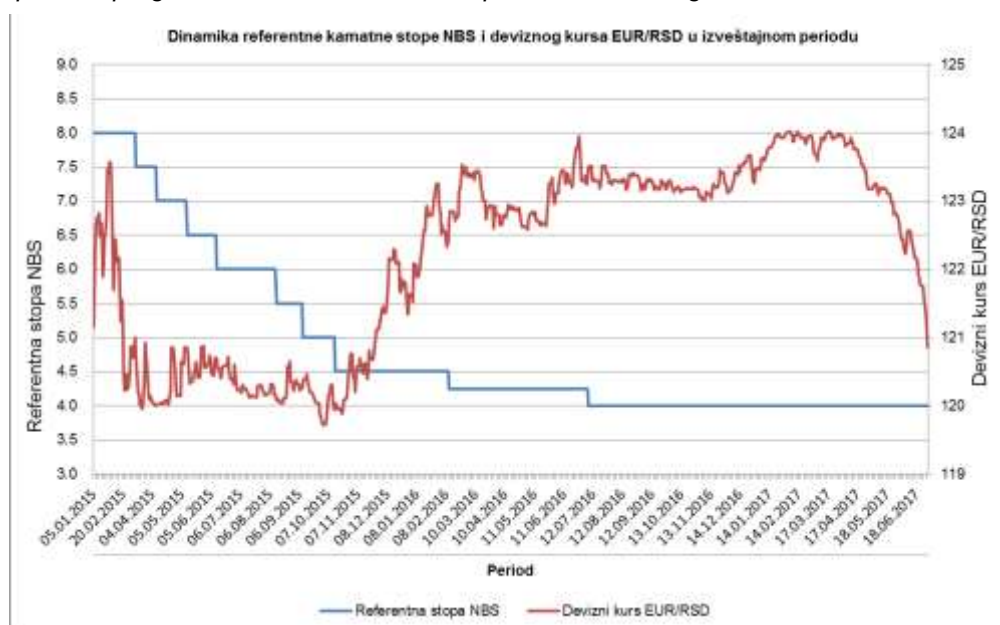
Na dan 30.06.2017. godine kurs dinara prema evru iznosio je 120.8486, dok je na dan 31.12.2016. godine iznosio 123.4723. Tokom 2017. godine, najviša vrednost evra prema dinaru iznosila je 124.0174 (13.02.), a najniža 120.8486 (30.06.). Kurs EUR/USD se kretao u rasponu od 1.0409 do 1.1439, i sa 30.06.2017. godine iznosio je 1.1439.

U narednoj tabeli prikazano je kretanje deviznog kursa EUR/RSD tokom 2017. i 2016. godine.

Tabela 3. Dinamika kretanja deviznog kursa EUR/RSD, stanje na kraju meseca

Mesec	2017.		2016.	
	Devizni kurs krajem meseca	Promena od početka godine	Devizni kurs krajem meseca	Promena od početka godine
Januar	123.96	0.39%	123.25	1.33%
Februar	123.91	0.36%	123.50	1.54%
Mart	123.97	0.40%	122.92	1.07%
April	123.17	-0.24%	122.62	0.82%
Maj	122.66	-0.66%	123.10	1.21%
Jun	120.85	-2.12%	123.31	1.39%
Prosek	123.09		123.12	

U sledećem grafikonu prikazan je uporedni pregled referentne kamatne stope NBS i deviznog kursa EUR/RSD od 2015. godine do kraja izveštajnog perioda.

Graf 1. Uporedni pregled referentne kamatne stope NBS i deviznog kursa EUR/RSD

2.1.5. Monetarni tokovi

Tokom juna 2017. godine, beleži se rast kreditne zaduženosti stanovništva i preduzetnika, dok se kod pravnih lica beleži pad kreditne zaduženosti. Ukupni plasmani bankarskog sektora zabeležili su, na kraju prvog polugodišta 2017. godine, rast od 1.02% u odnosu na stanje sa kraja 2016. godine, dok se najveći procentualni rast kredita od 6.08% beleži kod kredita preduzetnicima.

U narednoj tabeli prikazano je stanje duga po bankarskim kreditima.

Tabela 4. Stanje duga po bankarskim kreditima na dan 30. jun 2017. godine

Korisnik kredita	u mil. dinara		
	30.06.2017.	31.03.2017.	31.12.2016.
Pravna lica	1,308,347	1,315,415	1,332,020
Preduzetnici	50,873	48,781	47,956
Stanovništvo	839,798	819,837	796,768
UKUPNO:	2,199,018	2,184,033	2,176,744

Izvor: Udruženje banaka Srbije, Kredit biro
Odeljenje plana i analize

Tokom 2017. godine, nastavljen je pad učešća docnje u dugu po osnovu bankarskih kredita. Na dan 30. jun 2017. godine, pravna lica imala su docnju u otplati kredita od 13.6%, što u odnosu na kraj prethodne godine predstavlja pad od 0.5 p.p., dok je docnja kod stanovništva na kraju prvog polugodišta 2017. godine smanjena na nivo od 6.1% - videti sledeći tabelarni pregled.

Tabela 5. Učešće docnje u dugu po osnovu bankarskih kredita, stanje na 30. jun 2017. godine

<u>Korisnik kredita</u>	<u>30.06.2017.</u>	<u>31.03.2017.</u>	<u>31.12.2016.</u>
Pravna lica	13.60%	13.80%	14.10%
Preduzetnici	13.50%	14.20%	15.30%
Stanovništvo	6.10%	6.60%	6.80%
UKUPNO:	10.70%	11.10%	11.50%

Izvor: Udruženje banaka Srbije, Kredit biro

Napomena. Docnja kod pravnih lica i preduzetnika predstavlja dospеле nenaplaćene obaveze preko 15 dana, a kod fizičkih lica preko 60 dana.

2.2. Poslovanje na Beogradskoj berzi u izveštajnom periodu

Krajem juna 2017. godine indeks BELEX15 iznosio je 711.32 indeksna poena, i umenjen je za 0.8% u odnosu na stanje sa kraja prethodne godine. Opšti indeks akcija, BELEXline, zabeležio je pad od 1.7% i krajem prvog polugodišta 2017. godine iznosio je 1,542.38 indeksnih poena.

Tabela 6. Vrednost indeksa Beogradske berze, stanje na dan 30. jun 2017. godine

<u>Opis</u>	<u>30.06.2017.</u>	<u>31.03.2017.</u>	<u>31.12.2016.</u>	<u>Index</u>
BELEX 15	711.32	732.51	717.37	99.2
BELEX line	1,542.38	1,603.70	1,569.43	98.3

Izvor: Belex

2.3. Regulativa NBS u izveštajnom periodu

1. Na sednici održanoj 12. januara 2017. godine, Izvršni odbor Narodne banke Srbije usvojio je **Odluku o izmenama i dopunama Odluke o minimalnim standardima upravljanja informacionim sistemom finansijske institucije**. Ovom Odlukom se unapređuju minimalni standardi i uslovi stabilnog i sigurnog poslovanja koji se odnose na upravljanje informacionim sistemima u bankama, u delu njihovog poslovanja koji se odnosi na pružanje platnih usluga i/ili izdavanje elektronskog novca. Banke su naročito dužne da obezbede integritet podataka o platnim transakcijama pri njihovoj obradi, čuvanju i preduzimanju svih drugih radnji u vezi sa tim podacima.

2. Izvršni odbor Narodne banke Srbije je na sednici održanoj 8. juna 2017. godine, u okviru svoje nadležnosti da utvrđuje mere i aktivnosti radi očuvanja i jačanja stabilnosti finansijskog sistema, a na osnovu Odluke o adekvatnosti kapitala banke, usvojio:

- Odluku o stopi kontracikličnog zaštitnog sloja kapitala za Republiku Srbiju;
- Odluku o stopi i načinu održavanja zaštitnog sloja kapitala za strukturni sistemski rizik;
- Odluku o utvrđivanju liste sistemski značajnih banaka u Republici Srbiji i stopa zaštitnog sloja kapitala za te banke.

Zaštitni slojevi kapitala predstavljaju dodatni osnovni akcijski kapital koje su banke u obavezi da održavaju iznad propisanog regulatornog minimuma. Reč je o makroprudencijalnim instrumentima, koji doprinose očuvanju i jačanju stabilnosti finansijskog sistema, budući da se njima povećava otpornost bankarskog sektora, utiče na ograničavanje prekomernih ili potcenjenih izloženosti, povećava kvalitet

kapitala banaka i ograničava njegovu raspodela. Cilj uvođenja zaštitnih slojeva kapitala jeste ublažavanje ciklične (kontraciklični zaštitni sloj kapitala) i strukturne (zaštitni sloj kapitala za strukturni sistemski rizik i zaštitni sloj kapitala za sistemski značajne banke) dimenzije sistemskog rizika.

Odlukom o stopi kontracikličnog zaštitnog sloja kapitala za Republiku Srbiju utvrđena je stopa u visini od 0% rizične aktive banke obračunate u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banke.

Odlukom o stopi i načinu održavanja zaštitnog sloja kapitala za strukturni sistemski rizik utvrđena je stopa visini od 3% ukupnih deviznih i devizno indeksiranih plasmana banke odobrenih privredi i stanovništvu u Republici Srbiji. Banke kod kojih je učešće deviznih i devizno indeksiranih plasmana odobrenih privredi i stanovništvu u Republici Srbiji u ukupnim plasmanima te banke odobrenim privredi i stanovništvu u Republici Srbiji veće od 10% u obavezi su da održavaju zaštitni sloj kapitala za strukturni sistemski rizik.

Odlukom o utvrđivanju liste sistemski značajnih banaka u Republici Srbiji i stopa zaštitnog sloja kapitala za te banke utvrđene su sistemski značajne banke i stope zaštitnog sloja kapitala, koje su ove banke u obavezi da održavaju, i one se trenutno kreću od 1% do 2%.

Sve prethodno pomenute Odluke se primenjuju od 30. juna tekuće godine.

3. Bankarski sektor u izveštajnom periodu

Poslednji zvanično objavljen Izveštaj o poslovanju bankarskog sektora Srbije od strane Narodne banke Srbije, do dana izrade ovog izveštaja, je Izveštaj sa stanjem na dan 31. mart 2017. godine.

3.1. Osnovne napomene o bankarskom sektoru Srbije na kraju I kvartala 2017. godine

Na kraju I kvartala 2017. godine u bankarskom sektoru Srbije poslovalo je 30 banaka u kojima je bilo zaposleno 23,798 lica (31. decembar 2016. godine: 30 banaka i 23,847 zaposlena).

Ukupna neto aktiva poslovnih banaka iznosila je na isti dan 3,208 mlrd. dinara, odnosno, 25.88 mlrd. evra (31. decembar 2016. godine: 26.25 mlrd. evra), dok je ukupan kapital iznosio 638.7 mlrd. dinara, odnosno, 5.15 mlrd. evra (31. decembar 2016. godine: 5.12 mlrd. evra), odnosno, bio je na nivou od 19.91% vrednosti ukupne neto aktive poslovnih banaka na isti dan - videti sledeći pregled.

Tabela 7. Osnovni podaci o bankarskom sektoru Srbije, stanje na dan 31. mart 2017. godine

Osnovni podaci	Pokazatelj	31.03.2017.	31.12.2016.	31.12.2015.
Broj banaka, kraj perioda		30	30	30
Ukupan broj zaposlenih		23,798	23,847	24,257
Ukupna neto aktiva	mlrd. EUR	25.88	26.25	25.06
Ukupan kapital	mlrd. EUR	5.15	5.12	5.09
Depoziti	mlrd. EUR	18.02	18.24	16.52
% kapitala u bilansnoj sumi	%	19.91	19.51	20.31
Pokazatelj adekvatnosti kapitala	%	22.34	21.83	20.89
Neto rezultat, pre oporezivanja	mil. EUR	146.26	172.53	79.92
Neto rezultat / Kapital (kraj per.)	%	2.84	3.37	1.57

Izvor: NBS

U odnosu na stanje sa kraja prethodne godine, ukupni bruto problematični plasmani bankarskog sektora umanjani su za 4.04 mlrd. dinara i na kraju marta iznose 341.74 mlrd. dinara, odnosno, čine 16.8% ukupnih bruto plasmana (31.12.2016: 17.03%).

U odnosu na kraj 2016. godine, prosečno ponderisana aktivna kamatna stopa umanjena je u bankarskom sektoru Srbije, kao i prosečno ponderisana pasivna kamatna stopa, koja konstantno

beleži trend smanjenja. Kamatna marža je tokom prvog kvartala 2017. godine na nižem nivou u odnosu na nivo sa kraja 2016. godine i iznosila je u proseku 5.91% - videti sledeći tabelarni pregled.

Tabela 8. Dinamika prosečnih aktivnih i pasivnih kamatnih stopa i kamatne marže

Opis	31.03.2017.	31.12.2016.	31.12.2015.
Prosečno ponderisana aktivna kamatna stopa	6.85%	7.20%	8.38%
Prosečno ponderisana pasivna kamatna stopa	0.94%	1.20%	1.79%
Marža	5.91%	6.00%	6.59%

Izvor: NBS

Na kraju prvog kvartala 2017. godine na nivou bankarskog sektora Srbije uočava se nastavak trenda poboljšanja profitabilnosti banaka. Na dan 31. mart 2017. godine, ostvaren je pozitivan neto finansijski rezultat pre oporezivanja u iznosu od 18.13 mlrd. dinara, što predstavlja porast od 26.51% u odnosu na ostvareni neto dobitak pre oporezivanja tokom istog perioda prethodne godine (31.03.2016: 14.33 mlrd. dinara).

Relativni pokazatelji profitabilnosti beleže na kraju prvog kvartala 2017. godine sledeće vrednosti: ROE: Q1 2017: 11.41% (Q4 2016: 3.4%; Q1 2016: 9.18%); ROA: Q1 2017: 2.25% (Q4 2016: 0.68%; Q1 2016: 1.88%).

Na kraju marta 2017. godine, dvadeset četiri (24) banke poslovale su sa pozitivnim rezultatom u ukupnom iznosu od 18.61 mlrd. dinara, dok je šest (6) banaka poslovalo sa gubitkom od ukupno 0.48 mlrd. dinara.

Kao i tokom prethodnih perioda, prisutan je trend izrazite koncentracije pozicija dobitka i gubitka na nivou bankarskog sektora, tako da preko 75% ukupnog dobitka sektora opredeljuje sedam (7) banaka sa najvećim neto dobitkom, dok se 57.3% ukupnog gubitka sektora odnosi na jednu (1) banku sa najvećim neto gubitkom.

3.2. Bankarski sektor Srbije, stanje na dan 31.03.2017. godine

Bankarski sektor u Srbiji je i krajem prvog kvartala 2017. godine značajno segmentiran, što se ogleda u činjenici da 5 poslovnih banaka ima tržišno učešće, mereno učešćem pojedinačne banke u ukupnoj neto aktivi bankarskog sektora, od 54.69%.

Ukupna neto aktiva bankarskog sektora iznosi na dan 31. mart 2017. godine 25.88 mlrd. evra i u odnosu na stanje sa kraja 2016. godine realno je umanjena za 1.43%, odnosno, za 375.5 mil. evra.

Sa ukupnom neto aktivom od 4.44 mlrd. evra, i učešćem od 17.15% u ukupnoj neto aktivi bankarskog sektora, na dan 31. mart 2017. godine, "Banca Intesa" je pojedinačno najveća banka u bankarskom sistemu Srbije. Potom sledi "Komerčijalna banka", sa 3.08 mlrd. evra aktive i učešćem od 11.91% i "Unicredit Bank Srbija" sa 2.56 mlrd. evra vrednosti aktive i učešćem od 9.89%.

Prethodno pomenute tri banke beleže kumulativno učešće u neto aktivi bankarskog sektora od 38.95% - videti sledeći tabelarni pregled.

Tabela 9. Neto aktiva bankarskog sektora Srbije, stanje na dan 31.03.2017. godine

u mil. EUR

Rang	Naziv banke	31.03.2017.	%	31.12.2016.	31.12.2015.	Index 2017. / 2016.
1.	Banca Intesa a.d. Beograd	4,437.6	17.15%	4,465.9	4,010.6	99.4
2.	Komercijalna banka a.d. Beograd	3,081.4	11.91%	3,239.7	3,221.8	95.1
3.	Unicredit Bank Srbija a.d. Beograd	2,559.3	9.89%	2,690.7	2,534.7	95.1
4.	Raiffeisen banka a.d. Beograd	2,098.2	8.11%	2,057.3	1,927.4	102.0
5.	Société Générale banka Srbija a.d. Beograd	1,975.7	7.63%	1,909.6	1,895.5	103.5
6.	AIK banka a.d. Beograd	1,505.7	5.82%	1,488.1	1,472.4	101.2
7.	Eurobank a.d. Beograd	1,206.8	4.66%	1,220.0	1,155.9	98.9
8.	Erste Bank a.d. Novi Sad	1,170.4	4.52%	1,157.5	966.0	101.1
9.	Banka Poštanska štedionica a.d. Beograd	1,066.4	4.12%	1,077.9	1,067.7	98.9
10.	Vojvođanska banka a.d. Novi Sad	1,017.4	3.93%	1,019.6	989.3	99.8
11.	Sberbank Srbija a.d. Beograd	789.5	3.05%	876.0	878.4	90.1
12.	Addiko Bank a.d. Beograd	753.3	2.91%	788.5	834.6	95.5
13.	ProCredit Bank a.d. Beograd	718.4	2.78%	723.5	674.9	99.3
14.	Crédit Agricole banka Srbija a.d. Novi Sad	643.7	2.49%	627.9	588.3	102.5
15.	Alpha Bank Srbija a.d. Beograd	526.6	2.04%	602.1	667.4	87.5
16.	Piraeus Bank a.d. Beograd	414.5	1.60%	423.1	432.0	98.0
17.	OTP banka Srbija a.d. Novi Sad	384.6	1.49%	387.6	371.2	99.2
18.	NLB banka a.d. Beograd	313.3	1.21%	277.3	236.0	113.0
19.	Halkbank a.d. Beograd	288.1	1.11%	283.3	262.6	101.7
20.	Marfin Bank a.d. Beograd	135.5	0.52%	159.5	184.4	84.9
21.	Opportunity banka a.d. Novi Sad	105.3	0.41%	105.3	96.6	99.9
22.	VTB banka a.d. Beograd	99.6	0.38%	94.6	92.2	105.3
23.	Findomestic banka a.d. Beograd	98.9	0.38%	109.4	114.2	90.5
24.	Telenor banka a.d. Beograd	98.4	0.38%	90.1	64.8	109.2
25.	Direktna banka a.d. Kragujevac	94.0	0.36%	89.4	73.1	105.1
26.	Srpska banka a.d. Beograd	92.7	0.36%	92.3	73.2	100.4
27.	JUBMES banka a.d. Beograd	81.9	0.32%	75.6	85.6	108.4
28.	Mirabank a.d. Beograd	61.5	0.24%	62.3	18.5	98.6
29.	mts banka a.d. Beograd	48.1	0.19%	47.1	58.6	102.1
30.	Jugobanka Jugbanka a.d. Kosovska Mitrovica	10.8	0.04%	11.5	11.0	94.4
	UKUPNO	25,877.4	100.0%	26,252.9	25,059.0	98.6

Ukupan kapital bankarskog sektora, na dan 31. mart 2017. godine, iznosio je 5.15 mlrd. evra i u odnosu na stanje sa kraja 2016. godine realno je uvećan za 0.58%, odnosno, za 29.6 mil. evra (31.12.2016: 5.12 mlrd. evra).

U strukturi ukupnih izvora finansiranja, ukupan kapital bankarskog sektora učestvovao je, na isti dan, sa 19.91%.

U odnosu na stanje sa kraja 2016. godine, najveća povećanja iznosa kapitala beleže "Komercijalna banka" u iznosu od 17.6 mil. evra, "Marfin Bank" u iznosu od 14.6 mil. evra, "Raiffeisen banka" u iznosu od 13.2 mil. evra, kao i "AIK Banka" u iznosu od 11.6 mil. evra, dok sa druge strane, najveća smanjenja iznosa kapitala beleže "Banca Intesa" u iznosu od 63.4 mil. evra, "ProCredit Bank" u iznosu od 6 mil. evra, kao i "Mirabank" u iznosu od 0.9 mil. evra.

Na kraju prvog kvartala 2017. godine, Banka zauzima dvadeset drugo (22.) mesto po iznosu ukupnog kapitala bankarskog sektora, što predstavlja jednu poziciju niže u odnosu na stanje sa kraja 2016. godine - videti sledeći tabelarni pregled.

Tabela 10. Kapital bankarskog sektora Srbije, stanje na dan 31. mart 2017. godine

Rang	Naziv banke	UKUPAN KAPITAL				Promena 2017. - 2016.	Index 2017. / 2016.
		31.03.2017.	%	31.12.2016.	31.12.2015.		
1.	Banca Intesa a.d. Beograd	942.0	18.28%	1,005.4	942.2	-63.4	93.7
2.	Unicredit Bank Srbija a.d. Beograd	523.5	10.16%	520.0	504.9	3.6	100.7
3.	Raiffeisen banka a.d. Beograd	467.9	9.08%	454.7	453.1	13.2	102.9
4.	Komercijalna banka a.d. Beograd	466.5	9.05%	448.9	505.3	17.6	103.9
5.	AIK banka a.d. Beograd	440.3	8.55%	428.7	430.7	11.6	102.7
6.	Eurobank a.d. Beograd	400.8	7.78%	396.6	386.1	4.2	101.1
7.	Société Générale banka Srbija a.d. Beograd	335.6	6.51%	326.8	300.8	8.8	102.7
8.	Sberbank Srbija a.d. Beograd	190.9	3.71%	189.1	190.7	1.8	101.0
9.	Addiko Bank a.d. Beograd	168.8	3.28%	167.8	182.1	1.1	100.6
10.	Vojvođanska banka a.d. Novi Sad	163.2	3.17%	161.8	161.9	1.4	100.9
11.	Erste Bank a.d. Novi Sad	152.6	2.96%	146.8	131.5	5.8	103.9
12.	ProCredit Bank a.d. Beograd	112.7	2.19%	118.7	107.6	-6.0	95.0
13.	OTP banka Srbija a.d. Novi Sad	102.8	1.99%	103.1	102.7	-0.4	99.7
14.	Piraeus Bank a.d. Beograd	101.3	1.97%	99.9	101.1	1.4	101.4
15.	Banka Poštanska štedionica a.d. Beograd	97.9	1.90%	94.9	145.3	3.0	103.2
16.	Alpha Bank Srbija a.d. Beograd	95.2	1.85%	94.6	90.6	0.5	100.5
17.	Crédit Agricole banka Srbija a.d. Novi Sad	71.8	1.39%	70.9	70.5	0.9	101.3
18.	NLB banka a.d. Beograd	48.9	0.95%	46.3	44.7	2.6	105.7
19.	Halkbank a.d. Beograd	48.3	0.94%	47.7	47.2	0.6	101.3
20.	Marfin Bank a.d. Beograd	30.8	0.60%	16.2	24.3	14.6	190.2
21.	Findomestic banka a.d. Beograd	29.2	0.57%	29.4	29.9	-0.1	99.6
22.	JUBMES banka a.d. Beograd	27.8	0.54%	27.7	26.1	0.1	100.3
23.	Srpska banka a.d. Beograd	24.5	0.48%	23.8	19.6	0.7	102.8
24.	Mirabank a.d. Beograd	22.8	0.44%	23.8	12.6	-0.9	96.1
25.	Opportunity banka a.d. Novi Sad	20.1	0.39%	19.3	16.8	0.8	103.9
26.	Telenor banka a.d. Beograd	15.8	0.31%	13.1	12.9	2.8	121.0
27.	Direktna banka a.d. Kragujevac	14.9	0.29%	11.4	10.9	3.5	131.0
28.	VTB banka a.d. Beograd	14.5	0.28%	14.6	17.4	-0.1	99.6
29.	mts banka a.d. Beograd	12.7	0.25%	12.8	11.4	-0.1	99.6
30.	Jugobanka Jugbanka a.d. Kosovska Mitrovica	8.0	0.15%	8.1	9.0	-0.1	98.9
	UKUPNO	5,152.1	100.0%	5,122.5	5,090.1	29.6	100.6

u mil. evra

Na kraju prvog kvartala tekuće godine, ukupna dobit bankarskog sektora iznosi 146.26 mil. evra.

Pojedinačno, najveći iznos dobiti pre oporezivanja beleže "Banca Intesa", u iznosu od 22.09 mil. evra, zatim, "Komercijalna banka" u iznosu od 20.03 mil. evra, kao i "Unicredit Bank Srbija", u iznosu od 17.01 mil. evra.

Sa druge strane, najveći gubitak iz poslovanja na kraju marta 2017. godine iskazale su "Telenor banka", u iznosu od 2.23 mil. evra, "Mirabank", u iznosu od 0.84 mil. evra, kao i "Direktna banka", u iznosu od 0.63 mil. evra.

Sa ukupno obračunatim dobitkom na kraju prvog kvartala 2017. godine u iznosu od 0.23 mil. evra, Banka zauzima dvadeset prvo (21.) mesto u ukupnom poslovanju bankarskog sektora, što predstavlja napredak za jednu poziciju u odnosu na onu sa kraja istog perioda 2016. godine - videti sledeći pregled.

Tabela 11. Rezultat poslovanja banaka za 31.03.2017. godine

u mil. EUR

Rang	Naziv banke	NETO DOBITAK (GUBITAK)			
		31.03.2017.	31.12.2016.	31.03.2016.	31.12.2015.
1.	Banca Intesa a.d. Beograd	22.09	87.32	18.61	79.61
2.	Komercijalna banka a.d. Beograd	20.03	-67.85	11.41	-52.74
3.	Unicredit Bank Srbija a.d. Beograd	17.01	52.84	23.28	54.15
4.	Raiffeisen banka a.d. Beograd	14.83	49.98	15.97	39.84
5.	Marfin Bank a.d. Beograd	14.69	-7.78	-0.90	-6.82
6.	AIK banka a.d. Beograd	13.58	38.40	13.77	27.77
7.	Société Générale banka Srbija a.d. Beograd	11.06	32.18	10.11	17.74
8.	Erste Bank a.d. Novi Sad	6.42	17.47	4.26	10.00
9.	Eurobank a.d. Beograd	5.77	17.39	5.21	23.85
10.	Banka Poštanska štedionica a.d. Beograd	4.69	-51.51	0.30	3.11
11.	ProCredit Bank a.d. Beograd	3.35	15.30	3.83	17.88
12.	Sberbank Srbija a.d. Beograd	2.95	3.51	2.63	-4.79
13.	NLB banka a.d. Beograd	2.86	2.17	0.97	1.20
14.	Addiko Bank a.d. Beograd	2.37	-10.34	4.90	-64.12
15.	Vojvođanska banka a.d. Novi Sad	1.92	2.78	0.91	0.18
16.	Piraeus Bank a.d. Beograd	1.80	0.18	-0.43	-32.50
17.	Alpha Bank Srbija a.d. Beograd	1.49	5.53	1.23	-7.70
18.	Crédit Agricole banka Srbija a.d. Novi Sad	1.19	1.92	0.67	1.57
19.	Halkbank a.d. Beograd	0.84	1.10	1.70	-1.54
20.	Opportunity banka a.d. Novi Sad	0.84	3.12	0.81	2.29
21.	JUBMES banka a.d. Beograd	0.23	0.52	0.06	-14.72
22.	OTP banka Srbija a.d. Novi Sad	0.08	1.55	0.17	0.69
23.	mts banka a.d. Beograd	0.04	-2.30	-0.18	-4.17
24.	VTB banka a.d. Beograd	0.00	-6.55	0.05	-0.16
25.	Findomestic banka a.d. Beograd	-0.01	-0.10	0.21	1.03
26.	Jugobanka Jugbanka a.d. Kosovska Mitrovica	-0.06	-0.83	-0.07	0.02
27.	Srpska banka a.d. Beograd	-0.13	2.02	0.75	4.07
28.	Direktna banka a.d. Kragujevac	-0.63	-1.53	-0.02	-3.48
29.	Mirabank a.d. Beograd	-0.84	-3.57	-1.03	-2.05
30.	Telenor banka a.d. Beograd	-2.23	-10.40	-2.60	-10.28
	UKUPNO	146.26	172.53	116.58	79.93

Obračunati rezultat poslovanja bankarskog sektora u velikoj meri je rezultat neto rashoda po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki. Pojedinačno najveći iznos ovih rashoda iskazale su na kraju prvog kvartala tekuće godine "Unicredit Bank Srbija", u iznosu od 4.82 mil. evra, "Banca Intesa", u iznosu od 4.78 mil. evra, kao i "Sberbank Srbija", u iznosu od 2.82 mil. evra.

Banka, sa ukupno obračunatim neto prihodima po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki, na kraju marta tekuće godine, u iznosu od 0.33 mil. evra, zauzima deveto (9.) mesto u celokupnom bankarskom sektoru - videti sledeći pregled.

Tabela 12. *Neto prihod / rashod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki*

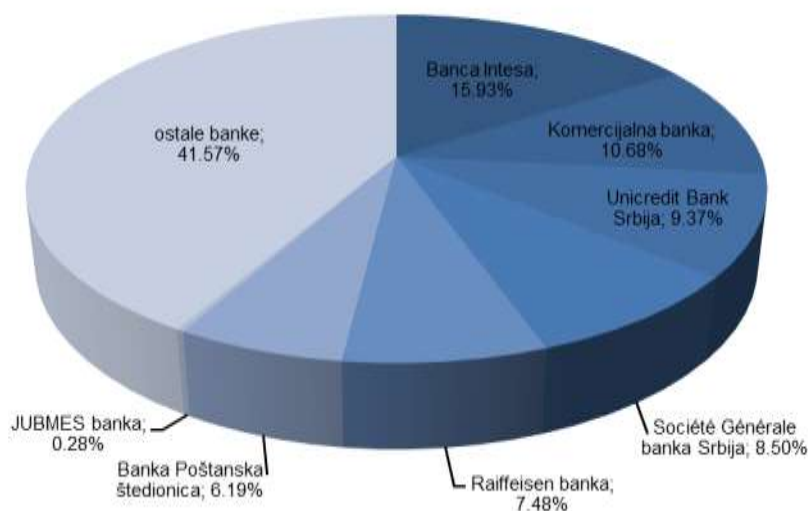
u mil. evra					
Rang	Naziv banke	31.03.2017.	31.12.2016.	31.03.2016.	31.12.2015.
1.	Alk banka a.d. Beograd	2.41	-2.10	2.52	-15.23
2.	Marfin Bank a.d. Beograd	1.87	0.89	-0.31	-6.07
3.	NLB banka a.d. Beograd	1.82	1.39	0.70	-0.48
4.	Alpha Bank Srbija a.d. Beograd	1.11	4.43	0.77	-11.99
5.	Piraeus Bank a.d. Beograd	0.66	-3.61	-1.99	-42.29
6.	Komercijalna banka a.d. Beograd	0.59	-120.74	-4.00	-105.83
7.	Erste Bank a.d. Novi Sad	0.58	-5.11	-1.47	-11.37
8.	Raiffeisen banka a.d. Beograd	0.33	-3.01	1.31	-14.43
9.	JUBMES banka a.d. Beograd	0.33	-0.16	-0.30	-14.53
10.	Addiko Bank a.d. Beograd	0.07	-12.65	4.15	-61.97
11.	mts banka a.d. Beograd	0.06	-1.91	-0.04	-3.67
12.	Halkbank a.d. Beograd	0.04	-3.15	0.80	-6.20
13.	Jugobanka Jugbanka a.d. Kosovska Mitrovica	0.01	-0.52	0.01	0.21
14.	Mirabank a.d. Beograd	0.00	-0.09	0.00	0.00
15.	Srpska banka a.d. Beograd	-0.06	-0.21	0.88	4.28
16.	VTB banka a.d. Beograd	-0.06	-7.42	-0.34	-1.09
17.	Findomestic banka a.d. Beograd	-0.13	-0.78	-0.28	-1.18
18.	Telenor banka a.d. Beograd	-0.17	-0.34	-0.12	-0.22
19.	Opportunity banka a.d. Novi Sad	-0.20	-0.93	-0.20	-0.84
20.	Direktna banka a.d. Kragujevac	-0.20	-0.53	0.42	-1.80
21.	Eurobank a.d. Beograd	-0.30	-7.17	-1.14	-8.17
22.	Banka Poštanska štedionica a.d. Beograd	-0.37	-72.83	-7.37	-25.20
23.	OTP banka Srbija a.d. Novi Sad	-0.79	-2.48	-0.74	-3.82
24.	Société Générale banka Srbija a.d. Beograd	-1.08	-4.20	-0.43	-23.62
25.	ProCredit Bank a.d. Beograd	-1.14	-0.59	-0.73	-0.16
26.	Crédit Agricole banka Srbija a.d. Novi Sad	-1.20	-3.33	-0.94	-2.32
27.	Vojvođanska banka a.d. Novi Sad	-1.42	-5.92	-1.56	-11.27
28.	Sberbank Srbija a.d. Beograd	-2.82	-15.93	-2.84	-21.74
29.	Banca Intesa a.d. Beograd	-4.78	-35.49	-8.51	-63.28
30.	Unicredit Bank Srbija a.d. Beograd	-4.82	-24.30	1.11	-30.64
	UKUPNO	-9.65	-328.80	-20.64	-484.92

Analizirano prema kriterijumu visine iznosa obračunatih prihoda iz osnovne delatnosti (prihodi od kamata i naknada), pojedinačno najveće učešće na bankarskom tržištu Srbije imaju "Banca Intesa", od 15.93%, "Komercijalna banka", sa 10.68% učešća i "Unicredit bank Srbija", sa 9.37% učešća.

Šest (6) banaka ima tržišno učešće od preko 5%, i zajedno beleže 58.15% ukupnog tržišnog učešća, dok preostale dvedeset četiri (24) banke zajedno beleže 41.85% ukupnog tržišnog učešća.

Banka, sa ukupno obračunatim prihodima od kamata i naknada, na kraju prvog kvartala tekuće godine, u iznosu od 135,348 hiljada dinara, beleži tržišno učešće od 0.28% i zauzima dvadeset peto (25.) mesto na tržištu, što predstavlja napredak za jednu poziciju u odnosu na stanje sa kraja istog perioda 2016. godine - videti sledeći grafik.

Graf 2. Tržišno učešće banaka prema kriterijumu iznosa obračunatih kamata i naknada za period januar - mart 2017. godine

Obračunata neto dobit od kamata i naknada bankarskog sektora na kraju marta tekuće godine iznosila je 39.24 mlrd. dinara, odnosno prosečna stopa dobiti od kamata i naknada bila je na nivou od 79.91%.

Prosečno-ponderisan C.I.R. pokazatelj (troškovi zarada, naknada zarada, troškovi amortizacije i ostali operativni rashodi u odnosu na neto dobit od kamata i naknada) iznosio je na kraju prvog kvartala 2017. godine 67.72%, od čega se na učešće troškova zarada, naknada zarada i ostale lične rashode odnosilo, u proseku, 26.61%, a na ostale rashode 41.11% - videti sledeći tabelarni pregled.

Tabela 13. Produktivnost poslovanja bankarskog sektora za period januar - mart 2017. godine

u hiljadama dinara

rb	Naziv banke	prihod od kamata i naknada	% tržišnog učešća	Neto dobit od kamata i naknada	Stopa neto dobiti	Troškovi zarada / Neto dobit od kamata i naknada	Neto dobit od naknada / Troškovi zarada	Troškovi zarada, amortizacije i ostali operativni rashodi / Neto dobit od kamata i naknada
1	Addiko Bank	1,226,165	2.50%	944,531	77.03%	36.81%	62.55%	108.63%
2	AIK banka	2,445,345	4.98%	1,931,112	78.97%	15.50%	74.35%	43.21%
3	Alpha Bank Srbija	996,915	2.03%	788,473	79.09%	38.05%	52.70%	109.65%
4	Banca Intesa	7,824,557	15.93%	6,034,288	77.12%	23.23%	100.38%	62.67%
5	Banka Poštanska štedionica	3,040,263	6.19%	2,069,241	68.06%	35.60%	81.71%	67.15%
6	Crédit Agricole banka Srbija	1,313,790	2.68%	1,093,159	83.21%	43.76%	61.24%	82.11%
7	Direktna banka	178,430	0.36%	151,222	84.75%	58.00%	57.44%	133.49%
8	Erste Bank	2,372,995	4.83%	1,885,108	79.44%	23.29%	79.52%	69.31%
9	Eurobank	2,407,107	4.90%	2,088,385	86.76%	21.90%	111.91%	64.58%
10	Findomestic banka	319,892	0.65%	243,982	76.27%	40.87%	20.39%	105.75%
11	Halkbank	569,606	1.16%	490,252	86.07%	31.91%	84.99%	81.09%
12	JUBMES banka	135,348	0.28%	108,841	80.42%	58.52%	33.95%	118.59%
13	Jugobanka Jugbanka	46,596	0.09%	30,185	64.78%	82.83%	76.83%	129.16%
14	Komercijalna banka	5,244,347	10.68%	4,421,256	84.31%	24.84%	106.11%	61.27%
15	Marfin Bank	243,597	0.50%	168,065	68.99%	70.05%	29.87%	331.75%
16	Mirabank	57,822	0.12%	41,951	72.55%	141.43%	10.82%	374.84%
17	mts banka	117,442	0.24%	90,243	76.84%	58.22%	29.42%	139.39%
18	NLB banka	702,457	1.43%	628,865	89.52%	37.29%	57.17%	86.67%
19	Opportunity banka	540,657	1.10%	417,822	77.28%	28.72%	6.29%	69.30%
20	OTP banka Srbija	827,799	1.69%	713,580	86.20%	36.29%	69.27%	98.92%
21	Piraeus Bank	624,448	1.27%	502,114	80.41%	40.53%	48.17%	107.39%
22	ProCredit Bank	1,372,114	2.79%	1,111,265	80.99%	25.45%	83.91%	69.08%
23	Raiffeisen banka	3,674,196	7.48%	3,296,542	89.72%	20.83%	130.92%	58.57%
24	Sberbank Srbija	1,732,356	3.53%	1,366,275	78.87%	22.26%	100.14%	58.05%
25	Société Générale banka Srbija	4,173,337	8.50%	3,099,742	74.27%	26.25%	61.86%	52.01%
26	Srpska banka	87,848	0.18%	80,068	91.14%	33.92%	98.52%	129.72%
27	Telenor banka	246,941	0.50%	114,293	46.28%	116.70%	13.17%	341.14%
28	Unicredit Bank Srbija	4,602,669	9.37%	3,625,826	78.78%	15.55%	124.09%	37.93%
29	Vojvođanska banka	1,869,002	3.81%	1,631,815	87.31%	34.08%	73.67%	85.25%
30	VTB banka	116,272	0.24%	74,975	64.48%	50.44%	36.28%	144.98%
	UKUPNO / PROSEK	49,110,313	100.00%	39,243,476	79.91%	26.61%	83.87%	67.72%

Pregled osnovnih podataka o poslovanju banaka iz bankarskog sektora za period januar - mart 2017. godine obuhvaćeni su u sledećem tabelarnom pregledu:

Tabela 14. Pregled osnovnih podataka o poslovanju banaka za period januar - mart 2017. godine

u hiljadama dinara

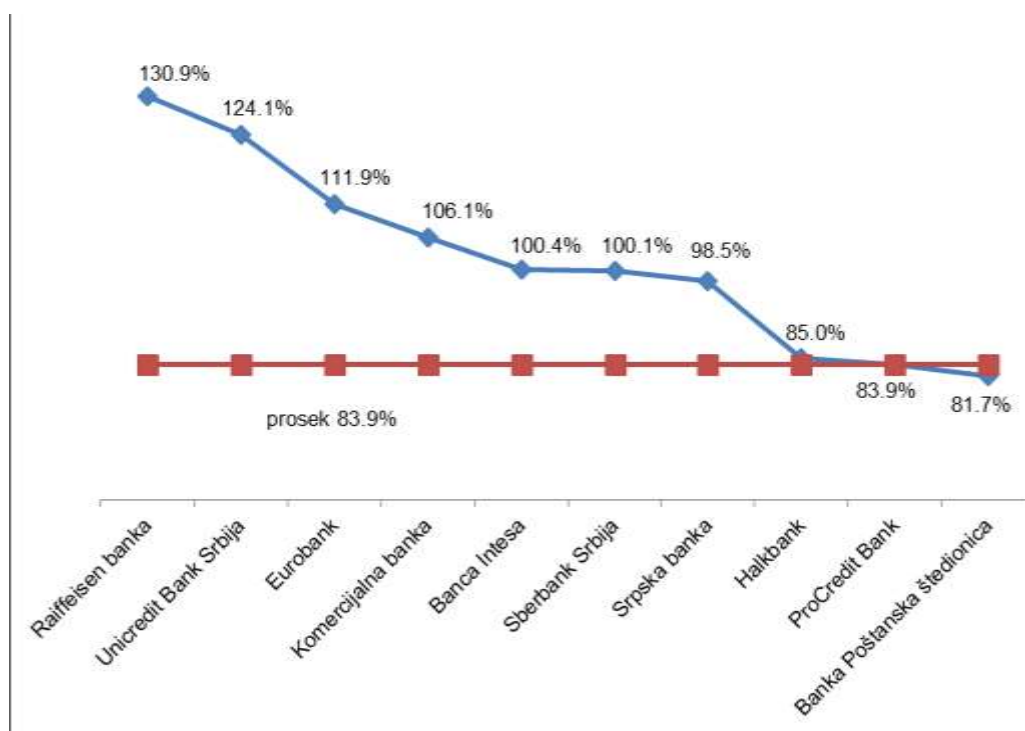
Naziv banke	Kamate		Naknade		Neto dobit od kamata i naknada	Troš.zarada	% neto dobiti od kam. i nakn.	Troš.amortizacije i ostali posl.rashodi	% neto dobiti od kam. i nakn.
	Prihodi	Rashodi	Prihodi	Rashodi					
Addiko Bank	983,438	256,390	242,727	25,244	944,531	347,711	36.81%	678,292	71.81%
AIK banka	2,175,902	467,279	269,443	46,954	1,931,112	299,245	15.50%	535,218	27.72%
Alpha Bank Srbija	784,304	153,925	212,611	54,517	788,473	299,997	38.05%	564,564	71.60%
Banca Intesa	5,500,229	873,335	2,324,328	916,934	6,034,288	1,402,063	23.23%	2,379,455	39.43%
Banka Poštanska štedionica	1,832,950	365,728	1,207,313	605,294	2,069,241	736,734	35.60%	652,837	31.55%
Crédit Agricole banka Srbija	932,722	132,497	381,068	88,134	1,093,159	478,368	43.76%	419,252	38.35%
Direktna banka	112,991	12,150	65,439	15,058	151,222	87,714	58.00%	114,145	75.48%
Erste Bank	1,848,410	312,434	524,585	175,453	1,885,108	439,054	23.29%	867,570	46.02%
Eurobank	1,791,432	214,794	615,675	103,928	2,088,385	457,264	21.90%	891,509	42.69%
Findomestic banka	252,966	29,316	66,926	46,594	243,982	99,715	40.87%	158,293	64.88%
Halkbank	414,965	57,697	154,641	21,657	490,252	156,463	31.91%	241,083	49.18%
JUBMES banka	108,595	21,381	26,753	5,126	108,841	63,694	58.52%	65,383	60.07%
Jugobanka Jugbanka	11,339	363	35,257	16,048	30,185	25,002	82.83%	13,984	46.33%
Komercijalna banka	3,735,141	479,387	1,509,206	343,704	4,421,256	1,098,357	24.84%	1,610,326	36.42%
Marfin Bank	197,121	64,226	46,476	11,306	168,065	117,724	70.05%	439,826	261.70%
Mirabank	50,678	15,145	7,144	726	41,951	59,333	141.43%	97,917	233.41%
mts banka	90,107	15,321	27,335	11,878	90,243	52,543	58.22%	73,249	81.17%
NLB banka	542,496	47,688	159,961	25,904	628,865	234,483	37.29%	310,560	49.38%
Opportunity banka	528,647	118,371	12,010	4,464	417,822	119,990	28.72%	169,551	40.58%
OTP banka Srbija	595,194	60,973	232,605	53,246	713,580	258,941	36.29%	446,903	62.63%
Piraeus Bank	515,730	111,634	108,718	10,700	502,114	203,504	40.53%	335,729	66.86%
ProCredit Bank	1,087,931	213,933	284,183	46,916	1,111,265	282,775	25.45%	484,850	43.63%
Raiffeisen banka	2,464,798	67,441	1,209,398	310,213	3,296,542	686,808	20.83%	1,244,065	37.74%
Sberbank Srbija	1,319,353	257,681	413,003	108,400	1,366,275	304,164	22.26%	489,009	35.79%
Société Générale banka Srbija	3,218,749	622,388	954,588	451,207	3,099,742	813,740	26.25%	798,572	25.76%
Srpska banka	58,419	5,108	29,429	2,672	80,068	27,158	33.92%	76,703	95.80%
Telenor banka	163,078	66,349	83,863	66,299	114,293	133,378	116.70%	256,525	224.45%
Unicredit Bank Srbija	3,614,707	688,755	987,962	288,088	3,625,826	563,984	15.55%	811,336	22.38%
Vojvođanska banka	1,421,951	199,889	447,051	37,298	1,631,815	556,185	34.08%	834,950	51.17%
VTB banka	97,266	36,012	19,006	5,285	74,975	37,819	50.44%	70,878	94.54%
UKUPNO:	36,451,609	5,967,590	12,658,704	3,899,247	39,243,476	10,443,910	26.61%	16,132,534	41.11%

Relativan odnos neto dobiti od naknada i troškova zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda celokupnog bankarskog sektora iznosi 83.87% (ili, drugim rečima, u proseku 83.87% obračunatih troškova zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda banke finansiraju iz neto dobiti od obračunatih naknada).

Relativan odnos neto dobiti od naknada i obračunatih troškova zarada, naknada zarada i ostalih ličnih primanja Banke iznosio je 33.95%.

U sledećem grafičkom pregledu dat je relativan odnos neto dobiti od naknada, sa jedne, i troškova zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda, sa druge strane, za prvih deset banaka sa pojedinačno najvećim racionom neto dobiti od naknada u odnosu na troškove zarada, naknada zarada i ostale lične rashode.

Graf 3. Relativan odnos neto dobiti od naknada i troškova zarada, naknada zarada i ost. ličnih rashoda

4. Poslovne aktivnosti Banke

4.1. Poslovne aktivnosti i organizaciona struktura Banke

JUBMES banka a.d. Beograd, u skladu sa registrovanom delatnošću, obavlja poslove ostalog monetarnog posredovanja (šifra delatnosti 6419). Shodno tome, u okviru registrovane delatnosti Banka obavlja sledeće osnovne grupe poslova:

/1/ poslove pribavljanja svih vrsta novčanih sredstava od klijenata putem:

- prikupljanja transakcionih depozita;
- prikupljanja namenskih depozita;
- primanja na štednju dinarskih i deviznih depozita;
- emitovanja hartija od vrednosti;
- komisionih poslova i
- drugih načina, u skladu sa zakonskim propisima.

/2/ poslove angažovanja sredstava u skladu sa ročnom i namenskom strukturom izvora sredstava, i to:

- kratkoročnog i dugoročnog kreditiranja pravnih i fizičkih lica;
- eskonta menica;
- faktoringa potraživanja;
- plasmana u kratkoročne i dugoročne hartije od vrednosti;
- poslove izdavanja dinarskih i deviznih garancija;

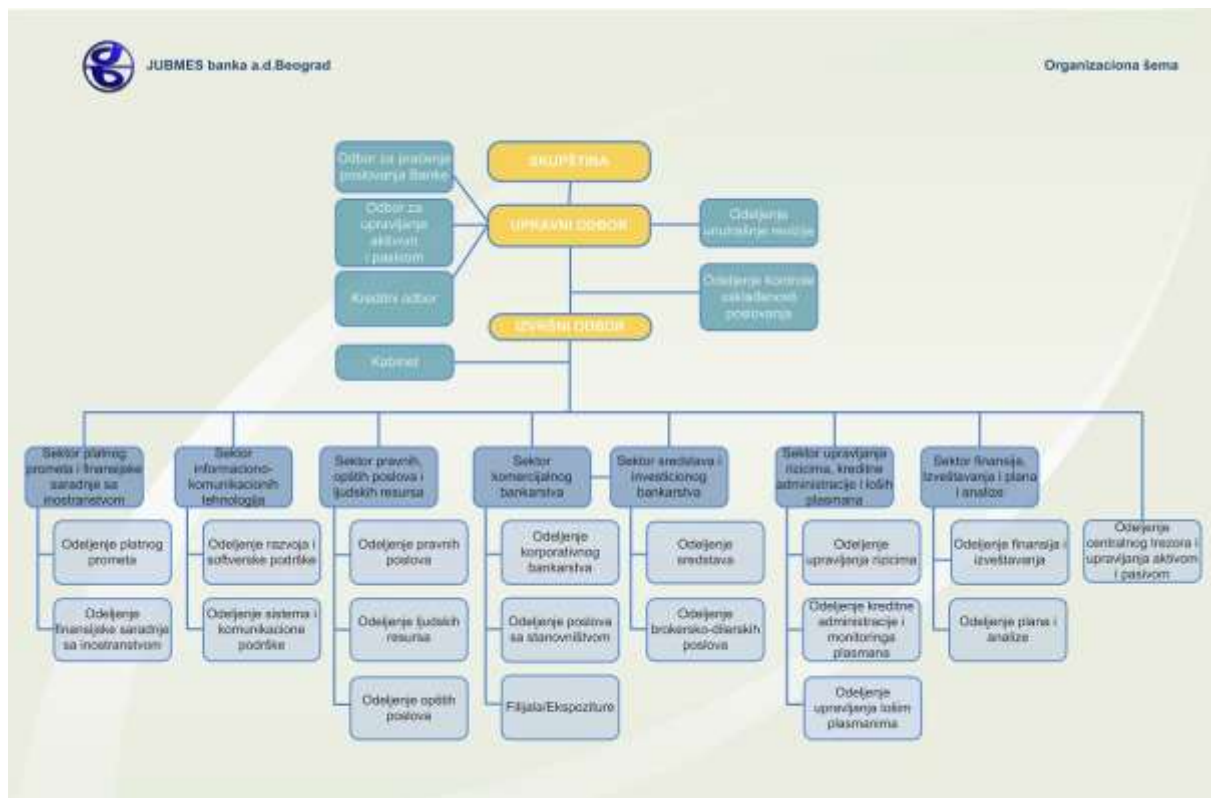
/3/ poslova pružanja usluga, i to:

- usluga dinarskog i deviznog platnog prometa;
- izdavanja platnih kartica;
- usluge izdavanja sefova;
- obavljanja poslova u ime i za račun trećih lica, kao i
- pružanja usluga finansijskog konsaltinga;

Kako ostvarenje planiranih ciljeva pretpostavlja fleksibilnu i efikasnu organizacionu strukturu, kao i njeno kontinuirano prilagođavanje tržišnim uslovima, definisana organizaciona struktura Banke ima za cilj:

- efikasno upravljanje rizicima, u skladu sa Bazel standardima, po pitanju odvojenosti funkcija preuzimanja rizika od funkcija podrške i kontrole rizika.
- uspostavljanje preduslova za efikasno funkcionisanje nosioca upravljačkih, nadzornih i poslovnih aktivnosti društva, u smislu jasnog utvrđivanja poslova koje obavljaju zaposleni, prava i obaveza i odgovornosti koje po tom osnovu imaju, kao i pravila i procedura kojih su u obavljanju poslova obavezni da se pridržavaju;
- eliminisanje, odnosno minimiziranje mogućnosti propuštanja obavljanja aktivnosti od značaja za poslovanje Banke, ili pak delovanje suprotno interesima Banke, a iz razloga nedorečenosti, neusaglašenosti ili nepostojanja adekvatnih pravila i procedura;

Pregled organizacione strukture Banke dat je u sledećem grafičkom prikazu.

Graf 4. Organizaciona struktura JUBMES banke a.d. Beograd**4.2. Aktivnost Upravnog i Izvršnog odbora Banke u izveštajnom periodu**

Nadležnosti Upravnog odbora JUBMES banke a.d. Beograd (u daljem tekstu: Banka) su utvrđene Statutom Banke. U skladu sa nadležnostima, **Upravni odbor je tokom prvog polugodišta 2017. godine ukupno održao 9 sednica.**

Tabela 15. Upravni odbor JUBMES banke a.d. Beograd na dan 30. jun 2017. godine

<u>Ime i prezime</u>	<u>Akcionar koga predstavlja</u>	<u>Funkcija</u>
Zoran Lilić	Nezavisni član	Predsednik
dr Anastazija Tanja Đelić	Republika Srbija	Član
dr Danijel Pantić	JP Jugoimport SDPR	Član
Prof. dr Aleksandar Živković	Nezavisni član	Član
Avram Milenković	Republika Srbija	Član
Milomir Gligorijević	Telegroup doo	Član

Upravni odbor je u svim poslovnim aktivnostima podržavao razvojnu politiku Banke, zasnovanu na osnovnim načelima bankarskog poslovanja, i to:

- održavanju likvidnosti i sigurnosti u poslovanju, naročito u uslovima narušene finansijske ravnoteže;
- zaštiti Banke od rizika u poslovanju;
- povećanju kapitala Banke;
- unapređenju organizacije Banke i kvaliteta pružanja bankarskih usluga;
- jačanju tržišne pozicije Banke;

Nadležnosti Izvršnog odbora Banke su utvrđene Statutom Banke. **U skladu sa nadležnostima, Izvršni odbor je tokom prvog polugodišta 2017. godine ukupno održao 75 sednica.** Poslovne aktivnosti Izvršnog odbora Banke tokom posmatranog perioda bile su usmerene na održavanje likvidnosti i profitabilnosti poslovanja, jačanje ekonomskog položaja i rast tržišnog učešća Banke.

Tabela 16. Izvršni odbor JUBMES banke a.d. Beograd na dan 30. jun 2017. godine

Ime i prezime	Funkcija
dr Miloš Vujnović	Predsednik
dr Rajko Perić	Član
Igor Jovanović	Član

4.3. Informacije o kadrovskim pitanjima

Sa stanjem na dan 30. jun 2017. godine u Banci je radno angažovano 125 zaposlenih. Shodno prirodi delatnosti, u Banci je dominantno zaposlena visoko obrazovana i stručna radna snaga (oko 75% od ukupnog broja zaposlenih ima visoku stručnu spremu). Prosečna starost zaposlenih iznosi oko 48 godina.

Banka će i tokom narednog perioda nastaviti trend jačanja kadrovske osnove, koji je naročito intenziviran tokom prethodnih godina, prijemom u radni odnos novih visokoobrazovanih radnika, koji će biti radno angažovani na obavljanju specijalizovanih bankarskih poslova i poslova vezanih za izradu i plasman novih bankarskih proizvoda. Sa tim u vezi, zapošljavanje novih radnika biće usklađeno, pre svega, sa prirodnom fluktuacijom zaposlenih i ostvarenim rastom obima poslovne aktivnosti.

U skladu sa programom stručnog usavršavanja zaposlenih, radnici Banke se redovno upućuju na specijalističke kurseve, savetovanja i seminare iz oblasti od značaja za rad i razvoj Banke.

Organizaciono, pitanja u vezi sa zaposlenima u Banci regulišu se u okviru organizacionog dela Odeljenja ljudskih resursa.

Pregled starosne i kvalifikacione strukture zaposlenih u Banci dat je u sledećoj tabeli.

Tabela 17. Kvalifikaciona i starosna struktura zaposlenih u Banci, stanje na dan 30.06.2017. godine

Stručna sprema	Do 30 godina	31-40 godina	41-50 godina	51-60 godina	Preko 60 godina	Ukupno	u %
I-NK	-	-	-	-	-	-	-
II-PK	-	-	1	-	-	1	0.80%
III-KV,SSS	-	-	-	-	-	-	0.00%
IV-SSS	-	1	6	18	2	27	21.60%
V-VKV	-	-	1	2	-	3	2.40%
VI/1-VŠS	1	4	2	5	-	12	9.60%
VII/1-VS	5	25	21	16	3	70	56.00%
VII/2-magistar, specijalista	-	2	1	5	1	9	7.20%
VIII-doktor nauka	-	1	-	2	-	3	2.40%
Ukupno	6	33	32	48	6	125	100.00%
u %	4.80%	26.40%	25.60%	38.40%	4.80%	100.00%	

5. Poslovanje Banke tokom prvog polugodišta 2017. godine

U sledećim tabelama nalaze se uporedni pregledi rezultata i Plana poslovanja za 30.06.2017. godine:

Tabela 18. Uporedni pregled rezultata i Plana poslovanja za 30.06.2017. godine

u hiljadama dinara			
POZICIJA	30.06.2017.	Plan - 30.06.2017.	realizacija plana
Prihodi od kamata	223,267	208,902	106.88%
Rashodi od kamata	47,701	39,967	119.35%
Neto prihod po osnovu kamata	175,566	168,935	103.93%
Prihodi od naknada i provizija	51,298	59,940	85.58%
Rashodi naknada i provizija	8,586	9,362	91.71%
Neto prihod po osnovu naknada i provizija	42,712	50,577	84.45%
Neto rezultat po osnovu zaštite od rizika	2,937	0	-
Neto rezultat od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	-7,540	9,000	-
Ostali poslovni prihodi	22,070	15,343	143.84%
Neto rezultat po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki	69,279	7,617	909.56%
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	126,959	121,900	104.15%
Troškovi amortizacije	20,990	19,538	107.43%
Ostali rashodi	109,484	111,269	98.40%
DOBITAK / GUBITAK PRE OPOREZIVANJA	47,591	-1,234	-

Banka je na kraju prvog polugodišta 2017. godine iskazala dobitak pre oporezivanja u iznosu od 47,591 hiljadu dinara što u odnosu na Plan poslovanja za 30.06.2017. godinu predstavlja pozitivno odstupanje od 48,825 hiljada dinara, obzirom da je Planom predviđen gubitak u iznosu od 1,234 hiljade dinara. Višestruko uvećan rezultat u odnosu na onaj predviđen Planom najviše je prouzrokovan iznosom neto rezultata po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki, kao i više ostvarenim prihodima od kamata u odnosu na Plan.

Prihodi i rashodi od kamata: Banka je na kraju juna 2017. godine obračunala prihod od kamata u iznosu od 223,267 hiljada dinara, i tako prebacila predviđeni Plan za 14,365 hiljada dinara, odnosno za 6.9% (Plan: 208,902 hiljade dinara). Rashodi od kamata takođe beleže višu vrednost od one predviđene Planom, pa na kraju prvog polugodišta 2017. godine iznose 47,701 hiljadu dinara i veći su za 7,734 hiljade dinara, odnosno za 19.4%, u odnosu na Planom predviđen iznos ove pozicije. Odstupanje u odnosu na Plan u najvećoj meri je rezultat uvećanih rashoda od kamata po osnovu oročenih dinarskih depozita.

Prihodi i rashodi od naknada: Na kraju izveštajnog perioda, Banka je obračunala prihod od naknada u iznosu od 51,298 hiljade dinara, i tako podbacila predviđeni Plan za 8,642 hiljade dinara, odnosno za 14.4% (Plan: 59,940 hiljada dinara). Najveće negativno odstupanje u odnosu na Plan beleži se u poziciji prihoda od naknada za usluge platnog prometa u iznosu od 8,020 hiljada dinara. Rashodi od naknada, na kraju istog perioda, iznose 8,586 hiljada dinara i na približnom su nivou u odnosu na onaj predviđen Planom.

Neto rezultat od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule: Banka je na kraju prvog polugodišta 2017. godine obračunala gubitak od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule u iznosu od 7,540 hiljada dinara, i tako podbacila predviđeni Plan za 16,540 hiljada dinara (Plan: neto dobitak 9,000 hiljada dinara). Pomenuto negativno odstupanje se javlja obzirom da Planom nisu uzete u obzir revalorizovane kursne razlike, već samo realizovane kursne razlike. Na kraju meseca juna 2017. godine, prihod od realizovanih kursnih razlika iznosi 5,876 hiljada dinara, što predstavlja realizaciju Plana od 65.3%.

Ostali poslovni prihodi: Stanje ostalih poslovnih prihoda, na kraju juna 2017. godine, iznosi 22,070 hiljada dinara i u odnosu na Plan su viši za 6,727 hiljada dinara, odnosno, za 43.8%. Ova pozicija uvećana je u odnosu na Plan, obzirom da je Banka tokom meseca juna iskazala prihod od ukidanja rezervisanja u iznosu od 5,987 hiljada dinara. Vrednost ove bilansne pozicije bez prethodno pomenutog prihoda iznosi 16,083 hiljade dinara, što predstavlja realizaciju plana od 104.8% (Plan 30.06.2017: 15,343 hiljada dinara).

Neto rezultat po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki: Na kraju izveštajnog perioda, neto prihod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki iznosi 69,279 hiljada dinara i veći je u odnosu na Plan za 61,662 hiljade dinara (Plan: neto prihod 7,617 hiljada dinara) najviše usled pozitivnog efekta ukidanja obezvređenja na pojedinačnom nivou.

Troškovi zarada, amortizacije i ostali rashodi: Troškovi zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda, na kraju prvog polugodišta 2017. godine, iznose 126,959 hiljada dinara i u odnosu na Plan su viši za 5,059 hiljada dinara, odnosno, za 4.2% (Plan: 121,900 hiljada dinara). Troškovi amortizacije su neznatno viši u odnosu na one predviđene Planom, odnosno, viši su za 1,453 hiljade dinara, dok su ostali rashodi na približnom nivou u odnosu na one predviđene Planom, odnosno, niži su za 1,785 hiljada dinara.

U narednoj tabeli prikazan je uporedni pregled Bilansa stanja i projekcije bilansa stanja Banke na dan 30.06.2017. godine.

Tabela 19. Uporedni pregled Bilansa stanja i projekcije bilansa stanja Banke na dan 30.06.2017. god.

u hiljadama dinara

AKTIVA	30.06.2017.			Plan - 30.06.2017.			Razlika (Jun - Plan)	Index
	Bruto	Ispravka	Neto	Bruto	Ispravka	Neto		
Gotovina i sredstva kod centralne banke	1,159,110	0	1,159,110	1,323,800	0	1,323,800	-164,690	87.6
Finansijska sredstva koja se inicijalno priznaju po fer vredn.kroz bilans uspeha	36	0	36	36	0	36	0	100.0
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	8,533	4,768	3,765	12,852	5,493	7,359	-3,594	51.2
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	328,033	0	328,033	361,635	0	361,635	-33,602	90.7
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	863,537	6,389	857,148	772,425	8,290	764,134	93,014	112.2
Kredit i potraživanja od komitenata	6,018,602	829,720	5,188,882	6,086,809	994,863	5,091,946	96,936	101.9
Potraživanja po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	2,937	0	2,937	0	0	0	2,937	-
Investicije u zavisna društva	114	0	114	114	0	114	0	100.0
Nematerijalna ulaganja	43,989	35,644	8,345	45,351	31,283	14,067	-5,722	59.3
Nekretnine, postrojenja i oprema	1,659,504	304,072	1,355,432	1,648,973	273,487	1,375,486	-20,054	98.5
Investicione nekretnine	252,915	0	252,915	226,641	0	226,641	26,274	111.6
Tekuća poreska sredstva	10,443	0	10,443	10,443	0	10,443	0	100.0
Ostala sredstva	132,770	5,924	126,846	159,314	6,338	152,977	-26,131	82.9
UKUPNO AKTIVA:	10,480,523	1,186,517	9,294,006	10,648,393	1,319,755	9,328,638	-34,632	99.6

PASIVA	30.06.2017.			Plan - 30.06.2017.			Razlika (Jun - Plan)	Index
	Bruto	Ispravka	Neto	Bruto	Ispravka	Neto		
Obaveze po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	0	0	0	327	0	327	-327	0.0
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finans.organizac. i centralnoj banci	83,407	0	83,407	28,969	0	28,969	54,438	287.9
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	5,299,105	0	5,299,105	5,479,554	0	5,479,554	-180,449	96.7
Rezervisanja	42,023	0	42,023	59,506	0	59,506	-17,483	70.6
Odložene poreske obaveze	125,641	0	125,641	90,432	0	90,432	35,209	138.9
Ostale obaveze	278,327	0	278,327	213,769	0	213,769	64,558	130.2
UKUPNO OBAVEZE:	5,828,503	0	5,828,503	5,872,557	0	5,872,557	-44,054	99.2
KAPITAL	3,465,503	0	3,465,503	3,456,081	0	3,456,081	9,422	100.3
UKUPNO PASIVA:	9,294,006	0	9,294,006	9,328,638	0	9,328,638	-34,632	99.6

Ukupna neto bilansna aktiva Banke na kraju prvog polugodišta 2017. godine iznosi 9,294.01 mil. dinara, što u odnosu na Poslovni plan za datum 30.06.2017. godine predstavlja približan nivo, obzirom da je Planom predviđena neto bilansna aktiva u iznosu od 9,328.64 mil. dinara.

U odnosu na Plan, viši nivo beleži se u bilansnoj poziciji aktive, krediti i potraživanja od komitenata, koja na kraju juna 2017. godine iznosi neto 5,188.88 mil. dinara i veća je od planirane pozicije za 96.94 mil. dinara, odnosno, za 1.9%. Ovo odstupanje se najviše javlja usled višeg iznosa plasmana otkupa potraživanja.

Takođe, viši nivo beleži se i u bilansnoj poziciji aktive, krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija, koja na kraju izveštajnog perioda iznosi neto 857.15 mil. dinara i veća je u odnosu na Plan za 93.01 mil. dinara, odnosno, za 12.17%. Glavni uzrok ovog odstupanja je obavljen repo plasman sa Narodnom bankom Srbije koji nije bio predviđen Planom, kao i niži nivo sredstava na deviznim računima kod ino banaka.

Sa druge strane, niži nivo beleži se u bilansnoj poziciji aktive, gotovina i sredstva kod centralne banke, koja na kraju prvog polugodišta tekuće godine iznosi neto 1,159.11 mil. dinara i manja je u odnosu na Plan za 164.69 mil. dinara, odnosno, za 12.4%. Ovo odstupanje se najviše javlja usled manjeg iznosa sredstava na tekućem računu.

U pasivi, niži nivo beleži se na poziciji depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima, obzirom da ova pozicija na kraju izveštajnog perioda iznosi 5,299.1 mil. dinara, što u odnosu na Plan predstavlja smanjenje u iznosu od 180.45 mil. dinara, obzirom da ova pozicija predviđena Planom iznosi 5,479.55 mil. dinara. Glavni uzrok ovog odstupanja je niži nivo prikupljenih oročenih deviznih depozita.

6. Bilans uspeha Banke

6.1. Rezultat Banke u izveštajnom periodu

Banka je na kraju prvog polugodišta 2017. godine ostvarila dobitak iz poslovanja u iznosu od 47,591 hiljadu dinara, odnosno, 394 hiljade evra (2016: dobitak pre oporezivanja 17,446 hiljada dinara).

Ostvarena dobit od kamata i naknada na kraju izveštajnog perioda iznosi 218,278 hiljada dinara, što predstavlja 99.4% ostvarene dobiti po ovom osnovu u odnosu na projektovanu dobit (Plan 30.06.2017: 219,512 hiljada dinara). Takođe, ista je za 0.7% niža nego na kraju istog perioda prethodne godine (2016: 219,817 hiljada dinara).

Stopa operativne efikasnosti Banke "cost to income ratio" (operativni rashodi / neto dobit od kamata i naknada), na kraju prvog polugodišta 2017. godine, prelazi 100%, i iznosi 117.9% i beleži pad u odnosu na kraj 2016. godine za 2.6 p.p (31.12.2016: 120.5%)

Tokom izveštajnog perioda nastavljen je trend rasta komercijalnih plasmana iz prethodne godine, što je osnovni uzrok ostvarenih viših prihoda od kamata na kraju prvog polugodišta 2017. godine, u odnosu na isti period prethodne godine.

Tabela 20. Rezultat Banke, pre oporezivanja, ostvaren u periodu januar - jun 2017. godine

POZICIJA	u hiljadama dinara za period od 1. januara do 30. juna		
	2017.	2016.	Index
Prihodi od kamata	223,267	202,751	110
Rashodi od kamata	(47,701)	(28,874)	165
Dobitak po osnovu kamata	175,566	173,877	101
Prihodi od naknada i provizija	51,298	54,401	94
Rashodi od naknada i provizija	(8,586)	(8,461)	101
Dobitak po osnovu naknada i provizija	42,712	45,940	93
Neto dobitak/(gubitak) po osnovu zaštite od rizika	2,937	(48)	-
Neto dobitak/(gubitak) po osnovu finansijskih sredstava koja se inicijalno priznaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	-	113	-
Neto prihod/(rashod) od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	(7,540)	1,348	-
Neto dobitak/(gubitak) po osnovu investicija u pridružena društva i zajedničke poduhvate	-	1,931	-
Ostali poslovni prihodi	22,070	98,995	22
Neto prihod/(rashod) po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki	69,279	(45,275)	-
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	(126,959)	(128,524)	99
Troškovi amortizacije	(20,990)	(19,353)	108
Ostali rashodi	(109,484)	(111,558)	98
DOBITAK (GUBITAK) PRE OPOREZIVANJA	47,591	17,446	273
Dobitak / (gubitak) po osnovu odloženih poreza	-	-	-
DOBITAK (GUBITAK) NAKON OPOREZIVANJA	47,591	17,446	273

Strukturno posmatrano, Banka je na kraju prvog polugodišta 2017. godine ostvarila prihod od kamata i naknada u ukupnom iznosu od 274,565 hiljada dinara i neto dobitak po istom osnovu u iznosu od 218,278 hiljada dinara, iz čega dalje proizilazi da realizovana stopa neto dobiti po osnovu kamata i naknada iznosi relativno visokih 79.5% (2016: 85.5%). Niža realizovana stopa neto dobiti po osnovu

kamata i naknada na kraju prvog polugodišta 2017. godine u odnosu na isti period prethodne godine, u najvećoj meri je posledica većeg iznosa rashoda od kamata, usled većeg iznosa prikupljenih depozita.

Efekte kursnih razlika negativno su se odrazili na finansijski rezultat Banke, pa je tako efekat promene vrednosti imovine i obaveza Banke usled volatilnosti kursa dinara, krajem drugog kvartala 2017. godine, negativan u iznosu od 7,540 hiljada dinara, i isti je niži za 8,888 hiljada dinara u odnosu na stanje sa kraja istog perioda prethodne godine (2016: neto prihod 1,348 hiljada dinara).

6.2. Prihodi od kamata i naknada Banke u izveštajnom periodu

Prihodi Banke po osnovu kamata i naknada su krajem juna 2017. godine obračunati u ukupnom iznosu od 274,565 hiljada dinara (ili, u proseku, 45,761 hiljadu dinara mesečno), od čega su prihodi od kamata iznosili, u proseku, 37,211 hiljada dinara (ili 81.3%), a prihodi od naknada 8,550 hiljada dinara (ili 18.7%) mesečno.

Kao što je već napomenuto, neto dobit od kamata i naknada iznosila je u izveštajnom periodu 218,278 hiljada dinara, a od ovog iznosa, neto dobit od kamata iznosila je 175,566 hiljada dinara, a neto dobit od naknada Banke iznosila je 42,712 hiljada dinara.

Prihodi od kamata su na kraju drugog kvartala 2017. godine iznosili 223,267 hiljada dinara, i u odnosu na isti period prethodne godine povećani su za 10.1% (2016: 202,751 hiljadu dinara), a primarno kao posledica napred pomenutog rasta komercijalnih plasmana. U prihodima od kamata, najveće učešće imaju prihodi po kreditima odobrenim privrednim društvima sa 47.53%, a za njima slede prihodi po osnovu eskonta menica čije učešće iznosi 25.65% i prihodi po osnovu datih plasmana stanovništvu koji u ukupnim prihodima od kamata učestvuju sa 7.19%.

Tabela 21. Struktura prihoda od kamata Banke u periodu januar - jun 2017. godine

	u hiljadama dinara za period od 1. januara do 30. juna				
	2017.	Učešće	2016.	Učešće	% rasta / pada
Kredit i depoziti					
Domaće banke i druge finans.organiz.	5,808	2.60%	2,432	1.20%	138.8%
Javna preduzeća	3,313	1.48%	2,007	0.99%	65.1%
Privredna društva	106,121	47.53%	98,577	48.62%	7.7%
Preduzetnici	167	0.07%	259	0.13%	-35.4%
Stanovništvo	16,058	7.19%	15,394	7.59%	4.3%
Komitenti iz društvenih delatnosti i neprofitna pravna lica	2,724	1.22%	4,288	2.11%	-36.5%
Narodna banka Srbije	932	0.42%	5,055	2.50%	-81.6%
Strane banke	509	0.23%	245	0.12%	108.2%
HoV i ostali plasmani					
REPO poslovi sa NBS	7,362	3.30%	729	0.36%	909.9%
Državni zapisi RS	7,686	3.44%	5,278	2.60%	45.6%
Izdvojena obavezna rezerva kod NBS	3,494	1.56%	3,451	1.70%	1.2%
Obveznice trezora RS	1,779	0.80%	18,780	9.26%	-90.5%
Eskont menica	57,260	25.65%	30,366	14.98%	88.6%
Otkup potraživanja	10,051	4.50%	15,887	7.84%	-36.7%
Obveznice Iraka	3	0.00%	3	0.00%	0.0%
Svega	223,267	100.00%	202,751	100.00%	10.1%

Ukupno obračunati prihodi od naknada na kraju juna 2017. godine iznose 51,298 hiljada dinara i u odnosu na stanje sa kraja istog perioda prethodne godine umanjani su za 5.7% (2016: 54,401 hiljadu dinara). U strukturi prihoda od naknada, pojedinačno posmatrano, najveće učešće imaju prihodi od izdatih garancija i ostalih jemstva sa 35.79% - videti sledeći pregled.

Tabela 22. Struktura prihoda od naknada Banke u periodu januar - jun 2017. godine

	u hiljadama dinara za period od 1. januara do 30. juna				
	2017.	Učešće	2016.	Učešće	% rasta / pada
Usluge platnog prometa (bez stanovništva)	18,296	35.67%	19,751	36.31%	-7.4%
Izdane garancije i ostala jemstva	18,357	35.79%	16,393	30.13%	12.0%
Naknade po osnovu otkupa potraživanja	1,498	2.92%	1,426	2.62%	5.0%
Naknade od eskonta menica	1,579	3.08%	1,864	3.43%	-15.3%
Naknade od stranih pravnih lica	2,079	4.05%	6,143	11.29%	-66.1%
Poslovi sa stanovništvom	7,931	15.46%	7,069	12.99%	12.2%
Naknade od stranih banaka	436	0.85%	685	1.26%	-36.4%
Ostale naknade - bankarske usluge	1,122	2.19%	1,071	1.97%	4.8%
Svega	51,298	100.00%	54,401	100.00%	-5.7%

6.3. Rashodi od kamata i naknada Banke u izveštajnom periodu

Ukupni rashodi Banke po osnovu obračunatih troškova kamata iznosili su u izveštajnom periodu 47,701 hiljadu dinara (odnosno, u proseku, mesečno 7,905 hiljada dinara, što predstavlja iznos koji je tokom izveštajnog perioda bio, u proseku, na mesečnom nivou od 21.4% vrednosti obračunatih prihoda od kamata). Obračunati troškovi naknada na kraju istog perioda iznose 8,586 hiljada dinara, odnosno, u proseku, 1,431 hiljadu dinara mesečno (i bili su na nivou od 16.7% obračunatih prosečnih mesečnih prihoda od naknada).

U odnosu na stanje sa kraja juna prethodne godine, obračunati rashodi kamata povećani su za 65.2% (2016: 28,874 hiljade dinara) usled većeg iznosa prikupljenih oročenih depozita. Iznos obračunatih troškova kamata pojedinačno je najveći po osnovu kratkoročnih oročenih depozita u dinarima preduzeća (23,433 hiljade dinara), kao i po osnovu oročenih deviznih depozita preduzeća (12,937 hiljada dinara).

Tabela 23. Analički pregled rashoda od kamata realizovanih u periodu januar - jun 2017. godine

	u hiljadama dinara za period od 1. januara do 30. juna				
	2017.	Učešće	2016.	Učešće	% rasta / pada
Finansijske organizacije	440	0.92%	242	0.84%	81.6%
Javna preduzeća	463	0.97%	8,958	31.02%	-94.8%
Privredna društva	37,128	77.83%	8,626	29.88%	330.4%
Preduzetnici	50	0.10%	26	0.09%	92.4%
Javni sektor	30	0.06%	-	0.00%	-
Stanovništvo	9,498	19.91%	7,658	26.52%	24.0%
Strana lica	57	0.12%	151	0.52%	-62.1%
Drugi komitent	36	0.07%	3,213	11.13%	-98.9%
Svega	47,701	100.00%	28,874	100.00%	65.2%

Ukupno obračunati troškovi naknada Banke, na kraju drugog kvartala 2017. godine, iznosili su 8,586 hiljada dinara (2016: 8,461 hiljadu dinara). U strukturi obračunatih troškova naknada, troškovi naknada i provizija u stranoj valuti za usluge deviznog platnog prometa učestvuju sa 38.8% i iznose 3,335 hiljada dinara.

6.4. Neto prihodi / (rashodi) po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki

Banka je u posmatranom periodu ostvarila neto prihode po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki u iznosu od 69,279 hiljada dinara (2016: neto rashod u iznosu od 45,275 hiljada dinara).

6.5. Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi

Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi Banke su na kraju drugog kvartala 2017. godine iznosili 126,959 hiljada dinara i na približnom su nivou u odnosu na stanje ovih rashoda sa kraja istog perioda prethodne godine (2016: 128,524 hiljade dinara).

6.6. Operativni i ostali rashodi

U narednoj tabeli prikazana je struktura operativnih i ostalih rashoda Banke na kraju juna 2017. godine.

Tabela 24. Operativni i ostali rashodi Banke u periodu januar - jun 2017. godine

Opis troškova	u hiljadama dinara za period od 1. januara do 30. juna				
	2017.	Učešće	2016.	Učešće	% rasta / pada
Troškovi indirektnih poreza i doprinosa	29,330	26.79%	28,638	25.67%	2.4%
Usluge	24,794	22.65%	28,215	25.29%	-12.1%
Ostali nematerijalni troškovi	23,570	21.53%	21,181	18.99%	11.3%
Sponzorstvo, humanitarna pomoć i donacije	380	0.35%	952	0.86%	-60.1%
Materijal i energija	11,614	10.61%	10,129	9.08%	14.7%
Troškovi reprezentacije	1,376	1.26%	2,000	1.79%	-31.2%
Premije osiguranja	9,948	9.09%	10,077	9.03%	-1.3%
Ostali rashodi	8,472	7.74%	10,366	9.29%	-18.3%
Svega	109,484	100.00%	111,558	100.00%	-1.9%

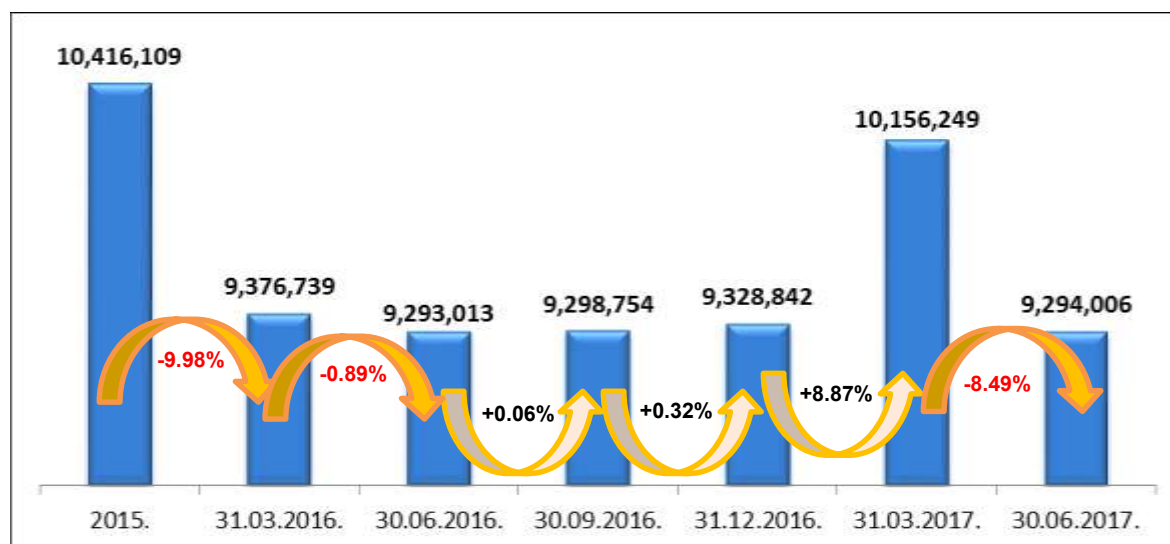
7. Bilans stanja Banke

7.1. Osnovne napomene

Ukupna neto bilansna suma Banke na dan 30. jun 2017. godine iznosi 9,294,006 hiljada dinara i približna je stanju iste sa kraja prethodne godine (31.12.2016. godine: 9,328,842 hiljade dinara).

Tabela 25. Neto bilans stanja Banke, na dan 30. jun 2017. godine

	30.06.2017.	u %	31.12.2016.	u %	u hiljadama dinara % rasta / pada
AKTIVA					
Gotovina i sredstva kod centralne banke	1,159,110	12.47%	1,476,942	15.83%	-21.5%
Finansijska sredstva koja se inicijalno priznaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	36	0.00%	36	0.00%	0.0%
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	3,765	0.04%	7,359	0.08%	-48.8%
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	328,033	3.53%	453,782	4.86%	-27.7%
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	857,148	9.22%	954,151	10.23%	-10.2%
Kredit i potraživanja od komitenata	5,188,882	55.83%	4,663,237	49.99%	11.3%
Potraživanja po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	2,937	0.03%	-	0.00%	-
Investicije u zavisna društva	114	0.00%	114	0.00%	0.0%
Nematerijalna ulaganja	8,345	0.09%	10,423	0.11%	-19.9%
Nekretnine, postrojenja i oprema	1,355,432	14.58%	1,372,917	14.72%	-1.3%
Investicione nekretnine	252,915	2.72%	226,641	2.43%	11.6%
Tekuća poreska sredstva	10,443	0.11%	10,443	0.11%	0.0%
Ostala sredstva	126,846	1.36%	152,797	1.64%	-17.0%
UKUPNO AKTIVA	9,294,006	100.00%	9,328,842	100.00%	-0.4%
PASIVA					
OBAVEZE					
Obaveze po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	0.00%	327	0.00%	-100.0%
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finans. organizacijama i centralnoj banci	83,407	0.90%	28,969	0.31%	187.9%
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	5,299,105	57.02%	5,479,554	58.74%	-3.3%
Rezervisanja	42,023	0.45%	59,014	0.63%	-28.8%
Odložene poreske obaveze	125,641	1.35%	125,641	1.35%	0.0%
Ostale obaveze	278,327	2.99%	213,116	2.28%	30.6%
UKUPNO OBAVEZE	5,828,503	62.71%	5,906,621	63.32%	-1.3%
KAPITAL					
Akcijski kapital	3,100,833	33.36%	3,100,833	33.24%	0.0%
Dobitak	47,591	0.51%	63,645	0.68%	-25.2%
Gubitak	(395,253)	-4.25%	(458,898)	-4.92%	-13.9%
Rezerve	712,332	7.66%	716,641	7.68%	-0.6%
UKUPNO KAPITAL	3,465,503	37.29%	3,422,221	36.68%	1.3%
UKUPNO PASIVA	9,294,006	100.00%	9,328,842	100.00%	-0.4%

Graf 5. Kretanje ukupne aktive (neto)

Valutnom strukturom aktive bilansa Banke, na dan 30. jun 2017. godine, prevladava dinarski karakter, odnosno 58.75% neto aktive Banke je u domaćoj valuti.

Dinarski podbilans aktive i pasive zabeležio je rast u apsolutnom iznosu na kraju prvog polugodišta 2017. godine, kao i njegov procenat učešća u ukupnoj aktivni i pasivi - videti sledeći tabelarni pregled.

Tabela 26. Valutna struktura Bilansa stanja Banke na dan 30. jun 2017. godine

	u hiljadama dinara		Učešće u %		% rasta/ pada
	30.06.2017.	31.12.2016.	30.06.2017.	31.12.2016.	
AKTIVA					
Aktiva u dinarima	5,460,251	5,347,890	58.75%	57.33%	2.10%
Aktiva u stranoj valuti:					
EUR	1,606,816	1,815,032	17.29%	19.46%	-11.47%
USD	450,806	477,138	4.85%	5.11%	-5.52%
Ostale valute	30,497	25,714	0.33%	0.28%	18.60%
Indeksirano	1,745,635	1,663,067	18.78%	17.83%	4.96%
Aktiva u stranoj valuti	3,833,755	3,980,952	41.25%	42.67%	-3.70%
Ukupna aktiva	9,294,006	9,328,842	100.00%	100.00%	-0.37%
PASIVA					
Pasiva u dinarima	6,175,746	5,124,368	66.45%	54.93%	20.52%
Pasiva u stranoj valuti:					
EUR	2,706,726	3,719,666	29.12%	39.87%	-27.23%
USD	388,648	467,409	4.18%	5.01%	-16.85%
Ostale valute	22,399	16,078	0.24%	0.17%	39.31%
Indeksirano	487	1,321	0.01%	0.01%	-63.17%
Pasiva u stranoj valuti	3,118,260	4,204,474	33.55%	45.07%	-25.83%
Ukupna pasiva	9,294,006	9,328,842	100.00%	100.00%	-0.37%

Napomena: U deviznom podbilansu Banke obuhvaćeni su i dinarski plasmani/depoziti indeksirani deviznom klauzulom, kao i dinarska rezervisanja za gubitke po vanbilansnim pozicijama u stranoj valuti i/ili indeksiranim deviznom klauzulom.

Pregled bilansnih pozicija aktive i pasive Banke, reklasifikovanih prema valutnoj strukturi, na dan 30. jun 2017. godine dat je u sledećem tabelarnom pregledu.

Tabela 27. Pozicije bilansa stanja Banke u stranoj valuti, stanje na dan 30. jun 2017. godine

	30.06.2017.	Učešće	31.12.2016.	u hiljadama dinara	
				Učešće	% rasta / pada
AKTIVA					
Gotovina i sredstva kod centralne banke	631,146	16.46%	678,600	17.05%	-6.99%
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	88	0.00%	92	0.00%	-3.58%
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	328,033	8.56%	353,782	8.89%	-7.28%
Kredit i potraživanja od banaka i drugih fin.organizacija	452,838	11.81%	728,213	18.29%	-37.82%
Kredit i potraživanja od komitenata	2,383,710	62.18%	2,172,268	54.57%	9.73%
Ostala sredstva	37,939	0.99%	47,998	1.21%	-20.96%
UKUPNA AKTIVA	3,833,755	100.00%	3,980,952	100.00%	-3.70%
PASIVA					
OBAVEZE					
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim fin.organizacijama i centralnoj banci	19,792	0.63%	20,673	0.49%	-4.26%
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	2,963,771	95.05%	4,046,349	96.24%	-26.75%
Rezervisanja	11,866	0.38%	15,416	0.37%	-23.03%
Ostale obaveze	122,831	3.94%	122,035	2.90%	0.65%
UKUPNO OBAVEZE	3,118,260	100.00%	4,204,474	100.00%	-25.83%

7.2. Gotovina i sredstva kod centralne banke

Stanje gotovine i sredstava kod centralne banke, na dan 30. jun 2017. godine, iznosi 1,159,110 hiljada dinara (31. decembar 2016. godine: 1,476,942 hiljade dinara) i u strukturi ukupne neto poslovne imovine Banke je učestvovalo sa 12.47% - videti sledeći tabelarni pregled.

Tabela 28. Gotovina i gotovinski ekvivalenti sa stanjem na dan 30. jun 2017. godine

	30.06.2017.	u hiljadama dinara 31.12.2016.
Gotovina i gotovinski ekvivalenti		
Tekući račun	144,325	573,667
Blagajna:		
- u dinarima	33,270	24,410
- u stranoj valuti	96,474	125,674
Depoziti viškova likvidnih sredstava kod NBS u dinarima	350,000	200,000
Obavezna rezerva u stranoj valuti	534,672	552,926
Razgraničena potraživanja za nedospelu kamatu od NBS	369	265
Stanje na dan	1,159,110	1,476,942

Obračunata obavezna rezerva u dinarima iznosila je, na kraju juna 2017. godine, 427,583 hiljade dinara, od čega se na dinarsku obaveznu rezervu odnosi 114,696 hiljada dinara, dok se na deviznu obaveznu rezervu koja se izdvaja u dinarima odnosi 312,887 hiljada dinara.

Po osnovu položene obračunate obavezne rezerve u dinarima, Banka je kraju prvog polugodišta 2017. godine ostvarila prihod od kamata u iznosu od 3,494 hiljade dinara.

7.3. Finansijska sredstva koja se inicijalno priznaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha

Finansijska sredstva koja se inicijalno priznaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha, na kraju prvog polugodišta 2017. godine, iznose 36 hiljada dinara i sastoje se od akcija banaka i privrednih društava.

Tabela 29. Finansijska sredstva koja se inicijalno priznaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha

	u hiljadama dinara	
	30.06.2017.	31.12.2016.
Finansijska sredstva koja se inicijalno priznaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha		
<i>Dinari</i>		
Akcije privrednih društava	8	8
Akcije banaka	270	270
Odstupanje od nominalne vrednosti akcija privrednih društava i banaka	(242)	(242)
Stanje na dan	36	36

7.4. Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju na kraju drugog kvartala 2017. godine iznose, neto, 3,765 hiljade dinara i sastoje se od akcija privrednih društava i banaka, kao i od obveznica Republike Irak.

Tabela 30. Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju na dan 30.06.2017. godine

	u hiljadama dinara	
	30.06.2017.	31.12.2016.
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju		
<i>Dinari</i>		
Akcije privrednih društava	27,048	27,048
Odstupanje od nominalne vrednosti akcija privrednih društava	(18,604)	(14,288)
Akcije banaka	12,387	12,387
Odstupanje od nominalne vrednosti akcija banaka	(12,387)	(12,387)
<i>Minus: Ispravka vrednosti</i>	(4,768)	(5,493)
	3,676	7,267
<i>Strana valuta</i>		
Obveznice Republike Irak	100	111
Odstupanje od nominalne vrednosti obveznica Republike Irak	(11)	(19)
	89	92
Stanje na dan	3,765	7,359

7.5. Finansijska sredstva koja se drže do dospeća

Finansijska sredstva koja se drže do dospeća na kraju prvog polugodišta 2017. godine iznose 328,033 hiljade dinara i u strukturi ukupne neto poslovne imovine Banke učestvuju sa 3.53%. Ovu poziciju bilansa stanja na dan 30.06.2017. godine čine isključivo ulaganja u dugoročne devizne zapise Republike Srbije.

Od deviznih zapisa, Banka poseduje dugoročne dolarske kuponske obveznice Republike Srbije u iznosu od 2 mil. dolara, sa dospećem 2020. godine i stopom kupona od 4.875%, kao i dugoročne kuponske obveznice Republike Srbije u evrima u iznosu od 1 mil. evra, sa dospećem 2026. godine i stopom kupona od 3.50%.

Tabela 31. Finansijska sredstva koja se drže do dospeća na dan 30.06.2017. godine

	u hiljadama dinara	
	30.06.2017.	31.12.2016.
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća		
<i>Dinari</i>		
Kratkoročne obveznice trezora RS	-	100,000
	-	100,000
<i>Strana valuta</i>		
Dugoročni državni zapisi RS	332,141	357,743
Odstupanje od nominalne vrednosti dugoročnih državnih zapisa RS	(4,108)	(3,961)
	328,033	353,782
Stanje na dan	328,033	453,782

7.6. Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija

Stanje kredita i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija na kraju drugog kvartala 2017. godine iznosi 857,148 hiljada dinara, i ono čini 11.81% ukupne neto poslovne imovine Banke. U odnosu na stanje sa kraja prethodne godine, iznos ove bilansne pozicije umanjen je za 97,003 hiljade dinara, odnosno, za 10.2%, najviše usled manjeg iznosa sredstava na deviznim računima kod ino banaka.

Tabela 32. Krediti i potraživanja od banaka i drugih finans.organizacija na dan 30.06.2017. godine

	u hiljadama dinara	
	30.06.2017.	31.12.2016.
kratkoročni plasmani u dinarima		
Plasmani u REPO poslove sa NBS	400,000	200,000
Krediti domaćim bankama i drugim fin.org.	-	20,400
Potraživanja za kamatu	-	275
Namenski depozit - VISA card	2,342	3,519
Namenski depozit - Societe Generale	2,000	2,000
Ukupno	404,342	226,194
kratkoročni plasmani u stranoj valuti		
Devizni računi kod ino banaka	318,801	580,817
Namenski devizni račun - VISA card	3,882	4,969
Dati depoziti drugim bankama	116,706	128,872
Namenski obavezni depozit - CRHoV	4,834	4,939
Pokriće po garancijama kod ino banaka	9,498	10,530
Dospeli ostali plasmani od stranih banaka	5,475	6,070
Ukupno	459,195	736,197
Plasmani, bruto	863,537	962,391
<i>Minus: Ispravka vrednosti</i>	(6,389)	(8,240)
Stanje na dan	857,148	954,151

Tabela 33. Dati krediti i depoziti bankama i drugim finans.organizacijama na dan 30.06.2017. godine

	u hiljadama dinara					
	30.06.2017.			31.12.2016.		
	Kratkoročni plasmani	Dugoročni plasmani	Ukupno	Kratkoročni plasmani	Dugoročni plasmani	Ukupno
u dinarima						
Kreditni:						
- domaćim bankama	2,000	-	2,000	2,000	-	2,000
- drugim komitentima	2,342	-	2,342	23,919	-	23,919
Ukupno	4,342	-	4,342	25,919	-	25,919
u stranoj valuti						
Depoziti:						
- stranim bankama	116,706	-	116,706	128,872	-	128,872
- domaćim bankama	-	-	-	-	-	-
- drugim komitentima	4,834	-	4,834	4,939	-	4,939
Ostali dospeli plasmani	5,475	-	5,475	6,070	-	6,070
Ukupno	127,015	-	127,015	139,881	-	139,881
Plasmani, bruto	131,357	-	131,357	165,800	-	165,800
<i>Minus:</i>						
Ispravka vrednosti	(4,492)	-	(4,492)	(5,072)	-	(5,072)
Stanje na dan	126,865	-	126,865	160,728	-	160,728

7.7. Krediti i potraživanja od komitenata

Kredit i potraživanja od komitenata Banke, sa stanjem na dan 30.06.2017. godine, iznose, neto, 5,188,882 hiljade dinara (31. decembar 2016. godine: 4,663,237 hiljada dinara) i čine 55.83% ukupne neto poslovne imovine Banke. U odnosu na stanje sa kraja prethodne godine, iznos kredita i potraživanja od komitenata veći je na dan 30. jun 2017. godine u neto iznosu za 11.3%, primarno usled rasta iznosa otkupa potraživanja u dinarima.

Tokom izveštajnog perioda nastavljen je trend rasta komercijalnih plasmana iz prethodne godine

Tabela 34. Krediti i potraživanja od komitenata na dan 30.06.2017. godine

	u hiljadama dinara	
	30.06.2017.	31.12.2016.
U dinarima		
Dati krediti:		
- javnim preduzećima	249,612	123,472
- privrednim društvima	2,935,095	2,987,763
- preduzetnicima	1,480	2,196
- stanovništvu	458,075	460,556
- drugim komitentima	32,304	53,381
	3,676,567	3,627,369
Eskont menica	745,533	953,037
Otkup potraživanja	775,641	387,183
Dospeli plasmani po aktiviranim avalima i garancijama	103,845	111,615
Potraživanja za kamatu	17,517	16,062
Potraživanja za naknadu	4,731	5,497
Razgraničena potraživanja za nedospelu kamatu	2,748	1,831
Razgraničeni prihodi od nakn.po amort.vred.prim.ef.kam.stope	(16,329)	(13,908)
Ukupno	5,310,253	5,088,686
U stranoj valuti		
Dati krediti:		
- privrednim društvima	572,491	389,676
- stanovništvu	3,940	3,696
	576,431	393,372
Otkup potraživanja	127,720	179,560
Potraživanja za kamatu	81	383
Razgraničena potraživanja za nedospelu kamatu	4,116	6,541
Ukupno	708,349	579,856
Plasmani, bruto	6,018,602	5,668,542
<i>Minus: Ispravka vrednosti</i>	(829,720)	(1,005,305)
Stanje na dan	5,188,882	4,663,237

Tabela 35. Krediti i potraživanja od komitenata sa stanjem na dan 30. jun 2017. godine

	u hiljadama dinara					
	30.06.2017.			31.12.2016.		
	Kratkoročni plasmani	Dugoročni plasmani	Ukupno	Kratkoročni plasmani	Dugoročni plasmani	Ukupno
u dinarima						
- javnim preduzećima	559,785	108,764	668,549	50,672	123,472	174,144
- privrednim društvima	1,994,448	1,447,727	3,442,175	2,146,568	1,442,009	3,588,577
- javnom sektoru	53,800	-	53,800	89,800	-	89,800
- stanovništvu	15,306	440,009	455,315	14,536	442,057	456,593
- ostalim komitentima	-	22,309	22,309	143	44,622	44,765
dospela potraživanja	668,106	-	668,106	734,807	-	734,807
Ukupno	3,291,445	2,018,809	5,310,254	3,036,526	2,052,160	5,088,686
u stranoj valuti						
- privrednim društvima	10,383	560,738	571,121	3,368	387,703	391,071
- javnom sektoru	4,005	-	4,005	6,541	-	6,541
- stanovništvu	-	3,757	3,757	-	3,549	3,549
- ostalim komitentima	127,720	-	127,720	176,645	-	176,645
dospela potraživanja	1,745	-	1,745	2,050	-	2,050
Ukupno	143,853	564,495	708,348	188,604	391,252	579,856
Plasmani, bruto	3,435,298	2,583,304	6,018,602	3,225,130	2,443,412	5,668,542
Minus: Ispravka vrednosti	(538,583)	(291,137)	(829,720)	(643,208)	(362,097)	(1,005,305)
Stanje na dan	2,896,715	2,292,167	5,188,882	2,581,922	2,081,315	4,663,237

Tabela 36. Sektorska struktura datih kredita i depozita (bruto) na dan 30. jun 2017. godine

	u hiljadama dinara	
	30.06.2017.	31.12.2016.
Poljoprivreda	467	467
Građevinarstvo	955,397	876,254
Prerađivačka industrija	1,160,178	1,468,166
Snabdevanje el.energijom	128,764	123,472
Stanovništvo	462,015	464,252
Trgovina	919,313	573,228
Saobraćaj i komunikacije	393,106	227,644
Uslužne delatnosti	197,205	228,838
Ostali	36,553	58,419
Stanje na dan	4,252,998	4,020,740

7.7.1. Krediti stanovništvu

U sledećem tabelarnom pregledu data je bruto struktura kredita stanovništvu po osnovim grupama proizvoda sa stanjem na dan 30. jun 2017. godine.

Tabela 37. Struktura kredita stanovništvu po vrstama proizvoda na dan 30. jun 2017. godine

	u hiljadama dinara	
	30.06.2017.	31.12.2016.
Stambeni krediti	311,824	326,524
Kreditni po kreditnim karticama	27,507	28,787
Dugoročni gotovinski krediti	83,743	69,465
Dugoročni potrošački krediti za kupovinu automobila	3,335	3,222
Minusni saldo na tekućim računima	9,426	8,022
Ostali krediti fizičkim licima	26,180	28,232
Stanje na dan	462,015	464,252

7.8. Investicije u zavisna društva

Ukupne investicije u zavisna društva na dan 30. jun 2017. godine iznose, neto, 114 hiljada dinara (31.12.2016. godine: 114 hiljada dinara) - tabela u prilogu.

Tabela 39. Investicije u zavisna društva sa stanjem na dan 30.06.2017. godine

	u hiljadama dinara	
	30.06.2017.	31.12.2016.
Fondacija "Za dečje srce", Beograd	114	114
Minus: Ispravka vrednosti	-	-
Stanje na dan	114	114

Banka je u saradnji sa "Institutom za majku i dete", Novi Beograd 1992. godine osnovala humanitarnu fondaciju "Za dečje srce" u cilju prikupljanja humanitarne pomoći i opremanja Odeljenja za dečiju kardiohirurgiju.

7.9. Osnovna sredstva, nematerijalna ulaganja i investicione nekretnine

U strukturi vrednosti imovine Banke, na dan 30. jun 2017. godine, vrednost nekretnina, postrojenja i opreme, nematerijalnih ulaganja i investicionih nekretnina, u ukupnom iznosu od 1,616,692 hiljade dinara, (31. decembar 2016. godine: 1,609,981 hiljadu dinara), učestvuje sa 17.39%.

Vrednost pozicije nekretnina, postrojenja i opreme se na kraju drugog kvartala 2017. godine smanjila za 17,485 hiljada dinara u poređenju sa stanjem na dan 31. decembar 2016. godine kao rezultat izvršene amortizacije - videti sledeći tabelarni pregled.

Tabela 40. Pregled bilansnih pozicija nekretnina, postrojenja i opreme, nematerijalnih ulaganja i investicionih nekretnina, sa stanjem na dan 30. jun 2017. godine

	u hiljadama dinara						
	Zemljište	Građevinski objekti	Oprema	Ulaganje u tuđa i ostala osnovna sredstva	UKUPNO: Nekretnine, postrojenja i oprema	Nematerijalna ulaganja	Investicione nekretnine
31.12.2016.							
Nabavna vrednost	504,017	882,753	276,876	13,343	1,676,989	46,067	226,641
Ispravka vrednosti	-	(79,554)	(220,958)	(3,560)	(304,072)	(35,644)	-
Sadašnja vrednost	504,017	803,199	55,918	9,783	1,372,917	10,423	226,641
30.06.2017.							
Nabavna vrednost	504,017	876,202	266,075	13,210	1,659,504	43,989	252,915
Ispravka vrednosti	-	(79,554)	(220,958)	(3,560)	(304,072)	(35,644)	-
Sadašnja vrednost	504,017	796,648	45,117	9,650	1,355,432	8,345	252,915

7.10. Ostala sredstva

Ostala sredstva su na dan 30. jun 2017. godine iznosila 126,846 hiljada dinara i u odnosu na stanje sa kraja 2016. godine umanjena su za 17% - videti sledeći pregled.

Tabela 41. Ostala sredstva Banke na dan 30. jun 2017. godine

	u hiljadama dinara	
	30.06.2017.	31.12.2016.
u dinarima:		
Potraživanja za naknadu	307	583
Potraživanja po osnovu prodaje sredstava obezbeđenja	37,765	38,585
Ostala potraživanja	3,643	4,673
Prolazni računi	759	1,366
Ostale investicije - učešća u kapitalu	49,501	49,501
Razgraničeni unapred plaćeni troškovi	10,210	17,429
Zalihe materijala i inventar u upotrebi	5,448	5,343
Sredstva stečena naplatom potraživanja	24,397	31,585
Ukupno	132,030	149,065
u stranoj valuti:		
Potraživanja za naknadu	41	39
Ostala potraživanja	414	9,649
Prolazni računi	102	154
Ostale investicije - učešća u kapitalu	183	187
Ukupno	740	10,029
Ostala sredstva, bruto	132,770	159,094
<i>Minus: Ispravka vrednosti</i>	(5,924)	(6,297)
Stanje na dan	126,846	152,797

U sledećoj tabeli prikazana je analitika stanja ostalih investicija - učešća u kapitalu drugih pravnih lica.

Tabela 42. Ostale investicije - učešća Banke u kapitalu drugih pravnih lica, stanje na dan 30.06.2017.

	u hiljadama dinara	
	30.06.2017.	31.12.2016.
u dinarima:		
Energoprojekt garant a.d.o., Beograd	49,199	49,199
Beogradska berza a.d., Beograd	302	302
u stranoj valuti:		
S.W.I.F.T.	183	187
Ukupno	49,684	49,688
<i>Minus: Ispravka vrednosti</i>	(269)	(289)
Stanje na dan	49,415	49,399

7.11. Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci

Ukupni depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci iznose na dan 30. jun 2017. godine 83,407 hiljada dinara. U odnosu na stanje sa kraja prethodne godine, iznos ove bilansne pozicije povećan je za 54,438 hiljade dinara usled većeg iznosa oročenih depozita u dinarima.

Tabela 43. *Depoziti i ostale obaveze prema bankama i drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci sa stanjem na dan 30. jun 2017. godine*

u hiljadama dinara

	30.06.2017.			31.12.2016.		
	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno
u dinarima						
Strane banke	-	-	-	-	-	-
Osiguravajuća društva	62,137	-	62,137	7,070	-	7,070
Ostale finansijske organizacije	1,478	-	1,478	1,226	-	1,226
Ukupno	63,615	-	63,615	8,296	-	8,296
u stranoj valuti						
Strane banke	19,299	-	19,299	19,642	-	19,642
Osiguravajuća društva	-	-	-	-	-	-
Ostale finansijske organizacije	493	-	493	1,031	-	1,031
Ukupno	19,792	-	19,792	20,673	-	20,673
Stanje na dan	83,407	-	83,407	28,969	-	28,969

Struktura depozita i ostalih obaveza prema bankama drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci prikazana je u sledećoj tabeli:

Tabela 44. *Struktura depozita i ostalih obaveza prema bankama i drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci sa stanjem na dan 30. jun 2017. godine*

u hiljadama dinara

	30.06.2017.	31.12.2016.
Transakcioni depoziti	33,402	28,967
Ostali depoziti	50,000	-
Ostale obaveze	5	2
Stanje na dan	83,407	28,969

7.12. Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima

Ukupni depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima Banke iznose na dan 30. jun 2017. godine 5,299,105 hiljada dinara (31.12.2016. godine: 5,479,554 hiljade dinara) - videti sledeću tabelu. U odnosu na stanje sa kraja 2016. godine, depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima umanjani su za 3.3%, najviše usled manjeg iznosa prikupljenih oročenih deviznih depozita.

Tabela 45. Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima sa stanjem na dan 30.06.2017. god.

	30.06.2017.			31.12.2016.		
	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno
u hiljadama dinara						
u dinarima						
Javna preduzeća	123,299	-	123,299	59,835	-	59,835
Preduzeća	1,863,078	149,377	2,012,455	1,018,403	212,838	1,231,241
Stanovništvo	95,014	-	95,014	88,700	-	88,700
Drugi komitenti	91,987	12,578	104,565	53,309	120	53,429
Ukupno	2,173,378	161,955	2,335,333	1,220,247	212,958	1,433,205
u stranoj valuti						
Javna preduzeća	67,390	9,498	76,888	59,865	134,003	193,868
Preduzeća	813,717	82,429	896,146	2,189,272	89,183	2,278,455
Stanovništvo	1,364,515	599,393	1,963,908	1,207,653	316,639	1,524,292
Drugi komitenti	26,830	-	26,830	49,734	-	49,734
Ukupno	2,272,452	691,320	2,963,772	3,506,524	539,825	4,046,349
Stanje na dan	4,445,830	853,275	5,299,105	4,726,771	752,783	5,479,554

Struktura depozita i ostalih obaveza prema drugim komitentima prikazana je u sledećoj tabeli:

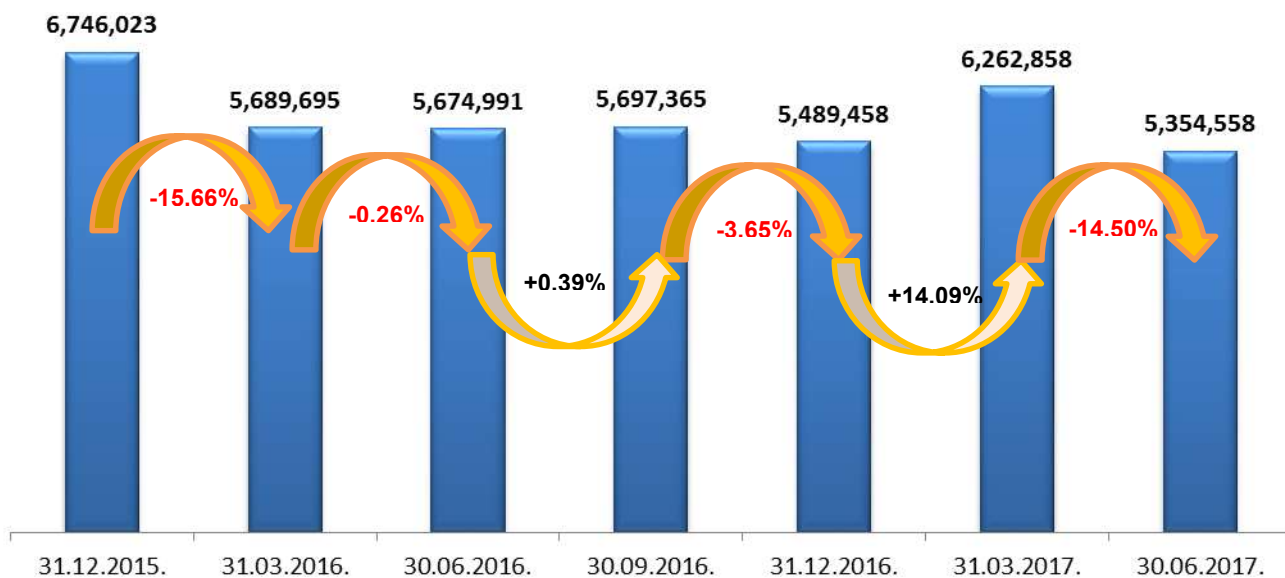
Tabela 46. Struktura depozita i ostalih obaveza prema drugim komitentima sa stanjem na dan 30. jun 2017. godine

	u hiljadama dinara	
	30.06.2017.	31.12.2016.
Transakcioni depoziti	1,316,372	1,374,904
Štedni depoziti	1,652,437	1,228,447
Depoziti po osnovu datih kredita	36,588	28,093
Namenski depoziti	4,782	4,109
Oročeni depoziti	2,008,642	2,404,572
Ostali depoziti	252,335	420,366
Ostale obaveze	27,949	19,063
Stanje na dan	5,299,105	5,479,554

7.13. Ukupni depoziti Banke

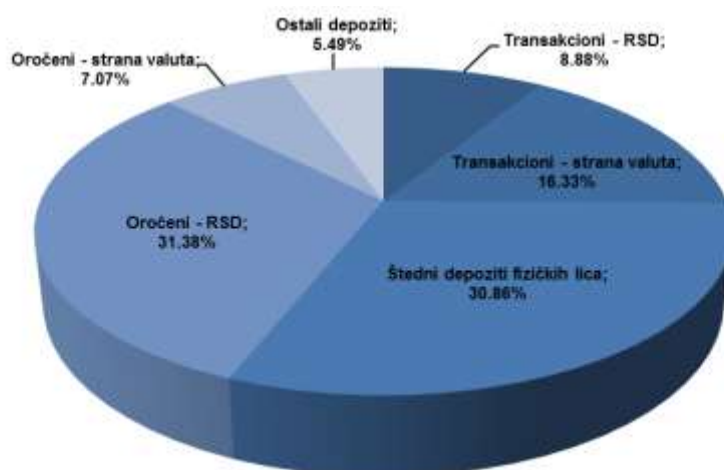
Ukupni depozitni potencijal Banke, na dan 30. jun 2017. godine, iznosi 5,354,558 hiljada dinara (31. decembar 2016. godine: 5,489,458 hiljada dinara). U odnosu na stanje sa kraja prethodne godine, ukupni depoziti Banke umanjeni su za 2.46%, najviše usled smanjenja iznosa oročenih depozita u stranoj valuti - videti sledeći grafikon.

Graf 6. Dinamika kretanja dinarskih i deviznih depozita Banke, vrednosti u hiljadama dinara

U strukturi ukupnih depozita Banke, oročeni i štedni depoziti učestvuju sa po 38.45% i 30.86%, respektivno, dok transakcioni depoziti čine 25.21% ukupnog depozitnog potencijala.

Graf 7. Struktura depozitnog potencijala Banke na dan 30. jun 2017. godine

Valutnom strukturom depozita preovlađuju devizni depoziti sa učešćem od 55.54% u ukupnim depozitima Banke (31. decembar 2016. godine: 73.83%), dok kratkoročna oročenja predstavljaju i krajem drugog kvartala tekuće godine preovlađujući vid deponovanja sredstava kod Banke.

Generalno, depozite karakteriše:

- koncentracija po klijentima, i
- veće učešće oročenih depozita u odnosu na depozite po viđenju.

7.14. Rezervisanja

Rezervisanja Banke su na kraju drugog kvartala tekuće godine iznosila 42,023 hiljade dinara, (31.12.2016. godine: 59,014 hiljada dinara) i sastojala su se, pre svega, od rezervisanja za gubitke po vanbilansnim pozicijama u iznosu od 18,313 hiljada dinara (31.12.2016. godine: 29,317 hiljada dinara), kao i od rezervisanja za otpremnine za penzije.

7.15. Ostale obaveze

Ostale obaveze Banke, na dan 30. jun 2017. godine, iznose 278,327 hiljada dinara. U odnosu na stanje sa kraja prethodne godine, ostale obaveze Banke su povećane za 30.6%. Njihova struktura prikazana je u narednoj tabeli.

Tabela 47. Struktura ostalih obaveza sa stanjem na dan 30. jun 2017. godine

	u hiljadama dinara	
	30.06.2017.	31.12.2016.
Obaveze za neizvršene isplate po naplatama u stranoj valuti	113,430	119,692
Obaveze za poreze, doprinose i druge dažbine	6,562	3,705
Ostale obaveze prema zaposlenima	21,193	13,305
Obaveze prema dobavljačima	3,715	5,780
Obaveze prema bivšim osnivačima Banke	2,154	2,170
Obaveze za dividende	18,550	18,582
Ostale obaveze u stranoj valuti	9,401	2,343
Ostale obaveze u dinarima	78,041	16,320
Razgraničene obaveze za obračunatu kamatu	19,507	19,309
Razgraničeni prihodi od obračunatih naknada	5,772	11,911
Stanje na dan	278,327	213,116

7.16. Kapital Banke

7.16.1. Struktura kapitala Banke

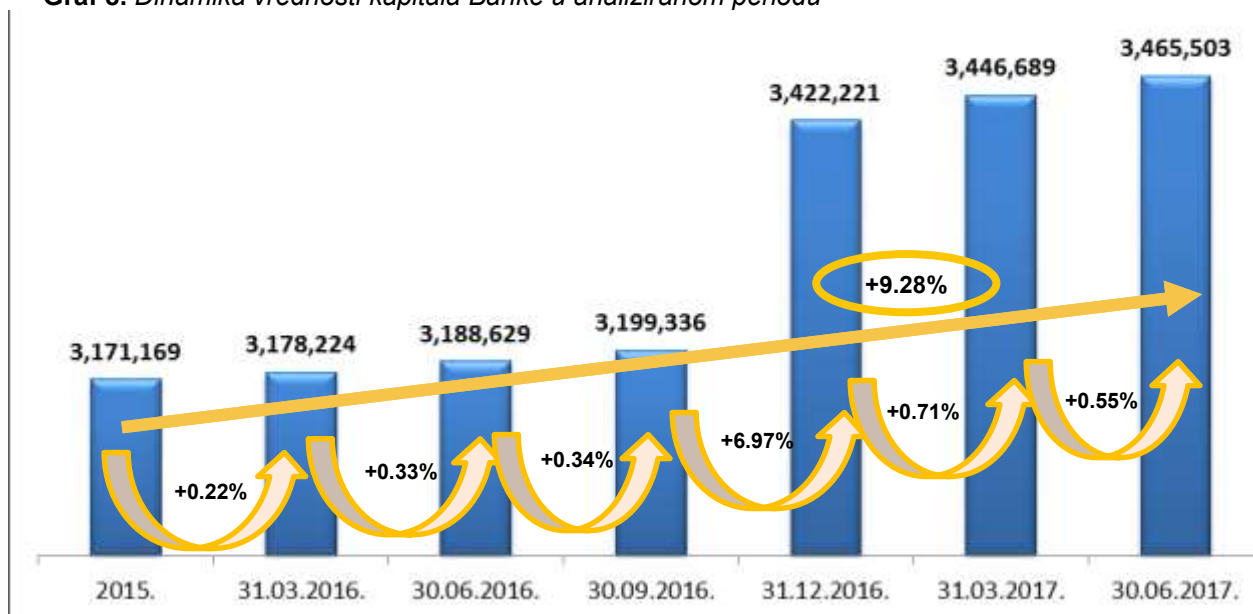
Sa stanjem na dan 30. jun 2017. godine, vrednost ukupnog kapitala Banke iznosi 3,465,503 hiljade dinara (ili 28,676 hiljada evra). U odnosu na vrednost kapitala sa kraja 2016. godine, kada je ukupan kapital Banke iznosio 3,422,221 hiljadu dinara, vrednost ukupnog kapitala Banke povećana je za 43,282 hiljade dinara, ili za 1.26%, najviše, kao rezultat ostvarenog dobitka na kraju drugog tromesečja 2017. godine.

Tabela 48. Kapital Banke, stanje na dan 30. jun 2017. godine

	u hiljadama dinara	
	30.06.2017.	31.12.2016.
Akcijski kapital	2,912,133	2,912,133
Otkupljene sopstvene akcije	-	-
Ostali kapital	20,536	20,536
Emisiona premija	168,164	168,164
Rezerve iz dobiti	-	-
Revalorizacione rezerve	742,870	742,433
Nerealizovani gubici po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju	(30,538)	(25,792)
Dobitak ranijih godina	-	-
Gubitak ranijih godina	(395,253)	(458,783)
Dobitak / Gubitak	47,591	63,530
Stanje na dan	3,465,503	3,422,221

U skladu sa Odlukom Skupštine akcionara Banke, neraspoređena dobit Banke za 2016. godinu, u iznosu od 63,530 hiljada dinara, u celosti se rasporedila za pokriće dela gubitaka iz ranijih godina.

Graf 8. Dinamika vrednosti kapitala Banke u analiziranom periodu

7.16.2. Akcijski kapital

Na dan 30. jun 2017. godine, osnovni kapital Banke iskazan je kroz 288,330 običnih akcija, nominalne vrednosti od 10,100 dinara po akciji (ukupne nominalne vrednosti u iznosu od 2,912,133 hiljade dinara). Akcijama Banke, na kraju drugog kvartala 2017. godine, raspolaže ukupno 710 akcionara, od čega fizička lica imaju u vlasništvu oko 6.5% ukupnog kapitala Banke na isti dan.

Tabela 49. Vlasnička struktura akcija Banke sa stanjem na dan 30. jun 2017. godine

	Broj akcija	% od ukupnih akcija
Republika Srbija	57,959	20.102%
Beobanka a.d. Beograd - u stečaju	19,092	6.622%
SFRJ	15,362	5.328%
Alfa-Plam a.d. Vranje	14,415	4.999%
Telegroup d.o.o. Beograd	14,415	4.999%
Tinolex llc, SAD	14,415	4.999%
Erste bank a.d. Novi Sad - zbirni račun	13,215	4.583%
Hidrotehnika - Hidroenergetika a.d. Beograd	11,878	4.120%
Convst a.d. Novi Sad - zbirni račun	11,213	3.889%
Ministarstvo finansija i trezora - BiH	10,352	3.590%
JP Jugoimport SDPR, Beograd	9,901	3.434%
Caluks d.o.o., Beograd	9,640	3.343%
Federalno ministarstvo finansija BiH	5,744	1.992%
Ministarstvo Finansija Republike Makedonije	5,010	1.738%
Energoprojekt Holding a.d. Beograd	4,056	1.407%
Ostali (zbirno):	71,663	24.855%
Ukupno	288,330	100.00%

Tabela 50. Akcije Banke, stanje na dan 30. jun 2017. godine

	30.06.2017.		31.03.2017.		31.12.2016.	
	RSD	EUR	RSD	EUR	RSD	EUR
Ukupan broj akcija	288,330		288,330		288,330	
Ukupan kapital	3,465,503,000	28,676,402	3,446,689,000	27,803,076	3,422,221,000	27,716,508
Knjigovodstvena vrednost	12,019	99	11,954	96	11,869	96
Tržišna vrednost	6,502	54	5,500	44	4,398	36
P/B rasio	0.54		0.46		0.37	

7.16.3. Sticanje sopstvenih akcija

Banka do kraja izveštajnog perioda nije sticala sopstvene akcije. Na dan 30. jun 2017. godine Banka nije imala sopstvene otkupljene akcije.

8. Vanbilansna evidencija Banke

Ukupna vanbilansna aktiva Banke na dan 30.06.2017. godine iznosi, bruto, 43,807,352 hiljade dinara. U odnosu na stanje sa kraja 2016. godine, ukupna vanbilansna aktiva povećana je za 8.4%.

Po pitanju izloženosti kreditnom riziku, najveći deo vanbilansnih stavki odnosi se na nerizične pozicije. Ukupna vanbilansna aktiva koja se klasifikuje, na dan 30. jun 2017. godine, iznosi 2,863,237 hiljada dinara (31. decembar 2016. godine: 3,588,330 hiljada dinara).

Tabela 51. Vanbilansna aktiva, bruto stanje na dan 30. jun 2017. godine

	u hiljadama dinara	
	30.06.2017.	31.12.2016.
Primljena sredstva obezbeđenja	34,453,594	31,411,227
Poslovi u ime i za račun drugih pravnih lica	369,798	531,964
Garancije u dinarima	1,401,582	1,310,531
Garancije u stranoj valuti	625,320	715,614
Izdate garancije bez pravnog dejstva	16,303	57,063
Preuzete opozive obaveze	634,245	923,064
Preuzete neopozive obaveze	202,640	539,796
Obaveza prema HoV u din. koje je banka dala u zalogu	-	-
Derivati namenjeni zaš.od rizika u din. - svop	246,424	248,469
Derivati namenjeni zaš.od rizika u str.val. - svop kontra stav	241,697	246,945
Potraživanja za evidencionu kamatu	1,543,178	1,471,231
Repo poslovi	400,000	200,000
Druga vanbilansna aktiva u stranoj valuti - nostro akreditivi	281	287
Druga vanbilansna aktiva - loro garancije	-	193,864
Potraživanja niske izvesnosti naplate od privrednih društava i stanovništva	2,004,036	1,907,312
Potraživanja u stranoj valuti od stranih banaka niske izvesnosti naplate	22,477	24,920
Druga vanbilansna aktiva - obveznice Republike Irak - treća lica	182,879	202,768
Druga vanbilansna aktiva	1,462,898	409,712
Stanje na dan	43,807,352	40,394,767

Obim garancijskog poslovanja Banke na dan izveštavanja iznosi, bruto, 2,026,902 hiljade dinara i u strukturi vanbilansne aktive učestvuje sa 4.6%.

Obim dinarskog garancijskog poslovanja na dan 30.06.2017. godine iznosi 1,401,582 hiljade dinara (31. decembar 2016. godine: 1,310,531 hiljadu dinara), i čini 69.1% garancijskog poslovanja, dok obim deviznog garancijskog poslovanja iznosi 625,320 hiljada dinara (31. decembar 2016. godine: 715,614 hiljade dinara).

U strukturi vrednosti ukupnih garancijskih poslova, najveće učešće imaju izdate plative garancije u dinarima (37.8%), zatim slede izdate činidbene garancije u dinarima (31.3%), pa onda izdate činidbene garancije u stranoj valuti (30.8%) - videti sledeći tabelarni pregled.

Tabela 52. Struktura garancijskih poslova sa stanjem na dan 30. jun 2017. godine

	u hiljadama dinara	
	30.06.2017.	31.12.2016.
u dinarima		
Plative garancije		
Izdate plative garancije - za dobavljače	260,070	276,200
Izdate plative garancije - carinske	350,700	321,700
Izdate plative garancije - poreske	29,906	29,906
Izdate plative garancije za eksproprijaciju zemljišta	60,500	77,000
Izdate plative garancije u dinarima sa val.klauz. - kreditne	56,029	59,722
Izdate plative garancije preduzetnicima - za dobavljače	9,000	9,000
	766,205	773,528
Činidbene garancije		
Izdate garancije za povraćaj depozita i avansa	166,663	188,434
Izdate garancije za dobro izvršenje posla	350,676	201,522
Izdate licitacione garancije	27,175	45,637
Izdate garancije za dobro izvršenje posla u dinarima sa val.klauz.	89,389	96,276
Izdate garancije za povraćaj depozita i avansa u dinarima sa val.klauz.	1,474	5,134
Izdate licitacione garancije u dinarima sa val.klauz.	-	-
	635,377	537,003
	1,401,582	1,310,531
u stranoj valuti		
Plative garancije		
Izdate plative garancije	1,813	9,260
Činidbene garancije		
Izdate garancije za povraćaj depozita i avansa	-	-
Izdate licitacione garancije privrednim društvima	790	1,420
Izdate činidbene garancije	622,717	704,934
	623,507	706,354
	625,320	715,614
Stanje na dan	2,026,902	2,026,145

9. Usluge Banke

9.1. Dinarski platni promet

Na dan 30.06.2017. godine ukupan broj korisnika platnih usluga bio je 803 (31.12.2016: 806), od čega 789 rezidenata (31.12.2016: 794) i 14 nerezidenata (31.12.2016: 12), što predstavlja skoro identično stanje broja korisnika u odnosu ono sa kraja prethodne godine.

Tokom izveštajnog perioda, preko računa Banke realizovan je ukupan bezgotovinski promet u vrednosti od 59 mlrd. dinara kroz 120,731 transakciju, od čega se najveći procenat transakcija odnosi na eksterne naloge klijenata, realizovane preko RTGS-a i kliringa.

9.2. Devizni platni promet

U okviru deviznog platnog prometa kroz registar transakcija evidentirano je ukupno 19,258 naloga. Ukupan obim prometa preko računa kod ino banaka iznosio je 51.46 mil. evra.

Od ukupnog obima, deo prometa u iznosu od 19.09 mil. evra odnosio se na 1,513 naloga za plaćanje prema inostranstvu po osnovu uvoza roba i usluga po nalogima rezidenata i nerezidenata, uključujući i transfere na druge domaće banke u stranoj valuti. U istom periodu vrednost loro doznaka iznosila je 15.95 mil. evra i realizovana je kroz 948 naloga.

9.3. Devizne doznake

Nastavljena je poslovna saradnja sa australijskom kompanijom Beo-Export Australia PTY Limited na projektu „My land“ u vezi servisiranja doznaka fizičkih lica. U izveštajnom periodu servisirano je ukupno 2,758 doznaka u vrednosti od 996 hiljada evra, što predstavlja slično stanje u odnosu na isti period prethodne godine (30.06.2016: realizovano je 2,914 doznaka u iznosu od 1.1 mil. evra).

9.4. Poslovanje sa stanovništvom

Računi građana i devizna štednja

Banka pored tekućih računa građana u svojoj ponudi ima i štedne i namenske račune građana koji obuhvataju dinarske štedne uloge po viđenju, oročene štedne uloge, namenske depozite za kupovinu akcija u procesu privatizacije, namenske račune za kupoprodaju HoV, kao i devizne štednje i namenske depozite za osnivanje privrednih društava.

Zaključno sa 30.06.2017. godine, ukupan broj tekućih računa građana iznosio je 2,198 od čega je u izveštajnom periodu bilo aktivno 1,581. U izveštajnom periodu otvoreno je 149 novih tekućih računa od čega 50 računa za prijem zarade i penzija.

Tokom izveštajnog perioda otvoreno je 258 novih partija oročenih deviznih štednih uloga. Stanje ukupnih deviznih depozita po svim deviznim računima fizičkih lica na dan 30.06.2017. godine iznosi 16.18 mil. evra, što je za 31.6% više u odnosu na stanje ovih depozita sa kraja 2016. godine - videti sledeću tabelu.

Tabela 53. Devizni depoziti stanovništva, stanje na dan 30. jun 2017. godine

	30.06.2017.	Učešće u %	31.12.2016.	u EUR Učešće u %
Namenski devizni računi	139,925	0.86%	106,325	0.86%
Devizni štedni uložci po viđenju	2,704,223	16.71%	2,554,393	20.77%
Oročeni devizni štedni uložci:				
do 3 meseca	792,550	4.90%	912,882	7.42%
do 6 meseci	1,308,630	8.09%	1,234,027	10.03%
do 12 meseci	6,380,391	39.43%	4,998,340	40.64%
do 24 meseca	4,854,292	30.00%	2,492,082	20.26%
	13,335,864	82.42%	9,637,331	78.36%
Stanje na dan	16,180,013	100.00%	12,298,049	100.00%

Devizni platni promet fizičkih lica i menjački poslovi

Bezgotovinski promet u stranim valutama tokom prva dva kvartala tekuće godine iznosio je 1.8 mil. evra. Najveći promet devizne blagajne ostvaren je u evrima, dok su ostale valute manje zastupljene.

Ukupan promet devizne efektive po menjačkim poslovima u istom periodu, iznosio je u protivvrednosti 1.12 mil. evra. Najveći broj menjačkih poslova obavljao se u evrima i iznosio je oko 80% ukupnih menjačkih poslova.

Poslovanje sa karticama i ostale usluge

Banka svojim klijentima, u okviru poslovanja sa platnim karticama, nudi:

- debitne kartice - DinaCard debitna i Visa Electron
- kreditne kartice - DinaCard kreditna i Visa Classic
- poslovne kartice - DinaCard poslovna i Visa Business
- internet kartice - Visa Virtuon

Na dan 30. jun 2017. godine stanje kreditiranja fizičkih lica po kreditnim karticama iznosi 28.17 mil. dinara. Ukupno odobreni krediti po kreditnim karticama iznose na isti dan 68.11 mil. dinara (od čega 39.94 mil. dinara nije u korišćenju na dan preseka izrade ovog Izveštaja).

Izdavanje sefova

Ukupan broj izdatih sefova na dan 30.06.2017. godine iznosio je 1,145 od 1,236 ugrađenih, što predstavlja popunjenost kapaciteta od oko 93%. Na ime naknade za zakup sefova ostvaren je ukupan prihod od 2.74 mil. dinara (neto po odbitku poreza).

9.5. Ogranci Banke

Na dan 30. jun 2017. godine, Banka u svom sastavu ima dva ogranka, ekspozituru „Lučani“ i istureni šalter „Singidunum“ u Beogradu.

Ekspozitura „Lučani“

Na kraju drugog kvartala 2017. godine, obračunati prihod od naknada za obavljanje usluga dinarskog platnog prometa fizičkih lica iznosio je 769 hiljada dinara.

Istureni šalter „Singidunum“

Sa Univerzitetom „Singidunum“ zaključen je Ugovor o poslovno-tehničkoj saradnji kojim su regulisana međusobna prava i obaveze. Tokom izveštajnog perioda, ukupan prihod od naknada za usluge dinarskog platnog prometa fizičkih lica iznosio je 779 hiljada dinara.

10. Likvidnost Banke

10.1. Dinarska i devizna likvidnost Banke

Odbor za upravljanje aktivom i pasivom mesečno je utvrđivao visinu i strukturu primarne i sekundarne rezerve likvidnosti uzimajući u obzir zadovoljenje principa likvidnosti i principa rentabilnosti.

Plasmani koji se mogu smatrati primarnom rezervom likvidnosti Banke sastoje se od gotovine u blagajni i sredstava na računima Banke, plasmana kod domaćih i inostranih banaka do 7 dana, viška likvidnih sredstava kod NBS i obavezne rezerve kod NBS i sa 30. junom 2017. godine iznose ukupno 1.6 mlrd. dinara (31. decembar 2016. godine: 2.19 mlrd. dinara) - videti sledeći pregled.

Tabela 54. Primarne i sekundarne rezerve Banke, stanje na dan 30.06.2017. godine

Opis	u hiljadama dinara				
	30.06.2017.	Učešće	31.12.2016.	Učešće	% rasta /pada
Primarne rezerve:					
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	596,753	25.61%	1,309,537	46.03%	-54.43%
Depoziti kod banaka	116,706	5.01%	128,872	4.53%	-9.44%
Obavezna rezerva	534,671	22.94%	552,926	19.43%	-3.30%
Viškovi likvidnih sredstava	350,000	15.02%	200,000	7.03%	75.00%
	1,598,131	68.58%	2,191,335	77.02%	-27.07%
Sekundarne rezerve:					
REPO plasmani	400,000	17.16%	200,000	7.03%	100.00%
Obveznice trezora	-	0.00%	100,000	3.52%	-100.00%
Državni zapisi RS	332,141	14.25%	353,782	12.43%	-6.12%
Obveznice Republike Irak	100	0.00%	92	0.00%	8.64%
	732,240	31.42%	653,874	22.98%	11.98%
Stanje na dan	2,330,371	100.00%	2,845,209	100.00%	-18.09%

Prosečno stanje sredstava na žiro-računu tokom prvog polugodišta 2017. godine iznosilo je 382,303 hiljade dinara i približno je proseku stanja ovih sredstava tokom prethodne godine (2016. godina: 381,725 hiljada dinara).

Sa 30.06.2017. godine, dinarska obavezna rezerva iznosila je 427.58 mil. dinara. U odnosu na kraj 2016. godine, dinarska osnovica povećana je usled značajnog povećanja iznosa oročenih depozita (31. decembar 2016. godine: 389.85 mil. dinara).

Na nivo dinarske obavezne rezerve značajan uticaj ima nivo i kretanje deviznih depozita kao i promena kursa, jer Banka ima obavezu da oko 7.5% deviznih depozita izdvaja kao dinarsku obaveznu rezervu u dinarima.

Sa 30.06.2017. godine, devizna obavezna rezerva iznosila je 4.19 mil. evra, i umanjena je za 5.5% u odnosu na stanje iste sa kraja 2016. godine (31. decembar 2016. godine: 4.43 mil. evra).

Prosečno učešće plasmana u viškove likvidnih sredstava kod NBS u ukupnim raspoloživim dinarskim likvidnim sredstvima u izveštajnom periodu iznosi 5.2%. Kamatna stopa na viškove likvidnih sredstava kod NBS nije smanjena u odnosu na stanje sa kraja prethodne godine i iznosi 2.50%.

Tokom izveštajnog perioda, Banka je u repo poslove sa Narodnom bankom Srbije plasirala prosečno 493.79 mil. dinara, što predstavlja značajan rast u odnosu na prethodnu godinu kada je prosečno plasirala 47.54 mil. dinara.

Prosečan iznos plasmana u dinarske državne HoV tokom izveštajnog perioda iznosi 91.16 mil. dinara, što predstavlja niži nivo stanja ovih plasmana sa kraja prethodne godine. Usled rasta kreditnih plasmana, Banka je konstantno smanjivala ulaganje u ove plasmane. Na kraju izveštajnog perioda, Banka nema plasmane u dinarske hartije od vrednosti.

Banka je po osnovu deponovanja viškova likvidnosti kod NBS na kraju prvog polugodišta 2017. godine obračunala ukupan prihod od kamata u iznosu od 932 hiljade dinara.

Banka je tokom prvog polugodišta tekuće godine prosečno dnevno plasirala 913.65 mil. dinara u /1/ blagajničke zapise (repo plasmani), /2/ dnevne viškove likvidnosti, kao i /3/ kredite za likvidnost drugim poslovnim bankama.

Tabela 55. Prosečno dnevno stanje dinarskih plasmana u blagajničke zapise, viškove likvidnosti i plasmane drugim bankama do 7 dana

Period	Plasmani NBS		Plasmani drugim bankama do 7 dana	Ukupno
	Blagajnički zapisi	Viškovi likvidnosti		
Januar	256,230	137,097	246,290	639,617
Februar	202,970	31,107	320,571	554,649
Mart	532,258	53,548	395,774	981,581
April	610,000	55,833	450,367	1,116,200
Maj	770,968	24,194	285,935	1,081,097
Jun	568,333	139,000	378,800	1,086,133
Prosek	493,792	73,901	345,961	913,654

u hiljadama dinara

U narednoj tabeli prikazan je prosečan nivo dinarskih likvidnih sredstava Banke tokom prvog polugodišta 2017. godine.

Tabela 56. Prosečan nivo dinarskih likvidnih sredstava Banke u periodu januar - jun 2017. godine

	januar - jun 2017. godine	
	u hiljadama dinara	% učešća
Žiro-račun	382,303	26.82%
Gotovina	38,588	2.71%
Višak likvidnih sredstava	73,901	5.18%
Kreditni bankama	345,961	24.27%
Hartije od vrednosti NBS	493,792	34.63%
Državni zapisi	91,160	6.39%
Ukupno	1,425,705	100.00%
Prosečno obračunata obavezna rezerva u periodu	412,952	
Prosek transakcionih depozita u periodu	485,121	

Tokom prvog polugodišta tekuće godine, prosečno stanje na ino-računima iznosilo je 5.96 mil. evra, što predstavlja smanjenje od 40.2% u odnosu na prosečno stanje ovih sredstava iz prethodne godine (2016. godina : 9.97 mil. evra).

Banka je oročavala viškove deviznih likvidnih sredstava kod stranih i domaćih banaka na period od 1 do 7 dana po kamatnoj stopi koja se kretala od 0.65% do 1.1% za depozite u dolarima, kao i po stopi od 0.3% za depozite u evrima.

Tokom izveštajnog perioda , prosečan nivo raspoloživih deviznih likvidnih sredstava izražen u evrima iznosio je 12.17 mil. evra i niži je za 27.95% u odnosu na nivo ovih sredstava iz 2016. godine, kada je iznosio 16.89 mil. evra.

Tabela 57. *Prosečan mesečni nivo raspoloživih deviznih likvidnih sredstava Banke u periodu januar - jun 2017. godine*

	januar - jun 2017. godine	
	u mil. evra	% učešća
Ino-računi	5.96	49.02%
Oročena sredstva	1.03	8.44%
Efektiva	1.03	8.46%
Sredstva kod NBS	4.15	34.08%
CRHoV	0.0	0.00%
Ukupno	12.17	100.00%

11. Izloženost Banke rizicima

11.1. Rizici kojima je Banka izložena

Banka ima uspostavljen sveobuhvatan i pouzdan sistem upravljanja rizicima koji je u potpunosti integrisan u sve poslovne aktivnosti Banke, odnosno omogućuje da se upravlja sa svim rizicima kojima je izložena ili može biti izložena po osnovu svih njenih poslovnih aktivnosti.

Sistem upravljanja rizicima definisan je strategijom upravljanja rizicima i kapitalom, politikama i procedurama, te definisanjem sklonosti za preuzimanje rizika kroz uspostavljanje limita za nivoe rizika koji su prihvatljivi za Banku. Svi rizici koje je moguće izmeriti ili oceniti podvrgavaju se strukturi limita na nivou Banke i usaglašenost sa tim limitima se kontinuirano prati. Postavljanje i praćenje poštovanja limita zasnovano je na transparentnim, uniformnim principima.

Banka je u svom poslovanju izložena sledećim rizicima:

- kreditni rizik;
- kreditno-devizni rizik;
- rizik likvidnosti;
- rezidualni rizik;
- tržišni rizici;
- operativni rizik;
- rizik koncentracije;
- rizik ulaganja;
- kamatni rizik u bankarskoj knjizi;
- rizik zemlje;
- rizik izmirenja/isporuke;
- rizik druge ugovorne strane;
- strateški rizik;
- reputacioni rizik;
- rizici koji nastaju po osnovu spoljnih faktora.

Kreditni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled neizvršavanja obaveza dužnika prema Banci. Banka aktivno preuzima kreditni rizik prihvatajući ga kao sastavni deo poslovnih aktivnosti. Poštujući činjenicu da kreditni rizik predstavlja najveći pojedinačni deo ukupnog rizika preuzetog kroz poslovne aktivnosti, Banka preuzima niz mera za upravljanje ovim rizikom koje obuhvataju:

- stroge kriterijume selekcije dužnika;
- primenu sistema limita;
- pouzdan proces odobravanja plasmana;
- efikasnu kreditnu administraciju i praćenje plasmana;
- adekvatne kontrole vezane za kreditni rizik u odnosima sa ugovornim stranama;
- diversifikaciju rizika.

Banka upravlja kreditnim rizikom na način da utvrđuje limite nivoa kreditnog rizika, tako što utvrđuje granice prihvatljivog kreditnog rizika u odnosu na jednog, ili više dužnika ili agregatno na nivou segmenata portfolija, a prema različitim karakteristikama kao što su vrsta proizvoda, privredna grana, interna klasifikacija i dr. Sve izloženosti se redovno prate u odnosu na usvojene limite o čemu se redovno izveštava.

Banka utvrđuje potrebnu rezervu za procenjene gubitke na osnovu izvršene klasifikacije bilansne aktive i vanbilansnih stavki Banke u skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke. Potrebna rezerva za procenjene gubitke predstavlja odbitnu stavku od kapitala Banke utvrđenog u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banke.

Kreditno - devizni rizik predstavlja mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled promena kursa dinara na finansijskom tržištu koja može imati uticaj na kreditnu sposobnost dužnika.

Banka kontinuirano prati i procenjuje izloženost kreditno - deviznom riziku. Povišen nivo deviznog rizika konstatuje se da postoji kod dužnika kod kojih se utvrdi da bi promena vrednosti domaće valute (apresijacija / depresijacija) dovela dužnika u situaciju značajnog opadanja kreditne sposobnosti, ili ukoliko Banka nije bila u mogućnosti da izvrši adekvatnu procenu izloženosti dužnika ovom riziku.

Evidentirani kreditno - devizni rizik predstavlja jedan od osnovnih elemenata klasifikacije potraživanja Banke.

Tržišni rizici su rizici mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke po osnovu promena vrednosti bilansnih pozicija i vanbilansnih stavki banke koje nastaju usled kretanja cena na tržištu.

U okviru tržišnih rizika definisani su devizni rizik, cenovni rizici i robni rizik.

Devizni rizik je verovatnoća nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat ili kapital Banke usled promene deviznih kurseva, a Banka mu je izložena po osnovu pozicija koje se vode u bankarskoj knjizi i knjizi trgovanja.

Banka upravlja deviznim rizikom nastojeći da spreči negativne efekte promene međuvalutarnih kurseva i kursa stranih valuta u odnosu na dinar na finansijski rezultat Banke.

Operativno upravljanje deviznim rizikom vrši se utvrđivanjem sistema limita. Banka postavlja limite na osnovu analize definisanih scenarija očekivanih i neočekivanih promena deviznih kurseva i sagledavanja njihovog uticaja na prihod Banke, vrednost aktive i pasive i deviznu poziciju Banke.

Cenovni rizici podrazumevaju sledeće vrste rizika:

- Cenovni rizik po osnovu dužničkih hartija od vrednosti
- Cenovni rizik po osnovu vlasničkih hartija od vrednosti

Cenovni rizik po osnovu dužničkih hartija od vrednosti javlja se usled promena kamatnih stopa.

Cenovni rizik po osnovu vlasničkih hartija od vrednosti predstavlja rizik promene cena ovih hartija.

Izloženost cenovnom riziku Banka ostvaruje u pozicijama koje se iskazuju po fer vrednosti – finansijskom imovinom namenjenom trgovanju i deviznom pozicijom. Banka cenovnim rizikom upravlja na nivou pojedinačnih transakcija i portfolija.

Banka vodi politiku upravljanja cenovnim rizikom na način koji treba da obezbedi da se formira kontrolisani nivo izloženosti riziku promene cena plasmana Banke koji su namenjene za trgovanje, a radi ostvarivanja dobiti iz očekivane promene cena hartija od vrednosti i radi predupređivanja mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled nepovoljnog kretanja na tržištu.

Banka sve svoje aktivnosti raspoređuje u one koji se evidentiraju u knjigu trgovanja i koje pripadaju bankarskoj knjizi.

Knjiga trgovanja sadrži pozicije u finansijskim instrumentima koje Banka drži s namerom trgovanja, ili radi zaštite pozicija u drugim finansijskim instrumentima koji se vode u toj knjizi i za koje ne postoje ograničenja da se njima trguje, niti postoje ograničenja da se ove pozicije zaštite od rizika, kao i plasmane koji su pribavljani radi ostvarivanja dobiti iz razlike između nabavne i prodajne cene, odnosno na osnovu drugih promena cena u kratkom vremenskom periodu. Pozicije u knjizi trgovanja evidentiraju se dnevno po fer vrednosti.

Banka je razvila sistem upravljanja tržišnim rizicima pozicija u knjizi trgovanja koji se temelji na principima vrednosti pod rizikom (VaR) da bi procenila tržišni rizik otvorenih pozicija.

U postupku upravljanja cenovnim rizikom Banka, pored VaR metodologije, koristi postupke ispitivanja uticaja stresnih udara. Analiza stresnih udara je ključna za analizu kapaciteta Banke da absorbuje potencijalne velike gubitke, ukaže na nedostatke VaR analize i skrivene rizike kao i da ukaže na mogućnosti da se rizik ograniči ili umanjí.

Operativni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled nenamernih i namernih propusta u radu zaposlenih, neodgovarajućih unutrašnjih procedura i procesa, neadekvatnog upravljanja informacionim i drugim sistemima u banci, kao i usled nastupanja nepredvidivih eksternih događaja. Operativni rizik uključuje pravni rizik, ali ne uključuje reputacioni i strateški rizik.

U upravljanju operativnim rizikom Banka sprovodi kvantitativno i kvalitativno merenje koje se temelje na prikupljanju podataka o stvarnim i potencijalnim gubicima usled operativnog rizika, samostalnoj proceni rizika i sistema kontrola i izveštavanja koje obuhvata interno i eksterno izveštavanje. Banka je u cilju omogućavanja nesmetanog i kontinuiranog funkcionisanja svih značajnih procesa i sistema u Banci usvojila Plan za obezbeđenje kontinuiteta poslovanja i Plan poslovanja u slučaju nastanka nepredviđenih događaja kao njegov sastavni deo koji definiše tehničke i organizacione mere za ponovno uspostavljanje poslovanja Banke u što kraćem roku, odnosno za ublažavanje posledica prekida u poslovanju Banke.

Rizik likvidnosti je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke usled nesposobnosti banke da ispunjava svoje dospеле obaveze i to zbog:

- povlačenja postojećih izvora finansiranja, odnosno nemogućnosti pribavljanja novih izvora finansiranja (rizik likvidnosti izvora sredstava), ili
- otežanog pretvaranja imovine u likvidna sredstva zbog poremećaja na tržištu (tržišni rizik likvidnosti).

Banka svojom imovinom i obavezama upravlja na način koji joj obezbeđuje da u svakom trenutku ispunjava sve svoje obaveze, kao i da njeni komitenti raspolažu svojim sredstvima u Banci u skladu sa ugovorenim rokovima.

U Banci se rizik likvidnosti posmatra u smislu rizika gotovinske likvidnosti i opisuje rizik mogućih neusklađenosti plaćanja u smislu solventnosti Banke. Osiguravajući solventnost u svakom trenutku, Banka prati likvidnost kroz mapu očekivanih priliva i odliva u predviđenim rokovima u budućnosti, praćenja internih indikatora, eksterno propisanog pokazatelja likvidnosti, kao i praćenje strukture, koncentracije i stabilnosti depozita Banke.

Upravljanje rizikom likvidnosti sprovodi se takođe primenom sistema limita i kroz aktivnosti ispitivanja „šta ako“, odnosno stresnih scenarija koji mogu imati značajan uticaj na likvidnost Banke.

Banka je Planom poslovanja u slučaju nastanka nepredviđenih događaja – krize likvidnosti i drugim internim aktima za merenje i praćenje rizika likvidnosti definisala kvantitativne pokazatelje i utvrdila kritične vrednosti tih pokazatelja koji predstavljaju indikatore ranog upozorenja negativnih tendencija u likvidnoj poziciji Banke.

Rezidualni rizik je rizik da tehnike ublažavanja kreditnog rizika budu manje efikasne nego što je očekivano, odnosno da njihovo korišćenje neadekvatno utiče na umanjenje svih rizika kojima je banka izložena.

Rizik smanjenja vrednosti potraživanja je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke po osnovu smanjenja vrednosti otkupljenih potraživanja usled gotovinskih ili negotovinskih obaveza prethodnog poverioca prema dužniku.

Rizik se može javiti kao posledica sledećih okolnosti:

- povraćaj robe ili proizvoda u osnovi komercijalnog ugovora prethodnog poverioca i dužnika;
- kvalitet robe ili proizvoda,
- obaveze prethodnog poverioca prema dužniku;
- odobreni rabati za plaćanja dužnika u kraćim vremenskim periodima i sl.

Rizik koncentracije je rizik koji direktno ili indirektno proizilazi iz izloženosti Banke prema istom ili sličnom faktoru rizika ili vrsti rizika, kao što su izloženosti prema jednom licu ili grupi povezanih lica, privrednim granama, geografskim područjima, vrstama proizvoda i aktivnosti, instrumentima kreditne zaštite, uključujući i ročnu i valutnu neusklađenost između velikih izloženosti i instrumentima kreditne zaštite tih izloženosti.

Banka utvrđuje interne limite rizika koncentracije po pojedinim licima ili grupi povezanih lica, kao i agregatne limite na nivou segmenata portfolija izloženosti Banke.

Banka usklađuje svoje izloženosti sa propisanim regulatornim limitima, odnosno obezbeđuje da zbir svih velikih izloženosti Banke ne bude veći od 400% kapitala Banke, kao i da ukupna izloženost Banke prema licu povezanom sa Bankom ne bude veća od 5% kapitala Banke, odnosno 25% kapitala Banke prema jednom licu ili prema grupi povezanih lica.

Rizici ulaganja podrazumevaju rizike trajnih ulaganja Banke u druga pravna lica koja nisu u finansijskom sektoru i osnovna sredstva.

U skladu sa regulativom Narodne banke Srbije, Banka obezbeđuje da ulaganje u jedno lice koje nije u finansijskom sektoru ne pređe 10% kapitala banke, te da ulaganja Banke u lica koja nisu u finansijskom sektoru i u osnovna sredstva Banke ne pređu 60% kapitala Banke.

Merenje rizika ulaganja u osnovna sredstva podrazumeva analizu potreba, profitabilnosti i rentabilnosti takve investicije kao i uticaja angažovanja sredstava Banke u značajnijim iznosima u ovaj vid plasiranja na rizičnu poziciju Banke prvenstveno u pogledu likvidnosti i operativnih rizika.

Kamatni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke po osnovu pozicija iz bankarske knjige usled nepovoljnih promena kamatnih stopa.

Kamatni rizik obuhvata:

- izloženost iz jednakih promena kamatnih stopa po različitim rokovima dospeća,
- izloženost iz nekorelisanih promena između različitih indeksa kamatnih stopa,
- izloženost iz nejednakih pomeranja kamatnih stopa u različitim periodima dospeća,
- izloženost iz mogućih promena u očekivanim ili ugovorenim tokovima gotovine ili iz promena dospeća koje dovode do ponovnog utvrđivanja cena.

Banka je izložena riziku od promene kamatnih stopa po osnovu aktivnosti koje se vode u bankarskoj knjizi, koji kroz efekte promena visine tržišnih kamatnih stopa deluju na njen finansijski položaj i tokove gotovine.

Banka vodi politiku koja treba da obezbedi da ukupan negativan uticaj na prihod i kapital Banke od neto otvorenih pozicija kamatno osetljive aktive i obaveza ne premaši prihvatljive nivoe. Usklađenost neto otvorene pozicije se redovno prati čime se obezbeđuje poštovanje usvojenih limita.

Merenje, praćenje i kontrola kamatnog rizika obavlja se kontinuirano uzimajući u obzir niz promenljivih veličina kao što su makroekonomsko okruženje i promene kamatnih stopa na tržištu.

Rizik zemlje je rizik koji se odnosi na zemlju porekla lica prema kome je Banka izložena, odnosno rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke zbog nemogućnosti banke da naplati potraživanja od dužnika iz razloga koji su posledica političkih, ekonomskih ili socijalnih prilika u zemlji porekla dužnika.

Rizik zemlje se, prema tome, izražava verovatnoćom da zemlja dužnik ili dužnik iz neke zemlje ne može biti u mogućnosti da izmiri svoje obaveze prema Banci, ili Banka neće biti u mogućnosti da naplati investicije u druga pravna lica ili hartije od vrednosti, zbog postojanja razloga koji nisu uključeni u okviru uobičajenog kreditnog rizika.

Rizik izmirenja / isporuke jeste rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke po osnovu neizmirenih transakcija ili usled neizvršavanja obaveze druge ugovorne strane po transakcijama slobodne isporuke na ugovoreni datum izmirenja/ispоруke (due delivery date);

Rizik druge ugovorne strane je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled neizmirenja obaveza druge ugovorne strane u transakciji pre konačnog poravnanja novčanih tokova transakcije.

Rizik usklađenosti poslovanja banke je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled propuštanja banke da svoje poslovanje uskladi sa zakonom, podzakonskim aktima, svojim internim aktima, procedurama o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma, kao i sa pravilima struke, dobrim poslovnim običajima i poslovnom etikom.

Reputacioni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled gubitka poverenja javnosti, odnosno nepovoljnog stava javnosti o poslovanju banke, nezavisno da li za to postoji osnov ili ne.

Strateški rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat ili kapital Banke usled nepostojanja odgovarajuće poslovne politike i strategije, njihovog neadekvatnog sprovođenja, kao i usled promena u okruženju u kojem banka posluje ili izostanka adekvatnih reakcija banke na te promene.

Ovaj rizik je stoga funkcija:

- strateških ciljeva Banke
- razvijene i usvojene poslovne strategije Banke za postizanje ciljeva,
- resursa angažovanih u postizanju ovih ciljeva i kvaliteta implementacije i
- materijalnih i nematerijalnih resursa potrebnih za izvršenje poslovnih strategija.

Pravni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled kazni i sankcija nadležnog regulatornog tela ili proisteklih iz sudskih sporova po osnovu neispunjavanja ugovornih i zakonskih obaveza.

Rizici koji nastaju po osnovu spoljnih faktora predstavljaju rizike mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke zbog uticaja poslovnog i makroekonomskog okruženja.

11.2. Adekvatnost kapitala

Pokazatelj adekvatnosti kapitala na kraju drugog kvartala tekuće godine iznosi 37.7% i značajno je iznad nivoa bankarskog sektora koji je sa 31.03.2017. godine iznosio 22.34%. U drugom kvartalu evidentira se dalji rast kapitala od 200.69 mil. dinara, a ukupan rast u prvom polugođu 2017. godine iznosi 301.11 mil. dinara.

Tabela 58. Adekvatnost kapitala

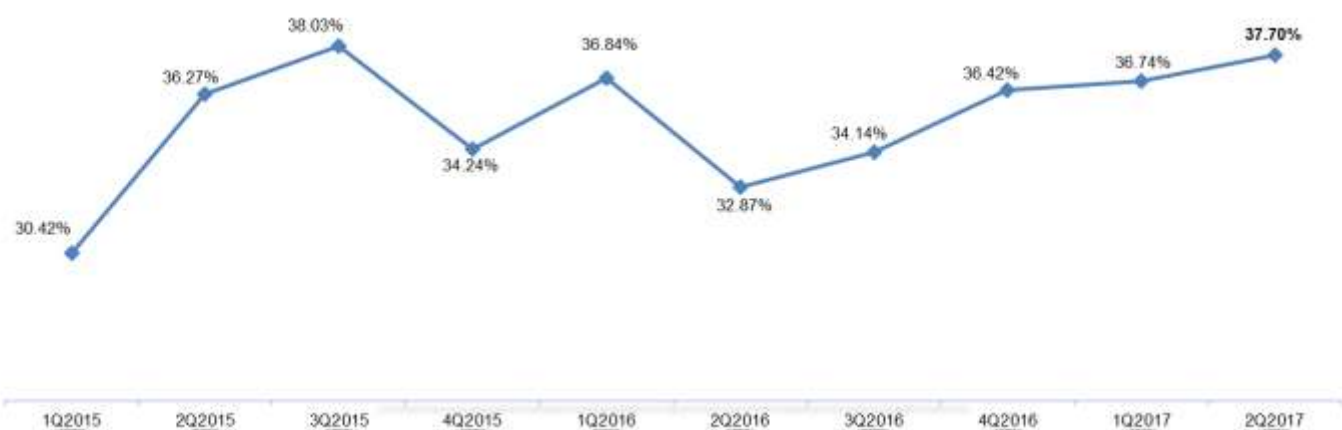
Pokazatelji	u hiljadama dinara				
	30.06.2017.	31.03.2017.	31.12.2016.	30.09.2016.	30.06.2016.
Kapital	3,343,074	3,142,389	3,041,962	2,637,804	2,459,220
Ukupna rizična aktiva	8,866,584	8,552,175	8,352,825	7,726,333	7,481,583
Pokazatelj adekvatnosti kapitala	37.70%	36.74%	36.42%	34.14%	32.87%

Tabela 59. Struktura kapitala Banke na dan 30. jun 2017. godine

Struktura kapitala Banke	u hiljadama dinara	
	30.06.2017.	
Uplaćeni iznos instrumenata osnovnog akcijskog kapitala	2,912,133	
Pripadajuća emisiona premija uz instrumente osnovnog akcijskog kapitala	168,164	
Gubici iz prethodnih godina	(395,253)	
Gubitak tekuće godine	-	
Revalorizacione rezerve i ostali nerealizovani dobiti	742,870	
Nerealizovani gubici	(30,538)	
Nematerijalna ulaganja	(8,345)	
Učešća u licima koja nisu lica u finansijskom sektoru preko 10% kapitala tih lica	(114)	
Potrebna rezerva za procenjene gubitke po bilansnoj aktivi i vanbilansnim stavkama	(45,843)	
Osnovni kapital	3,343,074	
Dopunski kapital	0	
Ukupan kapital	3,343,074	

Tabela 60. Aktiva izložena uticaju rizika i kapitalni zahtevni na dan 30.06.2017. godine

Pozicija	u hiljadama dinara	
	iznos	kapitalni zahtev
Aktiva ponderisana kreditnim rizikom	7,288,965	583,117
Aktiva izložena uticaju cenovnog rizika po osnovu dužničkih HoV	12,313	985
Aktiva izložena uticaju cenovnog rizika po osnovu vlasničkih HoV	-	-
Aktiva izložena uticaju deviznog rizika	474,307	37,945
Aktiva izložena uticaju operativnog rizika	1,091,000	87,280
Ukupna izloženost	8,866,584	709,327
Ukupan kapital		3,343,074
Pokazatelj adekvatnosti kapitala		37.70%

Graf 9. Dinamika pokazatelja adekvatnosti kapitala Banke u analiziranom periodu

11.3. Analiza izloženosti glavnim rizicima

11.3.1. Kreditni rizik

Sa stanjem na dan 30.06.2017. godine ukupna aktiva koja se klasifikuje (u bruto iskazu) iznosi 9,474,364 hiljade dinara, što predstavlja umanjeње od 6.79% u odnosu na stanje sa kraja 2016. godine (31.12.2016. godine: 10,165,051 hiljadu dinara). Smanjenje se isključivo odnosi na iznos vanbilansne aktive koja se klasifikuje, odnosno na iznos okvira i preuzetih neopozivih obaveza, čije je stanje na kraju izveštajnog perioda za 725,092 hiljade dinara, odnosno, za 46.46%, manje od onog sa kraja prethodne godine.

Tabela 61. Klasifikacija aktive sa stanjem na dan 30. jun 2017. godine

Oznaka klasifikacije	Bilansna aktiva	Ispravka vrednosti	Vanbilans. aktiva	Rezerv. za gubitke	Ukupna aktiva	%	Prvoklasna sredstva obezbeđenja	Adekvatna sredstva obezbeđenja	u hiljadama dinara	
									Rezerva za procenjene gubitke	Potrebna rezerva
A	1,040,871	9,455	686,506	1,764	1,727,377	18.23	279,926	496,378	0	0
B	2,563,705	54,153	1,041,072	2,949	3,604,777	38.05	-	1,054,449	25,267	618
V	1,966,329	71,254	435,159	1,560	2,401,487	25.35	-	83,841	325,679	20,078
G	138,171	9,821	696,206	11,580	834,377	8.81	-	-	130,163	8,723
D	902,051	697,460	4,295	460	906,346	9.57	-	-	902,966	16,424
Ukupno	6,611,127	842,143	2,863,237	18,313	9,474,364	100.00	279,926	1,634,668	1,384,075	45,843

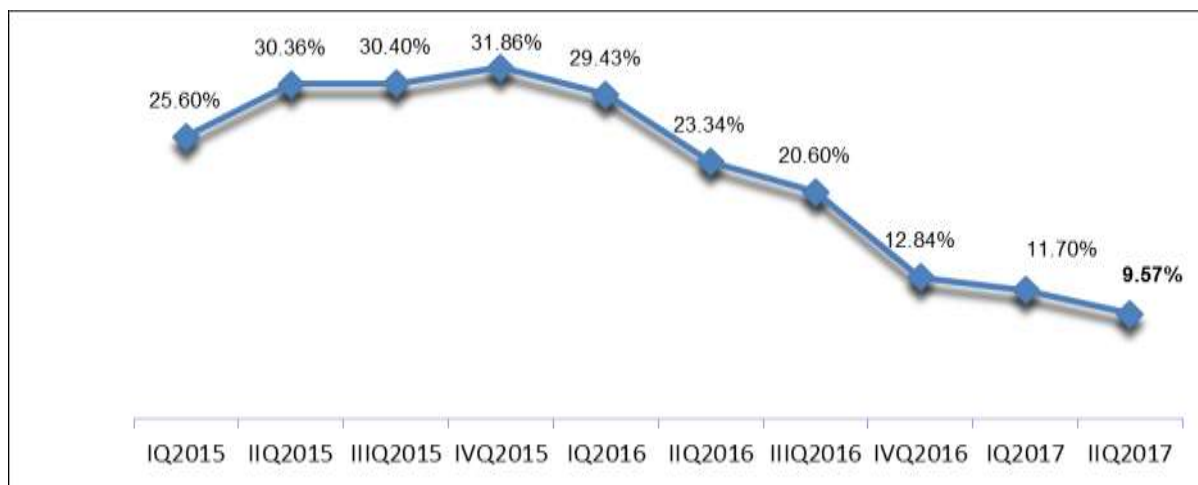
Po osnovu propisanih odbitnih stavki smanjena je osnovica za obračun rezerve za procenjene gubitke za 1,584,373 hiljade dinara, tako da ista iznosi 7,889,991 hiljadu dinara.

Ukupno obračunata rezerva za procenjene gubitke, na osnovu klasifikacije potraživanja prema regulativi NBS na dan 30.06.2017. godine, iznosi 1,384,075 hiljada dinara, što predstavlja smanjenje od 12.76% u odnosu na kraj prethodne godine (31.12.2016. godine: 1,586,447 hiljada dinara).

Potrebna rezerva na dan 30.06.2017. iznosi 45,843 hiljade dinara. Smanjenje potrebne rezerve u odnosu na 31.12.2016. godine iznosi 209,377 hiljada dinara ili 82.04%, a primarno po osnovu kretanja NPL pokazatelja u ovom periodu.

Ukupna izdvajanja za pokriće kreditnog rizika (ispravke vrednosti, rezervisanje i potrebna rezerva) su na nivou od 9.57% vrednosti aktive koja se klasifikuje na dan 30.06.2017. godine - grafikon u prilogu.

Graf 10. Učešće izdvajanja za pokriće kreditnog rizika u aktivi koja se klasifikuje

Do smanjenja relativnog iznosa izdvajanja za pokriće kreditnog rizika u odnosu na kraj 2016. godine došlo je zbog smanjenja ispravki vrednosti i potrebne rezerve uz istovremeno umanjnje kreditnog portfolia. Umanjenje kreditnog portfolia na dan 30.06.2017. godine u odnosu na 31.12.2016. godine iznosi 690,687 hiljada dinara (bilans je uvećan za 34,405 hiljada dinara, dok je vanbilans umanjen za 725,092 hiljada dinara), a smanjenje ispravke vrednosti i rezervisanja za gubitke je iznosilo 189,445 hiljada dinara, a potrebne rezerve 209,377 hiljada dinara. Smanjenje portfolija u prethodnim kvartalima po osnovu prenosa loših plasmana u vanbilans niske izvesnosti naplate, nadomešten je plasmanima kvalitetnim klijentima za koje su potrebna niža obezvređenja, te je iz tog razloga došlo i do smanjenja izdvajanja za pokriće aktive koja se klasifikuje.

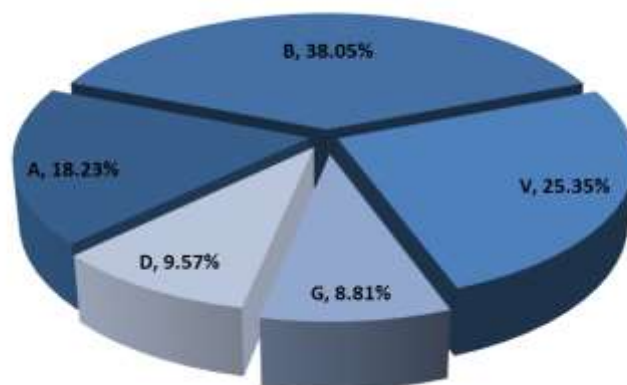
Analiza kvaliteta aktive na nivou Banke obuhvaćena je sledećim tabelarnim pregledom.

Tabela 62. Kvalitet aktive na nivou Banke

Period	Bilansna i vanbilansna aktiva koja se klasifikuje	Osnovica za obračun posebne rezerve				
		Ukupno	A+B		V+G+D	
			Iznos	%	Iznos	%
30.06.2017.	9,474,364	7,889,991	4,381,954	55.54%	3,508,037	44.46%
31.03.2017.	10,146,160	8,298,243	4,614,867	55.61%	3,683,376	44.39%
31.12.2016.	10,165,051	8,038,503	4,384,215	54.54%	3,654,289	45.46%
30.09.2016.	10,496,626	8,651,112	4,530,349	52.37%	4,120,763	47.63%
30.06.2016.	10,255,593	8,195,031	3,823,897	46.66%	4,371,135	56.34%
31.03.2016.	10,703,299	8,611,717	4,020,189	46.68%	4,591,528	56.32%
31.12.2015.	11,483,084	9,211,332	4,023,763	43.68%	5,187,569	56.32%

U strukturi bilansne i vanbilanse aktive koja se klasifikuje (u bruto iznosu) plasmani sa niskim rizikom (A i B kategorija) učestvuju sa 56.28%, dok učešće V, G i D kategorije u ukupnoj klasifikovanoj aktivni iznosi 43.72%.

Na dan 30.06.2017. godine uvećano je učešće potraživanja u B i G kategoriji, a smanjeno učešće u A, V i D kategorijama u odnosu na 31.12.2016. godine. Umanjenje učešća potraživanja klasifikovanih u A kategoriju rezultat je umanjnja izloženosti prema stranim bankama. Depoziti kod ovih banaka na dan 30.06.2017. godine iznose 397.78 mil. dinara što predstavlja 23.03% portfolija u ovoj kategoriji potraživanja.

Graf 11. Struktura kreditnog portfolija po kategorizaciji NBS sa stanjem na dan 30.06.2017. godine

Najznačajniji deo bilansne aktive koja se klasifikuje čine dugoročni krediti sa 39.08% učešća, kratkoročni krediti sa 21.02%, a zatim slede kratkoročne HoV koje se drže do dospeća (menice) sa 11.19%. Dospela potraživanja čine 9.88% učešća u ukupnim bilansnim aktivnostima Banke.

U okviru vanbilansnih aktivnosti Banke izloženih uticaju kreditnog rizika, najznačajniji deo aktivnosti Banke odnosio se na činidbene garancije (43.97%). Plative garancije predstavljaju 26.82% vrednosti portfolija vanbilansnih izloženosti Banke sa 30.06.2017. godine. Obaveze po kojima ne može doći do plaćanja, odnosno preuzete opozive obaveze čine 22.13% vrednosti portfolija vanbilansnih izloženosti Banke sa 30.06.2017. godine.

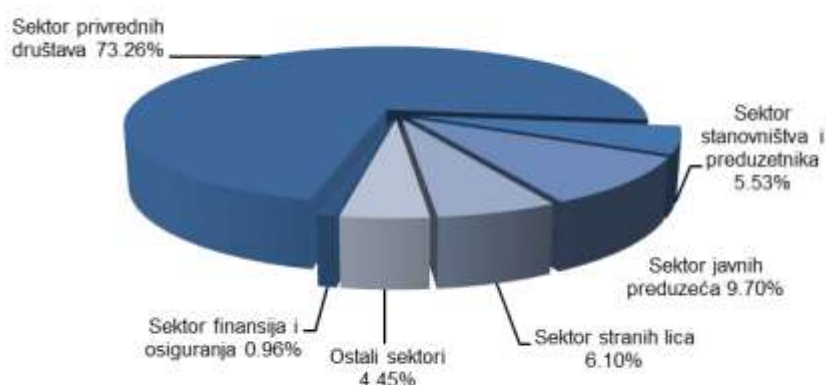
Struktura bilansnih i vanbilansnih plasmana Banke koji se klasifikuju prikazana je u sledećoj tabeli:

Tabela 63. Struktura bilansne aktive i vanbilansnih stavki Banke koje se klasifikuju

Opis	u hiljadama dinara			
	30.06.2017.	% ukupne aktive	31.12.2016.	% ukupne aktive
Kratkoročni krediti	1,389,890	14.67%	1,249,547	12.29%
Dugoročni krediti	2,583,421	27.27%	2,434,088	23.95%
Dospela potraživanja	652,898	6.89%	720,910	7.09%
Depoziti kod banaka	458,063	4.83%	735,646	7.24%
Kamate i naknade	6,348	0.07%	22,599	0.22%
Kratkoročne HoV raspoložive za prodaju	8,480	0.09%	12,796	0.13%
Dugoročne HoV raspoložive za prodaju	-	0.00%	-	0.00%
Učešća u kapitalu drugih pravnih lica	49,684	0.52%	49,688	0.49%
Sredstva stečena naplatom potraživanja	24,397	0.26%	31,585	0.31%
Kratkoročne HoV koje se drže do dospeća - menice	739,914	7.81%	953,037	9.38%
Otkup potraživanja - dinari	517,270	5.46%	128,385	1.26%
Otkup potraživanja - strane valute	127,720	1.35%	176,645	1.74%
Ostala bilansna aktiva	53,042	0.56%	61,795	0.61%
Ukupna bilansna aktiva koja se klasifikuje	6,611,127	69.78%	6,576,722	64.70%
Plative garancije	768,018	8.11%	782,789	7.70%
Činidbene garancije	1,258,885	13.29%	1,243,357	12.23%
Avali i akcepti menica	-	0.00%	-	0.00%
Nepokriveni akreditivi	-	0.00%	-	0.00%
Obaveze po kojima ne može doći do plaćanja - okviri	633,695	6.69%	1,022,389	10.06%
Neiskorišćene preuzete obaveze	202,640	2.14%	539,796	5.31%
Ukupna vanbilansna aktiva koja se klasifikuje	2,863,237	30.22%	3,588,330	35.30%
UKUPNO	9,474,364	100.00%	10,165,051	100.00%

Struktura aktive koja se klasifikuje nije značajnije promenjena u odnosu na kraj prethodne godine.

Graf 12: Sektorska struktura aktive koja se klasifikuje

Prosečna stopa ispravke vrednosti po bilansnoj aktivi na dan 30.06.2017. godine iznosi 12.74% (15.52% sa 31.12.2016. godine), dok je po vanbilansnim stavkama prosečna stopa rezervisanja 0.64% (0.82% sa 31.12.2016. godine) - videti sledeću tabelu.

Tabela 64. Pregled aktive Banke koja se klasifikuje

Elementi	u hiljadama dinara	
	30.06.2017.	31.12.2016.
Ukupna bilansna aktiva koja se klasifikuje	6,611,127	6,576,722
Bilansna aktiva sa statusom neizvršenja obaveza	857,901	1,051,165
Ukupna ispravka vrednosti po bilansnoj aktivi	842,143	1,020,546
Ispravka vrednosti plasmana sa statusom neizvršenja obaveza	697,671	852,218
Prosečna stopa ispravke vrednosti	12.74%	15.52%
Vanbilansne stavke koje se klasifikuju	2,863,237	3,588,330
Vanbilansne stavke sa statusom neizvršenja obaveza	686	1,801
Ukupan iznos rezervisanja po vanbilansnim stavkama	18,313	29,317
Iznos rezervisanja po vanbilansnim stavkama sa statusom neizvršenja obaveza	493	1,706
Prosečna stopa rezervisanja po vanbilansnim stavkama	0.64%	0.82%

NPL ratio učešća u kreditima (odnos problematičnih kredita i ukupnih potraživanja po osnovu kredita) sa 30.06.2017. godine iznosi 11.22%, dok je ovaj ratio na nivou bankarskog sektora Srbije iznosio 16.8% sa 31.03.2017. godine¹, odnosno bio je ispod proseka bankarskog sektora. Smanjenje NPL racia učešća u kreditima sa 16.24% na 11.22% u odnosu na kraj prethodne godine posledica je istovremene naplate dela problematičnih potraživanja i odobravanja novih kredita aktivnim privrednim društvima.

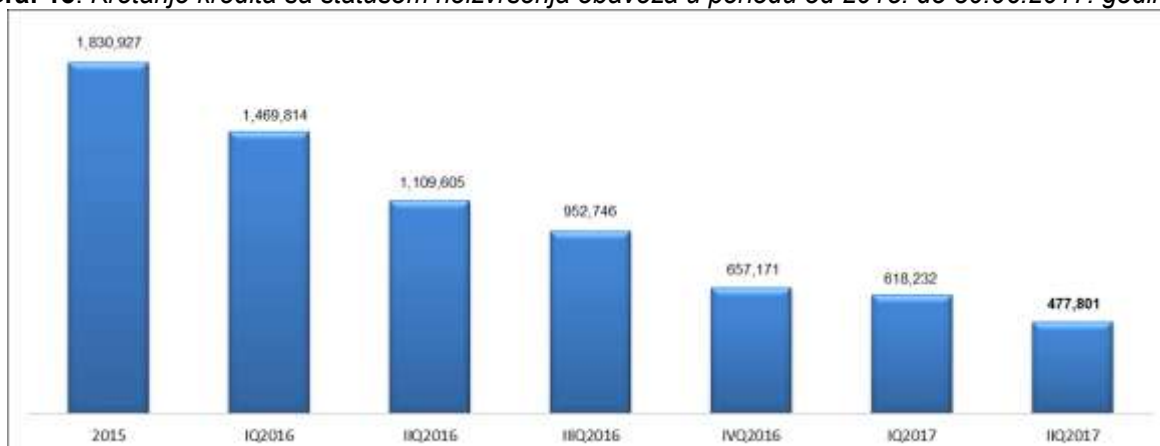
Na dan 30.06.2017. godine, 98.1% ukupnih bruto problematičnih kredita bilo je pokriveno ispravkama vrednosti ukupnih kredita (73.1% na nivou bankarskog sektora sa 31.03.2017.), odnosno, 78.3% ispravkama vrednosti problematičnih kredita (68.1% na nivou bankarskog sektora sa 31.03.2017.).

Navedeni podaci ukazuju da je pokrivenost problematičnih kredita značajno iznad nivoa bankarskog sektora, što predstavlja garanciju da ovi plasmani ne mogu imati dalji materijalno značajan negativan efekat na rezultat Banke.

¹ Izveštaj za I kvartal 2017. godine - Bankarski sektor u Srbiji

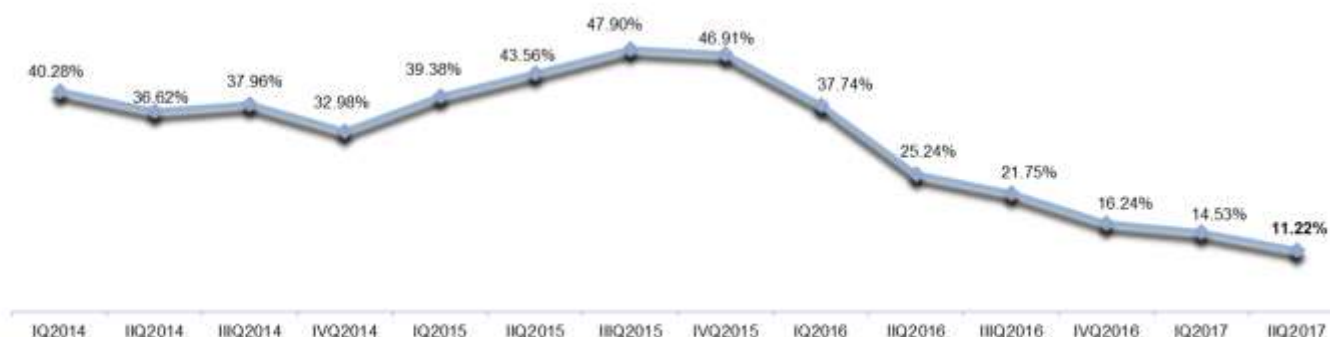
U prilogu je grafikon kretanja kredita sa statusom neizvršenja obaveza u periodu od 2015. godine do 30.06.2017. godine.

Graf 13. Kretanje kredita sa statusom neizvršenja obaveza u periodu od 2015. do 30.06.2017. godine

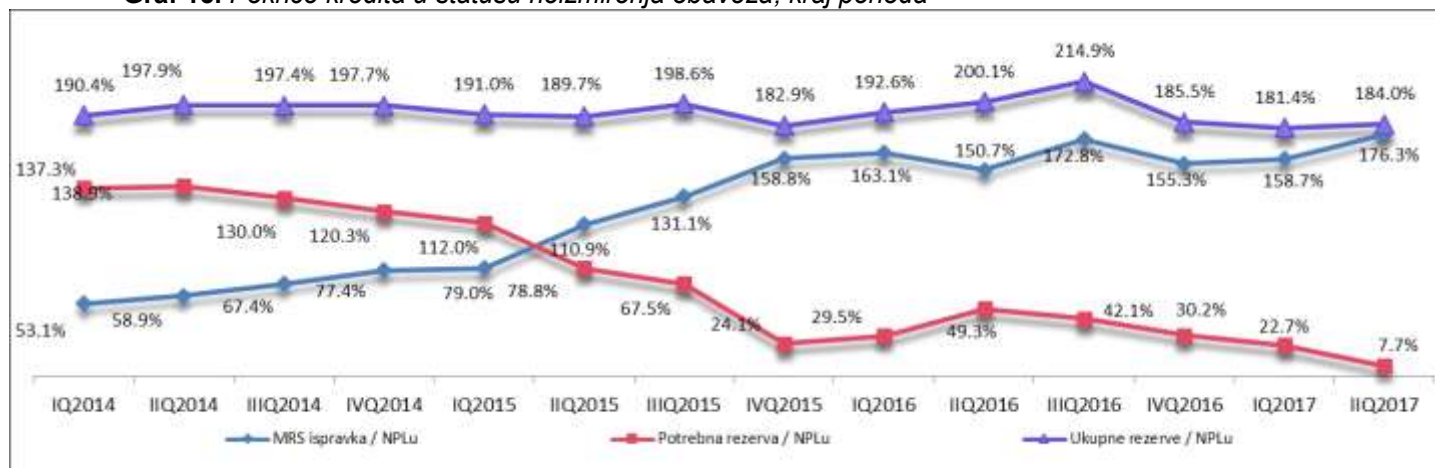

Smanjenje NPL racia učešća u kreditima sa 16.24% na 11.22% u odnosu na kraj 2016. godine posledica je istovremene naplate dela problematičnih potraživanja i odobravanja novih kredita aktivnim privrednim društvima.

Graf 14. Krediti u statusu neizmirenja obaveza / bruto krediti, kraj perioda

Graf 15. Pokriće kredita u statusu neizmirenja obaveza, kraj perioda

Kreditni rizik je najznačajniji rizik kome je Banka u svom poslovanju izložena i definisan je kao rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled neizvršenja obaveza dužnika prema Banci. Poslovna politika Banke zahteva i predviđa maksimalnu zaštitu Banke od izloženosti kreditnom riziku.

11.3.2. Kreditno-devizni rizik

U narednoj tabeli dat je prikaz ukupnih plasmana odobrenih pravnim licima izloženih povišenom uticaju deviznog rizika.

Tabela 65. Plasmani Banke klijentima izloženim povišenom nivou deviznog rizika

	u hiljadama dinara	
	30.06.2017.	31.12.2016.
Privredna društva - krediti	936,158	978,352
Privredna društva - otkup potraživanja	330,591	263,608
Strana lica - faktoring	127,696	176,645
Vanbilansne pozicije	1,309,247	1,460,855
Svega	2,703,692	2,879,460

U odnosu na stanje na dan 31.12.2016. godine došlo je smanjenja plasmana odobrenih pravnim licima izloženih povišenom uticaju deviznog rizika za 6.1%.

11.3.3. Rizik likvidnosti

Banka na dnevnom nivou prati vrednost pokazatelja likvidnosti obračunat kao odnos likvidne aktive i likvidne pasive u skladu sa Odlukom o upravljanju rizicima Narodne banke Srbije.

U skladu sa regulatornim zahtevima Banka je pokazatelje likvidnosti održavala na nivou iznad 1.00 tj. iznad 0.70². U cilju zaštite od rizika likvidnosti, Banka je utvrdila interni limit pokazatelja likvidnosti koji iznosi najmanje 2.00, kao i interni limit užeg pokazatelja likvidnosti koji iznosi najmanje 1.10, kada su obračunati kao proseci pokazatelja likvidnosti za sve radne dane u mesecu.

Tokom izveštajnog perioda, prosečna mesečna vrednost pokazatelja likvidnosti je tokom čitavog perioda bila iznad interno propisanog minimalnog nivoa, što se može konstatovati i za prosečnu mesečnu vrednost užeg pokazatelja likvidnosti. Pokazatelj dnevne likvidnosti Banke se u izveštajnom periodu kretao u rasponu od 1.31 do 5.49, dok se uži pokazatelj likvidnosti kretao u rasponu od 0.78 do 3.06. Na dan 30.06.2017. godine vrednost pokazatelja likvidnosti je bila 3.30, a užeg pokazatelja likvidnosti 1.69.

Narodna banka Srbije je Odlukom o upravljanju rizikom likvidnosti koja je stupla na snagu 30.06.2017. godine propisala izračunavanje pokazatelja pokrića likvidnom aktivom, koji se izračunava za poslednji radni dan u mesecu i koji predstavlja odnos zaštitnog sloja likvidnosti Banke³ i neto odliva njenih likvidnih sredstava do kojih bi došlo tokom narednih 30 dana od dana računanja ovog pokazatelja u pretpostavljenim uslovima stresa⁴.

Banka je dužna da ovaj pokazatelj održava zbirno u svim valutama na nivou koji nije niži od 80%, dok su ograničenja vezana za strukturu zaštitnog sloja likvidnosti propisana na način da najmanje 60% zaštitnog sloja likvidnosti čini likvidna aktiva prvog reda, odnosno 30% likvidna aktiva prvog reda bez pokrivenih obveznica i najviše 15% likvidna aktiva drugog B reda. U cilju zaštite od rizika likvidnosti Banka je definisala interni limit pokazatelja pokrića likvidnom aktivom na nivou od najmanje 110%. Na dan 30.06.2017. godine vrednost ovog pokazatelja iznosila je zbirno po svim valutama 112.34%, što je iznad i regulatorno i interno definisanog nivoa. Takođe su ispunjeni i uslovi vezani za zaštitni sloj likvidnosti koji na dan 30.06.2017. godine čini isključivo likvidna aktiva prvog reda.

² Prema Odluci o upravljanju rizikom likvidnosti Narodne banke Srbije Banka je dužna da nivo likvidnosti održava tako da

1. Pokazatelj likvidnosti:
  - Iznosi najmanje 1 kada je obračunat kao prosek pokazatelja likvidnosti za sve radne dane u mesecu, ne bude manji od 0.9 duže od tri zastopna radna dana u mesecu, iznosi najmanje 0.8 kada je obračunat za jedan radni dan.
2. Uži pokazatelj likvidnosti:
  - Iznosi najmanje 0.7 kada je obračunat kao prosek pokazatelja likvidnosti za sve radne dane u mesecu, ne bude manji od 0.6 duže od tri zastopna radna dana u mesecu, iznosi najmanje 0.5 kada je obračunat za jedan radni dan.

³ Zaštitni sloj likvidnosti – iznos likvidne aktive koju banka u skladu sa Odlukom o upravljanju rizikom likvidnosti može da uključi u obračun pokazatelja pokrića likvidnom aktivom.

⁴ Stes je iznenadno i ozbiljno pogoršanje likvidnosti i / ili solventnosti banke usled promena tržišnih uslova i / ili faktora koji su specifični za određenu banku, akogi mogu da dovedu do značajnog rizika da banka neće moći da ispuni svoje obaveze koje dospevaju u narednih 30 dana

Tabela 66: Ročna struktura aktive i obaveza sa 30.06.2017. godine

u hiljadama dinara

Pozicija	dospeli	do 7 d	8 - 15 d	16 -30 d	31-90 d	91-180d	181-365d	1 - 2 g	2 - 5 g	5 - 10g	10 - 15 g	15 - 20 g	Bez roka	Ukupno
AKTIVA														
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	-	624,439	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	534,671	1,159,110
Finan.sredstva koja se drže do dospeća	-	-	-	-	-	-	-	-	214,005	114,028	-	-	-	328,033
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finan.organizacija	1,598	855,550	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	857,149
Kredit i potraživanja od komitenata	172,275	51,797	164,890	228,629	1,311,815	870,366	761,713	777,338	566,357	166,003	70,666	47,032	-	5,188,882
Ostala aktiva	52,475	196	224	420	4,615	2,517	5,175	-	-	-	-	-	1,695,208	1,760,829
UKUPNA AKTIVA	226,348	1,531,982	165,114	229,048	1,316,431	872,884	766,888	777,338	780,362	280,031	70,666	47,032	2,229,879	9,294,003
% Ukupna aktiva	2.44%	16.48%	1.78%	2.46%	14.16%	9.39%	8.25%	8.36%	8.40%	3.01%	0.76%	0.51%	23.99%	
OBAVEZE														
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, dr.fin.inst. i CB	5	33,402	-	-	-	-	50,000	-	-	-	-	-	-	83,407
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	667	645,731	70,976	77,668	1,061,810	1,226,125	818,800	1,322,108	36,827	-	906	-	37,486	5,299,105
Ostale obaveze i rezervisanja	-	-	-	-	-	-	45,434	-	-	-	-	-	400,556	445,990
UKUPNE OBAVEZE	672	679,133	70,976	77,668	1,061,810	1,226,125	914,234	1,322,108	36,827	-	906	-	438,042	5,828,501
% Ukupne obaveze	0.01%	11.65%	1.22%	1.33%	18.22%	21.04%	15.69%	22.68%	0.63%	0.00%	0.02%	0.00%	7.52%	
Disparitet	225,676	852,849	94,138	151,380	254,621	(353,241)	(147,346)	(544,771)	743,535	280,031	69,760	47,032	1,791,837	
Kumulativni disparitet	-	852,849	946,987	1,098,368	1,352,988	999,747	852,401	307,631	1,051,166	1,331,197	1,400,957	1,447,989	-	
Disparitet/ Ukupna aktiva	2.43%	9.18%	1.01%	1.63%	2.74%	-3.80%	-1.59%	-5.86%	8.00%	3.01%	0.75%	0.51%	19.28%	
Disparitet/ Ukupne obaveze	3.87%	14.63%	1.62%	2.60%	4.37%	-6.06%	-2.53%	-9.35%	12.76%	4.80%	1.20%	0.81%	30.74%	
Koeficijent osetljivosti	-	2.26	2.33	2.95	1.24	0.71	0.84	0.59	21.19	-	77.97	-	5.09	
Relativni disparitet	-	0.09	0.10	0.12	0.15	0.11	0.09	0.03	0.11	0.14	0.15	0.16	-	

Tabela u nastavku prikazuje vrednosti internih pokazatelja koje Banka koristi za procenu strukturne likvidne pozicije.

Tabela 67. Interni indikatori likvidnosti na dan 30. jun 2017. godine

Pokazatelji	Vrednost na dan
Promptna likvidnost (0-7)	20.91%
Likvidna sredstva (0-90)	21.00%
Vanbilansne obaveze	13.46%

Pokazatelj promptne likvidnosti / likvidnih sredstava predstavlja procentualno učešće likvidne aktive dospeća do 7 dana / 90 dana korigovane za obaveze prema drugim bankama po osnovu kredita preko noći i iznosa depozita iznad limita visoke koncentracije i ukupne aktive.

Pokazatelj vanbilansnih obaveza predstavlja procentualno učešće vanbilansnih obaveza po kojima može doći do plaćanja ponderisanih usvojenim ponderima utvrđenim na osnovu izvršene analize i likvidne aktive dospeća do 90 dana korigovane za obaveze prema drugim bankama po osnovu kredita preko noći i iznosa depozita iznad limita visoke koncentracije.

11.3.4. Rizici koncentracije

Ukupan iznos velikih izloženosti Banke ima vrednost 4,596,430 hiljada dinara, što predstavlja 137.49% kapitala Banke sa 30.06.2017. godine.

Učešće velikih izloženosti u kapitalu je umanjeno u odnosu na kraj prethodne godine, prvenstveno kao posledica povećanja kapitala.

Banka na dan 30.06.2017. godine nije imala izloženosti preko regulatornog limita dozvoljene izloženosti prema jednom licu ili grupi povezanih lica od 25% kapitala Banke.

Tabela 68. Kretanje pokazatelja izloženosti

Naziv pokazatelja	30.06.2017.	31.03.2017.	31.12.2016.	30.09.2016.	30.06.2016.	Propisani okviri
Učešće velikih izloženosti u kapitalu	137.49%	148.49%	156.89%	178.82%	170.25%	max 400%

11.3.5. Rizici ulaganja

U skladu sa regulativom Narodne banke Srbije, redovno se prate ulaganja Banke u cilju da se obezbedi da ulaganje Banke u jedno lice koje nije u finansijskom sektoru ne pređe 10% kapitala Banke, kao i da ulaganja Banke u lica koja nisu u finansijskom sektoru i u osnovna sredstva Banke ne pređu 60% kapitala Banke.

Ukupni trajni ulozi Banke (ulozi u osnovna sredstva i ulaganja u lica koja nisu u finansijskom sektoru) na dan 30.06.2017. godine iznose 1,612,299 hiljada dinara i predstavljaju 48.23% kapitala Banke.

Tabela 69. Kretanja pokazatelja učešća trajnih ulaganja u kapitalu

Pokazatelj	Propisani okvir	30.06.2017.	31.03.2017.	31.12.2016.
Učešće trajnih ulaganja banke u kapitalu	Max 60%	48.23%	50.94%	52.83%

11.3.6. Devizni rizik

U skladu sa regulatornim zahtevima Narodne banke Srbije, kontinuirano se održava devizna pozicija u granicama zakonski propisanog maksimuma u odnosu na kapital.

Tabela 70. Pokazatelj deviznog rizika Banke

Datum	OTVORENA POZICIJA								u hiljadama dinara		Pokazatelj deviznog rizika u%	
	EUR		USD		CHF		ostale valute		Ukupno	Otvorena pozicija		
	Duga	Kratka	Duga	Kratka	Duga	Kratka	Duga	Kratka				
30.06.2017.	403,550	-	62,149	-	-	509	8,608	-	474,307	509	474,307	14.19
31.03.2017.	14,628	-	39,974	-	1,369	-	2,611	-	58,582	-	58,582	1.86
31.12.2016.	4,072	-	9,714	-	1,690	-	7,946	-	23,422	-	23,422	0.77
30.09.2016.	104,917	-	-	4,588	-	1,772	1,829	-	106,746	6,360	106,746	4.05
30.06.2016.	342,677	-	-	3,718	-	507	3,377	-	346,054	4,225	346,054	14.07
31.03.2016.	-	129,096	15,214	-	-	1,222	-	288	15,214	130,606	130,606	6.50

Pokazatelj deviznog rizika se tokom izveštajnog perioda kretao u rasponu od 0.54% do 14.19%, pri čemu je maksimalno dozvoljeni nivo bio 20% u odnosu na kapital Banke, dok je interni limit iznosio 15% u odnosu na kapital banke.

Tokom izveštajnog perioda ostvaren je kumulativni dobitak po osnovu kursnih razlika u iznosu 5.88 mil. dinara.

11.3.7. Kamatni rizik

Pregled rizika od promene kamatnih stopa se vrši korišćenjem prihvatljivih kamatnih stopa, na osnovu kojih monetarna sredstva i obaveze mogu da se revalorizuju za vrlo kratko vreme i svaki rizik od promena kamatnih stopa postaje materijalno neznačajan. Bruto kamatno osetljiva sredstva i obaveze su prikazane u knjigovodstvenim iznosima i razvrstane na osnovu dospeća plasmana i obaveza, odnosno na bazi preostalog dospeća do roka ugovorene promene kamatne stope.

Tabela 71. GAP analiza bruto kamatno osetljive aktive i obaveza na dan 30. jun 2017. godine

	u hiljadama dinara							
	do 1 m	1-3 m	3-6 m	6-12 m	1-5 g	5-10 g	preko 10 g	Ukupno
RSD								
Aktiva	1,746,870	826,421	418,035	434,920	148,425	4,693	-	3,579,365
Obaveze	2,047,713	-	-	-	-	-	-	2,047,713
Disparitet	(300,844)	826,421	418,035	434,920	148,425	4,693	-	1,531,651
Kumulativni disparitet	(300,844)	525,577	943,612	1,378,533	1,526,958	1,531,651	1,531,651	
Koeficijent osetljivosti	0.85	-	-	-	-	-	-	-
Relativni disparitet	-0.08	0.15	0.26	0.39	0.43	0.43	0.43	
EUR								
Aktiva	117,776	425,992	97,296	301,273	1,146,597	231,329	106,134	2,426,397
Obaveze	398,788	237,418	508,643	601,506	399,418	-	8,206	2,153,979
Disparitet	(281,012)	188,573	(411,347)	(300,233)	747,179	231,329	97,928	272,418
Kumulativni disparitet	(281,012)	(92,439)	(503,785)	(804,018)	(56,839)	174,490	272,418	
Koeficijent osetljivosti	0.30	1.79	0.19	0.50	2.87	-	12.93	
Relativni disparitet	-0.12	-0.04	-0.21	-0.33	-0.02	0.07	0.11	
USD								
Aktiva	116,706	-	-	26,517	214,005	-	-	357,229
Obaveze	38,560	378	138,030	4,597	296	-	-	181,862
Disparitet	78,146	(378)	(138,030)	21,920	213,709	-	-	175,367
Kumulativni disparitet	78,146	77,768	(60,262)	(38,342)	175,367	175,367	175,367	
Koeficijent osetljivosti	3.03	0.00	0.00	5.77	722.20	-	-	
Relativni disparitet	0.22	0.22	-0.17	-0.11	0.49	0.49	0.49	

Iz podataka u tabeli evidentiraju se pozitivni dispariteti kamatno osetljive aktive u odnosu na kamatno osetljivu pasivu u dinarima u svim ročnim okvirima, osim ročnog okvira do 1 meseca, kao i negativan kumulativni disparitet u istoj ročnoj grupi. Kod poslovanja u evrima, se negativni dispariteti kamatno osetljive aktive i obaveza u ročnim okvirima do 1 meseca i od 3 do 12 meseci, što za rezultat ima i negativne kumulativne disparitete u ročnim grupama do 5 godina u ovoj valuti. Što se poslovanja u dolarima tiče, evidentiraju se negativni dispariteti u ročnim okvirima od 1 do 6 meseci i negativni kumulativni dispariteti u ročnim okvirima od 3 do 12 meseci u ovoj valuti.

Ovakvo stanje čini Banku osetljivom na pad kamatnih stopa u dinarima za sve analizirane ročne okvire, osim ročne grupe do 1 meseca, kao i na rast kamatnih stopa u dolarima za sve ročne okvire od 1 do 12 meseci. Banka je takođe osetljiva na rast kamatnih stopa u evrima za sve ročne okvire do 12 meseci odnosno, osetljiva na pad kamatnih stopa u svim drugim preostalim ročnim okvirima.

Kako se u narednom kratkoročnom periodu, u kojem se javljaju najveći dispariteti, ne očekuje veći rast kamatnih stopa na evro i dolar, može se konstatovati da u ovom segmentu kamatnog rizika Banka nije značajno izložena istom. Sa druge strane, očekivani pad dinarskih kamatnih stopa izlaže Banku većem riziku imajući u vidu pozitivan disparitet u svim ročnim okvirima u ovoj valuti.

11.3.8. Rizik zemlje

Banka je u svojim plasmanima sa 30.06.2017. godine bila značajnije izložena prema sledećim zemljama: Italija, Francuska, Bosna i Hercegovina, Tunis, Austrija, Australija i Sjedinjene Američke Države. Svi plasmani izloženi riziku zemlje deo su bankarske knjige, osim izloženosti prema Republici Irak. U ukupnim rizičnim plasmanima Banke, plasmani izloženi riziku zemlje učestvuju sa 578,446 hiljada dinara u bruto iznosu, od čega se 37.17% odnosi na Italiju, 27.73% na Francusku, 17.49% na Austriju, 11.08% na Tunis.

Na plasmane po osnovu eskonta deviznih potraživanja odnosi se 22.08% izloženosti riziku zemlje, što je u apsolutnom iznosu na dan 30.06.2017. godine 127,696 hiljada dinara. Od ovog iznosa na izloženosti prema Bosni i Hercegovini odnosi se 101,196 hiljada dinara, a na izloženosti prema Tunisu po ovom osnovu se odnosi 26,500 hiljada dinara.

Plasmani razvrstani u knjigu trgovanja, a izloženi riziku zemlje, sa 30.06.2017. godine iznose 88 hiljada dinara, a odnose se na obveznice Republike Irak.

Tabela 72. Izloženost Banke po zemljama

Zemlja	u hiljadama dinara			
	Bruto izloženost na dan 31.03.2017.	Učešće	Procenat od kapitala	Bruto izloženost na dan 31.12.2016.
Australija	13,298	2.30%	0.40%	8,060
Austrija	18,349	3.17%	0.55%	106,960
Belgija	183	0.03%	0.01%	187
Bosna i Hercegovina	101,196	17.49%	3.03%	115,456
Francuska	160,396	27.73%	4.80%	179,263
Irak	88	0.02%	0.00%	92
Italija	215,021	37.17%	6.43%	423,809
Makedonija	155	0.03%	0.00%	159
Singapur	211	0.04%	0.01%	598
Sjedinjene Američke Države	5,475	0.95%	0.16%	6,070
Tunis	64,073	11.08%	1.92%	62,560
Ukupno	578,446	100.00%	17.30%	903,213

12. Ostale aktivnosti Banke

12.1. Usklađenost poslovanja

Tokom prvog polugodišta 2017. godine, imajući u vidu obim i značaj realizovanih poslova mogu se istaći sledeće glavne aktivnosti Odeljenja:

- realizacija poslova u vezi usklađivanja internih akata sa izmenama i dopunama Odluke o adekvatnosti kapitala banke, Odluke o upravljanju rizicima banke, Odluke o upravljanju rizikom likvidnosti banke, kao i drugim potrebama za usklađivanjem;
- izrada većeg broja izveštaja sa analizama, za koje je propisima i/ili internim aktima precizirana obaveza sačinjavanja i podnošenja;
- izrada predloga izmena i dopuna internih akata koji su u primeni u Banci i koji se odnose na oblast SPN/FT (izmene i dopune procedura, izrada Politike SPN/FT), kao i procedure za kontrolu usklađenosti poslovanja.

Rad Odeljenja kontrole usklađenosti poslovanja Banke je podeljen u dva segmenta i to na aktivnosti po pitanju sprečavanja pranja novca i finansiranja terorizma i aktivnosti na kontroli usklađenosti poslovanja Banke.

Aktivnosti na sprečavanju pranja novca i finansiranju terorizma

Ovlašćeno lice svakodnevno prati transakcije koje se obavljaju u Banci i samim tim i lica povezana sa njima. Tokom izveštajnog perioda:

- prijavljeno je Ministarstvu finansija - Upravi za sprečavanje pranja novca (USPN) 626 redovnih transakcija (15,000 evra i više u gotovom novcu) u vrednosti od 17.1 mil. evra;
- odgovoreno je na 345 upita USPN kojima su traženi podaci o poslovnom odnosu za 1,532 fizičkih lica i 145 pravnih lica;
- dostavljeno je 14 službenih beleški o neuobičajenim transakcijama;
- primljene su dve prijave USPN transakcija sa osnovama sumnje u pranje novca, koje se odnose na fizička lica. Transakcije sa osnovama sumnje, za oba fizička lica, su u prethodnom periodu bila prijavljivana;
- pripremane su i organizovane obuke u oblasti SPN/FT;
- održan je godišnji sastanak ovlašćenog lica Banke za SPN/FT i predstavnika USPN.

Aktivnosti na kontroli usklađenosti poslovanja Banke

Tokom izveštajnog perioda Odeljenje je:

- dostavilo, odmah po objavljivanju u Službenom glasniku RS, više izveštaja i informacija o novim propisima;
- radilo na poslovima usklađivanja većeg broja unutrašnjih opštih akata u skladu sa novim propisima;
- sastavilo Registar - evidenciju poverenih poslova trećim licima na osnovu izmenjene Procedure o poveravanju poslova trećim licima;
- učestvovalo na obuci u organizaciji AML consultinga.

Poslovi praćenja i procene rizika usklađenosti poslovanja

Rizik usklađenosti poslovanja, prema postojećoj Metodologiji Banke, identifikuje se, meri i kontroliše krajem svake godine, na osnovu samoprocene mogućnosti nastupanja, izvršene od strane direktora organizacionih delova Banke (izveštaj o glavnim rizicima na novu Banke podnosi Odeljenje).

Procena verovatnoće nastupanja rizika usklađenosti poslovanja podrazumeva redovno godišnje anketiranje, putem upitnika, direktora organizacionih jedinica i članova Izvršnog odbora Banke. U upitniku su definisana pitanja o izloženosti Banke rizicima usklađenosti poslovanja za koja su ponuđeni sledeći nivoi rizika: 1 - Veoma mali, 2 - Mali, 3 - Srednji, 4 - Veliki, 5 - Vrlo veliki i 6 - Ekstremni. Odgovori na upitnik se baziraju na ekspertske proceni i dosadašnjem iskustvu.

Na osnovu procene verovatnoće nastupanja rizika usklađenosti poslovanja sprovedene krajem 2016. godine može se konstatovati da se preko 90% ocena mogućnosti nastupanja rizika od finansijskog gubitka i reputacionog rizika kretala u rasponu od "veoma malog" do "srednjeg", a za rizik od sankcija regulatornog tela 97%. Izloženost rizicima usklađenosti poslovanja je predmet redovnog izveštavanja u Banci.

Banka redovno vrši evidentiranje nastalih rizika usklađenosti poslovanja. Pored redovnog izveštavanja, u slučaju kada se proceni da nedostaci koji su utvrđeni prilikom vršenja kontrole mogu da imaju za posledicu nastupanje rizika, o istima se vanredno i promptno izveštavaju organi upravljanja Banke. Tokom izveštajnog perioda nije bilo potrebe da se organi upravljanja Banke izveštavaju o pojavi prethodno navedenih rizika.

12.2. Informaciono-komunikaciona tehnologija

Informacioni sistem Banke predstavlja značajan element funkcionisanja Banke. Banka se u značajnoj meri oslanja na informacione tehnologije u sprovođenju korporativnih odluka i dostizanju strateških ciljeva, a uz kontinuirano održavanje svakodnevnih aktivnosti na visokom nivou.

Početak marta tekuće godine, Banka je usvojila Akt o bezbednosti informaciono komunikacionog sistema kao operator informaciono komunikacionog sistema od posebnog značaja.

Banka je uspostavila organizacionu strukturu koja joj omogućava da na adekvatan način upravlja informacionim sistemom. Sektor informaciono komunikacionih tehnologija (SIKT) je organizacioni deo Banke čiji je zadatak da upravlja informacionim sistemom Banke, da upravlja rizicima u oblasti informacione bezbednosti, da kroz obavljanje poslova i odgovornosti zaposlenih vrši zaštitu informacionih dobara, odnosno sredstava i imovine za nadzor nad poslovnim procesima od značaja za informacionu bezbednost.

Odeljenje sistema i komunikacione podrške

Odeljenje sistema i komunikacione podrške odgovorno je za upravljanje informaciono komunikacionim sistemom Banke i vodi računa o njegovoj sigurnosti i zaštiti. Obezbeđuje funkcionisanje Internet sistema i komunikacije elektronske pošte i antivirus zaštitu informacionog sistema. Pored toga projektuje i implementira izmene, poboljšanja i zamenu hardverskih i komunikacionih resursa.

Prema strukturi izvršenih intervencija ili rešenih zahteva u prvom polugodištu najveći procenat zahteva se odnosio na hardverske intervencije (46%), na intervencije i rešavanje zahteva u vezi sa elektronskom poštom (10%), na rešavanje sistemskih zahteva (9%), na komunikacije (8%), na pristup aplikacijama (7%), na internet komunikaciju (7%), upravljanje podacima i ostale zahteve (13%).

Na osnovu preporuka Odluke o minimalnim standardima upravljanja informacionim sistemom finansijske institucije, preporuka eksterne IT revizije i Interne revizije Banke da uspostavi sistem pružanja IT usluga kroz specijalizovane alate Banka je početkom tekuće godine implementirala Servis Desk Plus Enterprise Edition softver. Osnovna namena ovog softvera je čuvanje informacija o pružanju IT usluga unutar Banke, nezavisno od zaposlenih u SIKTu, što je jedan od ključnih faktora očuvanja korporativnog znanja u Banci u situaciji fluktuacije zaposlenih.

Odeljenje razvoja i softverske podrške

Odeljenje razvoja i softverske podrške nadležno je za obezbeđenje funkcionisanja informacionog sistema Banke u pogledu razvoja, unapređenja, nabavke i održavanja bankarskog i drugih aplikativnih softvera i podrške zaposlenima. U okviru odeljenja se obavljaju i funkcije održavanja tako da funkcije razvoja i održavanja nisu potpuno razdvojene.

Prema strukturi izvršenih aplikativnih zahteva i intervencija u prvom polugodištu može se konstovati da su rešavanja aplikativnih zahteva, kao i izrada eksternih i internih izveštaja prioritetan posao Odeljenja. Rešavanja aplikativnih zahteva je najviše prisutno kod kreditno-depozitne aplikacije (23%), kao i kod aplikacije deviznog platnog prometa (10%).

Elektronsko bankarstvo i kartičarstvo

Banka koristi sisteme elektronskog bankarstva i usluge servisnog centra kompanija Assecos SEE i Halcom kako bi svojim klijentima omogućila bolju uslugu i dostupnost na svakom mestu. S obzirom da Banka nema raširenu mrežu ekspozitura i bankomata ovo je jedini način da se Banka približi svojim klijentima i omogućiti im da koriste usluge Banke i raspolazu svojim depozitima. Broj klijenata, naročito pravnih lica koji koriste usluge elektronskog bankarstva je vrlo visok tako da je tokom prvih dva kvartala ove godine dostigao procenat od 83.91%.

Integrirani sistem menadžmenta

Zbog potrebe za kontinuiranom kontrolom primene zahteva standarda u procesima tj organizacionim delovima prati se ispunjenje zahteva standarda koji se odnose pravilnu primenu usvojenih procedura i uputstava, otklanjanje uočenih neusaglašenosti u internim aktima Banke, sprovođenje preventivnih i korektivnih mera, unapređenja, obuke i edukaciju zaposlenih kao i postupanje u vezi sa usvojenim aktima koji se odnose na bezbednost informacija i zaštitu životne sredine. Imajući u vidu neophodnost praćenja, usaglašavanja i primene zakonske regulative i odluka nadležnih organa potvrđena je puna posvećenost najvišeg rukovodstva u sprovođenju zahteva standarda donošenjem odgovarajućih odluka.

Krajem februara tekuće godine, izvršen je drugi nadzor Integriranog sistema menadžmenta. U postupku nadzora je izvršen pregled poslovnih procesa, provera ispunjenja zahteva standarda i dokazana je privrženost i visok stepen razumevanja zahteva standarda od strane rukovodstva i svih zaposlenih u Banci. Predstavnici sertifikacionog tela DAS SEE su konstatovali da Banka ispunjava sve zahteve standarda što su potvrdili svojim nalazima i preporukama.

12.3. Upravljanje lošim plasmanima

Sa stanjem na dan 30.06.2017. godine, u ingerenciji Odeljenja upravljanja lošim plasmanima bilo je ukupno 82 dužnika Banke, od čega 35 dužnika pravnih lica i 47 dužnika fizičkih lica, koji su Banci na kraju izveštajnog perioda dugovali ukupno 859.92 mil. dinara.

Od navedenog broja klijenata, shodno Pravilniku o organizacionoj strukturi Banke, predmeti 17 dužnika pravnih lica predati su na postupanje Odeljenju pravnih poslova, koje je nadležno za vođenje stečajnih, odnosno parničnih postupaka.

Od navedenih ukupnih potraživanja Banke u ingerenciji Odeljenja upravljanja lošim plasmanima, po stanju na dan 30.06.2017. godine Banka potražuje od:

- pravnih lica iznos od 854.38 mil. dinara
- fizičkih lica iznos od 5.54 mil. dinara

Pored navedenog portfolija, Odeljenja upravljanja lošim plasmanima nastavilo je postupke u cilju naplate i od 26 klijenata pravnih lica i od 3 klijenta fizičkih lica za koje su organi Banke, u izveštajnom periodu, odobrili prenos bilansnih potraživanja Banke u vanbilansnu evidenciju.

Takođe, Odeljenja upravljanja lošim plasmanima vodi postupke naplate protiv 23 fizičkih lica koji su jemci ili založni dužnici za plasmane odobrene pravnim licima, a koja su u nadležnosti Odeljenja, kao i protiv 3 lica koja su jemci ili založni dužnici za plasmane odobrene pravnim licima, a koja pravna lica se nalaze u nadležnosti Odeljenja pravnih poslova.

Tabela 73. Naplaćena potraživanja od pravnih i fizičkih lica

u hiljadama dinara

Osnov plaćanja		Iznos	Broj klijenata
Pravna lica	prodaja založenog udela	44,852	2
	uplata dužnika	863	1
	uplata jemca	1,245	2
	prodaja založenih nepokretnosti u korist Banke	5,885	2
	prodaja založenih pokretnih stvari	637	1
	uplata od lica povezanih sa dužnikom	850	2
	realizacija pravosnažnih UPPR-a	213	1
Ukupno pravna lica:		54,547	10
Fizička lica	naplata od strane suda	91	1
	naplata od strane izvršitelja	253	3
	uplata dužnika	13	1
	izdavanje u zakup nepokretnosti	653	2
Ukupno fizička lica:		1,011	7
Ukupno:		55,559	17

Tokom izveštajnog perioda ukupan iznos naplaćenih potraživanja od pravnih i fizičkih lica iznosi 55.56 mil. dinara.

12.4. Finansijska saradnja sa inostranstvom

Naplata komercijalnih potraživanja domaćih poverilaca prema zemljama koje otežano servisiraju dug

Irak Tokom izveštajnog perioda, Odeljenje je nastavilo sa angažovanjem na poslovima administriranja komercijalnih potraživanja civilnog sektora poverilaca Iraka. Kamata naplaćena od emitenta po obveznicama iračkog restrukturiranog duga raspoređena je stvaranjem obaveze prema neidentifikovanim poveriocima Iraka.

Kuba U izveštajnom periodu, Banka je nastavila da u skladu sa svojim mandatima dobijenim od nominalnih poverilaca proaktivno deluje u cilju obezbeđenja preduslova za započinjenje procesa identifikacije i usaglašavanja potraživanja srpskih kreditnih komercijalnih poverilaca od kubanskih dužnika/ garanta. Tokom izveštajnog perioda, zaključen je Protokol o preuzimanju instrumenata obezbeđenja naplate potraživanja poverioca Ikarbus a.d. sa Beobankom a.d. - u stečaju, po osnovu dva izvozna posla koja su realizovana u okviru Sporazuma o kreditu od 200 mil. dolara. U skladu sa Protokolom, u depo Banke predato je 228 potpunjenih promisori nota izdatih od strane Banco Nacional de Cuba u ukupnom iznosu od 8.48 mil. funti sterlinga.

12.5. Aktivnosti istraživanja i razvoja

Razvoj Banke zasniva se na kontinuiranom uvođenju novih proizvoda i tehnologija. Sa tim u vezi, osnovni segment aktivnosti u ovom procesu čini istraživanje tržišta, kao polazna osnova u uvođenju novih proizvoda, kao i kontinuirano praćenje razvoja i primene novih tehnologija u bankarskim procesima. U tom smislu Banka permanentno vrši istraživanje tržišta, što pretpostavlja sprovođenje sledećih grupa istraživanja:

- istraživanje pozicioniranosti Banke;
- istraživanje konkurencije;
- istraživanja u domenu privrede i velikih sistema;
- istraživanja u domenu stanovništva;
- istraživanja u vezi proizvoda i usluga na tržištu;
- istraživanje po potrebi sektora, odeljenja i ekspozitura;

Istraživanje podrazumeva sistemsko prikupljanje periodičnih i drugih izveštaja ostalih banaka, kao i finansijskih institucija regiona i ocenu njihove profitabilnosti, rentabilnosti i likvidnosti poslovanja, sagledavanje proizvoda i usluga koje nude, kao i tržišnih cena istih.

12.6. Korporativna odgovornost prema društvu

Tokom izveštajnog perioda, pored redovnih aktivnosti u radu nacionalne mreže Globalnog dogovora Srbija, uključujući i angažovanje u radnim grupama za borbu protiv korupcije i za korporativnu društvenu odgovornost (KDO) u bankarstvu i finansijama, pripremljen je i novi osmi izveštaj o napretku Banke. U izveštaju se detaljno elaboriraju aktivnosti Banke u okviru napredne faze primene principa korporativne društvene odgovornosti na eksternom i internom nivou.

Novi izveštaj o napretku predstavlja odgovor Banke na zahteve i izazove nove globalne razvojne agende i postignute međunarodne sporazume o klimatskim promenama, koji više ne obavezuju isključivo države, kao osnovne subjekte međunarodnih odnosa, već i društveno odgovornu poslovnu zajednicu i civilno društvo. Izveštaj je dostavljen Kancelariji Globalnog dogovora UN u Njujorku i Sekretarijatu Globalnog dogovora Srbija i sadrži Izjavu o stalnoj podršci predsednika Izvršnog odbora Banke i detaljan opis aktivnosti Banke usmerenih na afirmaciju svih deset principa KDO.

Predstavnica Banke učestvovala je u definisanju plana aktivnosti nove radne grupe za ciljeve održivog razvoja za period do kraja 2017.godine. U okviru pomenute radne grupe objavljena je i publikacija "Kako naše organizacije ostvaruju ciljeve održivog razvoja" sa primerima dobre poslovne prakse više poslovnih subjekata članica nacionalne mreže, uključujući i praksu Banke, što predstavlja konkretan doprinosi promociji novih ciljeva održivog razvoja na nacionalnom nivou. Imajući u vidu višegodišnju saradnju sa Rezervatom Uvac, na predlog Banke, održana je i prezentacija ovog dugogodišnjeg održivog partnerstva.

12.7. Informacije u vezi sa ulaganjima u cilju zaštite životne sredine

U cilju doprinosa zaštiti čovekove okoline i ekoloških staništa, Banka je i u tekućoj godini nastavila saradnju sa specijalnim rezervatom prirode Rezervat „Uvac“ d.o.o., Nova Varoš.

Banka primenjuje Integrirani sistem menadžmenta kvaliteta za tri ISO standarda (ISO 9001:2008, ISO 27001:2013 i ISO 14001:2004) čime se dugoročno opredelila za poštovanje osnovnih principa menadžmenta kvaliteta, bezbednosti informacija i zaštite životne sredine. Kada je u pitanju zaštita životne sredine, Banka je postavila za ciljeve brigu o uticajima na životnu sredinu, štednju resursa i energije, upravljanje svim vrstama otpada, kao i vršenje merenja i praćenja uticaja na životnu sredinu.

12.8. Implementacija ISO standarda

Banka primenjuje Integrirani sistem menadžmenta kvaliteta za standarde ISO 9001:2008, ISO 14001:2004 i ISO 27001:2013. Tokom meseca februara tekuće godine, izvršen je drugi nadzor Integriranog sistema menadžmenta, nakon uspešne re-sertifikacije koja je završena u februaru 2015. godine.

Predstavnici sertifikacionog tela DAS SEE su konstatovali da Banka ispunjava sve zahteve standarda što su potvrdili svojim nalazima i preporukama.

Kontinuirano se prati izvršavanje zahteva sva tri ISO standarda tako što se sprovode sledeće aktivnosti:

- Sva nova dokumentacija, kao i ažuriranje postojeće dokumentacije se usklađuje sa zahtevima standarda u skladu sa odgovarajućim procedurama;
- Zaposleni se upućuju na obuke, stručna usavršavanja, seminare i omogućeno im je praćenje stručne literature u skladu sa odgovarajućom internom regulativom;
- Vršiti se kontrola neusaglašenosti i prijavljivanje incidenata u skladu sa predmetnim procedurama;
- Sprovode se zahtevi EMS standarda u vezi odlaganja otpada, štednje energetske resursa i ostalih aspekata i uticaja na životnu sredinu u skladu sa odgovarajućim procedurama;

U skladu sa Poslovnikom integriranog menadžmenta, kao i u skladu sa svojim odgovornostima i ovlašćenjima, Predstavnik rukovodstva za kvalitet vrši redovan nadzor i daje instrukcije u vezi sprovođenja zahteva sva tri standarda i obezbeđuje poštovanje usvojenih Politika kvaliteta, Politike sigurnosti informacija i Politike zaštite životne sredine.

13. Pregled pravila korporativnog upravljanja

U razvoju principa korporativnog upravljanja koje primenjuje u svom radu, Banka se oslanja na važeće zakonske okvire, pravila i propise, svoj međunarodni razvoj, kao i na interne korporativne vrednosti.

Pravila korporativnog upravljanja Banke su sumirana u Kodeksu korporativnog upravljanja koji je objavljen na internet prezentaciji Banke.

Osnovna pravila korporativnog upravljanja Banke odnose se na:

- punu zaštitu prava akcionara Banke;
- jasno definisane nadležnosti i dužnosti članova Upravnog odbora i Skupštine akcionara Banke;
- profesionalne i lične kvalitete članova IO Banke,
- sprovođenju poslova nadzora i kontrole, kao procesa koji zajednički, u okviru svojih nadležnosti, sprovode Upravni odbor i nadzorni organ društva;
- nezavisnu eksternu reviziju poslovanja, u skladu sa Odlukom o izboru nezavisnog revizora društva koju donosi Skupština na predlog Upravnog odbora Banke;
- usvojenim opštim aktima Banke kojima se implementira takvo interno regulatorno okruženje koje omogućuje da Banka svoju organizaciju i poslovanje uređuje u skladu sa sopstvenim potrebama i specifičnostima delatnosti koje obavlja, te standardima najbolje prakse,
- jasnu, pisanu i javno dostupnu politiku izveštavanja Banke, koja definiše principe, pravila i procedure izveštavanja akcionara, nadležnih organa i javnosti;
- javnu dostupnost svih materijalnih informacija u okviru finansijskih i poslovnih izveštaja, kao i blagovremeno izveštavanje javnosti o svim materijalnim informacijama po pitanju bitnih događaja.

Osnovni definisani strateški ciljevi Banke za period od 2016. do 2020. godine su:

- očuvanje statusa stabilne i ugledne finansijske institucije, specijalizovane za podršku malim i srednjim preduzećima, podsticanje izvoza i kreditiranje razvoja privrede,
- podsticanje tržišne specijalizacije i efikasnosti rada,
- očuvanje poverenja svih svojih klijenata i obezbeđenje sigurnosti i profitabilnosti njihovih ulaganja,
- pružanje pomoći klijentima u njihovom poslovanju, razvoju i poslovnim projektima na način da se uspostavi dugoročna saradnja sa što većim brojem kvalitetnih i perspektivnih klijenata,
- ostvarivanje sinergije poslovanja i rasta, maksimiziranjem saradnje sa svojim klijentima,
- stabilno, likvidno, rentabilno i ekonomično poslovanje,
- jačanje kapitalne osnove,
- rast obima bilansne aktive,
- rast tržišnog učešća i jačanje tržišne pozicije Banke u bankarskom sektoru Srbije,
- proširenje baze klijenata kroz tržišnu identifikaciju usluga Banke kod potencijalnih klijenata putem proaktivnih marketing aktivnosti,
- aktivan menadžment kreditnog portfolija Banke, uz proširenje baze klijenata i dalju diversifikaciju plasmana,
- aktivno upravljanje lošim plasmanima,
- održavanje stabilnosti izvora finansiranja Banke.

U funkciji realizacije gore navedenih strateških ciljeva Banka će razvijati moderan sistem praćenja i unapređenja poslovanja sa aspekta procene izloženosti rizicima, uz pravovremeno i adekvatno reagovanje uvođenjem korektivnih mera, a što podrazumeva i permanentnu edukaciju zaposlenih u cilju potpunog razumevanja procesa upravljanja rizicima, primenu dobrog korporativnog upravljanja, kao i redovne komunikacije sa rukovodstvom Banke.

Kako su gore pomenuti strateški ciljevi zasnovani na informacijama koje potiču iz okruženja, njihova realizacija zavisiće, između ostalog, i od namera drugih privrednih subjekata iz okruženja, kao i ekonomskih, tehnoloških i drugih činilaca koji determinišu svaku plansku odluku, što pretpostavlja rizik i neizvesnost ispunjenja. Shodno prethodnom, ovako definisana strategija biće predmet kontinuirane analize, a u slučajevima značajnih odstupanja ostvarenih u odnosu na planirane uslove poslovanja, ista će se i korigovati na godišnjem nivou.

14. Poslovanje sa povezanim licima

Stanja potraživanja i obaveza na dan 30. jun 2017. godine i 31. decembar 2016. godine proistekla iz transakcija sa akcionarima i drugim povezanim licima sa Bankom prikazana su u narednoj tabeli.

Tabela 74. Potraživanja i obaveze iz odnosa sa povezanim licima

	u hiljadama dinara	
	30.06.2017.	31.12.2016.
Plasmani:		
Kreditni odobreni akcionarima, bruto	1,135,980	683,495
<i>Minus: Ispravka vrednosti</i>	(29,566)	(39,507)
	1,106,413	643,987
Kreditni odobreni rukovodstvu Banke, bruto	14,719	16,828
<i>Minus: Ispravka vrednosti</i>	(75)	(81)
	14,644	16,747
Kreditni odobreni ostalim povezanim licima Banke, bruto	5,531	5,694
<i>Minus: Ispravka vrednosti</i>	(28)	(29)
	5,503	5,665
Plasmani, neto	1,126,560	666,399
Depoziti i ostale obaveze:		
Depoziti akcionara	467,272	608,355
Depoziti članova odbora Banke	32,797	33,364
Depoziti ostalih povezanih lica	7,208	7,280
	507,278	648,999
Izdate garancije i preuzete neopozive obaveze:		
Akcionari	1,129,618	1,770,701
Članovi odbora Banke	1,268	1,250
Ostala povezana lica	324	290
	1,131,210	1,772,241

15. Razvoj Banke u narednom periodu

15.1. Strateški ciljevi Banke

Definisane strateške ciljeve Banka će realizovati kroz sledeće aktivnosti:

- razvijanjem stabilnih, dugoročnih i sveobuhvatnih partnerskih odnosa sa klijentima, kojima će Banka ponuditi i besplatne usluge finansijskog savetnika;
- daljom izgradnjom sistema poslovnosti, odgovornosti i visoke profesionalnosti u odnosima sa klijentima;
- korišćenjem svih svojih raspoloživih resursa u cilju unapređenja postojećih poslova i uvođenja i razvoja novih usluga, kao i specijalizacije usluga koje će biti fokusirane na potrebe individualnih klijenata
- implementacijom efikasnog poslovanja specijalizovane finansijske organizacije;
- jačanjem finansijske podrške malim i srednjim preduzećima i izvozniciima;
- kontinuiranim upravljanjem rizicima, uz održavanje visoke likvidnosti i finansijske stabilnosti Banke;
- menadžmentom kreditnog portfolija, kroz povećanje broja i diversifikaciju plasmana klijentima Banke uz prateće povećanje obima platnog prometa i ostvarenog prihoda od naknada i provizija;
- intenzivnim monitoringom i naplatom kredita u cilju održavanja kvaliteta kreditnog portfolija;
- aktivnim upravljanjem lošim plasmanima i naplatom dospelih potraživanja iz prethodnih godina koja se nalaze u statusu neizmirenja;
- rastom plasmana u instrumente finansijskog tržišta, kroz ulaganje u nove proizvode;
- daljom diversifikacijom depozita kroz poboljšanje ročnosti i stabilizaciju cena izvora sredstava uz istovremeno očuvanje nivoa postojećih depozita;
- racionalizacijom poslovanja, u delu upravljanja operativnim rashodima poslovanja, uz kontinuirano praćenje i analizu troškova;
- razvojem i implementacijom odgovarajuće marketing strategije;
- kontinuiranim održavanjem i unapređenjem informacionog sistema Banke;
- povlačenjem potencijalnih kreditnih linija, namenjenih, prvenstveno, razvoju malih i srednjih preduzeća i podsticanju izvoza;
- unapređenjem ljudskih resursa, kroz stalan razvoj i stručno osposobljavanje svih zaposlenih.

15.2. Realizacija strateških ciljeva Banke

Ostvarenje strateških ciljeva Banke definisani Poslovnom strategijom Banke za period od 2016. do 2020. godine biće realizovano uz puno uvažavanje i poštovanje sledećih načela i principa poslovanja Banke:

- puna primena zakonskih propisa, pravila bankarske struke, dobrih poslovnih običaja i poslovne etike,
- rukovođenje interesima svojih akcionara i klijenata, uz poštovanje i uvažavanje interesa drugih, u cilju ostvarivanja ravnopravnih međusobnih odnosa,
- održavanje stabilnosti i sigurnosti poslovanja, kroz kontinuirano jačanje osnovnog kapitala i rezervi Banke,
- implementacija novih trendova u bankarskoj delatnosti, sa najvećim stepenom efikasnosti, koji će omogućiti pravovremeno, dosledno i sigurno ostvarivanje definisanih strateških ciljeva,
- savremenost, težnja ka uvođenju i prihvatanju međunarodnih standarda u poslovanju,
- poštovanje najviših standarda stručnosti i odgovorno i blagovremeno obavljanje svih poslova iz bankarske delatnosti radi sveobuhvatne zaštite preuzetih obaveza, obezbeđenja likvidnosti i blagovremene isplate preuzetih obaveza.

15.3. Poslovna politika i projekcija poslovanja u 2017. godini

U skladu sa strateškim ciljevima Banke, Poslovna politika za 2017. godinu zasnovana je na poštovanju osnovnih principa bankarskog poslovanja, uz potpunu zaštitu interesa akcionara. S tim u vezi, u obavljanju poslovnih aktivnosti Banka će pridržavati sledećih principa poslovanja:

- principa efikasnosti i kvaliteta usluga, kao osnovne pretpostavke za unapređenje poslovanja Banke;
- principa likvidnosti, sa ciljem ostvarenja stabilne likvidne pozicije Banke, kroz jačanje dugoročnih i sopstvenih izvora sredstava i izmenu strukture depozitnog potencijala;
- principa sigurnosti i solventnosti, na bazi usklađivanja ročne strukture obaveza i potraživanja;
- principa profitabilnosti i rentabilnosti, koji ostaju i u narednom periodu jedni od bitnijih principa poslovanja Banke;

Polazeći od prethodnog, kao osnovni ciljevi Poslovne politike Banke u 2017. godini definisani su:

- održavanje kontinuiteta profitabilnosti poslovanja i ostvarenje planirane dobiti;
- preduzimanje svih raspoloživih mera u naplati potraživanja iz ranijih godina Banke i izvršenje naplate dospelih potraživanja realizacijom sredstava obezbeđenja;
- aktivno praćenje svih vrsta reprogramiranih kredita sa posebnom pažnjom na grupe klijenata povezanih lica za koje su usvojeni Unapred pripremljeni planovi reorganizacije (UPPR);
- kontinuirano indentifikovanje, merenje i procenjivanje rizika i upravljanje rizicima na način koji će omogućiti rast i razvoj Banke, uz održavanje prihvatljivog nivoa rizičnosti definisanog Strategijom upravljanja rizicima;
- održavanje realnog rasta obima poslovne aktivnosti u skladu sa ograničenjima vezanim za preovlađujuće trendove na tržištu i poslovanje uz potpuno ostvarenje načela likvidnosti, sigurnosti i profitabilnosti i svođenje mogućih rizika na optimalni nivo;
- povećanje učešća kamatonosne aktive u ukupnom bilansu, uz održavanje optimalne likvidnosti;
- unapređenje i značajan rast kreditnog portfelja, privlačenjem novih klijenata kroz unapređenje postojećih i razvoj novih bankarskih proizvoda i usluga i visoka odgovornost u postupku odobravanja kredita i učešća u ostalim vidovima finansiranja, uz striktno poštovanje postupaka i kriterijuma upravljanja bankarskim rizicima. S tim u vezi, Banka će težiti povećanju broja klijenta, smanjenju koncentracije i diversifikaciji plasmana;
- dalji razvoj poslova sa fizičkim licima, kroz aktivniju ponudu bankarskih proizvoda, sa ciljem rasta i diversifikacije plasmana;
- razvijanje poslovanja u korporativnom sektoru u cilju, pre svega, zadržavanja i vezivanja na duži rok postojećih klijenata, širenja broja velikih korporativnih klijenata, kao i malih i srednjih preduzeća;
- razvoj novih bankarskih proizvoda i usluga u poslovanju sa malim i srednjim preduzećima, preduzetnicima i stanovništvom;
- usmeravanje potencijala u manje rizične plasmane, dajući prioritet likvidnosti i sigurnosti vodeći računa o disperziji istih;
- održavanje restriktivnog pristupa u delu troškovne politike Banke (efikasno upravljanje jednako kamatonosnim i nekamatonosnim rashodima);
- postizanje stabilnosti izvora sredstava, u delu sticanje sopstvenih izvora, kao i depozita, pre svega, daljeg rasta transakcionih depozita. Generalno, Banka će u svom poslovanju težiti daljem rastu depozitnog potencijala na način koji će po obimu, ročnoj i namenskoj strukturi, obezbediti stabilnu bazu izvora sredstava;
- unapređenje efikasnosti u korišćenju unutrašnjih potencijala Banke;
- rast kreditnog potencijala Banke i angažovanje na, u skladu sa potrebama, mogućem otvaranju kreditnih linija kod stranih banaka i međunarodnih organizacija;
- intenziviranje aktivnosti u delu garancijskog poslovanja Banke;
- rast obima elektronskog platnog prometa, kao i povećanje broja klijenata u dinarskom i deviznom platnom prometu i povećanje broja klijenata-korisnika usluga platnih kartica Banke;
- dalje unapređenje organizacije i kadrovske strukture (kojom je omogućena odvojenost funkcija preuzimanja rizika od funkcija podrške i kontrole rizika) sa ciljem mogućnosti procene i merenja efekata rada organizacionih jedinica, kao osnove za utvrđivanja zarada zaposlenih;
- stimulativno nagrađivanje zaposlenih u određenim organizacionim jedinicama Banke, rukovodilaca i drugih lica na ime procenjenog učešća - doprinosa u ostvarivanju odluka Skupštine Banke i postavljenih ciljeva poslovanja;
- unapređenje kvaliteta rada i obezbeđenje daljeg stručnog usavršavanja zaposlenih u Banci, kroz poslovne treninge, kurseve, savetovanja i druge vidove stručnog usavršavanja i obrazovanja.

Ciljevi poslovne politike Banke za 2017. godinu kvantifikovani su u pregledu pozicija, koje su prikazane u sledećim tabelama.

Tabela 75. Projekcija neto bilansa stanja Banke na dan 31.12.2017. godine

u hiljadama dinara

AKTIVA	
Gotovina i sredstva kod centralne banke	1,353,276
Finansijska sredstva koja se inicijalno priznaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	36
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	7,359
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	361,635
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	819,805
Kredit i potraživanja od komitenata	5,668,806
Investicije u zavisna društva	114
Nematerijalna ulaganja	16,648
Nekretnine, postrojenja i oprema	1,377,986
Investicione nekretnine	226,641
Tekuća poreska sredstva	10,443
Ostala sredstva	144,262
UKUPNO AKTIVA:	9,987,010
PASIVA	
Obaveze po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	327
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	28,969
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	5,479,554
Rezervisanja	59,931
Odložene poreske obaveze	90,432
Ostale obaveze	213,769
UKUPNO OBAVEZE:	5,872,982
KAPITAL	4,114,028
UKUPNO PASIVA:	9,987,010

Tabela 76. Projekcija bilansa uspeha Banke za period januar - decembar 2017. godine

u hiljadama dinara

POZICIJA	31.12.2017.
Prihodi od kamata	440,438
Rashodi od kamata	78,833
Neto prihod po osnovu kamata	361,605
Prihodi od naknada i provizija	118,983
Rashodi naknada i provizija	17,095
Neto prihod po osnovu naknada i provizija	101,888
Neto prihod od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne kaluzule	18,000
Ostali poslovni prihodi	28,025
Neto prihod po osnovu umanjenja obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki	37,294
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	247,600
Troškovi amortizacije	39,740
Ostali rashodi	225,258
REZULTAT - DOBITAK PRE POREZA	34,214

16. Događaji nakon proteka poslovne godine

Nije bilo bitnih događaja nakon isteka poslovne godine koji bi zahtevali obelodanjivanje ili korekciju u bilansima Banke.

JUBMES banka a.d. Beograd

UPRAVNI ODBOR

Broj: 4464/2017

Beograd, 24.08.2017.

Na osnovu člana 26. stav prvi tačka 14) Statuta JUBMES banke a.d. Beograd, Upravni odbor je na sednici održanoj 24.08.2017. godine doneo sledeću

ODLUKU

1. Usvaja se Izveštaj o poslovanju JUBMES banke a.d. Beograd za period 01.01-30.06.2017. godine, u tekstu koji čini sastavni deo ove Odluke.
2. Odluka stupa na snagu danom donošenja.

PREDSEDNIK
Zoran Lilić

IZVRŠNI ODBOR

Broj: 4697/2017

Beograd, 31.08.2017. godine

Na osnovu člana 52. Zakona o tržištu kapitala („Sl. Glasnik RS“ br. 31/2011, 112/2015 i 108/2016) Izvršni odbor JUBMES banke a.d. Beograd, saglasio se i

IZJAVLJUJE

Prema našem najboljem saznanju, polugodišnji finansijski izveštaj sastavljen je uz primenu odgovarajućih međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja i daje istinite i objektivne podatke o imovini, obavezama, finansijskom položaju i poslovanju, dobitima i gubicima, tokovima gotovine i promenama na kapitalu Banke.

Polugodišnji finansijski izveštaji JUBMES banke a.d. Beograd za period od 01.01.2017. do 30.06.2017. godine, nisu revidirani.

Tatjana Savić, direktor Odeljenja
finansija i izveštavanja

dr Miloš Vujnović, predsednik Izvršnog odbora

dr Rajko Perić, član Izvršnog odbora